

การอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองในการต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Arguments for Animal Rights of the Citizenship Theory

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Philosophy
Department of Philosophy
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2018
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองใน การต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาส
โดย	นายจิรพงศ์ ทรัพย์ชุมทอง
สาขาวิชา	ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ปิยฤดี ไชยพร

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีัญญา อรุณขจรศักดิ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ปิยฤดี ไชยพร)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์เนืองน้อย บุญเนตร)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จรรยาบรรณวิชาชีพ : การอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองในการ
ต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาส. (Arguments for Animal Rights of the Citizenship
Theory) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.ปิยฤดี ไชยพร

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาและประเมินการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของชู โดนัลสัน กับวิล คิมลิก้าในการต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของแกรี ฟรานซิโอน ในบทแรกผู้วิจัยอภิปรายทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอน ที่ยืนยันแนวคิดว่าการปกป้องสัตว์ต้องกระทำโดย สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ ฟรานซิโอนอ้างว่าเหตุผลสนับสนุน พื้นฐานที่สุดของแนวคิดนี้คือการที่แนวคิดนี้แสดงออกได้ดีกว่าถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้วโดยผู้ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการปกป้องสัตว์รูปแบบอื่นๆก่อนหน้านี้ทฤษฎีของเขาจำนวนหนึ่ง เช่น นักทฤษฎีสวัสดิการ สัตว์สายประโยชน์นิยม ปีเตอร์ ซิงเกอร์ เป็นต้น ทำให้ทฤษฎีของเขามีความได้เปรียบมากกว่าแนวคิดเหล่านั้นที่แสดงออกถึง หลักการดังกล่าวได้ดีน้อยกว่า ผู้วิจัยพบว่าการอ้างหลักการเรื่องนี้ของฟรานซิโอนรับฟังได้ แต่เนื่องจากทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีเนื้อหาครอบคลุมสิทธิเชิงบวกของสัตว์ที่เพิ่มเติมจากสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของของฟรานซิ โอน ผู้วิจัยจึงตั้งเป็นสมมติฐานว่าทฤษฎีอย่างหลังน่าจะมีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่ ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ในบทที่สองผู้วิจัยวิเคราะห์และอภิปรายการอ้างเหตุผลของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ เพื่อ ตรวจสอบว่าเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ และพบว่าเป็นจริงตามนั้น ทฤษฎีนี้มีแนวคิดเรื่องการแยกสัตว์ออกเป็น 3 กลุ่มคือ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า และแนวทางการปฏิบัติต่อสัตว์สามกลุ่มนี้ในแบบที่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันที่พวก มันมีต่อมนุษย์ โดยอยู่ภายใต้กรอบคิดเรื่องความเป็นพลเมืองอันเดียวกันที่ประยุกต์มาจากแนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองที่ใช้กับ มนุษย์ ทำให้มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าวได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ที่ไม่มีการแยกแยะในลักษณะ เดียวกันนี้ ในท้ายบทที่สองผู้วิจัยได้ตอบข้อคัดค้านของโคเรน ฮอร์ต้า และแลดวิกที่ชี้ให้เห็นข้อจำกัดของทฤษฎีความเป็นพลเมือง สัตว์ในเรื่องการนำแนวคิดความเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนและความสามารถทางการรู้คิดที่จำเป็นสำหรับกรรมตนเองเป็น สมาชิกร่วมชุมชนและการออกกระเปียบต่อตนเองไปใช้กับกรณีของสัตว์ป่า การตอบข้อคัดค้านเหล่านี้โดยชี้ว่าเรื่องที่ถูกรื้อถอนไม่ได้ มีพื้นฐานอยู่บนการเทียบเคียงความเหมือนระหว่างสัตว์ป่ากับมนุษย์ตามทฤษฎีการเหล่านี้เข้าใจนั้นช่วยให้มีความเข้าใจที่หนักแน่น และมีการแยกแยะมากขึ้นเกี่ยวกับทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ ในบทที่สามผู้วิจัยวิเคราะห์และอภิปรายข้อโต้แย้งที่ชี้ว่าทฤษฎีความ เป็นพลเมืองสัตว์ยังคงหนีไม่พ้นการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง และในบทที่สี่แสดงการประเมินของผู้วิจัย ที่ให้ผลว่าแม้ว่าทฤษฎีนี้จะละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่องจริงตามข้อโต้แย้งของเขาแต่ แต่โดยรวมแล้ว ยังคงถือว่ามี การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอน

สาขาวิชา ปรัชญา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5880110622 : MAJOR PHILOSOPHY

KEYWORD: ANIMAL RIGHTS / CITIZENSHIP / SUE DONALDSON / WILL KYMLICKA / ABOLITIONIST THEORY
/ GARY FRANCIONE / PRINCIPLE OF EQUAL CONSIDERATION

Jirapong Supkhumthong : Arguments for Animal Rights of the Citizenship Theory. Advisor:
PIYARUDEE CHAIYAPORN, Ph.D.

This thesis examines and evaluates arguments of Sue Donaldson and Will Kymlicka's Citizenship-based theory of animal rights as an alternative to Gary Francione's Abolitionist Theory of animal rights which advocates non-interference as the best approach to protection of animals. The first chapter discusses how Francione's Abolitionist Theory revolves around the notion of animals' *basic right not to be treated as things* from which he derives the humans' obligation to stop interfering with animals at all costs. Francione argues that the ultimate justification for his theory comes from the principle of equal consideration which he believes that his theory gives the best expression. Given that this is the principle endorsed by notable animal rights advocates such as Peter Singer and others, this surely plays to strength and advantage of his theory over rival theories in the field. However, it can be asked whether Donaldson and Kymlicka's Citizenship-based theory fares even better as the expression of this principle given that includes a set of positive rights for animals, in addition to the basic right not to be treated as things for which Francione argues. The second chapter analyses and discusses the Citizenship-based theory to answer this question. The theory applies the notion of citizenship and its constitutive elements to animals which are classified into three types: *domesticated animals, wild animals, and liminal animals* and argues for their entitlement to different types of citizenship and different treatments in line with different particular relationships they have with humans and among themselves. The final part of chapter two examines and discusses criticisms mounted against the Citizenship-based theory by critics such as Cochrane, Horta, and Ladwig. The author clear off Ladwig's denial that the notion of citizenship is applicable to the case of animals, especially wild animals, for their lack of sovereign power and competency for self-government by showing that Donaldson and Kymlicka do not use strict analogy between the case of human and animals to argue for their case, hence the theory remain intact. The third chapter analyses and discusses criticisms of the Citizenship-based theory launched by Southan which seek to show that it fails to give equal consideration to animals in some cases. In the fourth chapter, the author evaluates the Citizenship-based theory and finds that Southan's criticism does ring true in the case he cites, but that overall the Citizenship-based theory can still be said to better express the principle of equal consideration than does the Abolitionist Theory.

Field of Study: Philosophy

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. ปิยฤดี ไชยพร อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยที่คอยให้คำแนะนำสำคัญและเป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นคำถามให้กลับไปคิด ส่วนที่ควรปรับแก้ แหล่งอ้างอิงที่น่าสนใจ และอื่นๆอีกมากมาย ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีัญญา อรุณขจรศักดิ์ และรองศาสตราจารย์เนืองน้อย บุญเนตร คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณอาจารย์พิพัฒน์ สุยะ ผู้ให้ความช่วยเหลือเรื่องหนังสือเล่มสำคัญสำหรับการใช้ทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบคุณทุกคำสอนและคำแนะนำดีๆจากคณาจารย์ทุกท่านของภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ ทั้งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศิลปากร และทุกความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ อาจารย์ท่านอื่นๆ และบุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วนที่มีส่วนช่วยผู้วิจัยทั้งในส่วนหลักและส่วนเสริมให้สามารถทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึงขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด และผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในภายภาคหน้าและสืบไป

จิรพงศ์ ทรัพย์ชุมทอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทนำ.....	1
แนวเหตุผล	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตที่ศึกษา	1
สมมติฐานของผู้วิจัย.....	1
สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น.....	1
ลำดับเนื้อหา	5
บทที่ 1 ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์.....	6
ลำดับเนื้อหา	6
1.1 สิ่งที่ต้องทราบเบื้องต้น.....	6
1.1.1 นิยามการเลิกทาสสัตว์.....	6
1.1.2 การเป็นทรัพย์สิน	7
1.1.3 บุคคล-สิ่งของ.....	7
1.1.4 สิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์	7
1.1.5 ความน่าเชื่อถือของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์.....	8
1.1.6 หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม	9
1.1.7 สิทธิสัตว์ของฟรานซิสโอน.....	9
1.1.8 แนวคิดสวัสดิการสัตว์.....	10

1.1.9	ภารกิจย่อยของการเลิกทาสสัตว์	10
1.1.10	เชื่อมโยงกับทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์.....	10
1.2	ความเป็นมา	10
	ความคิดช่วงก่อนศตวรรษที่ 19	11
	แนวคิดสวัสดิการสัตว์	12
	ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์.....	17
1.3	การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม.....	18
	ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม.....	18
	ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม.....	20
	ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ	21
1.4	ข้อเสนอในทางปฏิบัติ	23
	1.4.1 การตั้งตนเป็นวิแกนและให้การศึกษาแก่สังคม.....	23
	1.4.2 การหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง	24
	1.4.3 การปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพังและหยุดทำลายถิ่นอาศัยของพวกมัน	25
1.5	การโต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์.....	26
	บทสรุป.....	26
บทที่ 2	ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์	28
	ลำดับเนื้อหา	28
2.1	สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น.....	28
	2.1.1 สิทธิพื้นฐาน กับ สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ.....	28
	2.1.2 การขยายทฤษฎีสัตว์แบบเก่า.....	29
	2.1.3 ความเป็นพลเมืองของสัตว์	30
	2.1.4 การแบ่งเขตแดน	32
	2.1.5 การจำแนกกลุ่มสัตว์.....	33

2.1.6 ความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของกลุ่มสัตว์.....	36
2.1.7 อำนาจสูงสุด.....	37
2.1.8 ความเป็นผู้พักพิง	38
2.1.9 เจื้อนไขของความเป็นพลเมืองและอำนาจสูงสุด	38
2.2 ความเป็นมา	39
การยอมรับจุดยืนสิทธิสัตว์.....	39
การเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกทางการเมืองให้กับสัตว์.....	40
2.3 การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม.....	41
2.3.1 การยอมรับสิทธิพื้นฐานของสัตว์.....	42
ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม.....	42
ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม.....	43
ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ.....	44
2.3.2 การยอมรับสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของสัตว์.....	45
2.3.2.1 สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมของสัตว์เลี้ยง	45
ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม.....	46
ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม.....	47
ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ.....	52
2.3.2.2 สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่า	57
ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม	58
ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม	61
ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ	66
2.3.2.3 สิทธิความเป็นผู้พักพิงของสัตว์กึ่งป่า	67
ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม	67
ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม	69

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ	72
2.3.2.4 การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง	73
2.4 การอ้างเหตุผลโต้แย้งทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์	75
2.4.1 ข้อโต้แย้งต่อการหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง	76
2.4.2 ข้อโต้แย้งต่อการปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง	80
2.5 สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม	81
บทสรุป	90
บทที่ 3 แนวคิดอื่นๆที่โต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์	92
การละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลด์สันกับคิมลิก้า	92
ก. การปฏิบัติในหนทางที่ไม่เหมือนกัน	93
ข. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะทำ	94
บทสรุป	96
บทที่ 4 ประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์	97
4.1 การประเมินเชิงบวก	97
ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม	97
ข. การปฏิบัติในหนทางที่ไม่เหมือนกัน	99
ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ	104
ง. การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง	107
4.2 การประเมินเชิงลบ	108
4.2.1 การเอาเปรียบสัตว์ป่า	109
ก. สิ่งที่บ่งชี้ถึงการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม	109
ข. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัย	113
4.2.2 กรณีที่เป็นไปได้อื่นๆ	117
4.2.3 เชื่อมโยงกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์	119

บทสรุป.....	119
บรรณานุกรม.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	125

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทนำ

แนวเหตุผล

ทฤษฎีสติสัตว์ คือ ทฤษฎีที่มีการอ้างเหตุผลสนับสนุนว่าสัตว์ก็มีสิทธิบางอย่างเหมือนกับมนุษย์ ทฤษฎีสติสัตว์แบ่งออกเป็นหลายทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ซึ่งมีการอ้างเหตุผลสนับสนุนว่าสัตว์ก็มีสิทธิพื้นฐานเหมือนกับมนุษย์ ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ ซึ่งมีการอ้างเหตุผลสนับสนุนว่าสัตว์ก็มีสิทธิพื้นฐานและสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะเหมือนกับมนุษย์ เป็นต้น โดยปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ซู โดเนลสัน กับวิล คิมลิก้า (Sue Donaldson & Will Kymlicka) ได้เสนอทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์เพื่อต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เนื่องจากทั้งคู่เห็นว่าข้อเสนอของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เช่นของแกรี่ ฟรานซิโอน (Gary Francione) อันได้แก่ การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียว และการเสนอให้ยกเลิกความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ทั้งหมด เป็นต้น จะนำไปสู่การสร้างข้อจำกัดให้การปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ ดังนั้น ทั้งคู่จึงเสนอแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับฟรานซิโอน อันได้แก่ สัตว์ต้องมีสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะด้วย เช่น สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม เป็นต้น วิทยานิพนธ์นี้ต้องการศึกษาการอ้างเหตุผลของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ในการต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ รวมทั้งประเมินข้อเสนอของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ว่าอาจประสบปัญหาอย่างไรได้บ้าง

วัตถุประสงค์และขอบเขตที่ศึกษา

- 1) ศึกษาการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของซู โดเนลสันกับวิล คิมลิก้าในการต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของแกรี่ ฟรานซิโอน
- 2) ประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

สมมติฐานของผู้วิจัย

ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ในเรื่องการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่ดีกว่า

สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น

- 1) คำว่า “สัตว์” ในวิทยานิพนธ์นี้ถูกใช้ในความหมายโดยทั่วไปทางชีววิทยา แต่เฉพาะเจาะจงว่าสัตว์ในที่นี้ไม่ได้กินความรวมถึงมนุษย์
- 2) คำว่า “ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์” และคำว่า “ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์” ในวิทยานิพนธ์นี้ย่อมาจากคำว่าทฤษฎีสติสัตว์บนพื้นฐานของความเป็นพลเมืองที่ขยายออกไป (expanded citizenship-based animal rights theory) และทฤษฎีสติสัตว์ว่าด้วยการเลิกทาส (abolitionist theory of animal rights) ตามลำดับ

3) **เกี่ยวกับสิทธิสัตว์** ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์และทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ต่างก็เป็นทฤษฎีศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่เชื่อว่าสัตว์ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิเหมือนกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทั้งคู่เป็นทฤษฎีสหสิทธิสัตว์ (animal rights theories) เหมือนกัน

สิทธิสัตว์ (animal rights) คืออะไร ฟรานซิสโบนกล่าวถึงนิยามคำว่า สิทธิ (right) ที่ถูกใช้ร่วมกันในทุกทฤษฎีสหสิทธิตัวว่า สิทธิเป็นเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ปกป้องผลประโยชน์ (interest) ของปัจเจก อันเทียบได้กับการสร้างรั้วขึ้นรอบๆ ปัจเจกแล้วมีป้ายห้ามผ่าน การพูดว่าผลประโยชน์หนึ่งๆ ได้รับการปกป้องโดยสิทธิก็คือการพูดว่าผลประโยชน์นั้นๆ ได้รับการปกป้องต่อต้านการถูกละเมิดโดยง่ายเพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น ตัวอย่างเช่น สิทธิในการพูดอิสระ (right to free speech) จะปกป้องผลประโยชน์ในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของเรา แม้ว่าผู้อื่นจะไม่ชอบมันเพียงเพราะพวกเขาไม่ได้ประโยชน์จากมัน สิทธิพื้นฐานในความปลอดภัยทางกายภาพ (basic right to physical security) จะปกป้องผลประโยชน์ของเราที่จะไม่ถูกละเมิด ทรมาณ ข่มขืน และอื่นๆไม่ให้ถูกละเมิดโดยง่ายเพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ เป็นต้น¹

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราอาจกล่าวได้ว่าสิทธิสัตว์ก็คือเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ปกป้องผลประโยชน์ที่เราคิดว่าสำคัญของสัตว์ปัจเจกไม่ให้ถูกละเมิดโดยง่ายเพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น อย่างไรก็ตาม การจะตอบว่าสัตว์มีสิทธิอะไรบ้างนั้นขึ้นอยู่กับนักทฤษฎีสหสิทธิต่างๆ เช่น ฟรานซิสโบนยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียว โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์มีทั้งสิทธิพื้นฐานและสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ เป็นต้น

4) **ขยายความวัตถุประสงค์** ได้แก่ 1) “ศึกษาการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ในการต่อต้านทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์” ขยายความได้ว่าวิทยานิพนธ์นี้จะ

- ศึกษาการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิสโบน
- ศึกษาการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า
- ศึกษาข้อโต้แย้งที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีต่อทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

และ 2) “ประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์” ขยายความได้ว่าวิทยานิพนธ์นี้จะประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น

- การประเมินเชิงบวกว่า ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ในเรื่องการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่ดีกว่า
- การประเมินเชิงลบว่า ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง

¹ สรุปรจาก Francione (2000: pp. xxvi-xxvii, 95)

5) เกี่ยวกับหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

5.1) หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม (principle of equal consideration) ตามความคิดของฟรานซิสโอนคือหลักการที่บอกให้เรา “ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ”² ตัวอย่างเช่น ถ้าเรามีลูก 2 คนและพวกเขาประพฤติผิดเหมือนกันเราก็ควรลงโทษทั้งคู่ด้วยวิธีการเดียวกัน หรือถ้าเราสนับสนุนให้มีโทษประหารสำหรับการทำผิดฐานฆาตกรรมผู้อื่น เราก็ควรเห็นด้วยว่ารัฐควรประหารทุกคนที่ทำฆาตกรรมดังกล่าว เป็นต้น³

ฟรานซิสโอนยังกล่าวอีกว่าหลักการดังกล่าวเป็นองค์ประกอบจำเป็นในทุกทฤษฎีศีลธรรม ทั้งนี้ก็เพราะว่าหลักการทางศีลธรรมใดๆควรถูกบังคับใช้อย่างเท่าเทียมและเป็นสากล ไม่ใช่เลือกบังคับใช้บนฐานความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากทฤษฎีศีลธรรมใดขาดการแสดงออกถึงหลักการนี้ เช่น เราสนับสนุนโทษประหารสำหรับการทำผิดฐานฆาตกรรมผู้อื่น แต่เราอนุญาตให้ประหารเฉพาะคนผิวสีที่ทำฆาตกรรมผู้อื่นและมีช้อยกเว้นให้กับคนผิวขาวที่กระทำความผิดเดียวกันนี้ ทฤษฎีของเราที่ไม่สามารถเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรม เนื่องจากมีความลำเอียงเข้าข้างผลประโยชน์ของคนผิวขาว โดยที่ความแตกต่างทางสีผิวไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะสนับสนุนการปฏิบัติต่อผู้ที่ทำฆาตกรรมผู้อื่นเหมือนกันในหนทางที่แตกต่างกัน เป็นต้น⁴

และหลักการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการใช้ต่อต้านการแบ่งแยกหรือการเลือกปฏิบัติโดยไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ไม่ว่าจะเป็นการเหยียดเพศ การเหยียดสีผิว หรือการเหยียดสปีชีส์ (speciesism) ทั้งนี้ก็เพราะหลักการดังกล่าวเรียกร้องให้ผู้ที่ให้มีผลประโยชน์เหมือนกันแต่มีความแตกต่างทางเพศ สีผิว สปีชีส์ และอื่นๆ ได้รับการปกป้องในหนทางที่เหมือนกัน

5.2) วิทยานิพนธ์นี้ใช้ประเด็นเรื่อง “การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม” เป็นเกณฑ์การประเมินเชิงเปรียบเทียบระหว่างทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์กับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เพราะผู้วิจัยมองว่าประเด็นดังกล่าวเป็นสิ่งบ่งชี้ได้ว่าทฤษฎีสิทธิสัตว์หนึ่งๆ สามารถเป็นที่ยอมรับทางศีลธรรมได้หรือไม่ และถ้าทั้งสองทฤษฎีนี้ต่างก็มีการแสดงออกถึงหลักการดังกล่าวอยู่แล้วในฐานะที่เป็นทฤษฎีศีลธรรมเหมือนกัน ความแตกต่างในเนื้อหาของสองทฤษฎีก็

² การที่ผู้วิจัยใช้ข้อความว่า “ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ” นี้มาจากการผสมกันระหว่างข้อความ treat like cases alike กับข้อความ treat similar interests in a similar way unless there is a morally sound reason for not doing ที่ฟรานซิสโอนมักใช้สลับกันเวลาพูดถึงสิ่งที่หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมบอกให้ทำ (Francione 2000: pp. xxviii, 83) แต่ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า like cases เพราะจะได้ครอบคลุมทั้ง similar interests และความเหมือนในเรื่องอื่นๆด้วย

³ Francione (2000: pp. 83-84)

⁴ เรื่องเดียวกัน (pp. 82-84)

อาจนำไปสู่การเปรียบเทียบกันได้ว่าทฤษฎีหนึ่งมีการแสดงออกถึงหลักการดังกล่าวได้ดีกว่าอีกทฤษฎีหนึ่งอันทำให้กลายเป็นทฤษฎีศีลธรรมที่เราควรยึดถือมากกว่า

5.3) วิทยานิพนธ์นี้ยึดความเข้าใจเรื่องหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมของฟรานซิสโอน เนื่องจากผู้วิจัยมองว่า นิยามของฟรานซิสโอนนี้เข้าใจได้ง่ายกว่าเมื่อเทียบกับความเข้าใจที่คล้ายคลึงกัน โดยผู้อื่น เช่น ปีเตอร์ ซิงเกอร์ พูดถึงหลักการการพิจารณาผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม (principle of equal consideration of interest) ว่าเป็นหลักการที่บอกว่า *เมื่อเรามีการตัดสินใจกระทำการใดๆที่มีความหมายทางศีลธรรม เราควรให้น้ำหนักต่อผลประโยชน์ที่เหมือนกันของทุกคนที่จะได้รับผลกระทบโดยการกระทำของเราอย่างเท่าเทียมกัน*⁵ เป็นต้น และความเข้าใจแบบเดียวกับฟรานซิสโอนนี้ก็เป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วไป ดังที่มีปรากฏมาแล้วในงานเขียนที่ย้อนกลับไปถึงสมัยกรีกโบราณซึ่งอริสโตเติลได้กล่าวไว้ว่าให้เรา *ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันอย่างเหมือนกัน* (treat like case as like)⁶ และมีนักปรัชญาร่วมสมัยบางคนอ้างว่าการที่เราเลือกปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันอย่างไม่เท่าเทียมกันโดยปราศจากเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ นั้นแสดงถึงความไร้เหตุผล (irrationality)⁷

5.4) หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมเป็นมโนทัศน์ที่ถูกพูดถึงในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิสโอน ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลด์สันกับคิมลิก้าไม่ได้พูดถึง แต่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าว

6) **ขยายความสมมติฐาน** การที่ผู้วิจัยเชื่อว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์มาจากข้อสังเกตเบื้องต้นว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ยอมรับว่าสัตว์มี สิทธิพื้นฐาน+สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ ในขณะที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ยอมรับว่าสัตว์มีแค่สิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียว ดังนั้น นี่บ่งชี้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ใส่ใจการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์มากกว่าทฤษฎีการเลิกทาส เนื่องจากมีการจัดหาเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์อย่างเท่าเทียมกับมนุษย์จำนวนมากกว่าโดยที่ไม่ได้หักล้างของเดิมที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

⁵ แปลจาก Britannica Encyclopedia, Speciesism [Online] (2019) “one should give equal weight in one’s moral decision making to the like interests of all those affected by one’s actions”

⁶ Stanford Encyclopedia of Philosophy. Equality: Formal Equality [Online] (2019) อ้างถึงใน Aristotle, Nicomachean Ethics, V.3. 1131a10-b15; Politics, III.9.1280 a8-15, III. 12. 1282b18-23

⁷ Stanford Encyclopedia of Philosophy. Equality: Formal Equality [Online] (2019) อ้างถึงใน Berlin, Isaiah, 1955-56, “Equality”, Proceedings of the Aristotelian Society LVI, pp. 301-326.

7) **ขอบเขตการประเมิน** การประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์เดียวคือ การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ดังนั้น ข้อเสนอสนับสนุนหรือข้อวิจารณ์ที่มีต่อทฤษฎีดังกล่าวในประเด็นอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องจะไม่ถูกนำมาพิจารณา ตัวอย่างเช่น

- ไม่พิจารณาข้อวิจารณ์ว่าทฤษฎีสิทธิสัตว์นำไปสู่การยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง เช่น มีบางคนมองว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์นำไปสู่ระบอบศักดินา (feudalism) ที่ซึ่งมนุษย์ยังคงมีอำนาจเหนือสัตว์จากการที่พวกเขาขูดเยียดสิทธิของพวกเขาให้กับสัตว์ เป็นต้น
- ไม่พิจารณาข้อวิจารณ์ว่าทฤษฎีสิทธิสัตว์นำไปสู่การยึดมาตรฐานทางศีลธรรมแบบยุโรปเป็นศูนย์กลาง อันเป็นการใช้แนวคิดสิทธิสัตว์เป็นเครื่องมือในการตัดสินว่าวิถีปฏิบัติต่อสัตว์อย่างโหดร้ายของชนชาติอื่นมีความต้อยกว่าทางศีลธรรม เป็นต้น

เนื่องจากผู้วิจัยมองว่าข้อวิจารณ์เหล่านี้ไม่ได้สร้างความแตกต่างให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์กับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เพราะข้อวิจารณ์เหล่านี้มุ่งเน้นไปที่การใช้สิทธิสัตว์เป็นเครื่องมือทางการเมืองมากกว่าคุณค่าทางศีลธรรมในตัวเองของสิทธิสัตว์

ลำดับเนื้อหา

บทที่ 1 ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

พูดถึงการอ้างเหตุผลของฟรานซิสโอนในการสนับสนุนว่าสัตว์สามารถมีสิทธิพื้นฐานได้เหมือนกับมนุษย์ และการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยฟรานซิสโอน

บทที่ 2 ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

พูดถึงการอ้างเหตุผลของโดนัลสันกับคิมลิก้าในการสนับสนุนว่าสัตว์สามารถมีสิทธิพื้นฐานและสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะได้เหมือนกับมนุษย์ อันโต้แย้งต่อทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ที่ยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียว และพูดถึงการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

บทที่ 3 แนวคิดอื่นๆที่โต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

พูดถึงข้อโต้แย้งของไรส์ เขาแรนที่มีต่อทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า และการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยที่ว่าข้อโต้แย้งนี้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็อาจมีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง

บทที่ 4 ประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

พูดถึงการประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยผู้วิจัยว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ และทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง

บทที่ 1 ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ (abolitionist theory of animal rights) คือ ทฤษฎีศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่เสนอว่าสัตว์ควรได้รับการปกป้องโดย สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ เหมือนกับมนุษย์ ทฤษฎีดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นโดย แกรี แอล. ฟรานซิโอน (Gary L. Francione, 1954-) และคนอื่นๆ⁸

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพรวมของการอ้างเหตุผลสนับสนุนการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอน โดยเน้นประเด็นเรื่องการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมซึ่งมีความสำคัญสำหรับการประเมินเปรียบเทียบกับทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ในบทที่ 4

ลำดับเนื้อหา

- 1.1 สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น
- 1.2 ความเป็นมา พุดถึงภาพรวมของแนวคิดสวัสดิการสัตว์และปัญหาที่แนวคิดดังกล่าวทิ้งไว้
- 1.3 การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม โดยฟรานซิโอน
- 1.4 ข้อเสนอในทางปฏิบัติ ของฟรานซิโอน
- 1.5 การโต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

1.1 สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น

1.1.1 นิยามการเลิกทาสสัตว์

การเลิกทาสสัตว์ตามความคิดของฟรานซิโอนคือ การยกเลิกชนชั้นทางศีลธรรมที่มนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์ซึ่งถูกสถาปนาขึ้นโดยสถานภาพที่สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อให้เรารู้จักว่าชีวิตสัตว์มีคุณค่าในตัวเองเท่ากับชีวิตมนุษย์ สัตว์ไม่ได้ดำรงอยู่เพื่อเป็นทรัพย์สิน ทรัพยากร เครื่องมือ วิธีไปสู่เป้าหมาย หรืออะไรก็ตามที่แสดงถึงการตกอยู่ภายใต้อำนาจของมนุษย์ ซึ่งการยกเลิกชนชั้นดังกล่าวสามารถทำได้โดยการให้สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของแก่สัตว์

ฟรานซิโอนใช้คำว่า abolitionist หรือ ผู้เห็นด้วยกับการเลิกทาส แสดงถึงจุดยืนสิทธิสัตว์ของเขาว่าแตกต่างจากจุดยืนสวัสดิการสัตว์และจุดยืนสิทธิสัตว์อื่นๆที่ยังยอมรับการใช้สัตว์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ โดยคำว่า “เลิกทาส” ในที่นี้บ่งชี้ว่า สัตว์ถูกปฏิบัติอย่างไม่ได้แตกต่างจากการใช้มนุษย์เป็นทาส (human slavery) ซึ่งผิดศีลธรรมและควรได้รับการยกเลิก และแม้ว่าคำว่า ทาสสัตว์ (animal slave)⁹ จะไม่ใช่คำที่ใช้กันโดยทั่วไป แต่ฟรานซิโอนก็มองว่ามีลักษณะร่วมกันบางอย่างระหว่างทาสมนุษย์กับสัตว์ นั่นคือ การมีสถานภาพเป็นทรัพย์สินของมนุษย์

⁸ เช่น Joan Dunayer เป็นต้น แต่วิทยานิพนธ์นี้ศึกษางานของฟรานซิโอนเป็นหลัก

⁹ Francione [Online] (2007)

1.1.2 การเป็นทรัพย์สิน

การเป็นทรัพย์สิน (property) หมายความว่าถูกเป็นเจ้าของโดยผู้อื่น ดังเช่นที่ทาสเป็นทรัพย์สินของนายทาส สัตว์เลี้ยงเป็นทรัพย์สินของมนุษย์ปัจเจกหรือองค์กร สัตว์ป่าถูกเป็นเจ้าของโดยรัฐบาลซึ่งอาจอนุญาตให้ประชาชนล่าพวกมันได้ รวมถึงคำสอนศาสนาเรื่องพระเจ้าอนุญาตให้มนุษย์ใช้สัตว์เป็นทรัพยากรของพวกเขาได้ เป็นต้น¹⁰

การเป็นทรัพย์สินแสดงถึงการมีชนชั้นระหว่างทรัพย์สินกับเจ้าของทรัพย์สิน กล่าวคือ ถ้าสิ่งๆ หนึ่งมีสถานภาพเป็นทรัพย์สิน สิ่งนั้นก็จะต้องอยู่ใต้อำนาจของเจ้าของทรัพย์สินและดำรงอยู่เพื่อรับใช้ประโยชน์หรือคุณค่าที่เจ้าของเป็นผู้กำหนด ถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งมีชีวิต ชีวิตนั้นก็จะถูกบงการโดยผู้เป็นเจ้าของและไม่มีอิสระในการดำรงชีวิตตนเอง และยิ่งถ้าทรัพย์สินที่มีชีวิตนั้นมีความรู้สึก สุขทุกข์ (sentience) ด้วยแล้ว การถูกบงการชีวิตโดยผู้อื่นนี้ก็อาจนำมาซึ่งความทุกข์ทรมานได้

1.1.3 บุคคล-สิ่งของ

การเป็นทรัพย์สินยังเกี่ยวข้องกับการถูกปฏิบัติเป็น **สิ่งของ** ซึ่งฟรานซิสโอนนิยามคำว่า สิ่งของ (thing) ในฐานะคู่ตรงข้ามกับ บุคคล (person) โดยอ้างว่าจักรวาลทางศีลธรรม (moral universe) แบ่งสิ่งที่ดำรงอยู่ออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคคล กับ สิ่งของ โดยบุคคลจะถูกพิจารณาว่ามีคุณค่าในตัวเอง (inherent value) อันเกิดจากการที่พวกเขาสามารถให้คุณค่าแก่ตนเองได้ว่าชอบอะไร/ไม่ชอบอะไร และได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐาน บุคคลอาจมีคุณค่านอกตัวด้วยก็ได้ ในขณะที่สิ่งของจะมีคุณค่านอกตัว (external value) ที่ถูกกำหนดโดยผู้อื่นเพียงอย่างเดียว ซึ่งฟรานซิสโอนมองว่าปัญหาทางศีลธรรมเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่สามารถให้คุณค่าแก่ตนเองได้ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ ดังเช่นที่ทาส มนุษย์และสัตว์ถูกให้ค่าเป็นเพียงวัตถุซื้อขายทางเศรษฐกิจหรือทรัพยากรที่ทดแทนได้ของผู้อื่น ฟรานซิสโอนยังกล่าวอีกว่าต่อให้เจ้าของสัตว์บางคนจะปฏิบัติต่อสัตว์ที่เป็นทรัพย์สินของพวกเขาอย่างดี เช่น เจ้าของสัตว์ปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงแสนรักของเขาราวกับเป็นสมาชิกครอบครัว แต่นี่ไม่ได้ทำให้สัตว์ดังกล่าวกลายเป็นบุคคลหรือมีคุณค่าที่ข้ามพ้นไปจากการเป็นสิ่งของ เพราะสัตว์เหล่านี้สามารถถูกเทียบเคียงได้กับสิ่งของประเภทภาพถ่ายหรือมรดกตกทอดที่มีคุณค่าทางใจต่อเจ้าของ เป็นต้น¹¹

1.1.4 สิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์

สิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ (sentient being) ตามความคิดของฟรานซิสโอนคือ ผู้ที่สามารถมีประสบการณ์ต่อความเจ็บปวด (pain) หรือความทรมาน (suffering) และความพึงพอใจ (pleasure) ได้ อีกทั้งยังมี 'ตัวฉัน' ผู้มีสำนึกรู้ (conscious) ต่อประสบการณ์นั้นๆ อันเป็นประสบการณ์ส่วนตัว ซึ่ง

¹⁰ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 53-54, 86-87)

¹¹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 54, 79-80, 86, 101)

การมีความสามารถดังกล่าวนี้ทำให้สิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์มีผลประโยชน์ที่จะไม่ประสบกับความเจ็บปวดหรือความทรมาน และมีผลประโยชน์ที่จะประสบกับความพึงพอใจ¹²

อย่างไรก็ตาม ฟรานซิโอนไม่ได้เชื่อว่าสัตว์ทั้งหมดมีความรู้สึกสุขทุกข์ ดังที่เขาอ้างว่าเขาไม่รู้ว่าแมลงมีมันหรือไม่ แต่เขาเชื่อว่าสัตว์ส่วนใหญ่ที่เราเอาเปรียบอยู่เป็นกิจวัตร เช่น ไพรเมต แมว หนู ไก่ และหมู มีมันอย่างไม่ต้องสงสัย และนักวิทยาศาสตร์ก็อ้างว่าปลาและสัตว์ทะเลหลายชนิดก็มีมัน¹³

ส่วนประเด็น “รู้ได้อย่างไรว่าสัตว์มีความรู้สึกสุขทุกข์” ฟรานซิโอนกล่าวว่า การปฏิเสธว่าสัตว์ไม่มีความรู้สึกสุขทุกข์เพียงเพราะเราไม่สามารถเข้าถึงจิตของสัตว์ได้นั้นไร้สาระ เพราะจริงๆ แล้วเราก็ไม่สามารถเข้าถึงจิตมนุษย์คนอื่นได้เช่นกัน แต่ถึงกระนั้น เราก็สามารถยอมรับได้ว่ามนุษย์และสัตว์มีความรู้สึกสุขทุกข์ได้โดยที่เราไม่ต้องมีประสบการณ์ต่อจิตอื่นโดยตรง ดังเช่นที่มนุษย์อาจสื่อสารให้เรารู้ได้โดยการพูด ส่วนสัตว์แม้ว่าจะพูดไม่ได้ แต่ด้วยความเหมือนกันทางประสาทวิทยาและทางจิตวิทยา ระหว่างมนุษย์กับสัตว์หลายชนิด เช่น พฤติกรรมการเรียนรู้ของสุนัขตัวหนึ่งที่เหยียบจานร้อนแล้วดึงขาออก จากนั้นเมื่อมันเห็นจานนั้นอีกมันก็จะหลีกเลี่ยง เป็นต้น ก็ทำให้เราสามารถอนุมานได้ว่าสัตว์หลายชนิดมีความรู้สึกสุขทุกข์ ซึ่งความเหมือนดังกล่าวไม่ถูกพบในพืชและสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ¹⁴

1.1.5 ความน่าเชื่อถือของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

ประเด็นเรื่องความน่าเชื่อถือของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ฟรานซิโอนกล่าวว่าแม้ว่าประพจน์ทางศีลธรรม (เช่น การเลิกทาสสัตว์เป็นสิ่งถูกต้อง) จะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าจริงอย่างโต้แย้งไม่ได้ เหมือนกับประพจน์ทางคณิตศาสตร์ (เช่น $2 + 2 = 4$) แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าค่าความจริงของประพจน์ทางศีลธรรมจะเป็นเพียงความเห็นส่วนตัวหรือไม่สามารถตัดสินร่วมกันได้ ฟรานซิโอนเชื่อว่าการตัดสินทางศีลธรรมไม่ได้เรียกร้องความแน่นอนแบบคณิตศาสตร์ แต่ค่อนข้างเป็นว่าถ้าทฤษฎีศีลธรรมอันหนึ่งมีการให้เหตุผลสนับสนุนในเรื่องหนึ่งๆ ได้ดีกว่าอันอื่น ทฤษฎีนั้นก็ควรเป็นที่ยึดถือได้จนกว่าจะมีอันใหม่ที่ทำให้เหตุผลดีกว่ามาแทน เช่น เราเชื่อว่าประพจน์ “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เป็นสิ่งผิด” เป็นจริง เพราะเราไม่สามารถให้เหตุผลสนับสนุนทางศีลธรรมต่อการกระทำดังกล่าวได้ และความเชื่อนี้ก็ยังสอดคล้องกับความเชื่ออื่นๆ ที่เรายอมรับแล้ว เช่น “การฆ่าคนบริสุทธิ์เป็นสิ่งผิด” เป็นต้น¹⁵

ฟรานซิโอนเชื่อว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของเขามีความน่าเชื่อถือเนื่องจากมีการให้เหตุผลสนับสนุนที่สมเหตุสมผลและยังสอดคล้องกับความเชื่อทางศีลธรรมอื่นๆ ที่เรายอมรับเรียบร้อยแล้ว นั่นคือ ความเชื่อ (เกี่ยวกับสถานะทางศีลธรรมของสัตว์) ที่ยอมรับได้โดยคนทั่วไป (conventional

¹² สรุปรจาก Francione (2000: pp. xxxvii, 6)

¹³ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. xxxiii, xxxvii, 6)

¹⁴ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. xxxvi, 6-7, 139)

¹⁵ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. xxxiv-xxxv)

wisdom) ซึ่งมาจาก **การรู้เอง** (intuition) 2 อย่าง คือ 1) การรู้เองได้ว่า “เราสามารถให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์ได้ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น” เช่น สมมติว่าเราเดินผ่านบ้านไฟไหม้ที่มีมนุษย์ 1 คนกับสุนัข 1 ตัวติดอยู่และเราเป็นคนเดียวในบริเวณนั้นที่สามารถช่วยพวกเขาได้ แต่ไฟที่ไหม้อย่างรุนแรงทำให้เรามีเวลาจำกัดและเลือกช่วยได้เพียงหนึ่ง คำถามคือ “เราจะเลือกใคร” ซึ่งการรู้เองนี้จะบอกให้เราเลือกช่วยมนุษย์และปล่อยให้สุนัขตาย และในชีวิตประจำวันเราอาจพบเจอกับสถานการณ์ที่เทียบเคียงกับบ้านไฟไหม้นี้ได้ เช่น เราถูกสัตว์ป่าโจมตี หรือหนูที่มีเชื้อโรคจะกัดเรา ซึ่งเรามีเวลาจำกัดทำให้ไม่มีตัวเลือกอื่นนอกจากต้องทำอันตรายพวกมันเพื่อความอยู่รอดของเรา หรือบางสังคมมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีพืชผักเพียงพอก็มีความจำเป็นต้องล่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร เป็นต้น 2) การรู้เองได้ว่า “การสร้างความทรามานที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์เป็นสิ่งผิด”¹⁶

นอกจากนี้ ฟรานซิโอนยังใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมสนับสนุนความชอบธรรมให้กับแนวคิดการเลิกทาสสัตว์ของเขาอีกด้วย

1.1.6 หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม (principle of equal consideration) ตามความคิดของฟรานซิโอนคือหลักการที่บอกให้เรา *ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทาศิลธรรมที่จะไม่ทำ* ฟรานซิโอนไม่ได้สร้างหลักการนี้ขึ้นมาเอง แต่หลักการนี้เป็นที่ยอมรับอยู่แล้วโดยผู้ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับการปกป้องสัตว์รูปแบบอื่นๆ ที่มีมาก่อนทฤษฎีของเขา เช่น ปีเตอร์ ซิงเกอร์ เป็นต้น ฟรานซิโอนยังกล่าวอีกว่าหลักการนี้เป็นองค์ประกอบจำเป็นในทุกทฤษฎีศีลธรรมและมีบทบาทสำคัญในการต่อต้านการเหยียดต่างๆที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์มนุษย์ และฟรานซิโอนก็ใช้หลักการนี้ต่อต้านการเหยียดสปีชีส์หรือสนับสนุนให้สิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ทั้งหมดโดยไม่จำกัดสปีชีส์ได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของเหมือนกัน

1.1.7 สิทธิสัตว์ของฟรานซิโอน

ฟรานซิโอนป้องกันความสับสนเกี่ยวกับสิทธิสัตว์โดยระบุชัดเจนว่า สิทธิสัตว์สำหรับเขาคือ “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ” (basic right not to be treated as things) เท่านั้น อันตรงข้ามกับสิ่งที่เรียกว่า สวัสดิการสัตว์ (ดูหัวข้อถัดไป) และสิทธิสัตว์ดังกล่าวก็ไม่ได้หมายถึงสิทธิทางการเมืองหรือทางกฎหมายใดๆ ดังที่หลายคนมักเข้าใจผิดว่าการให้สิทธิแก่สัตว์คือการที่สัตว์จะมีสิทธิต่างๆเหมือนกับมนุษย์ทุกประการ เช่น มีสิทธิการขับขี สิทธิการโหวต เป็นต้น¹⁷ ฟรานซิโอนกล่าวว่า

¹⁶ สรุปรจาก Francione (2000: pp. xxii-xxiii)

¹⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. xxxi)

สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิพื้นฐาน (basic rights) หรือสิทธิก่อนกฎหมาย (pre-legal rights) ที่จำเป็นต้องมีมาก่อนสิทธิทางกฎหมายอื่นๆ¹⁸

1.1.8 แนวคิดสวัสดิการสัตว์

แนวคิดสวัสดิการสัตว์ (animal welfare) เป็นแนวคิดทางศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่ฟรานซิสโงนโต้แย้งในฐานะคู่ตรงข้ามกับจุดยืนการเลิกทาสสัตว์ของเขา เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวยอมรับว่าสัตว์ควรได้รับการปกป้องทางศีลธรรมโดย การปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม (humane treatment) ไม่ใช่โดยสิทธิพื้นฐาน ซึ่งการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมนี้ยังคงอนุญาตให้เราใช้สัตว์เป็นทาสหรือฆ่าสัตว์ได้ ตราบใดที่เรากระทำการดังกล่าวอย่างมีมนุษยธรรม

1.1.9 การกักขังและการเลิกทาสสัตว์

การเลิกทาสของฟรานซิสโงนโต้แบ่งออกเป็น 3 การกักขัง

- ก. การยกเลิกการเอาเปรียบสัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้ว
- ข. การหยุดการนำสัตว์เลี้ยงมาสู่การค้าอยู่เพิ่มขึ้น
- ค. การหยุดฆ่าสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงและหยุดทำลายถิ่นอาศัยของพวกมัน

1.1.10 เชื่อมโยงกับทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ในมุมมองของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า ถูกจัดประเภทเป็นทฤษฎีสัตว์แบบเก่า เนื่องจากเป็นทฤษฎีสัตว์ที่มีมาก่อนและไม่ได้ยกระดับขึ้นเป็นทฤษฎีการเมือง อีกทั้งยังถูกเรียกว่าเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการสูญพันธุ์ (extinctionism) เนื่องจากทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์มีข้อเสนอให้เราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงเพื่อให้พวกมันค่อยๆหมดไป

1.2 ความเป็นมา

ฟรานซิสโงนโต้มองว่าหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่บอกให้เรา ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมาะสม ในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีที่จะไม่ทำ และเป็นองค์ประกอบสำคัญในทุกทฤษฎีศีลธรรม นั้นเคยถูกประยุกต์ใช้มาแล้วในประวัติศาสตร์มนุษย์ในฐานะองค์ประกอบสำคัญของการต่อต้านการแบ่งแยกหรือเรียกร้องให้มนุษย์ทุกคนได้รับการปกป้องทางศีลธรรมและทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น การเลิกทาสชาวแอฟริกันในอเมริกาส่วนหนึ่งก็มาจากการพิจารณาว่าคนผิวขาวกับ

¹⁸ ฟรานซิสโงนโต้อ้างความคิดของเฮนรี ชู (Henry Shue) นักทฤษฎีการเมือง เรื่องสิทธิพื้นฐานทำหน้าที่เป็นพื้นหลัง (ground) ให้กับการมีสิทธิอื่นๆของเรา ซึ่งเราไม่สามารถเสียสละสิทธิพื้นฐานได้ถ้าเราต้องการผลิตผลกับการบริหารสิทธิอื่นๆอยู่ สิทธิพื้นฐานมีอยู่มากมายแต่อันที่สำคัญที่สุดคือ สิทธิพื้นฐานในความปลอดภัยทางกายภาพ (basic right to physical security) ซึ่งจะปกป้องเราจากการถูกฆ่า ทรมาณ โจมตี ข่มขืน ประทุษร้าย และอื่นๆ ถ้าเราไม่มีสิทธิพื้นฐานดังกล่าวและผู้อื่นมีสิทธิใช้เราเป็นทาสหรือฆ่าเรา การมีสิทธิทางกฎหมายอื่นๆของเรา เช่น สิทธิการโหวตหรือสิทธิการขับชื่ ก็จะไม่มีความหมาย (Francione 2000: pp. 94-95)

คนผิวสีเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะการเป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกัน ดังนั้น ทั้งสองจึงควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานเหมือนกัน และเราไม่ควรจำกัดสิทธิดังกล่าวไว้เฉพาะกับคนผิวขาว เพราะความแตกต่างทางสีผิวไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะสนับสนุนให้ทำเช่นนั้น ส่วนกรณีการให้สิทธิที่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงส่วนหนึ่งมาจากการมองว่าผู้หญิงก็เป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกับผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับผู้ชาย ไม่ใช่เป็นเพียงทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายที่มีหน้าที่เติมเต็มความเป็นภรรยา ความเป็นแม่ หรือเป็นแค่วัตถุทางเพศ และกรณีการให้สิทธิพื้นฐานแก่เด็กและผู้พิการทางสติปัญญาส่วนหนึ่งก็มาจากการมองว่าแม้ว่าคนเหล่านี้จะมีความสามารถทางสติปัญญาน้อยกว่ามนุษย์ผู้ใหญ่ปกติ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าพวกเขาจะมีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่าอันทำให้สมควรถูกนำมาใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์ผู้ใหญ่ปกติ ทั้งนี้ก็เพราะผู้ใหญ่ปกติ เด็ก และผู้พิการทางสติปัญญา ต่างก็เป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกัน เป็นต้น¹⁹

ในขณะเดียวกันฟรานซิสโอนก็มองว่าหลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เรียกร้องความเท่าเทียมทางศีลธรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเริ่มต้นในศตวรรษที่ 19 โดยเจเรมี เบนแธม (Jeremy Bentham, ค.ศ. 1748-1832) ผู้ก่อตั้งแนวคิดประโยชน์นิยมสมัยใหม่และเป็นผู้บุกเบิกแนวคิดสวัสดิการสัตว์ซึ่งเสนอว่า สัตว์ควรได้รับการปกป้องทางศีลธรรมบนฐานการมีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกับมนุษย์²⁰ แม้ว่าจะยังไม่ใช้โดยสิทธิพื้นฐาน แต่นี่ก็ถือเป็นการปฏิบัติทางความคิดเกี่ยวกับสัตว์อันต่อต้านความคิดในช่วงก่อนศตวรรษที่ 19 ที่วัฒนธรรมตะวันตกยังไม่รู้จักว่าสัตว์มีสถานะทางศีลธรรม ทำให้การปฏิบัติใดๆต่อสัตว์ในสมัยนั้นไม่มีถูกผิด ยกเว้นแต่การปฏิบัตินั้นจะส่งผลกระทบต่อมนุษย์ ไม่ใช่ผิดเพราะเป็นการสร้างผลกระทบต่อตัวสัตว์เอง²¹

ความคิดช่วงก่อนศตวรรษที่ 19

สัตว์ไม่ใช่กรณีที่เหมาะสม และไม่ได้รับการปกป้องทางศีลธรรม

ตามความคิดของฟรานซิสโอน ในช่วงก่อนศตวรรษที่ 19 ความเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ไม่มีความหมายเนื่องจากมนุษย์กับสัตว์ถูกมองว่า *ไม่ใช่กรณีที่เหมาะสม* ตัวอย่างเช่น เดส์การ์ตส์ (René Descartes, ค.ศ. 1596-1690) นักปรัชญาสมัยใหม่มองว่าสัตว์เป็นเพียงจักรกล ไม่มีความรู้สึก

¹⁹ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 125-127) (2008: pp. 139)

²⁰ เบนแธมมองว่า มนุษย์กับสัตว์มีความเหมือนกันที่สำคัญคือ การมีความสามารถที่จะทรมานได้ ซึ่งความเหมือนนี้ทำให้สัตว์ควรได้รับการปกป้องทางศีลธรรม ในขณะที่ความแตกต่างเช่น จำนวนขา การมีขนปุย หรือการไร้กระดูกเซกรูม ไม่ใช่เหตุผลเพียงพอที่จะกีดกันสัตว์ออกจากการปกป้องทางศีลธรรมอันเป็นการทิ้งให้สัตว์ต้องเผชิญกับมนุษย์ผู้ชื่นชอบการทรมานสัตว์อย่างไม่มีเหตุผล ส่วนความสามารถการใช้เหตุผลหรือการพูดได้ก็ไม่ควรนำมาใช้เป็นเส้นแบ่งด้วยเช่นกัน เพราะม้าหรือสุนัขโตเต็มวัยก็ยังมีเหตุผลมากกว่าและสื่อสารได้คล่องกว่ามนุษย์ทารกวัย 1 วัน 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน (Francione 2000: pp. 130)

²¹ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 2)

หรือไม่มีจิตในแบบที่มนุษย์มี หรือสัตว์ถูกมองว่าไม่ได้แตกต่างจากวัตถุไม่มีชีวิตอื่นๆที่เคลื่อนไหวได้ อย่างนาฬิกาปลุก ดังนั้น เราจึงไม่มีพันธะทางศีลธรรมต่อสัตว์พอกๆกับที่เราไม่มีมันต่อนาฬิกาปลุก ส่วนคานท์ (Immanuel Kant, ค.ศ. 1724-1804) นักปรัชญาสมัยใหม่อีกคนได้ปฏิเสธมุมมองของเดส์ คาร์ตส์ แต่ก็ไม่ยอมรับว่าเรามีพันธะทางศีลธรรมต่อสัตว์อยู่ดีเพราะสัตว์ขาดความมีเหตุผล เป็นต้น²²

แต่ถึงกระนั้น สัตว์ก็ยังได้รับการปกป้องโดยอ้อมภายใต้ 2 เงื่อนไข คือ 1) ในฐานะทรัพย์สินของมนุษย์ ซึ่งนี้จะทำให้ผู้ที่ทำร้ายสัตว์ของผู้อื่นมีความผิดฐาน ‘ทำให้เสียทรัพย์’ หากพิสูจน์ได้ว่าเขาผู้นั้นมีเจตนามุ่งร้ายต่อเจ้าของสัตว์ เช่น จงใจสร้างความทุกข์ใจให้กับเจ้าของสัตว์ หรือจงใจสร้างความเสียหายต่อสัตว์ที่เป็นสินค้าของผู้อื่น เป็นต้น 2) สัตว์เป็นเครื่องมือสำหรับการแสดงออกถึงความมีคุณธรรมในตัวมนุษย์ ซึ่งนี้จะทำให้ผู้ที่ทำร้ายสัตว์ ไม่ว่าจะสัตว์นั้นจะมีเจ้าของหรือไม่ หรือแม้แต่เจ้าของสัตว์ที่ทำร้ายสัตว์ของตนเอง ก็จะต้องมีความผิดฐาน ‘ลดทอนคุณธรรมในตัวเอง’ ดังความคิดที่ว่า การทำร้ายสัตว์จะทำให้เรามีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์น้อยลง²³

แนวคิดสวัสดิการสัตว์

สัตว์มี “ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมาณ” เหมือนกับมนุษย์

แต่สัตว์ไม่มี “ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์” ในขณะที่มนุษย์มี

และสัตว์ได้รับการปกป้องทางศีลธรรมโดย “การปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม”

ภายใต้การมี “สถานภาพเป็นทรัพย์สิน” ของมนุษย์

ตามความคิดของฟรานซิสคอน แนวคิดสวัสดิการสัตว์มองว่ามนุษย์กับสัตว์เป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะการเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกสุขทุกข์ (sentient being) เหมือนกัน ซึ่งนี้หมายความว่ามนุษย์กับสัตว์มี “ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมาณ” เหมือนกัน และแนวคิดสวัสดิการสัตว์เรียกร้องให้เราปฏิบัติต่อผลประโยชน์ดังกล่าวของสัตว์ *ในหนทางที่เหมาะสม* กับมนุษย์ นั่นคือให้การปกป้องทางศีลธรรมอันส่งผลให้การละเมิดผลประโยชน์ดังกล่าวของสัตว์กลายเป็นสิ่งผิดในตัวเองโดยไม่ขึ้นกับการละเมิดนั้นส่งผลกระทบต่อเจ้าของสัตว์หรือต่อมนุษย์หรือไม่

แนวคิดสวัสดิการสัตว์ให้กำเนิด หลักการการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม (humane treatment principle) ที่บอกกับเราว่าการสร้างความทรมาณที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์เป็นสิ่งผิด และหลักการดังกล่าวถูกยกระดับขึ้นเป็นกฎหมายสวัสดิการสัตว์ (animal welfare law) เช่น กฎหมายต่อต้านการทารุณกรรมสัตว์ (anticruelty law) เป็นต้น ซึ่งสั่งห้ามการสร้างความทรมาณที่ไม่จำเป็นและมีบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืน²⁴ เหตุผลที่ใช้คำว่า *ความทรมาณที่ไม่จำเป็น* (unnecessary suffering) นั้น

²² สรุปรจาก Francione (2000: pp. 2-3, 108)

²³ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 2-3, 53)

²⁴ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 7)

ฟรานซิโอนมองว่าเป็นเพราะหลักการดังกล่าวอยู่บนฐานความเชื่อที่ยอมรับได้โดยคนทั่วไป 2 อย่าง คือ 1) การรู้เองได้ว่า “เราสามารถให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์ได้ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น” และ 2) การรู้เองได้ว่า “การสร้างความทรमानที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์เป็นสิ่งผิด” และหลักการดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ก็ต่อเมื่อเรามีความจำเป็นต้องสร้างความทรमानให้กับสัตว์ กล่าวคือ เมื่อมีความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ของมนุษย์กับของสัตว์ หลักการดังกล่าวจะเรียกร้องให้เราประเมินก่อนว่าผลประโยชน์ของมนุษย์ในการสร้างความทรमानให้กับสัตว์นั้นมีความแข็งแรงกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ที่จะไม่ได้รับความทรमानดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามีก็จะถือว่าการทำอันตรายสัตว์นั้นสามารถยอมรับได้ทางศีลธรรมเนื่องจากมีความจำเป็น²⁵

เราอาจกล่าวได้ว่า หลักการการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมเป็นองค์ประกอบในแง่ที่ว่า หลักการดังกล่าวมีการยอมรับว่า 1) มนุษย์กับสัตว์ เป็นกรณีที่เหมือนกัน ในฐานะสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกสุขทุกข์หรือผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรमानเหมือนกัน 2) มนุษย์กับสัตว์ควรได้รับการปฏิบัติ ในหนทางที่เหมือนกัน นั่นคือ การปกป้องทางศีลธรรมจากความทรमानเหมือนกัน และ 3) การอ้างสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งรุนแรงระหว่างผลประโยชน์ของมนุษย์กับของสัตว์ถือเป็น เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่ใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อผลประโยชน์ที่จะไม่ทรमानของมนุษย์กับของสัตว์ ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม ตามความคิดของฟรานซิโอน หลักการการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมไม่ได้นำไปสู่การเลิกทาสสัตว์ ทั้งนี้ก็เพราะแนวคิดสวัสดิการสัตว์แยกประเด็นเรื่อง การใช้ (use) กับ การปฏิบัติ (treatment) ออกจากกัน²⁶ ขยายความก็คือ แนวคิดดังกล่าวอนุญาตให้มีการใช้สัตว์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ได้ถ้าเป้าหมายการใช้นั้นเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับได้หรือกลายเป็นสถาบันไปแล้ว เช่น การใช้เป็นอาหาร การทดลอง ความบันเทิง กีฬา และอื่นๆ แต่ไม่ยอมรับวิธีปฏิบัติบางอย่างภายในการใช้ นั่นๆที่สร้างความทรमानให้กับสัตว์มากเกินไป ตัวอย่างเช่น แนวคิดดังกล่าวยอมรับการเลี้ยงสัตว์ แต่ไม่ยอมรับการกักขังที่ทำให้สัตว์เครียด หรือยอมรับการฆ่าสัตว์แต่ไม่ยอมรับการฆ่าที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวด เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เพราะหลักการดังกล่าวยังคงอนุญาตให้มนุษย์เป็นเจ้าของสัตว์ ใช้ประโยชน์จากสัตว์ และฆ่าสัตว์ได้ ดังนั้น หลักการนี้จึงไม่นำไปสู่การเลิกทาสสัตว์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ฟรานซิโอนอธิบายว่า นักสวัสดิการสัตว์ถือว่ามนุษย์กับสัตว์ ไม่ใช่กรณีที่เหมือนกัน ในแง่ที่ว่าสัตว์มีแค่ “ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรमान” แต่ไม่มี “ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์” ในขณะที่มนุษย์มีผลประโยชน์อย่างหลัง โดยนักสวัสดิการสัตว์ให้เหตุผลว่า เพราะสัตว์ขาดการตระหนักรู้ตนเอง (self-awareness) ดังนั้น สัตว์จึงไม่มีผลประโยชน์ดังกล่าว

²⁵ สรุปลจาก Francione (2000: pp. xxiii)

²⁶ Francione (2008: pp. 1)

ขยายความก็คือ สัตว์มีแค่ความรู้สึกสุขทุกข์ แต่ไม่มีความต่อเนื่องทางจิตที่เรียกว่า ตนเอง (self) นี่จึงทำให้ประสบการณ์ความเจ็บปวดหรือความพึงพอใจของสัตว์ไม่ประติดประต่อกันและไม่ได้มีความซับซ้อน ซึ่งตรงกันข้ามกับมนุษย์ที่สามารถตระหนักรู้ตนเองได้ทำให้พวกเขาสามารถจดจำความรู้สึกต่างๆ ได้อย่างซับซ้อนและลึกซึ้งกว่าสัตว์ในสถานการณ์เดียวกัน และสัตว์ก็ไม่มี ความคาดหวังถึงความทุกข์ทรมานในอนาคตแบบที่มนุษย์มี²⁷ ดังนั้น นักสวัสดิการสัตว์จึงเชื่อว่า การถูกฆ่าและการถูกเอาเปรียบโดยมนุษย์ไม่ได้ทำอันตรายสัตว์เพราะสัตว์ไม่ตระหนักถึงความตายที่จะเกิดขึ้นกับพวกมัน พวกมันใส่ใจแค่ว่าวิธีการที่เราปฏิบัติต่อพวกมันในปัจจุบันจะต้องไม่สร้างความเจ็บปวดให้

ในทางปฏิบัติ ฟรานซิโอนมองว่าเมื่อการใช้สัตว์และการฆ่าสัตว์ไม่เป็นปัญหาทางศีลธรรมสำหรับแนวคิดสวัสดิการสัตว์ หลักการการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและกฎหมายสวัสดิการสัตว์จึงมุ่งเน้นไปที่การลดความเจ็บปวดหรือความทรมานที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์ที่ถูกมนุษย์เอาเปรียบ และองค์กรผู้สงเคราะห์สัตว์ (animal advocacy) มากมายก็ได้ออกมารณรงค์ให้ผู้ใช้อัตว์ (animal user) ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้ว เช่น เกษตรกรปศุสัตว์ หน่วยงานวิจัย โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น มี **การปฏิรูปสวัสดิการสัตว์** ตัวอย่างเช่น เจ้าของฟาร์มไก่ควรเปลี่ยนวิธีปฏิบัติในการกักขังแม่ไก่จากเดิมที่ถูกขังในกรงแบตเตอรี่ (battery cage) ซึ่งมีพื้นที่เล็กมากมาเป็นระบบไร้กรง (cage-free) หรือเจ้าของฟาร์มหมูควรเปลี่ยนวิธีปฏิบัติต่อการกักขังแม่หมูจากเดิมที่ขังเดี่ยวในลังตั้งครรภ์ (gestation crate) มาเป็นโรงเลี้ยงแบบกลุ่ม (group housing) หรือโรงฆ่าสัตว์ปีกควรเปลี่ยนวิธีปฏิบัติจากเดิมที่เปิดไก่ถูกทำให้สลบด้วยการช็อตไฟฟ้าก่อนถูกเชือดออกมาเป็นการทำให้ตายอย่างรวดเร็วโดยการพ่นแก๊ส เป็นต้น²⁸ ส่วนในกรณีสัตว์ทดลอง ชุมชนการวิจัยก็มีการคำนึงถึงสวัสดิการของสัตว์ทดลองจึงมีการออกหลักการ 3R ได้แก่ Reduction (ใช้สัตว์ให้น้อยที่สุด) Refinement (มีการลดความเจ็บปวด ความทรมาน และความไม่สะดวกสบาย หรือต้องปรึกษาสัตวแพทย์ทุกครั้งที่จำเป็นต้องมีการสร้างความเจ็บปวดอย่างมากให้กับสัตว์) และ Replacement (ใช้ทางเลือกอื่น ถ้ามี)²⁹ เป็นต้น

และฟรานซิโอนมองว่า การที่แนวคิดสวัสดิการสัตว์ยอมรับการใช้และการฆ่าสัตว์ได้นี้ทำให้แนวคิดดังกล่าวกลายเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับได้ เหตุผลหลักๆก็เพราะแนวคิดดังกล่าวยังมีการประนีประนอมกับผลประโยชน์ของมนุษย์อยู่หรือไม่ได้สุดโต่งเหมือนกับแนวคิดการเลิกทาสสัตว์ อีกทั้งการปฏิรูปสวัสดิการสัตว์ยังให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้สัตว์อีกด้วย เช่น เจ้าของอุตสาหกรรมตระหนักดีว่าการกักขังแบบเข้มข้นที่สร้างความเครียดให้กับสัตว์หรือการฆ่าสัตว์โดยวิธีการที่ไม่เหมาะสมนั้นล้วนแต่ส่งผลในทางลบต่อคุณภาพเนื้อสัตว์ทั้งสิ้น พวกเขาจึงยอมปฏิรูปสวัสดิการสัตว์ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น

²⁷ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 134), ศุภมาส ชินวินิจกุล (2557: หน้า 35-36)

²⁸ สรุปรจาก Francione & Garner (2010: pp. 29, 36-37, 42-43)

²⁹ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 33)

ผู้ใช้สัตว์ที่ยอมปฏิรูปสวัสดิการสัตว์ก็อาจได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรผู้สงเคราะห์ด้วยในแง่ของการช่วยโฆษณาสินค้าให้โดยบอกแก่สาธารณชนว่าผลิตภัณฑ์สัตว์เหล่านี้ได้มาจากความใส่ใจในหลักศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งนี้จะทำให้ผู้บริโภคคลายกังวลใจเกี่ยวกับการเอาเปรียบสัตว์ลงและหันมาเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มาจากปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมโดยมองว่าเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง³⁰

อย่างไรก็ตาม แนวคิดสวัสดิการสัตว์ได้ทิ้งปัญหาทางศีลธรรมยิ่งใหญ่อันหนึ่งเอาไว้ซึ่งแกรีฟรานซิโอน (Gary Francione) ผู้พัฒนาทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เรียกว่า โรคจิตเภททางศีลธรรม (moral schizophrenia) เกี่ยวกับสัตว์ อันเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมของความไม่ตรงกันระหว่าง ‘สิ่งที่ผู้คนเชื่อ’ เกี่ยวกับสถานะทางศีลธรรมของสัตว์ กับ ‘สิ่งที่ผู้คนปฏิบัติจริง’

ขยายความก็คือ ผู้คนส่วนใหญ่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการสร้างความทรมาณที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์เป็นสิ่งผิด แต่ผู้คนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ปฏิบัติตามในสิ่งที่พวกเขาเชื่อ ตัวอย่างเช่น แคนในสหรัฐที่เดียวก็มีสัตว์ถูกฆ่าเพื่อเป็นอาหาร 8 พันล้านตัวต่อปี เพื่อกีฬา 200 ล้านตัวต่อปี และเพื่อเป้าหมายอื่นๆอีกหลายล้านตัวต่อปี³¹ ซึ่งความทรมาณที่สัตว์ได้รับจากเราในหลายกรณีเหล่านี้ล้วนแต่ไม่มีความจำเป็นทั้งสิ้น ดังที่เราไม่จำเป็นต้องสวมใส่เสื้อผ้าขนเฟอร์ ไม่จำเป็นต้องใช้สัตว์เพื่อความบันเทิง ไม่จำเป็นต้องมีสวนสัตว์เพื่อการศึกษา ไม่จำเป็นต้องล่าสัตว์เพื่อกีฬา³² เราส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในสังคมที่มีพืชผักเพียงพอไม่มีความจำเป็นต้องกินสัตว์เพื่อความอยู่รอด ซึ่งฟรานซิโอนอ้างตามที่กระทรวงเกษตรสหรัฐและสมาคมนักกำหนดอาหารรายงานว่า อาหารจำพวกพืชและวิตามินบี 12 ก็สามารถให้โปรตีน วิตามิน เกลือแร่ และโภชนาการอื่นๆที่เพียงพอต่อสุขภาพร่างกายของมนุษย์ในระดับดีเยี่ยม อีกทั้งการกินสัตว์ยังไม่มี ความจำเป็นในแง่ที่ว่ามันให้โทษต่อร่างกายมากกว่าการตั้งตนเป็นวีแกนหรือมังสวิรัต ซึ่งสองอย่างหลังจะมีอัตราการเป็นโรคร้ายต่ำกว่าผู้ที่บริโภคเนื้อสัตว์ แม้แต่เนื้อปลาที่หลายคนเชื่อว่ากินแล้วสุขภาพดีก็เป็นมายาคติเพราะปลาเป็นแหล่งเก็บสารพิษที่อุตสาหกรรมปล่อยลงน้ำ และมีปรสิตรวมมากมาย นอกจากนี้การทำเกษตรกรรมสัตว์ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเนื่องจากต้องมีการทำลายป่าเพื่อจัดหาพื้นที่เพาะปลูกพืชที่ใช้เป็นอาหารสำหรับปศุสัตว์ซึ่งต้องกินมากกว่ามนุษย์ทั้งหมดรวมกันหลายเท่าแทนที่จะนำพืชผลเหล่านั้นมาให้มนุษย์กินโดยตรง รวมทั้งเกษตรกรรมสัตว์ยังเป็นสาเหตุของมลพิษและภาวะโลกร้อน จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการที่สัตว์ในฟาร์มต้องประสบกับความทรมาณมากมายทั้งหมดก็เพื่อความพึงพอใจในการได้ลิ้มรสของมนุษย์³³

³⁰ สรุปจาก Francione & Garner (2010: pp. 48, 51-59, 64)

³¹ สรุปจาก Francione (2000: pp. xix-xxi)

³² สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. xxiv, 18-21, 23-30)

³³ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 10-17, 21-22)

ส่วนกรณีการใช้สัตว์เป็นโมเดลการทดลองเพื่อความรู้ทางการแพทย์ แม้ว่าเราจะปฏิเสธได้ยากถึงประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากมัน แต่ฟรานซิโอนก็มองว่าการใช้นี้ไม่สามารถยอมรับได้ทางศีลธรรมในแบบเดียวกับที่เราไม่ยอมรับการนำมนุษย์คนหนึ่งมาใช้ทดลองโดยที่เจ้าตัวไม่ยินยอมเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้รักษามนุษย์อีกคนหนึ่ง และฟรานซิโอนก็มีข้อโต้แย้งที่พอจะลดทอนความจำเป็นของการใช้สัตว์เพื่อความรู้ทางการแพทย์ ได้แก่ ความไว้วางใจที่เรามีต่อการใช้สัตว์เป็นโมเดลการทดลองนี้มาจากความเคยชินจนเราไม่กล้าลองใช้อย่างอื่นแทน เช่น โปรตีนสังเคราะห์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่อาจได้ผลเหมือนกัน เป็นต้น หรือความไม่จำเป็นนี้สามารถพิจารณาได้จากการที่โครงสร้างทางชีววิทยาของสัตว์แตกต่างจากมนุษย์ทำให้ข้อมูลที่ได้จากสัตว์ไม่อาจรับประกันได้ว่าจะสามารถประยุกต์ใช้ได้กับมนุษย์และมีตัวอย่างของความล้มเหลวในอดีตมากมาย เช่น การทดลองโรคโปลิโอในลิงจะติดเชื้อเฉพาะในระบบประสาท แต่ในมนุษย์นั้นโรคนี้สามารถฝังอยู่ในเนื้อเยื่อที่ไม่ใช่เซลล์ประสาทได้ด้วย เป็นต้น หรือเรายังมีทางเลือกอื่นที่เป็นการแก้ปัญหาสุขภาพมนุษย์ที่ต้นเหตุ เช่น หยุดบริโภคเนื้อสัตว์ เลิกเหล้าและบุหรี่ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ หรือแทนที่เราจะนำเงินไปลงทุนกับการวิจัยโรคเอดส์ที่ต้องใช้สัตว์ เราสามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้ลงทุนในการรณรงค์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยแทน ซึ่งนี้จะช่วยลดจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ได้ดีกว่า เป็นต้น³⁴

ฟรานซิโอนวิเคราะห์ว่าโรคจิตเภททางศีลธรรมนี้มีสาเหตุมาจากการที่แนวคิดสวัสดิการสัตว์ยังคงยอมรับในชนชั้นทางศีลธรรมที่ซึ่งมนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์อันถูกสถาปนาขึ้นโดยสถานภาพที่สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์³⁵ และฟรานซิโอนวิจารณ์ว่า เมื่อสถานภาพทรัพย์สินนี้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดสวัสดิการสัตว์ หลักการการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมก็ไม่มี ความหมายเนื่องจากหลักการดังกล่าวเรียกร้องให้เราให้ความเท่าเทียมกันระหว่างผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมาณของมนุษย์กับของสัตว์ แต่สถานภาพทรัพย์สินกลับทำให้ผลประโยชน์ใดๆของมนุษย์ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินถูกให้น้ำหนักมากกว่าผลประโยชน์ใดๆของสัตว์ผู้เป็นทรัพย์สินตั้งแต่แรก ดังนั้น เราจึงสามารถยอมรับได้ทันทีว่าการสร้างความทรมาณให้กับสัตว์ในทุกกรณีมีความจำเป็นแม้ว่าผลประโยชน์ของมนุษย์จะเป็นแค่ความพึงพอใจ ความสะดวกสบาย หรือการตอบสนองจารีต³⁶ ส่วนในทางกฎหมาย สถานภาพทรัพย์สินที่สัตว์เป็นอยู่ก็ทำให้กฎหมายสวัสดิการสัตว์ป้องกันความทรมาณที่ไม่จำเป็นให้กับสัตว์ได้น้อยมาก

³⁴ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 36-49, 156)

³⁵ ฟรานซิโอนกล่าวว่า มุมมองเรื่องสัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์มีมานานแล้วก่อนที่จะมีแนวคิดสวัสดิการสัตว์ โดยมุมมองดังกล่าวได้รับความชอบธรรมจากคำสอนศาสนาเรื่องพระเจ้าอนุญาตให้มนุษย์มีอำนาจเหนือสรรพสัตว์บนโลก จากนั้นจอห์น ล็อก (John Locke, ค.ศ. 1632-1704) นักปรัชญาสมัยใหม่ก็ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องทรัพย์สินส่วนตัว (private property) ที่ให้ความชอบธรรมต่อการที่มนุษย์ปัจเจกจะสามารถเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติต่างๆได้แต่เพียงผู้เดียวโดยที่ผู้อื่นไม่มีสิทธิ์ละเมิด (Francione 2000: pp. 50-54)

³⁶ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 54-55)

เพราะกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับสิทธิในทรัพย์สินของมนุษย์ ดังนั้น นี่จึงนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับมนุษย์ในหลายหนทาง ได้แก่ กฎหมายมีข้อยกเว้นให้กับกรณีการใช้สัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้ว เช่น การใช้เป็นอาหาร การล่าสัตว์ การทดลอง เป็นต้น หรือต่อให้กฎหมายไม่มีข้อยกเว้นให้ ศาลก็จะยกเว้นให้อยู่ดีโดยพิจารณาให้จำเลยผู้ทারণกรรมสัตว์บางราย เช่น ฝึกวินัยสุนัขอย่างโหดร้าย ตัดเขาวัวควายโดยไม่ใช้ยาชา เป็นต้น สามารถพ้นผิดได้เนื่องจากคำว่า “ทারণกรรม” ถูกศาลตีความใหม่ให้เป็นการกระทำที่เบี่ยงเบนจากสิ่งที่สังคมยอมรับได้ ดังเช่นที่สังคมไม่ยอมรับการฆ่าแมวด้วยไมโครเวฟเพื่อความสนุกหรือไม่ยอมรับการเผาสุนัขที่ไม่ยอมจับคู่สืบพันธุ์กับสุนัขตนเอง แต่วิธีปฏิบัติที่สร้างความทรมานให้กับสัตว์มากพอกันนี้ เช่น การตัดเขาวัวควาย ทำให้ม้าขาหัก หรือทอดสัตว์ทะเลทั้งเป็น หากเป็นเป้าหมายที่สังคมยอมรับได้ เช่น เพื่อผลกำไรเพื่อการดูแลที่ง่ายขึ้น หรือเพื่อจารีต นี่ก็จะกลายเป็นไม่เข้าข่ายทারণกรรมทันที นอกจากนี้ กฎหมายยังมีบทลงโทษที่เป็นเพียงโทษเบาและกฎหมายก็ตั้งใจไม่ประยุกต์ใช้กับสัตว์หลายชนิด เป็นต้น³⁷

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ฟรานซิโอนสรุปว่าแนวคิดสวัสดิการสัตว์ไม่ได้นำไปสู่การปกป้องสัตว์จากความทรมานที่ไม่จำเป็นโดยแท้จริง ดังนั้น เขาจึงเสนอหนทางที่ดีกว่าสำหรับการปกป้องสัตว์จากความทรมานที่ไม่จำเป็นดังกล่าวหรือสำหรับการแก้ปัญหาโรคจิตเภททางศีลธรรมนี้ นั่นคือ การยกเลิกสถานภาพทรัพย์สินที่สัตว์เป็นอยู่ผ่านการให้ “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ” แก่สัตว์

ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

สัตว์มี ‘ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์’ เหมือนกับมนุษย์

และสัตว์ได้รับการปกป้องโดย “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ”

อันต่อต้าน “สถานภาพทรัพย์สิน” ที่สัตว์เป็นอยู่ตอนนี้

ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนยอมรับว่า มนุษย์กับสัตว์เป็น *กรณีที่เหมือนกัน* ในฐานะสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์หรือมีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานเหมือนกัน เช่นเดียวกับแนวคิดสวัสดิการสัตว์ แต่แตกต่างกันตรงที่ฟรานซิโอนมองว่าผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานของสัตว์นี้จะต้องครอบคลุม “ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์” ด้วย และฟรานซิโอนก็เรียกร้องให้เราปฏิบัติต่อผลประโยชน์ดังกล่าวของสัตว์ *ในหนทางที่เหมือนกัน* กับมนุษย์ นั่นคือ การปกป้องทางศีลธรรมโดยสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ อันเป็นการบอกว่าการเป็นเจ้าของสัตว์และการใช้สัตว์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์เป็นสิ่งผิดและควรได้รับการยกเลิก ซึ่งหลักการพื้นฐานที่สุดที่ฟรานซิโอนนำมาใช้สนับสนุนความชอบธรรมในการยกเลิกนี้ก็คือ หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

³⁷ สรุปจาก Francione (2000: pp. 56-63, 66-72)

และการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์นี้นำไปสู่ข้อเสนอในทางปฏิบัติ 3 อย่าง ได้แก่ 1) ข้อเสนอให้เราตั้งตนเป็นวีแกนและให้การศึกษาแก่สังคม 2) ข้อเสนอให้เราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง และ 3) ข้อเสนอให้เราปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพังและหยุดทำลายถิ่นอาศัยพวกมัน

1.3 การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดฟรานซิโอนคือหลักการที่บอกให้เรา *ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน* ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำในหัวข้อนี้จะนำเสนอการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าวโดยฟรานซิโอน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) มนุษย์และสัตว์เป็น *กรณีที่เหมือนกัน* ในฐานะผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน
- (2) เมื่อผลประโยชน์ดังกล่าวของมนุษย์ได้รับการปกป้องโดย “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ” ดังนั้น สัตว์ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน *ในหนทางที่เหมือนกัน*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์

จากที่กล่าวมาข้างต้น การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยฟรานซิโอนนี้สามารถแบ่งย่อยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ก. ความเป็นกรณีที่เหมือนกัน ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน และ ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ก. ความเป็นกรณีที่เหมือนกัน

ความเหมือนระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่สำคัญสำหรับฟรานซิโอนคือ การเป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ (sentient being) หรือมีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน และผลประโยชน์ดังกล่าวของสัตว์จะต้องครอบคลุมผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์ เช่นเดียวกับกรณีมนุษย์

ฟรานซิโอนให้เหตุผลสนับสนุนข้ออ้างเรื่องสัตว์ที่มนุษย์เอาเปรียบอยู่เป็นกัจจัตริมีความรู้สึกสุขทุกข์ โดยอ้างข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เช่น หลักฐานเชิงประจักษ์ของความเหมือนกันทางประสาทวิทยาและทางจิตวิทยาระหว่างมนุษย์กับสัตว์หลายชนิด เป็นต้น และใช้ข้อมูลเหล่านี้โต้แย้งต่อความเชื่อแบบคาร์ทีเซียนที่ยืนยันว่าสัตว์ไม่มีความรู้สึกสุขทุกข์ ซึ่งเป็นความเชื่อที่มีแค่คนส่วนใหญ่ในช่วงก่อนศตวรรษที่ 19 และคนส่วนน้อยในปัจจุบันเท่านั้นที่จะยอมรับ³⁸

และฟรานซิโอนโต้แย้งความเชื่อของนักสัจนิยมการสัตว์ที่ว่า สัตว์มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمان แต่ไม่มีผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้ทรัพย์สินของมนุษย์ เพราะสัตว์ขาดการตระหนักรู้ตนเอง (self-awareness) ดังนั้น ความตายและการถูกเอาเปรียบโดยมนุษย์จึงไม่ได้ทำอันตรายสัตว์ โดยฟรานซิ

³⁸ สรุปจาก Francione (2000: pp. 104-106)

โอนวิจารณ์ความเชื่อดังกล่าวว่าขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากขัดแย้งกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มากมาย ได้แก่ ขัดแย้งกับทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ลส์ ดาร์วินที่ว่าไม่มีลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวในมนุษย์โดยที่สัตว์อื่นไม่มีและความแตกต่างทางจิตระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่มีพัฒนาการใกล้เคียงนั้นเป็นเรื่องของระดับ ไม่ใช่ประเภท³⁹ ซึ่งนี้หมายความว่า สัตว์ก็มีการตระหนักรู้ตนเองเหมือนกับมนุษย์ เพียงแต่มีในระดับที่น้อยกว่ามนุษย์ ฟรานซิสโอนยังอ้างว่าความเชื่อดังกล่าวขัดแย้งกับงานของโดนัลด์ กริฟฟิน (Donald Griffin) นักชีววิทยาที่ว่าสัตว์มีสำนึกรู้เชิงการรับรู้ (perceptual consciousness) ซึ่งหมายถึงการมีสำนึกรู้ถึงร่างกายและการกระทำของตนเองไปพร้อมๆกับการมีสำนึกรู้ต่อโลกภายนอก⁴⁰ และขัดแย้งกับงานของแอนโตนิโอ ดามาซิโอ (Antonio Damasio) นักประสาทวิทยาที่ว่า สัตว์มีสำนึกรู้แก่นกลาง (core consciousness) ซึ่งสำนึกรู้ดังกล่าวทำให้สัตว์มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง (sense of self)⁴¹ เป็นต้น และฟรานซิสโอนยังอ้างว่าความคิดเรื่องความตายไม่ได้ทำอันตรายสัตว์นั้นดูเหมือนจะตรงกันข้ามกับความคิดของคนทั่วไปที่ว่าความตายคือการทำอันตรายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดต่อสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ เพราะการมีความรู้สึกสุขทุกข์ส่งผลโดยตรงต่อการมีผลประโยชน์ในการดำรงอยู่ต่อไป (interest to continued existence) ขยายความก็คือ วิวัฒนาการสร้างการมีความรู้สึกสุขทุกข์ขึ้นมาเพื่อให้สิ่งมีชีวิตที่มีความซับซ้อนไข่มั่นในการเอาตัวรอดหรือหลีกเลี่ยงสิ่งคุกคามชีวิต และยังไข่มั่นในการไล่ตามสถานการณ์ที่ทำให้ชีวิตของพวกมันดีขึ้น⁴² สรุปก็คือแค่สัตว์มีความรู้สึกสุขทุกข์ก็ถือว่าพวกมันมีผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์แล้ว เพราะการมีความรู้สึกสุขทุกข์นี้เพียงพอแล้วที่จะทำให้สัตว์ตระหนักได้ว่าการถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์เป็นสิ่งที่คุกคามชีวิตอย่างหนึ่งหรือเป็นสิ่งที่ขัดขวางพวกมันจากการได้ทำในสิ่งที่ให้ความพึงพอใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³⁹ Francione (2000: pp. 113)

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน (pp. 114)

⁴¹ แอนโตนิโอ ดามาซิโออ้างว่ามนุษย์ที่ทราบจากโรคหลอดเลือดสมองและสภาพที่เป็นสาเหตุให้สมองถูกทำลายนั้นมีสิ่งที่เรียกว่า สำนึกรู้แก่นกลาง (core consciousness) อันไม่เกี่ยวข้องกับการมีความทรงจำ ภาษา หรือการใช้เหตุผล ซึ่งการมีสำนึกรู้แก่นกลางนี้ทำให้สิ่งมีชีวิตที่ครอบครองมันมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง (sense of self) เกี่ยวกับขณะนี้ และเกี่ยวกับที่นี้ โดยมนุษย์ที่สูญเสียความทรงจำชั่วคราวที่ไม่มีความรู้สึกเกี่ยวกับอดีตหรืออนาคตนั้นจะยังคงมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองที่ค้ำถึงเหตุการณ์และวัตถุในปัจจุบันและพวกเขามองความตายว่าเป็นสิ่งอันตราย ดามาซิโอยืนยันว่าสัตว์มากมายครอบครองสำนึกรู้แก่นกลางนี้ ซึ่งแตกต่างหากจากสำนึกรู้ที่ขยายออกไป (extended consciousness) โดยที่อย่างหลังจะเรียกร่องการใช้เหตุผล ความทรงจำ และอื่นๆ ดามาซิโออ้างว่าสำนึกรู้ที่ขยายออกไปมีความซับซ้อนที่สุดในมนุษย์ผู้มีภาษาและมีความสามารถการใช้เหตุผล แต่เขาก็ยืนยันว่าชิมแปนซี โบโนโบ บาร์บูน และสุนัข ก็อาจมีสำนึกรู้ดังกล่าวด้วย (Francione 2000: pp. 115)

⁴² Francione (2000: pp. 137-138) (2008: pp. 55)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าข้ออ้างของฟรานซิโอนที่ว่า “มนุษย์และสัตว์เป็น *กรรมที่เหมือนกัน*” ในฐานะผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانและผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกใช้ทรัพย์สินของมนุษย์เหมือนกัน” นั้นมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์รองรับ อันสนับสนุนความเป็นไปได้ที่ว่าสัตว์ผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ที่เราเอาเปรียบอยู่เป็นกิจวัตรนั้นมีการตระหนักรู้ตนเองอันส่งผลให้ ความตายและการถูกใช้เป็นทรัพย์สินหรือเป็นทาสของมนุษย์ก็สามารถทำอันตรายต่อพวกมันได้

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

ตามความคิดของฟรานซิโอน การปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ในหนทางที่เหมือนกันก็คือ การที่สัตว์ได้รับการปกป้องจากความทรمانที่ไม่จำเป็นโดย สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ เหมือนกับมนุษย์ หรือแสดงถึงการที่เราไม่ยอมรับการใช้สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์เช่นเดียวกับกรรมมนุษย์

ข้ออ้างที่ว่า ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานของมนุษย์ได้รับการปกป้องขั้นต่ำโดยสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของนั้นมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ ดังที่ฟรานซิโอนกล่าวว่าการสั่งห้ามการเป็นทาสได้รับการบัญญัติเป็นกฎหมายระดับนานาชาติ ซึ่งส่งผลให้การใช้มนุษย์เป็นทาสในทุกกรณีถูกตัดสินว่าเป็นสิ่งผิดโดยไม่ขึ้นกับว่าทาสนั้นจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมจากนายทาสหรือไม่ และแม้ว่าในความเป็นจริงการเป็นทาสจะยังไม่หมดไปจากโลกนี้ แต่การเป็นทาสก็ถูกมองว่าเป็นสิ่งน่ารังเกียจทางศีลธรรมที่ไม่มีอารยประเทศใดๆจะยอมรับการมีอยู่ของมันได้ และต่อให้มีกฎหมายสวัสดิการทาสก็ไม่เพียงพอที่จะปกป้องผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานโดยไม่จำเป็นของทาสเพราะกฎหมายดังกล่าวเต็มไปด้วยข้อยกเว้นที่เอื้อประโยชน์ให้กับนายทาส⁴³

ฟรานซิโอนยังกล่าวอีกว่า การให้สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของแก่มนุษย์จะทำให้มนุษย์กลายเป็น บุคคล (person) ทางศีลธรรม อันเป็นที่รู้จักว่ามี “คุณค่าในตัวเอง” ซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสิ่งของ (thing) ที่มีคุณค่านอกตัวเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม มนุษย์ก็อาจมีคุณค่านอกตัวได้ ดังที่เราจะเห็นได้จากชีวิตทางสังคมโดยปกติที่เราสามารถให้คุณค่านอกตัวแก่มนุษย์ได้ภายใต้ข้อจำกัด ตัวอย่างเช่น ถ้าเราประกอบอาชีพหนึ่งๆ เราก็จะถูกผู้อื่นใช้ความรู้และทักษะของเราเป็นวิถีไปสู่การบรรลุเป้าหมายของพวกเขา และเราเองก็ใช้พวกเขาเป็นวิถีไปสู่เป้าหมายการมีรายได้ของเรา เป็นต้น ซึ่งนี้หมายความว่าเรายอมรับการใช้มนุษย์เป็นวิถีไปสู่เป้าหมายของผู้อื่นได้ แต่เราไม่ยอมรับการใช้พวกเขาเป็นวิถีเพียงฝ่ายเดียว กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เราจะต้องมีการชดเชยอย่างเป็นทางการต่อการใช้พวกเขาเหล่านั้นเพื่อแสดงว่าเรายังเคารพคุณค่าในตัวเองของพวกเขาอยู่⁴⁴

ส่วนข้ออ้างที่ว่า การมีสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของในกรณีมนุษย์อยู่บนฐานการมีความรู้สึกสุขทุกข์เพียงอย่างเดียวนั้นก็มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ ดังที่

⁴³ สรุปจาก Francione (2000: pp. xxviii, 89-90, 99, 101) (2008: pp. 49)

⁴⁴ สรุปจาก Francione (2000: pp. 90-92)

ฟรานซิโณอ้างว่าถ้าเรายึดความสามารถการใช้เหตุผลหรือคุณลักษณะอื่นๆที่นอกเหนือไปจากการมีความรู้สึกสุขทุกข์เป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีสิทธิดังกล่าว นี่จะกีดกันมนุษย์บางกลุ่มที่ขาดคุณลักษณะดังกล่าวออกไปด้วย เช่น เด็กทารกและผู้พิการทางสติปัญญาขั้นรุนแรง เป็นต้น แต่ในความเป็นจริงนั้นเราไม่ยอมรับการนำคนเหล่านี้มาใช้เป็นทาสอยู่แล้วดังที่มีการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของเด็กและผู้พิการ ซึ่งบ่งชี้ว่าการใช้เหตุผลหรือความสามารถอื่นๆที่นอกเหนือไปจากการมีความรู้สึกสุขทุกข์ไม่ได้สำคัญสำหรับการมีสิทธิพื้นฐานดังกล่าว⁴⁵ และนี่เปิดทางให้สัตว์ผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์แต่ขาดความสามารถดังกล่าวก็สามารถมีสิทธิพื้นฐานได้

และฟรานซิโณอ้างว่าแม้ว่ามนุษย์จะมีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمان แต่เราก็ไม่ได้ปกป้องมนุษย์จากความทรمانทุกรูปแบบ กล่าวคือ มนุษย์ยังคงต้องเผชิญกับความทรمانรูปแบบอื่นๆที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น โรคร้าย ภัยพิบัติ อุบัติเหตุ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพราะสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของจะปกป้องมนุษย์จากความทรمانที่มาจากการใช้เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นเท่านั้น เช่นเดียวกันนั้น เมื่อนำสิทธิดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับสัตว์ ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องปกป้องสัตว์จากความทรمانทุกรูปแบบ ตัวอย่างเช่น สัตว์ป่ายังคงต้องถูกล่าเพื่อเผชิญกับความทรمانในรูปแบบที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ความอดอยาก ผู้ล่า โรคระบาด เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพราะสิทธิดังกล่าวปกป้องสัตว์จากความทรمانที่มาจากการใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์เท่านั้น⁴⁶

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

มีหลายเหตุผลที่ถูกนำมาใช้สนับสนุนการปฏิเสธการให้สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของแก่สัตว์ ได้แก่ (1) การอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ (2) การอ้างความเชื่อทางศาสนาเรื่องพระเจ้าอนุญาตให้มนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์ (3) การอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางจิตบางอย่าง เช่น การใช้เหตุผล ความเป็นผู้กระทำทางศีลธรรม (moral agency) ความรู้สึกเกี่ยวกับความยุติธรรม (sense of justice) เป็นต้น และ (4) การอ้างว่าสัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ ซึ่งฟรานซิโณมีข้อโต้แย้งที่แสดงให้เห็นว่าเหตุผลเหล่านี้ *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ดังนี้

ในข้อแรก การอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* อย่างแน่นอน เนื่องจากการอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์นี้ไม่ได้ให้เนื้อหาอะไรมากไปกว่าการพูดว่า สปีชีส์มนุษย์เหนือกว่าสปีชีส์สัตว์อื่นในตัวเอง ซึ่งคล้ายคลึงกับกับความคิดอื่นๆที่ปัจจุบันไม่เป็นที่ยอมรับทางศีลธรรม นั่นคือ ความคิดของผู้สนับสนุนการเหยียดเพศหรือการเหยียดสีผิวที่อ้างว่า เพศชายเหนือกว่าเพศหญิงในตัวเอง หรือคนผิวขาวเหนือกว่าคนผิวสีในตัวเอง⁴⁷

⁴⁵ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 119-120), Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 28)

⁴⁶ สรุปรจาก Francione (2000: pp. xxvi, 99-100)

⁴⁷ สรุปรจาก Francione (2000: pp. xxix, 125-127), Francione & Garner (2010 pp. 83-84)

ข้อที่สอง ฟรานซิโอนโต้แย้งว่าการนำคัมภีร์ไบเบิลมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์เป็นทรัพยากรของมนุษย์มีปัญหามากมาย ได้แก่ ความเชื่อดังกล่าวขึ้นตรงกับความเชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริง ซึ่งความเชื่ออย่างหลังนี้ขาดความน่าเชื่อถือในแง่ของการไม่เป็นที่ยอมรับโดยสากล ส่วนการอ้างว่าพระเจ้าให้มนุษย์มีอำนาจเหนือ (dominate) สัตว์นั้นก็สมารถถูกตีความว่าหมายถึงการเป็นผู้พิทักษ์ (steward) สัตว์จากความทรามานก็เป็นได้โดยไม่จำเป็นต้องหมายความว่าตรงตัวถึงการใช้สัตว์เป็นทรัพยากร และที่สำคัญกว่านั้นคือ ต่อให้พระเจ้าจะอนุญาตให้มนุษย์ใช้สัตว์เป็นทรัพยากรได้จริง การยึดคัมภีร์เป็นฐานก็เรียกร้องให้เราต้องอธิบายให้ได้ว่า ทำไมเราจึงปฏิเสธบางกรณีที่ปรากฏในคัมภีร์ด้วย เช่น การสนับสนุนการมีทาสในเรื่องราวของโนอาห์ การสนับสนุนโทษประหารในกรณีรุกร่วมเพศ แม่เมด และโสเภณี การสนับสนุนให้คนรวยต้องเสียสละทรัพย์สมบัติ เป็นต้น⁴⁸ ซึ่งถ้าเราแก้ปัญหานี้โดยการอ้างว่าเพราะมนุษย์เหนือกว่าสัตว์โดยไม่อธิบายอะไรเพิ่มเติม นี่ก็จะนำไปสู่การเหยียดสีผิวอันไม่สามารถยอมรับได้ทางศีลธรรมเช่นเดียวกับการเหยียดเพศและเหยียดสีผิว

ข้อที่สาม ฟรานซิโอนโต้แย้งโดยอ้างข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่สนับสนุนว่าสัตว์หลายชนิดก็มีบางลักษณะทางจิตดังกล่าว อ้างทฤษฎีของชาร์ลส์ ดาร์วินที่ว่าไม่มีลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวในมนุษย์โดยที่สัตว์อื่นไม่มี และอ้างงานของนักพฤติกรรมวิทยาเชิงการรู้คิด (cognitive ethologist) ที่พูดถึงการมีพฤติกรรมทางศีลธรรมของสัตว์ แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือ ต่อให้สัตว์บางชนิดจะมีลักษณะทางจิตบางอย่างเหมือนกับมนุษย์ แต่บางชนิดไม่มี นั่นก็ไม่สำคัญเพราะการมีความรู้สึกสุขทุกข์อย่างเดียวกันก็เพียงพอแล้วที่จะทำให้สัตว์มีสิทธิพื้นฐาน ทั้งนี้ก็เพราะสิทธิมนุษยชนที่ตั้งอยู่บนฐานนี้ มิฉะนั้น มนุษย์ผู้พิการทางสติปัญญาขั้นรุนแรงและเด็กทารกที่ขาดความสามารถเหล่านี้ก็จะไม่สามารถมีสิทธิพื้นฐานได้และคงถูกนำมาใช้เป็นทาสหรือทรัพยากรของผู้อื่นไปแล้ว⁴⁹ และถ้าเราแก้ปัญหานี้โดยอ้างว่าเพราะสปีชีส์มนุษย์เหนือกว่าสปีชีส์สัตว์อื่นโดยไม่อธิบายอะไรเพิ่มเติม นี่ก็จะนำไปสู่การเหยียดสีผิวอันไม่สามารถยอมรับได้ทางศีลธรรมเช่นเดียวกับการเหยียดเพศและเหยียดสีผิว

ข้อสุดท้าย ความคิดที่ว่า สัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ในแง่ของการมีความขัดแย้งในทางตรรกะ ดังที่ฟรานซิโอนอ้างว่าการมีสถานะทางศีลธรรมจะต้องมาคู่กับการมีคุณค่าในตัวเองอย่างเท่าเทียมกันกับผู้อื่นหรือไม่มีใครมีมากกว่าใคร มิฉะนั้น การมีสถานะทางศีลธรรมก็จะเป็นความหมาย ตัวอย่างเช่น ถ้ามนุษย์คนหนึ่งมีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่าผู้อื่น เขาผู้นั้นก็จะถูกละเมิดคุณค่านั้นๆเมื่อไหร่ก็ได้เพื่อประโยชน์ของผู้ที่มีคุณค่าในตัวเองมากกว่า ทำให้การมี

⁴⁸ สรุปรจาก Francione (2000: pp. 109-111)

⁴⁹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 111-127)

สถานะทางศีลธรรมของเขาไม่มีความหมาย เป็นต้น เช่นเดียวกันนั้น ถ้าสัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ นี่ก็จะขัดแย้งกับการมีสถานะทางศีลธรรมของสัตว์เอง⁵⁰

1.4 ข้อเสนอในทางปฏิบัติ

การเลิกทาสโดยฟรานซิสโบนแบ่งออกเป็น 3 ภารกิจย่อยได้แก่

- ก. การยกเลิกการเอาเปรียบสัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้ว
- ข. การหยุดการนำสัตว์เลี้ยงมาสู่การดำรงอยู่เพิ่มขึ้น
- ค. การหยุดฆ่าสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงและหยุดทำลายถิ่นอาศัยของพวกมัน⁵¹

ซึ่งแต่ละภารกิจเหล่านี้นำไปสู่ข้อเสนอในทางปฏิบัติ 3 อย่าง ได้แก่

- (1) ข้อเสนอให้เราตั้งตนเป็นวีแกนและให้การศึกษาแก่สังคม
- (2) ข้อเสนอให้เราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง
- (3) ข้อเสนอให้เราปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพังและหยุดทำลายถิ่นอาศัย

1.4.1 การตั้งตนเป็นวีแกนและให้การศึกษาแก่สังคม

ฟรานซิสโบนอ้างว่า การยกเลิกการเอาเปรียบสัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้วเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม โดยในระดับปัจเจกนั้น ฟรานซิสโบนเสนอให้เราตั้งตนเป็น **วีแกนทางจริยธรรม (ethical vegan)** อันหมายถึงการงดเว้นจากการกินการใช้ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ได้แก่ เนื้อ-นม-ไข่ ขนเฟอร์ ขนแกะ หนังสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อปฏิเสธมุมมองเรื่องชีวิตสัตว์มีคุณค่า น้อยกว่าชีวิตมนุษย์หรือดำรงอยู่เพื่อรับใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ส่วนในระดับสังคมนั้น ฟรานซิสโบนเสนอให้มันักกิจกรรมเพื่อสิทธิสัตว์ทำหน้าที่ **ให้การศึกษา** แก่สาธารณชนเกี่ยวกับเหตุผลที่เราควรเป็นวีแกนหรือควรยกเลิกการใช้สัตว์เพื่อประโยชน์ที่ไม่มีความจำเป็นของมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาทางศีลธรรมของการใช้สัตว์ที่พวกเขาอาจไม่เคยรู้มาก่อน เช่น ให้การศึกษาว่าถ้าเราต่อต้านบริษัทการต่อสู้สุนัข (dog fighting) เราก็ควรต่อต้านการกินสัตว์ด้วย เพราะทั้งคู่ต่างก็เป็นการสร้างความทรมานให้กับสัตว์เพื่อความพึงพอใจของมนุษย์เหมือนกัน หรือถ้าเราต่อต้านการชนไก่ของชนชั้นล่างเพราะมองว่าเป็นความป่าเถื่อน เราก็ควรต่อต้านโรตารีโอของชนชั้นสูงด้วย เพราะทั้งคู่ต่างก็เป็นการเอาเปรียบสัตว์เพื่อความบันเทิงของมนุษย์เหมือนกัน เป็นต้น⁵²

ฟรานซิสโบนเชื่อว่าถ้าผู้คนกลายมาเป็นวีแกนกันมากขึ้น การเอาเปรียบสัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้ว เช่น เกษตรกรรมสัตว์ หรืออุตสาหกรรมขนสัตว์ ก็จะลดลงตามความต้องการการใช้ผลิตภัณฑ์

⁵⁰ Francione (2000: pp. 128)

⁵¹ Francione & Garner (2010: pp. 1)

⁵² สรุปรจาก Francione (2000: pp. 164), Francione & Garner (2010: pp. 61-69)

จากสัตว์ของผู้คนที่ลดลง และผู้ใช้สัตว์ก็จะหันไปลงทุนกับสิ่งอื่นแทน⁵³ ซึ่งนี้จะช่วยลดความทรมาณของสัตว์ได้มากขึ้น เช่น ไม่ต้องมีปศุสัตว์สัตว์เกิดมาเพิ่มขึ้นแล้วถูกพรากแม่พรากลูก ถูกกักขัง ถูกทำให้เจ็บปวดด้วยวิธีการต่างๆ และถูกฆ่าในท้ายที่สุด ไม่ต้องมีสัตว์ป่าถูกวางกับดัก ไม่ต้องมีการจับสัตว์ทะเล เป็นต้น และยังลดความทรมาณให้กับสัตว์ได้มากกว่าที่การปฏิรูปสวัสดิการสัตว์ทำ ตัวอย่างเช่น การปฏิรูปสวัสดิการสัตว์อาจลดความทรมาณได้ แต่ไม่ใช่โดยทั้งหมด ดังเช่นที่การเปลี่ยนจากกรงขังเดี่ยวแม่ไก่ในกรงแบบเตอริมาเป็นระบบไร่กรงอาจช่วยลดความทรมาณของแม่ไก่จากการอยู่ในพื้นที่ขนาดเล็กได้ แต่ความทรมาณในขั้นตอนอื่นๆก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่ เช่น ไก่ตัวผู้แรกเกิดต้องถูกฆ่าทันที ส่วนไก่ตัวเมียก็ต้องถูกลดจอยปากโดยไม่ใช้ยาชาและเมื่อพวกมันไม่สามารถผลิตไข่ไก่ก็ต้องถูกฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ ในขณะที่การเป็นวีแกนจะช่วยให้แม่ไก่ไม่ต้องเกิดมาเพื่อถูกเอาเปรียบตั้งแต่แรก⁵⁴

1.4.2 การหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง

ฟรานซิโอนมีข้อเสนอสุดโต่งเกี่ยวกับการเลิกทาสในกรณีสัตว์เลี้ยง (domesticated animal) ซึ่งไม่สามารถทำได้โดยการปล่อยให้มันเป็นอิสระจากมนุษย์ เช่น ไม่สามารถปล่อยให้เข้าป่าหรือทิ้งไว้ข้างถนนได้ เพราะนี่ไม่ใช่หนทางที่ชอบธรรมเนื่องจากสัตว์เลี้ยงขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด ดังนั้น ฟรานซิโอนจึงเสนอให้เราดูแลตัวที่เกิดมาแล้วอย่างดีที่สุดและคุมกำเนิดพวกมันแทน⁵⁵

เหตุผลสนับสนุนของฟรานซิโอนต่อข้อเสนอให้เราคุมกำเนิดหรือหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงนี้สามารถสรุปได้ว่า การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเองใน 2 เรื่องหลัก

ประการแรก การเลี้ยงสัตว์เป็นแสดงออกถึงชนชั้นทางศีลธรรมอย่างหนึ่งซึ่งสัตว์มีสถานภาพเป็นทรัพย์สินของมนุษย์หรือดำรงอยู่เพื่อรับใช้ประโยชน์ของมนุษย์ผู้เป็นเจ้าของ และถ้าเรายอมรับว่าการเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิด เราก็ไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงมาสู่การดำรงอยู่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ที่เราใช้เป็นอาหาร ทดลอง เสื้อผ้า หรืออื่นๆ รวมถึงสัตว์เลี้ยงแสนรักด้วย ทั้งนี้ก็เพราะการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงต่อไปเท่ากับเป็นการสนับสนุนให้มีสัตว์ต้องเกิดมาเพื่อรับใช้ประโยชน์ของมนุษย์ต่อไป⁵⁶

ประการที่สอง การเลี้ยงสัตว์ยังถือเป็นการปฏิบัติไม่ดีต่อสัตว์ในแง่ของการทำให้สัตว์ต้องอยู่ในสภาพที่ขึ้นตรงต่อการอุปถัมภ์ของมนุษย์ตลอดชีวิต ในขณะที่มนุษย์จะขึ้นตรงต่อการอุปถัมภ์ของพ่อแม่หรือผู้ดูแลเฉพาะตอนเป็นเด็กและเมื่อพวกเขาบรรลุนิติภาวะแล้วก็จะกลายเป็นบุคคลที่มีอิสระในการดำรงชีวิตตนเอง (ยกเว้นกรณีผู้ผิดปกติ)⁵⁷ นี่บ่งชี้ว่าหากเปรียบเทียบกับมนุษย์ สัตว์เลี้ยงก็คือคน

⁵³ Francione & Garner (2010: pp. 80-83)

⁵⁴ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 43-47, 51-59)

⁵⁵ Francione [Online] (2007)

⁵⁶ เรื่องเดียวกัน

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน

ที่ถูกปฏิบัติราวกับเป็นเด็กตลอดเวลาอันจำเป็นต้องพึ่งพาการอุปถัมภ์หรือการดูแลโดยผู้อื่น ไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในกรณีมนุษย์

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอของฟรานซิโองให้กีดกันสัตว์เลี้ยงทั้งหมดจากการสืบพันธุ์นี้อาจถือเป็นการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ เนื่องจากเราไม่ยอมรับการกีดกันอย่างเป็นสากลนี้ ในกรณีมนุษย์ แต่ถึงกระนั้น ฟรานซิโองได้ให้เหตุผลสนับสนุนอันแสดงถึงการมี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงผู้มีผลประโยชน์ในการสืบพันธุ์เหมือนกันในหนทางที่แตกต่างกัน นั่นคือ เหตุผลต่อต้านการเลี้ยงสัตว์ 2 ประการดังที่กล่าวไปข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลของการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยฟรานซิโองในกรณีสัตว์เลี้ยงได้ดังนี้

- (1) มนุษย์และสัตว์เลี้ยงเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ อันสามารถขยายความได้ว่าทั้งคู่มีผลประโยชน์ที่จะได้รับความพึงพอใจจากการสืบพันธุ์เหมือนกัน
- (2) ในกรณีมนุษย์ไม่มีการบังคับให้หยุดสืบพันธุ์อย่างเป็นสากล ดังนั้น ในกรณีสัตว์เลี้ยงก็ไม่ควรมีการบังคับให้หยุดสืบพันธุ์อย่างเป็นสากลด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อผู้ที่มีผลประโยชน์เหมือนกันนี้ *ในหนทางที่เหมาะสม*
- (3) มี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนให้เราควมกำเนิดสัตว์เลี้ยงอย่างเป็นสากล นั่นคือ การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเองใน 2 เรื่องหลัก (ดังที่กล่าวไปข้างต้น)

1.4.3 การปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพังและหยุดทำลายถิ่นอาศัยของพวกมัน

ฟรานซิโองเสนอให้เราปล่อยไว้ตามลำพัง (leave alone) ในกรณีสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง (non-domesticated animal) และหยุดการทำลายถิ่นอาศัยของพวกมัน⁵⁸ ซึ่งข้อเสนอนี้หมายความว่าให้เราหยุดการล่า การฆ่า การจับตัว การนำพวกมันมาเลี้ยง และอื่นๆ

การปล่อยไว้ตามลำพังนี้ยังรวมถึงการไม่เข้าไปแทรกแซงเพื่อป้องกันอันตรายให้กับสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงอีกด้วย เช่น ไม่ปกป้องพวกมันจากภัยพิบัติ โรคระบาด ความอดอยาก ผู้ล่า เป็นต้น ซึ่งฟรานซิโองมองว่าการไม่มีหน้าที่ช่วยเหลือดังกล่าวไม่ใช่เรื่องผิด เพราะในกรณีมนุษย์เราก็ไม่ได้มีหน้าที่ช่วยเหลือมนุษย์จากทุกสถานการณ์อันตรายเช่นกัน โดยฟรานซิโองอ้างอิงกฎหมายในสหรัฐอเมริกา⁵⁹ ที่กำหนดว่ามนุษย์ไม่มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ถ้าเราเดินไปตามทางแล้วเห็นคนกำลังนอนหมดสติโดยที่ใบหน้าจมอยู่ในแอ่งน้ำเล็กๆ กฎหมายกำหนดไว้ว่าเราไม่มีหน้าที่

⁵⁸ Francione (2008: pp. 13)

⁵⁹ กฎหมายนี้ไม่ได้ถูกบังคับใช้อย่างเป็นสากลในทุกมลรัฐของสหรัฐอเมริกา

ช่วยเหลือคนๆนั้น แม้ว่าสิ่งทั้งหมดที่เราจะทำได้คือพลิกเขาให้นอนหงาย อันเป็นบางสิ่งที่เราสามารถทำได้โดยไม่สร้างความเสี่ยงหรือความไม่สะดวกสบายให้กับตนเอง เป็นต้น⁶⁰

นอกจากนี้ ฟรานซิโณยังกล่าวว่าบางครั้งมนุษย์ก็มีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์กับสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกกรณีจะต้องใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เพราะการแก้ปัญหาในกรณีสัตว์โดยวิธีการที่เราไม่ใช้ในกรณีมนุษย์นั้นถือเป็นการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ตัวอย่างเช่น กรณีประชากรกวางที่เข้ามาแตะเล็มพุ่มไม้ประดับตามบ้านเรือนนั้น ฟรานซิโณถือว่าความขัดแย้งนี้ไม่สามารถเทียบเคียงได้กับสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างกรณีสัตว์ร้ายโจมตี ดังนั้น เราจึงไม่มีความจำเป็นต้องฆ่าพวกมันและเราสามารถใช้ทางเลือกอื่นได้ เช่น กั้นรั้ว ส่งเสียงขับไล่ เป็นต้น⁶¹

1.5 การโต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

การอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของฟรานซิโณมีบางข้อเสนอมที่จะเห็นในบทต่อไปว่าเข้ากันไม่ได้กับทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของดอนัลสันกับคิมลิก้า นั่นคือ ข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงที่ปฏิเสธความชอบธรรมของการเลี้ยงสัตว์ทุกกรณี โดยไม่คำนึงว่าสัตว์เลี้ยงจะได้รับการปฏิบัติที่ดีจากมนุษย์หรือมีสถานะทางกฎหมายเท่าเทียมกับมนุษย์หรือไม่ ซึ่งนี่ถือว่าการโต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยอ้อมด้วย เนื่องจากทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์สนับสนุนให้มีการเลี้ยงสัตว์ต่อไปโดยปรับปรุงให้มีความชอบธรรมมากขึ้นผ่านการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยง

บทสรุป

คุณค่าทางศีลธรรมที่ได้จากทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโณคือ ความเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่ซึ่งสัตว์ไม่ต้องเสียสละผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานโดยไม่จำเป็นของตนเองเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ โดยในที่นี้ครอบคลุมผลประโยชน์ที่จะถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์ด้วย ซึ่งนี่เป็นความเท่าเทียมในอีกระดับหนึ่งที่สูงกว่าความเท่าเทียมตามความคิดของนักสวัสดิการสัตว์ที่ยังยอมรับในชนชั้นทางศีลธรรมที่สัตว์มีสถานะภาพเป็นทรัพย์สินของมนุษย์

การที่ฟรานซิโณเสนอให้เราปกป้องผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานโดยไม่จำเป็นของสัตว์โดย สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ (basic right not to be treated as things) นั้นนอกจากจะสามารถปกป้องสัตว์จากความทรมานจากการถูกมนุษย์ใช้เป็นทาสแล้ว ก็ยังทำให้ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เป็นทฤษฎีศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่ควรยึดถือมากกว่าแนวคิดสวัสดิการสัตว์เนื่องจากมีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่ดีกว่า ดังที่ฟรานซิโณได้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดสวัสดิการสัตว์ขาดความน่าเชื่อถือในเรื่องการให้เหตุผลสนับสนุนที่ดีทางศีลธรรมต่อข้ออ้างที่สนับสนุนให้มนุษย์ปฏิบัติต่อสัตว์เป็นทรัพย์สินของพวกเขาต่อไป

⁶⁰ Francione (2000: pp. 185)

⁶¹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 155)

และผู้วิจัยมองว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนีมีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมใน 2 เป้าหมายหลัก คือ

(1) เพื่อสนับสนุนว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของเหมือนกับมนุษย์ โดยอ้างว่า เพราะมนุษย์กับสัตว์เป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกันหรือมีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมาณเหมือนกัน เมื่อผลประโยชน์ดังกล่าวของมนุษย์ได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ ดังนั้น ผลประโยชน์ดังกล่าวของสัตว์ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย และไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ เนื่องจากเหตุผลต่อต้านสิทธิสัตว์ต่างๆ ล้วนแต่ขาดความน่าเชื่อถือ ดังที่แนวคิดแบบคาร์ทีเซียนและความเชื่อที่ว่าสัตว์ไม่มีการตระหนักรู้ตนเองหรือความตายไม่ได้ทำอันตรายสัตว์นั้นขัดแย้งกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ การอ้างคำสอนศาสนาและการอ้างว่าสัตว์ขาดคุณลักษณะทางจิตบางอย่างนั้นไม่สามารถหาคำอธิบายที่ดีที่ไม่นำไปสู่การเหยียดสีผิวได้ และการอ้างว่าสัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ก็มีความขัดแย้งในทางตรรกะ

(2) เพื่อโต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยอ้อมในกรณีสัตว์เลี้ยง โดยอ้างว่าแม้ว่ามนุษย์กับสัตว์เลี้ยงจะเป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกัน อันสามารถถูกขยายความได้ว่าทั้งคู่มีผลประโยชน์ที่จะได้รับความพึงพอใจจากการสืบพันธุ์เหมือนกัน แต่การที่สัตว์เลี้ยงถูกบังคับให้คุมกำเนิดอย่างเป็นสากล ในขณะที่ไม่มีการบังคับดังกล่าวในกรณีมนุษย์นั้น ไม่ถือว่าละเมิดหลักการพิจารณาอย่างเท่าเทียม เนื่องจากฟรานซิโอนีมี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติในหนทางที่แตกต่างกันนี้ นั่นคือ การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง ดังนั้น เมื่อทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ให้ความชอบธรรมต่อการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นสิ่งผิดนี้ ทฤษฎีดังกล่าวก็สมควรถูกโต้แย้ง

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงของฟรานซิโอนีนี้ไม่เป็นที่น่าพอใจทางศีลธรรมสำหรับนักทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ และในบทถัดไปเราจะนำเสนอข้อโต้แย้งที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีต่อข้อเสนอนี้ของฟรานซิโอนีและแสดงให้เห็นว่าข้อเสนอดังกล่าวเข้าข่ายละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิโอนีเอง⁶²

⁶² วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาข้อโต้แย้งต่อทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนีเฉพาะที่มาจากทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายคนที่มีข้อโต้แย้งต่อทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ดังกล่าว เช่น Cass R. Sunstein มีข้อวิจารณ์ว่าปัญหาที่เกิดจากสถานภาพที่สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์เป็นเรื่องบังเอิญ ไม่ใช่โดยความจำเป็น และสถานภาพดังกล่าวก็ไม่ได้ขัดแย้งกับการมีคุณค่าในตัวเองของสัตว์ ดังจะเห็นได้จากกรณีสัตว์เลี้ยงแสนรักที่มนุษย์ผู้เจ้าของให้การปฏิบัติต่อพวกมันเป็นอย่างดี และสัตว์เหล่านี้ก็ดูเหมือนจะได้ประโยชน์จากการถูกมนุษย์เป็นเจ้าของด้วย (Francione 2008: pp. 154) เป็นต้น

บทที่ 2 ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ (expanded citizenship-based animal rights theory)⁶³ คือ ทฤษฎีศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่เสนอว่า นอกจากสัตว์ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานแล้ว สัตว์ยังควรมีสติเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่แตกต่างกันเช่นเดียวกับกรณีมนุษย์ ทฤษฎีดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นโดยซู โดนัลสัน (Sue Donaldson) กับวิล คิมลิก้า (Will Kymlicka)

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพรวมของการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า โดยเน้นประเด็นเรื่องการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมซึ่งมีความสำคัญสำหรับการประเมินเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ในบทที่ 4

ลำดับเนื้อหา

2.1 สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น

2.2 ความเป็นมา พูดถึงข้อจำกัดของแนวคิดทางศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ก่อนหน้าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า ได้แก่ สวัสดิการสัตว์ นิเวศวิทยา และสิทธิสัตว์แบบเก่า

2.3 การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ ทั้งในกรณีการสนับสนุนสิทธิพื้นฐานของสัตว์และการสนับสนุนสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของสัตว์ ซึ่งอย่างหลังจะแบ่งย่อยเป็นสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมของสัตว์เลี้ยง สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่า และสิทธิความเป็นผู้פקังของสัตว์กึ่งป่า

2.4 ข้อโต้แย้งต่อทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ โดยทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ ซึ่งจะพูดถึงข้อโต้แย้งที่โดนัลสันกับคิมลิก้ามีต่อบางข้อเสนอของฟรานซิสโอน ได้แก่ ข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง และข้อเสนอให้ปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง

2.5 สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาสำคัญบางประการของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

2.1 สิ่งที่ควรทราบเบื้องต้น

2.1.1 สิทธิพื้นฐาน กับ สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ

โดนัลสันกับคิมลิก้าเสนอว่า สัตว์มี สิทธิพื้นฐาน + สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ โดยทั้งคู่อ้างว่าสิทธิสองประเภทนี้มีความแตกต่างกันในหลายเรื่อง ได้แก่

ฐานที่มา สิทธิพื้นฐาน (basic rights) มีฐานที่มาจากความรู้สึกสุขทุกข์ (sentience) ในขณะที่สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะมีฐานที่มาจากความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่สัตว์ปัจเจกอยู่ภายในนั้น และยังมาจากคุณลักษณะอื่นๆของสัตว์ด้วย⁶⁴

⁶³ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 15)

⁶⁴ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 9, 12-14, 24-25)

เป้าหมาย สิทธิพื้นฐาน หรือที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกว่า สิทธิที่ละเมิดไม่ได้ (inviolable rights) นั้นเป็น **สิทธิเชิงลบ** (negative rights) ในแง่ที่ว่าสิทธิดังกล่าวมีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์พื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพของสัตว์อันต่อต้านการถูกทำอันตรายพื้นฐานโดยมนุษย์ เช่น การฆ่า การทรมาน การกักขัง การใช้เป็นทาส เป็นต้น ไม่ให้ถูกละเมิดโดยง่ายเพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าแก่มนุษย์หรือระบบนิเวศ ในขณะที่ **สิทธิเชิงบวก** (positive rights) ของสัตว์มีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์อื่นๆที่นอกเหนือไปจากผลประโยชน์พื้นฐานดังกล่าว โดยสิทธิเชิงบวกนี้จะกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมให้กับเรา เช่น หน้าที่การดูแล หน้าที่การปกป้องถิ่นอาศัย หน้าที่การอำนวยความสะดวก หน้าที่การชดเชยความผิดในอดีต เป็นต้น ส่วนสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะก็จะกำหนดหน้าที่เชิงบวกที่เป็นเชิงการเมืองให้กับเรา เช่น หน้าที่ของเราที่มีต่อสัตว์เลี้ยง ในฐานะพลเมืองร่วมชาติ หน้าที่ของเราที่มีต่อสัตว์ป่าในฐานะชาวต่างชาติ เป็นต้น⁶⁵

ความเป็นสากล สิทธิพื้นฐานมีความเป็นสากลในแง่ที่ว่าสิทธิดังกล่าวถูกรับรองโดยสัตว์ทั้งหมดที่มีความรู้สึกสุขทุกข์ ส่วนสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะไม่ได้เป็นสากลในแง่ที่ว่าสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิเชิงความสัมพันธ์ (relational rights) ซึ่งแปรผันตามความสัมพันธ์เฉพาะ โดยความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันก็จะกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างกัน⁶⁶

2.1.2 การขยายทฤษฎีสัตว์แบบเก่า

โดนัลสันกับคิมลิก้าจัดประเภททฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ว่าเป็นทฤษฎีสัตว์แบบเก่า (traditional) และทั้งคู่อ้างว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อมาแทนที่ทฤษฎีสัตว์แบบเก่า หากแต่ต้องการขยายทฤษฎีสัตว์ดังกล่าวให้ใหญ่ขึ้นผ่านการเพิ่มเติมโมทัศน์ทางการเมืองต่างๆเข้าไป เช่น ความเป็นพลเมือง อำนาจสูงสุด ผู้พักพิง เขตแดน ประชาธิปไตย เป็นต้น⁶⁷ ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มช่องทางการปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โดนัลสันกับคิมลิก้ายังคงยอมรับสิทธิพื้นฐานของสัตว์หรือยอมรับความเท่าเทียมทางศีลธรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในระดับการไม่ถูกใช้เป็นทาสเหมือนกัน แต่ทั้งคู่มองว่าการให้สิทธิพื้นฐานแก่สัตว์เพียงอย่างเดียวของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาทางศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงต้องขยายสิทธิเชิงบวกทางการเมืองเข้าไป และทั้งคู่ไม่เห็นด้วยกับบางข้อเสนอของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายสิทธิดังกล่าว

⁶⁵ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 5-6, 14, 19-20)

⁶⁶ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 6)

⁶⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 2, 12, 23)

2.1.3 ความเป็นพลเมืองของสัตว์

ก่อนตอบว่าความเป็นพลเมืองของสัตว์คืออะไร เราควรทราบนิยามคำว่า ความเป็นพลเมือง (citizenship) ในกรณีมนุษย์ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าก่อน ซึ่งมี 3 ความหมาย ได้แก่

ความหมายที่ 1 การมี **สัญชาติ** (nationality) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมี สิทธิการอยู่อาศัย (right to residency) ในรัฐหนึ่งๆ กล่าวคือ การเป็นพลเมืองในประเทศ x หมายความว่า มีสิทธิที่จะอยู่อาศัยในเขตแดน x และสิทธิที่จะกลับมาที่เขตแดน x หลังจากไปต่างประเทศ⁶⁸ ตัวอย่างเช่น ถ้าเรามีสัญชาติไทยหรือเป็นพลเมืองชาวไทย ก็แสดงว่าเรามีสิทธิแบบไม่ต้องขออนุญาตในการผ่านเข้ามาและพักอาศัยในประเทศไทย ในขณะที่ผู้ไม่ได้มีสัญชาติไทยจะไม่มีสิทธิแบบดังกล่าวและจำเป็นต้องขออนุญาตจากรัฐบาลไทยก่อน เช่น ต้องทำวีซ่า เป็นต้น

ความหมายที่ 2 การมี **อำนาจอธิปไตยปวงชน** (popular sovereignty) หรือการเป็นประชาชนผู้มีอำนาจสูงสุดในประเทศ ซึ่งนี่เป็นความหมายใหม่ของความเป็นพลเมืองตั้งแต่ช่วงหลังการปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นต้นมาที่ยอมรับล่วงหน้าว่ารัฐจะต้องเป็นของประชาชนมากกว่าของพระเจ้าราชาวงศ์ หรือกลุ่มคน ความเป็นพลเมืองตามความหมายนี้เป็นมากกว่าการมีสัญชาติ กล่าวคือ นอกจากผู้เป็นพลเมืองในประเทศ x จะมีสิทธิการอยู่อาศัยในเขตแดน x แล้ว พวกเขายังมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศร่วมกันหรือผลประโยชน์ของพวกเขาจะต้องถูกคำนึงถึงเสมอเมื่อมีการกำหนดนโยบายต่างๆหรือการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐ ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่พลเมืองในประเทศ x จะไม่มีสิทธิหรืออำนาจดังกล่าวในเขตแดน x⁶⁹

ความหมายที่ 3 การเป็น **ผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตย** (democratic political agency) ความเป็นพลเมืองตามความเข้าใจนี้เรียกร้องว่าพลเมืองจะต้องสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงผู้กระทำได้ เช่น สามารถร่วมเขียนกฎหมาย สามารถรวมกลุ่มกันประท้วงต่อต้านนโยบายของรัฐที่พวกเขาไม่เห็นด้วยได้ เป็นต้น⁷⁰

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าค่อนข้างเรียกร้องว่า ความเป็นพลเมืองจะต้องมีครบทั้ง 3 ความหมาย ไม่สามารถตัดอันใดอันหนึ่งทิ้งได้ กล่าวคือ สองความหมายแรกมีความสำคัญในการระบุว่าใครบ้างมีสิทธิการอยู่อาศัยหรือใครบ้างไม่ใช่ประชาชนผู้มีอำนาจสูงสุดของรัฐ เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติและแรงงานต่างด้าวไม่มีอำนาจสูงสุดในประเทศของเรา เป็นต้น ส่วนสองความหมายหลังมี

⁶⁸ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 51, 55)

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน (pp. 51, 55-56)

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน (pp. 56)

ความสำคัญในการต่อต้านระบอบการปกครองที่ทั้งคู่มองว่าไม่ถูกต้องชอบธรรม เช่น เทวธิปไตย ราชาธิปไตย ฟาสซิสต์ คอมมิวนิสต์ เป็นต้น⁷¹

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราอาจกล่าวได้ว่าความเป็นพลเมืองของสัตว์ก็คือ การที่สัตว์มีสัญชาติหรือมีสิทธิการอยู่อาศัยในเขตแดนหนึ่งๆ + การที่สัตว์เป็นประชาชนผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐหนึ่งๆที่สัตว์ถือสัญชาติ หรือมีสิทธิที่ผลประโยชน์ของพวกมันจะต้องถูกคำนึงถึงเสมอเมื่อในการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐ + การที่สัตว์มีสิทธิในการเป็นผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม การนำนิยามความเป็นพลเมืองในกรณีมนุษย์ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้านี้มาประยุกต์ใช้กับสัตว์ เมื่อพิจารณาในเบื้องต้นจะพบว่าสัตว์ทั้งหมดสามารถเป็นพลเมืองได้ตามสองความหมายแรก เนื่องจาก การมีสัญชาติ หรือการมีสิทธิการอยู่อาศัยในประเทศหนึ่งๆไม่ได้เรียกร้องความสามารถพิเศษใดๆจากสัตว์ นอกจากการที่สัตว์เป็นผู้อยู่อาศัยในเขตแดนหนึ่งๆอยู่แล้ว ส่วน การมีอำนาจอธิปไตย ก็ขึ้นอยู่กับเราว่าจะยอมรับว่าสัตว์เป็นประชาชนที่มีอำนาจสูงสุดในประเทศหนึ่งๆหรือไม่

แต่ความหมายที่สามคือ การเป็นผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดูเหมือนจะเรียกร้องความสามารถพิเศษ เช่น การใช้เหตุผล ดังนั้น นี่จึงดูเหมือนว่าสัตว์ไม่สามารถเป็นพลเมืองตามความหมายนี้ได้ อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าในกรณีมนุษย์ผู้พิการทางสติปัญญาขั้นรุนแรงที่ไม่สามารถใช้เหตุผลได้ก็ยังสามารถบริหารความเป็นผู้กระทำทางการเมืองได้ผ่านการอยู่ในความสัมพันธ์ที่พวกเขาติดต่อมนุษย์ปกติที่พวกเขาไว้วางใจ ซึ่งมนุษย์ปกติดังกล่าวจะทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้พิการเหล่านี้ให้สามารถเป็นพลเมืองตามความหมายที่สามได้ และวิธีการนี้เองเปิดต่อความเป็นไปได้ที่สัตว์จะสามารถเป็นพลเมืองตามความหมายนี้ได้ถ้ามีมนุษย์คอยช่วยเหลือ⁷²

อย่างไรก็ตาม การยึดความเป็นพลเมืองตามความหมายที่สามนี้ยังยอมรับล่วงหน้าว่า ไม่ใช่สัตว์ทั้งหมดจะสามารถเป็น “พลเมืองร่วม” ในชุมชนมนุษย์ ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าการที่มนุษย์จะช่วยให้สัตว์สามารถบริหารความเป็นผู้กระทำทางการเมืองได้ในแบบเดียวกับที่พวกเขาช่วยเหลือมนุษย์ผู้พิการทางสติปัญญาขั้นรุนแรงนั้นเรียกร้องความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ดังนั้น จึงมีแค่สัตว์เลี้ยงเท่านั้นที่สามารถเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ได้ เนื่องจากพวกมันมีความใกล้ชิดและความไว้วางใจมนุษย์อยู่แล้วโดยธรรมชาติ ในขณะที่สัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงขาดคุณลักษณะดังกล่าวและการจะนำพวกมันเข้ามาอยู่ในความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องแลกมาด้วยการละเมิดเสรีภาพของพวกมันต่างๆนานาเพื่อเปลี่ยนพวกมันให้มีธรรมชาติเหมือนกับสัตว์เลี้ยง แต่ถึงกระนั้น สัตว์ที่ไม่ใช่

⁷¹ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 57-58)

⁷² สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 55-57)

สัตว์เลี้ยงก็ยังคงอาจเป็นพลเมืองได้ในชุมชนของพวกเขาเองที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนมนุษย์โดยสิ้นเชิง หรืออาจเป็นเพียงผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์ แต่ไม่ใช่พลเมืองร่วม⁷³

2.1.4 การแบ่งเขตแดน

จากข้อ 2.1.3 ความเป็นพลเมืองตามความเข้าใจของโดนัลด์สันกับคิมลิก้ายอมรับล่วงหน้าถึงการแบ่งโลกออกเป็นชุมชนต่างๆที่มีการแบ่งเขตแดนชัดเจน เช่น เป็นประเทศหรือรัฐย่อย ดังนั้น ผู้เป็นพลเมืองในที่นี้จึงหมายถึงผู้เป็นพลเมืองในรัฐหรือชุมชนหนึ่งๆที่มีเขตแดนจำกัด ซึ่งอาจหมายถึงพลเมืองร่วม (co-citizen) ในชุมชนเดียวกับเราหรือประเทศเดียวกับเรา หรืออาจหมายถึงพลเมืองชาวต่างชาติในชุมชนอื่นหรือประเทศอื่น และการแบ่งเขตแดนนี้ยังก่อให้เกิดผู้อยู่อาศัยที่ไม่ใช่ทั้งพลเมืองร่วมและผู้เยี่ยมชมจากต่างชาติ เช่น แรงงานต่างด้าว ซึ่งคนเหล่านี้มีสถานะเป็นผู้พักพิง (denizen) เป็นต้น มีกลุ่มคนที่อพยพไปเรื่อยๆทำให้ไม่ใช่ทั้งคนในและคนนอกเขตแดนหนึ่งๆโดยสมบูรณ์ เช่น ชนร่อนเร่ เป็นต้น และมีกรณีที่การแบ่งเขตแดนมีความซับซ้อน เช่น ชนพื้นเมือง ซึ่งมีสิทธิในเขตแดนของตนเองแต่เขตแดนนั้นมีสภาพเป็นดินแดนในอารักขา (protectorate) ที่ขึ้นตรงต่อการปกครองดูแลของอีกชุมชนหนึ่งที่ใหญ่กว่า เป็นต้น⁷⁴

โดนัลด์สันกับคิมลิก้าสนับสนุนความเป็นพลเมือง “ที่มีเขตแดนจำกัด” และต่อต้านความเป็นพลเมือง “แบบไร้ขอบเขต” ซึ่งอย่างหลังถูกเสนอโดยแนวคิดคอสมโพลิแตนเชิงเขตแดน (terrestrial cosmopolitanism) ที่มองว่าเราควรสร้างโลกใหม่ที่ไม่มีเส้นแบ่งเขตแดนเพื่อให้ทุกคนมีสิทธิการเคลื่อนที่อิสระไปได้ทั่วโลก ทุกคนเป็นพลเมืองเต็มตัวในทุกที่หรือไม่จำเป็นต้องมีความเป็นพลเมืองเลยก็ได้⁷⁵ ซึ่งโดนัลด์สันกับคิมลิก้ามีการอ้างเหตุผลดังนี้

ก. ความเป็นพลเมืองที่มีเขตแดนจำกัดมีความสมจริงมากกว่าความเป็นพลเมืองแบบไร้ขอบเขต เนื่องจากอย่างแรกอยู่บนฐานข้อเท็จจริงพื้นฐานที่ว่า “สังคมมนุษย์ถูกจัดตั้งภายในชุมชนที่มีเขตแดนจำกัดและมีรูปแบบการปกครองตนเองในแต่ละชุมชนที่แตกต่างกัน”⁷⁶ และมนุษย์หลายคนมองตนเองเป็นสมาชิกของชุมชนหนึ่งๆที่พวกเขามีความผูกพันต่อวิถีชีวิต สถานที่ และอัตลักษณ์อื่นๆ อันทำให้พวกเขามีความปรารถนาที่จะปกครองตนเองเพื่อคงรักษาสิ่งที่พวกเขาผูกพันเหล่านี้เอาไว้⁷⁷

ข. ในทางปฏิบัติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะทำได้ง่ายขึ้นในบริบทความเป็นพลเมืองที่มีเขตแดนจำกัด เนื่องจากประชาธิปไตยเรียกร้องคุณลักษณะของผู้คน เช่น ความสามัคคี ความ

⁷³ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 58), Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 205)

⁷⁴ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 13)

⁷⁵ เรื่องเดียวกัน (pp. 52)

⁷⁶ เรื่องเดียวกัน (pp. 13)

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน (pp. 53)

ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ง่ายที่จะคงรักษาในบริบทที่ผู้คนมองตนเองเป็นคนร่วมชาติที่มีอัตลักษณ์ร่วมกันและมีความผูกพันต่อเขตแดนชาติมากกว่าเป็นนักเที่ยวรอบโลกที่ไม่ต้องการอยู่ที่ใดนานๆ⁷⁸

ค. ในทางศีลธรรม แนวคิดความเป็นพลเมืองที่มีเขตแดนจำกัดสะท้อนถึงคุณค่าทางศีลธรรมที่สำคัญอันหนึ่ง นั่นคือ อัตตาณัติ (autonomy) หรือการกำหนดตนเอง (self-determination) ของสมาชิกชุมชน ซึ่งเป็นคุณค่าที่มีความชอบธรรมและคู่ควรแก่การเคารพเนื่องจากเมื่อมนุษย์หลายคนมองตนเองเป็นสมาชิกของชุมชนหนึ่งๆที่พวกเขามีความผูกพัน⁷⁹ ดังนั้น จึงเป็นผลประโยชน์ของพวกเขาที่จะปกครองตนเองหรือกำหนดความเป็นไปของชุมชนตนเองตามที่พวกเขาผูกพันและต่อต้านการถูกกำหนดโดยคนนอก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แนวคิดคอสโมโพลิแตนเชิงเขตแดนเพิกเฉย

ขยายความก็คือ แนวคิดคอสโมโพลิแตนเชิงเขตแดนให้ความสำคัญกับ “สิทธิการเคลื่อนที่อย่างไม่มีข้อจำกัด” ซึ่งทำให้เรามีความชอบธรรมที่จะเคลื่อนออกจากชุมชนของเราและเคลื่อนเข้าไปในเขตแดนของชุมชนอื่นตามความพึงพอใจของเรา แต่กลับเพิกเฉยต่อผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชนที่ปรารถนาจะปกครองตนเองโดยที่พวกเขาสามารถขอระเบียบต่อการผ่านเข้ามาของคนนอกได้ และเมื่อพิจารณาปัญหาทางศีลธรรมที่ตามมา ก็พบว่าแนวคิดดังกล่าวไม่น่าพึงปรารถนา เพราะความอยุติธรรมร้ายแรงที่สุดอันหนึ่งที่มาจากการปฏิเสธสิทธิในการปกครองตนเองโดยสมาชิกชุมชนก็คือ การล่าอาณานิคม ซึ่งเข้ากันได้กับแนวคิดคอสโมโพลิแตนเชิงเขตแดนที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของชาติมหาอำนาจที่จะสามารถเข้าถึงเขตแดนของชนพื้นเมืองได้ มากกว่าผลประโยชน์ของชนพื้นเมืองที่จะคงรักษาวิถีชีวิตของตนเอง อันทำให้ผลประโยชน์ของฝ่ายหลังถูกเอาชนะโดยผลประโยชน์ของฝ่ายแรกซึ่งเป็นผู้ที่มาทีหลังและแสวงหาเขตแดนใหม่ๆเพื่อประโยชน์ของตนเอง⁸⁰

นอกจากโดนัลสันกับคิมลิก้าจะยอมรับการแบ่งโลกออกเป็นประเทศหรือรัฐย่อยตามแผนที่ทางการเมืองแล้ว ทั้งคู่ยังเรียกร้องให้เราวาดเส้นแบ่งเขตแดนเพิ่มเติมเพื่อระบุว่า พื้นที่ใดเป็นชุมชนมนุษย์ และพื้นที่ใดเป็นชุมชนของสัตว์ป่า

2.1.5 การจำแนกกลุ่มสัตว์

โดนัลสันกับคิมลิก้ากล่าวว่าทฤษฎีสิทธิสัตว์แบบเก่ามักแบ่งสัตว์ออกเป็น 2 หมวดหมู่ คือ สัตว์เลี้ยง กับ สัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง โดยใช้เกณฑ์การขึ้นตรง-ไม่ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์⁸¹ อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าได้จำแนกสัตว์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า

⁷⁸ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 53)

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน (pp. 53, 172)

⁸⁰ Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 146-147)

⁸¹ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 62)

โดยการจำแนกดังกล่าวมีการเก็บหมวดหมู่ ‘สัตว์เลี้ยง’ ที่ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์เอาไว้ แต่หมวดหมู่สัตว์ที่ไม่ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์ถูกแบ่งย่อยออกเป็น ‘สัตว์ป่า’ และ ‘สัตว์กึ่งป่า’ โดยเพิ่มเกณฑ์การเป็นผู้อยู่อาศัยภายใน-ภายนอกชุมชนมนุษย์เข้ามา โดยที่สัตว์ป่าอาศัยอยู่ในชุมชนป่าอันแยกขาดจากชุมชนมนุษย์ ส่วนสัตว์กึ่งป่าอาศัยอยู่ในชุมชนมนุษย์เช่นเดียวกับสัตว์เลี้ยง

โดนัลสันกับคิมลิก้าให้รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มสัตว์ต่างๆ ดังนี้

ก. **สัตว์เลี้ยง** (domesticated animal) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ สัตว์ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมนุษย์โดยมีสาเหตุมาจากการที่มนุษย์นำพวกมันเข้ามาไว้ในสังคมมนุษย์โดยตั้งใจเพื่อใช้ประโยชน์ และทำให้พวกมันขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของพวกมัน⁸²

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างนิยามคำว่า การเลี้ยงสัตว์ (domestication) ตามสารานุกรม Britannica ที่ว่า สัตว์เลี้ยง “ถูกสร้างขึ้นโดยการลงแรงของมนุษย์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะและถูกปรับเปลี่ยนให้อยู่ในสภาพที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พวกมันคงอยู่” และทั้งคู่แยกองค์ประกอบของการเลี้ยงสัตว์ได้ดังนี้⁸³

- **เป้าหมาย** (purpose) คือ การเพาะพันธุ์และใช้ร่างกายสัตว์เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของมนุษย์ ได้แก่ ใช้เป็นอาหาร เสื้อผ้า อวัยวะทดแทน ใช้ในการวิจัยทางการแพทย์ และการแพทย์ ใช้แรงงานหนัก (เช่น ลากจูง) หรือแรงงานทักษะ (เช่น คั้นนม ล่าสัตว์ ฝึกลูก ความบันเทิง บำบัดผู้ป่วย และช่วยเหลือผู้พิการ) และใช้เป็นเพื่อน⁸⁴
- **กระบวนการ** (process) คือ การลงแรงของมนุษย์ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การจัดการปรับเปลี่ยนทางพันธุกรรม เป็นต้น เพื่อเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของสัตว์ให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของมนุษย์
- **การปฏิบัติ** (treatment) คือ การดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สัตว์เลี้ยงคงอยู่
- **สภาพการขึ้นตรง** (state of dependency) คือ ข้อเท็จจริงที่ว่าสัตว์เลี้ยงอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องโดยมนุษย์ และนี่หมายความว่าถ้ามนุษย์หายไปจากโลก สัตว์เลี้ยงส่วนใหญ่จะต้องตายจากความอดอยาก ผู้ล่า หรือโรคระบาด⁸⁵

สัตว์เลี้ยงแบ่งออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ สัตว์ในฟาร์ม เช่น วัวควาย หมู แกะ แพะ เป็ดไก่ เป็นต้น สัตว์ทดลอง เช่น หนู เป็นต้น สัตว์เลี้ยงแสนรัก เช่น สุนัขและแมว เป็นต้น

⁸² Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 101)

⁸³ เรื่องเดียวกัน (pp. 74-75)

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน (pp. 73)

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน (pp. 218)

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าตั้งข้อสังเกตว่า สัตว์เลี้ยงแสนรัก (pet) จำพวก สัตว์เลี้ยงยลคาน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ปลา และนก ส่วนใหญ่ที่เราเลี้ยงไว้ดูเล่นในกรงหรือในตู้ปลา ควร ถูกมองเป็น **สัตว์ป่าที่ถูกคุมขัง** (captive wild animal) มากกว่าสัตว์เลี้ยง เพราะทั้งคู่มองว่าสัตว์เลี้ยง เป็นสปีชีส์ที่ถูกเพาะพันธุ์และถูกกักขังมานานหลายรุ่นจนพวกมันเริ่มแสดงลักษณะนิสัยบางอย่าง เช่น สูญเสียความกลัวมนุษย์ สูญเสียความเหมาะสมในการใช้ชีวิตในป่า เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ แสดงออกมาโดยสปีชีส์สัตว์ส่วนใหญ่ที่ถูกเลี้ยงมาเป็นเวลายาวนาน⁸⁶

ข. **สัตว์ป่า** (wild animal) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ สัตว์ที่เป็นอิสระจากการจัดการโดยตรงของมนุษย์ พวกมันสามารถหาอาหารกับที่พักเองได้และมีโครงสร้างทางสังคมของพวกมันเอง ส่วนในทางภูมิศาสตร์นั้น พวกมันอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่รกร้างที่มนุษย์ไม่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐาน ทั้งในป่า แม่น้ำ ทะเลสาบ ทะเล มหาสมุทร และอากาศ ทั้งที่เป็นพื้นที่รกร้างเก่าแก่ที่มนุษย์ยังไม่ได้เข้าไปแตะต้องและพื้นที่ป่าใหม่ รวมถึงพื้นที่พัฒนาบางแห่งที่มีมนุษย์อาศัยอยู่ไม่มากนัก เช่น เขตแดนขนาดใหญ่ที่มนุษย์ทำการป่าไม้ ทำเหมือง และทำทุ่งเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้สัตว์ป่ายังมีลักษณะพิเศษคือ พวกมันหลีกเลี่ยงมนุษย์⁸⁷

ค. **สัตว์กึ่งป่า** (liminal animal) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ สัตว์ที่อยู่กึ่งกลาง (liminal หรือ in-between) ระหว่างสัตว์เลี้ยงกับสัตว์ป่า พวกมันไม่ใช่สัตว์เลี้ยงในแง่ของการไม่ได้ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์และไม่ไว้วางใจมนุษย์ แม้ว่าจะไว้วางใจถิ่นฐานของมนุษย์ก็ตาม และพวกมันไม่ใช่สัตว์ป่าในแง่ของการไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่รกร้าง หากแต่อาศัยอยู่ในถิ่นฐานของมนุษย์ทั้งในเมืองและชานเมือง โดยการอาศัยอยู่ในถิ่นฐานมนุษย์ของพวกมันมาจากหลายสาเหตุ เช่น บางชนิดเป็นสัตว์ป่าที่เลือกเปลี่ยนมาเป็นกึ่งป่าเพราะถิ่นฐานมนุษย์ให้ประโยชน์ในเรื่องอาหารและที่พักที่ดีกว่าในป่า บางชนิดถูกมนุษย์นำเข้ามาปล่อยหรือหลุดออกมาจากสวนสัตว์ บางชนิดเคยเป็นสัตว์เลี้ยงมาก่อน แต่เลือกปรับตัวเป็นสัตว์กึ่งป่า ซึ่งกลุ่มนี้ถูกเรียกว่า **สัตว์จรจัด** (feral animal) เป็นต้น⁸⁸

โดนัลสันกับคิมลิก้าให้เราสังเกตว่า สัตว์สปีชีส์เดียวกันสามารถเป็นได้ทั้ง 3 หมวดหมู่ เช่น มีกระต่ายเลี้ยง กระต่ายป่า และกระต่ายกึ่งป่า เป็นต้น และการเปลี่ยนหมวดหมู่สามารถเกิดขึ้นได้ เช่น สัตว์เลี้ยงบางตัวเลือกเปลี่ยนมาเป็นสัตว์จรจัด สัตว์กึ่งป่าบางตัวอาจเลือกกลับไปถ้าพวกมันไม่ได้ประโยชน์จากชุมชนมนุษย์อีกต่อไป สัตว์ป่าบางตัวกลายเป็นสัตว์กึ่งป่าเพราะหลงเข้ามาแล้วกลับไม่ได้จึงต้องปรับตัว เป็นต้น ดังนั้น การจำแนกว่าสัตว์ตัวใดจัดอยู่หมวดหมู่ใดให้ดูเป็นรายปัจเจก⁸⁹

⁸⁶ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 280)

⁸⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 64, 156, 194)

⁸⁸ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 210, 219-226)

⁸⁹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 216-217, 220)

2.1.6 ความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของกลุ่มสัตว์

โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในแต่ละกลุ่มให้เป็นเชิงการเมืองมากขึ้น นั่นคือ มองว่าเป็นคนใน คนนอก หรือกึ่งคนในของชุมชนมนุษย์ ดังนี้

ก. สัตว์เลี้ยง-คนใน: สัตว์เลี้ยงควรถูกมองเป็น “คนใน” หรือเป็นสมาชิกเต็มตัวของชุมชนมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะสัตว์เลี้ยงถูกนำเข้ามาไว้ในชุมชนมนุษย์ตั้งแต่อดีตกาลที่มนุษย์เริ่มต้นตัดสินใจเลี้ยงสัตว์จากเดิมที่พวกมันเคยเป็นสัตว์ป่าหรือสัตว์กึ่งป่ามาก่อน ซึ่งสัตว์เหล่านั้นได้ถูกเพาะพันธุ์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและลูกหลานของพวกมันก็ถูกคัดเลือกให้มีลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ ซึ่งรวมถึงลักษณะที่ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์และสูญเสียตัวเลือกการดำรงอยู่ในป่า⁹⁰ สรุปก็คือ ความเป็นสมาชิกร่วมในชุมชนมนุษย์ของสัตว์เลี้ยงสามารถพิจารณาได้จากการที่พวกมันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมนุษย์ในแง่ที่ว่าสังคมมนุษย์ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของพวกมันและจากการที่พวกมันส่วนใหญ่ไม่มีที่อื่นให้ไปนอกจากต้องอยู่ในการดูแลของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด

จากนั้นโดนัลสันกับคิมลิก้าก็ให้เราองสัตว์เลี้ยงเป็น **พลเมืองร่วม (co-citizen)** ในชุมชนมนุษย์ เหมือนกับมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ความเป็นสมาชิกของสัตว์เลี้ยงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับความเป็นสมาชิกของมนุษย์อันถูกกำหนดภายใต้กรอบแนวคิดความเป็นพลเมือง⁹¹

ข. สัตว์ป่า-คนนอก: สัตว์ป่าควรถูกมองเป็น “คนนอก” ของชุมชนมนุษย์ หรือเป็นสมาชิกของชุมชนอื่นที่ไม่ใช่ชุมชนมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในเขตแดนที่เป็นพื้นที่ที่รกร้างทั้งในป่าและมหาสมุทร ซึ่งมนุษย์ไม่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานหรืออาจเข้าไปอยู่อาศัยแต่ไม่มาก⁹² พื้นที่ดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็นพื้นที่ที่รกร้างที่ไม่ได้อยู่ในเขตแดนประเทศใดเลย เช่น ขั้วโลก เป็นต้น และพื้นที่ที่รกร้างที่อยู่ภายในเขตแดนประเทศหนึ่งๆ เช่น ป่าในประเทศของเรา ป่าในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

จากนั้นโดนัลสันกับคิมลิก้าก็ให้เราองความสัมพันธ์ที่เรามีต่อสัตว์ป่าเป็นความสัมพันธ์ในระดับชุมชน นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ‘ชุมชนมนุษย์’ กับ ‘ชุมชนสัตว์ป่า’ ซึ่งเราสามารถมองชุมชนสัตว์ป่าเป็นอีกประเทศหนึ่งเลยก็ได้โดยที่สัตว์ป่าเป็นเสมือนชาวต่างชาติ หรือถ้าชุมชนสัตว์ป่าอยู่ภายในเขตแดนของประเทศเรา เราก็สามารถมองชุมชนดังกล่าวเป็นเหมือนดินแดนในอารักขาที่ขึ้นตรงต่อการปกครองดูแลโดยรัฐของเรา ซึ่งสัตว์ป่าในที่นี้อาจเทียบเคียงได้กับชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ภายในเขตแดนประเทศของเราแต่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากเราและไม่ใช่พลเมืองร่วมกับเรา อย่างไรก็ตาม ชุมชนสัตว์ป่าอาจไม่ได้หมายถึงเขตแดนเดียวกันเพราะสัตว์ป่าหลายชนิดมีการอพยพตามฤดูกาลอันแสดงถึงการมีชุมชนที่แยกจากกันตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่เชื่อมต่อกันด้วยเส้นทางอพยพ

⁹⁰ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 101)

⁹¹ เรื่องเดียวกัน (pp. 101)

⁹² เรื่องเดียวกัน (pp. 64, 191)

ซึ่งเส้นทางอพยพดังกล่าวอาจตัดผ่านเข้ามาในเขตแดนชุมชนมนุษย์ ซึ่งโดนัลสันกับคิมลิก้าให้เรามองเส้นทางอพยพที่ตัดผ่านเขตแดนอื่นเหล่านี้เป็น ‘แนวเชื่อมต่อ’ (corridor) ของชนชาติอื่นๆที่อยู่ภายในเขตแดนของเรา โดยสัตว์ป่าที่มีการอพยพเหล่านี้ อาจเทียบเคียงได้กับชนร่อนเร่ที่มีการอพยพเพื่อไปยังสถานที่ต่างๆตามวิถีชีวิต นอกจากนี้ยังมีพื้นที่หลายแห่งที่มีมนุษย์ท้องถิ่นอยู่อาศัยใกล้เคียงกับสัตว์ป่าซึ่งควรถูกมองว่าเป็น ‘พื้นที่ทับซ้อน’ ระหว่างชุมชนมนุษย์กับชุมชนสัตว์ป่า⁹³

เมื่อเรามองว่าสัตว์ป่าเป็นเสมือนชาวต่างชาติ ชนพื้นเมือง ชนร่อนเร่ ชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีการปกครองตนเองที่แยกขาดจากเราแล้ว โดนัลสันกับคิมลิก้าก็เรียกร้องให้เรามองสัตว์เหล่านี้เป็น **ผู้มีอำนาจสูงสุด** หรือ **องค์อธิปัตย์** (sovereign) เหนือเขตแดนของพวกเขาเอง และมองว่าเราเป็น “คนนอก” ของชุมชนพวกมันในแบบเดียวกับที่เราเป็นคนนอกของประเทศที่เราไม่ได้เป็นพลเมืองร่วม

และผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การเป็นชาวต่างชาติของสัตว์ป่าก็ยังคงมีความแตกต่างจากการเป็นชาวต่างชาติของสัตว์เลี้ยงที่อยู่ต่างประเทศ ในแง่ที่ว่าสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศก็ยังคงเป็นสมาชิกหรือพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์หนึ่งๆ แต่สัตว์ป่าไม่ได้เป็นสมาชิกของชุมชนมนุษย์ใดๆเลย

ค. สัตว์กึ่งป่า-กึ่งคนใน: สัตว์กึ่งป่าควรถูกมองว่าเป็น ‘กึ่งคนใน’ ของชุมชนมนุษย์หรือไม่ใช่สมาชิกแบบเต็มตัว จากการที่พวกมันเป็นผู้อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์แต่มันไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมนุษย์เนื่องจากพวกมันไม่สามารถให้ความร่วมมือกับมนุษย์ได้เพราะพวกมันไว้วางใจมนุษย์ อีกทั้งพวกมันสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์

และโดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เรามองสัตว์กึ่งป่าเป็น **ผู้พักพิง** (denizen) ที่ต้องการแค่อยู่อาศัยแต่ไม่ได้ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยสัตว์เหล่านี้ อาจเทียบเคียงได้กับแรงงานอพยพจากที่อื่นที่มาพักอาศัยชั่วคราวในเขตแดนของเราเมื่อหมดฤดูกาลแล้วก็จะอพยพกลับ บางชนิดอาจเทียบเคียงกับผู้ลี้ภัยที่อาศัยอย่างถาวรแต่ขอละเว้นจากความเป็นพลเมือง

2.1.7 อำนาจสูงสุด

อำนาจสูงสุดหรือความเป็นองค์อธิปัตย์ (sovereignty) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ เครื่องมือทางศีลธรรมอันหนึ่งที่ใช้ปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนที่มีเขตแดนหนึ่งๆเพื่อต่อต้านการถูกละเมิดโดยชุมชนอื่น ซึ่งโดนัลสันกับคิมลิก้าเฉพาเจาะจงว่าผลประโยชน์สำคัญที่อำนาจสูงสุดปกป้องก็คือ อัตตาณัติ (autonomy) หรือการกำหนดตนเองของชุมชนหรือของสมาชิกชุมชน กล่าวคือ ถ้าเรารู้จักว่าชุมชนหนึ่งๆมีอำนาจสูงสุด เราก็จะรู้ว่าชุมชนนั้นๆมีผลประโยชน์ในการกำหนดตนเองอันต่อต้านการถูกคุกคามโดยคนนอก ไม่ว่าจะในรูปแบบการบุกรุก การล่าอาณานิคม

⁹³ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 13, 173, 188-191, 194)

หรือแม้แต่การอุปถัมภ์ที่ไม่มีความจำเป็น และการปกป้องนี้ก็เพื่อให้ประโยชน์แก่สมาชิกปัจเจกของชุมชนด้วย อาทิ ความปลอดภัยในการอยู่อาศัย ความพึงพอใจจากการได้ปกครองตนเอง เป็นต้น⁹⁴

นอกจากนี้ การเป็นชุมชนที่มีอำนาจสูงสุดยังเกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ชุมชนนั้นๆสามารถได้รับความช่วยเหลือจากคนนอกได้ในบางกรณี เช่น เมื่อชุมชนประสบภัยพิบัติหรือภาวะรัฐล้มเหลว เป็นต้น และยังเกี่ยวข้องการออกระเบียบต่อการเคลื่อนที่ระหว่างเขตแดน เช่น การขอผ่านทาง เป็นต้น และต่อผลกระทบข้างเคียงระหว่างเขตแดน เช่น ปัญหามลพิษข้ามเขตแดน เป็นต้น

และผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า โดนัลสันกับคิมลิก้าใช้คำว่า “อำนาจสูงสุด” ของสัตว์เลี้ยงกับสัตว์ป่าในบริบทที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้งคู่กล่าวว่าสัตว์ป่ามีอำนาจสูงสุด (sovereignty) ในถิ่นอาศัยของพวกมันที่แยกขาดจากชุมชนมนุษย์ แต่สัตว์เลี้ยงมีอำนาจอธิปไตยปวงชน (popular sovereignty) ในชุมชนมนุษย์ ซึ่งทั้งสองแตกต่างกันตรงที่อย่างหลังดูเหมือนจะยอมรับล่วงหน้าถึงการมีรัฐ

2.1.8 ความเป็นผู้พักพิง

ความเป็นผู้พักพิง (denizenship) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับผู้อยู่อาศัยในเขตแดนรัฐ ‘ที่อ่อนกว่า’ ความสัมพันธ์แบบความเป็นพลเมืองร่วม

ขยายความก็คือ โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่า ความเป็นผู้พักพิงเกี่ยวข้องกับ (1) การมีสิทธิการอยู่อาศัยในเขตแดนรัฐเช่นเดียวกับผู้เป็นพลเมืองร่วมของรัฐ (2) การลดสิทธิและความรับผิดชอบของความเป็นพลเมืองลง กล่าวคือ ผู้พักพิงจะมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่น้อยกว่าผู้เป็นพลเมืองร่วมอันเนื่องมาจากพวกเขาไม่ปรารถนาที่จะทำบางอย่าง เช่น ผู้ละทางโลกย์ไม่ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง แร่งงานต่างด้าวไม่ต้องการเสียเวลาเรียนรู้อาษาและบรรทัดฐานบางอย่างของประเทศเจ้าบ้าน เป็นต้น แต่ถึงกระนั้น พวกเขาจะต้องยอมเสียสิทธิประโยชน์หลายอย่างเพื่อชดเชยการไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ (3) สิ่งป้องกันการมีมลทินหรือการถูกมองเหยียด กล่าวคือ รัฐต้องให้ความรู้แก่ประชาชนว่าผู้พักพิงแค่แตกต่างจากพลเมืองร่วม แต่ไม่ได้หมายความว่าต่ำกว่า⁹⁵

2.1.9 เงื่อนไขของความเป็นพลเมืองและอำนาจสูงสุด

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า ความเป็นพลเมืองร่วมและและการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดเรียกร้องความสามารถเพิ่มเติม ที่นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกคนใน-คนนอกชุมชนมนุษย์ อันได้แก่

- **ความเป็นพลเมืองร่วม** เรียกร้องให้ปัจเจกครอบครองขีดความสามารถ (capacity) 3 อย่าง ซึ่งมาจากสิ่งที่จอห์น ราวล์ส (John Rawls, ค.ศ. 1921-2002) นักปรัชญาการเมืองเสรีนิยม เรียกว่าอำนาจทางศีลธรรม (moral power) ได้แก่

- (i) ขีดความสามารถที่จะมีประโยชน์ส่วนตัวและแสดงมันออกมาได้

⁹⁴ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 170, 172)

⁹⁵ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 231-240)

(ii) ชัดความสามารถที่จะร่วมเขียนกฎหมาย

(iii) ชัดความสามารถที่จะยอมทำตามบรรทัดฐาน⁹⁶

■ การเป็นชุมชนที่มีอำนาจสูงสุด เรียกร้องให้สมาชิกชุมชนมี **ความสามารถ** (competence) ในการตอบสนองต่อความท้าทายที่ชุมชนเผชิญและจัดหาบริบททางสังคมที่สมาชิกจะสามารถเติบโตและเจริญงอกงามได้ ซึ่งโดดเด่นกับคิมลิก้าเชื่อว่าสัตว์ป่ามีความสามารถดังกล่าว⁹⁷

2.2 ความเป็นมา

โดดเด่นกับคิมลิก้าเริ่มต้นทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของพวกเขาด้วยการกล่าวถึงปัญหาการเอาเปรียบสัตว์ในปัจจุบันที่ขยายตัวและหยั่งรากลึกโดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มจำนวนประชากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการทำลายถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเพิ่มขึ้นเพื่อขยายถิ่นฐานมนุษย์และเกิดการขยายตัวของเกษตรกรรมปศุสัตว์เพื่อรองรับความต้องการการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆที่เพิ่มขึ้นอันส่งผลให้สัตว์เลี้ยงต้องถูกเพาะพันธุ์เพื่อให้ถูกกักขัง เอาเปรียบและฆ่ามากขึ้นทุกปี และโดดเด่นกับคิมลิก้าเห็นว่าองค์กรผู้สงเคราะห์สัตว์ที่เคลื่อนไหวต่อต้านการเอาเปรียบสัตว์มากกว่า 180 ปีกำลังเจอทางตันในการแก้ปัญหา เพราะจุดยืนทางศีลธรรมที่พวกเขายึดถือไม่ว่าจะเป็นสวัสดิการสัตว์ นิเวศวิทยา สิทธิสัตว์แบบเก่า ก็ล้วนแต่ก็มีข้อจำกัดในตัวเองทั้งสิ้น⁹⁸

การยอมรับจุดยืนสิทธิสัตว์

สัตว์มี ‘ผลประโยชน์พื้นฐาน’ เหมือนกับมนุษย์

และสัตว์ควรได้รับการปกป้องโดย “สิทธิพื้นฐาน” เหมือนกับมนุษย์

โดดเด่นกับคิมลิก้าปฏิเสธแนวคิดสวัสดิการสัตว์ (animal welfare) และแนวคิดนิเวศวิทยา (ecological) เนื่องจากสองแนวคิดนี้ยอมรับในชนชั้นทางศีลธรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ กล่าวคือ นักสวัสดิการสัตว์ยอมรับล่วงหน้าว่าสัตว์เกิดมาเพื่อรับใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ส่วนนักนิเวศวิทยาแม้ว่าจะสนับสนุนการปกป้องสัตว์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ แต่พวกเขาก็ยอมรับว่าชีวิตสัตว์ปัจเจกมีค่าน้อยกว่าระบบนิเวศ เมื่อความอยู่รอดต่อไปของระบบนิเวศถูกคุกคามโดยการเพิ่มขึ้นของประชากรสัตว์ การล่าหรือการตัดทิ้งสัตว์ป่าโดยมนุษย์ก็สามารถเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรมหากเป็นไปได้เพื่อคงรักษาระบบนิเวศ อย่างไรก็ตาม นักนิเวศวิทยากลับลำเอียงไม่ยอมรับการตัดทิ้งประชากรมนุษย์ ทั้งๆที่เป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้น นี่จึงหมายความว่าชีวิตสัตว์มีค่าน้อยกว่าระบบนิเวศ และระบบนิเวศก็ยังมีค่าน้อยกว่าชีวิตมนุษย์⁹⁹ จากที่กล่าวมาข้างต้น

⁹⁶ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 103)

⁹⁷ เรื่องเดียวกัน (pp. 175)

⁹⁸ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 1-5)

⁹⁹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 3, 35)

โดนัลด์สันกับคิมลิก้าเชื่อว่า トラบไคที่ซับซ้อนทางศีลธรรมนี้ยังอยู่ การเอาเปรียบสัตว์ที่สังคมยอมรับได้ ก็จะไม่ถูกวิพากษ์และความทรามานที่ไม่จำเป็นของสัตว์ก็จะถูกเอาชนะเสมอโดยความเห็นแก่ตัวของเจ้าของสัตว์ ทั้งคู่จึงเลือกยอมรับจุดยืนสิทธิสัตว์ (animal rights) เวอร์ชันที่แข็งแกร่งที่สุด นั่นคือ “สิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพ” ที่ต่อต้านการทำอันตรายพื้นฐานโดยมนุษย์ เช่น การฆ่า การทรามาน การกักขัง เป็นต้น และทำให้เรารู้จักว่ามนุษย์กับสัตว์มีคุณค่าในตัวเองอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกเป็นนายทาสกับทาส ผู้จัดการกับทรัพยากร หรือผู้พิทักษ์กับผู้ถูกคุมขัง¹⁰⁰

อย่างไรก็ตาม โดนัลด์สันกับคิมลิก้ามองว่า การให้สิทธิพื้นฐานแก่สัตว์เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำลายต่อระบบการเอาเปรียบสัตว์ในปัจจุบัน ดังเช่นที่การตั้งตวันวิแกนทางจริยธรรมของเรา อันเป็นผลมาจากการให้สิทธิพื้นฐานแก่สัตว์นั้นไม่ได้รับการสนับสนุนในวงกว้างเนื่องด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมผนวกกับความเห็นแก่ผลประโยชน์ตนเองของผู้เอาเปรียบสัตว์ที่กลายเป็นสถาบันไปแล้วที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อต่อต้านนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสัตว์โดยกล่าวหาว่าเป็นพวกสุดโต่ง และของผู้บริโภคที่พอใจกับการเอาเปรียบสัตว์อย่างมีมนุษยธรรมมากกว่าการยกเลิกการเอาเปรียบสัตว์โดยทั้งหมด ยิ่งไปกว่านั้น ข้อเสนอบางอันของทฤษฎีสิทธิสัตว์แบบเก่าก็ไม่น่าพึงพอใจทางศีลธรรม เช่น ข้อเสนอให้สัตว์เลี้ยงสุญพันธุ์ของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เป็นต้น¹⁰¹ จากที่กล่าวมาทั้งหมด โดนัลด์สันกับคิมลิก้ามองว่าหนทางที่จะทำลายสิ่งเหล่านี้ได้ก็คือ ทฤษฎีสิทธิสัตว์แบบเก่าจำเป็นต้องได้รับการเพิ่มเติมโน้ตค้นบางอย่างเข้าไป นั่นคือ สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ

การเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกทางการเมืองให้กับสัตว์

เราควรมองความสัมพันธ์มนุษย์-สัตว์ให้เป็น ‘เชิงการเมือง’

และสัตว์ควรมี “สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ”

โดนัลด์สันกับคิมลิก้ามองว่า สิทธิสัตว์ไม่ใช่แค่มาจากการมีความรู้สึกสุขทุกข์ของสัตว์เท่านั้น แต่ยังมาจากความสัมพันธ์เฉพาะที่พวกมันมีต่อมนุษย์ ซึ่งทั้งคู่จำแนกสัตว์ออกเป็น 3 กลุ่มตามความสัมพันธ์เฉพาะ ได้แก่ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.5) ซึ่งความสัมพันธ์เฉพาะเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดสิทธิเชิงบวกเฉพาะให้กับสัตว์ เช่น สัตว์เลี้ยงมีสิทธิที่จะรับการดูแลโดยมนุษย์ซึ่งถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ของการเลี้ยงสัตว์ สัตว์ป่ามีสิทธิที่จะได้รับการเคารพถิ่นอาศัยโดยมนุษย์ซึ่งถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ที่ถิ่นอาศัยของพวกมันได้รับผลกระทบจากการขยายถิ่นฐานของมนุษย์ สัตว์กึ่งป่ามีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในการอยู่อาศัยซึ่งถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ที่สัตว์กึ่งป่าเป็นผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์ นอกจากนี้ สัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บหรือพิการโดยความประมาทของมนุษย์ก็มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยชีวิตและฟื้นฟู ความผิดในอดีตที่มนุษย์

¹⁰⁰ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 4)

¹⁰¹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 6-7)

ทำไว้กับสัตว์ก็ทำให้สัตว์ผู้เคราะห์ร้ายและลูกหลานของสัตว์เหล่านั้นมีสิทธิที่จะได้รับการชดเชยความผิดโดยมนุษย์ เป็นต้น¹⁰²

จากนั้นโดนัลสันกับคิมลิก้าก็เรียกร้องให้เราลองความสัมพันธ์ต่อกลุ่มสัตว์เฉพาะนี้ให้เป็นเชิงการเมืองมากขึ้น ซึ่งนี่เรียกร้องให้เราทราบว่าสัตว์กลุ่มใดบ้างเป็น ‘คนใน-คนนอก’ ชุมชนของเรา หรืออยู่ระหว่างกลาง (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.6) เพื่อเพิ่มการปกป้องสัตว์จากเดิมที่มีแค่หลักศีลธรรมมาเป็นการเพิ่มเติมการปกป้องโดยรัฐหรือประชาคมระหว่างประเทศเข้าไป โดยการแบ่งแยกนี้เทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ที่ซึ่งพวกเขาไม่ใช่แค่บุคคลที่ครอบครองสิทธิมนุษยชนสากลเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็น “พลเมือง” ในชุมชนที่แตกต่างกันอีกด้วย โดนัลสันกับคิมลิก้าให้เราลองจินตนาการถึงฝูงชนที่ลงจากเครื่องบินในสนามบินประเทศของเรา เมื่อพวกเขาได้รับการตรวจพาสปอร์ตแล้ว เราก็จะรู้จักว่าพวกเขามีสิทธิเชิงบวกทางการเมืองที่แตกต่างกัน บางคนเป็นพลเมืองร่วมซึ่งมีสิทธิในการผ่านเข้ามาและพักอาศัยในประเทศ และมีสิทธิที่จะปกครองประเทศร่วมกับเรา ส่วนบางคนเป็นแค่นักท่องเที่ยว นักเรียนแลกเปลี่ยน หรือผู้เยี่ยมเยียนทางธุรกิจ ก็จะไม่มีความสัมพันธ์ที่กล่าวมา¹⁰³ และเมื่อพิจารณาผู้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศเดียวกับเรา ก็ยังอาจมีกลุ่มคนที่ไม่ใช่ทั้งพลเมืองร่วมและชาวต่างชาติ เช่น แรงงานต่างด้าว ชนพื้นเมือง ชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ก็จะมีสิทธิเชิงบวกทางการเมืองที่แตกต่างออกไป เช่น มีสิทธิความเป็นผู้พักพิงในชุมชนของเรา หรือมีสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์ในเขตแดนย่อยของพวกเขาเอง เป็นต้น เช่นเดียวกันนั้น เราก็สามารถมองกลุ่มสัตว์ต่างๆว่ามีสิทธิเชิงบวกทางการเมืองที่แตกต่างกันได้ และโดนัลสันกับคิมลิก้าได้ระบุเรียบร้อยแล้วว่า สัตว์เลี้ยงควรมี “สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม” ในชุมชนมนุษย์ทั้งในประเทศของเราและต่างประเทศ สัตว์ป่าควรมี “สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง” ทั้งในเขตแดนป่าที่อยู่ในประเทศของเราและต่างประเทศ หรือไม่ได้อยู่ในประเทศใดเลย และสัตว์กึ่งป่าควรมี “สิทธิความเป็นผู้พักพิง” ในชุมชนมนุษย์ ทั้งในประเทศของเราและต่างประเทศ

2.3 การประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

ดังที่กล่าวไปแล้วในบทนำว่า ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าไม่ได้มีการพูดถึงมโนทัศน์หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม (principle of equal consideration) แต่ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าว ในหัวข้อนี้จะนำเสนอการแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิสโอนที่บอกให้เรา ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่

¹⁰² สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 5)

¹⁰³ เรื่องเดียวกัน (pp. 50-51)

ทำ โดยโดนัลสันกับคิมลิก้า ซึ่งผู้วิจัยแบ่งย่อยเนื้อหาออกเป็น 2 กรณี คือ 2.3.1 การยอมรับสิทธิพื้นฐานของสัตว์ 2.3.2 การยอมรับสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของสัตว์

2.3.1 การยอมรับสิทธิพื้นฐานของสัตว์

ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์มี “สิทธิพื้นฐาน” อันแสดงถึงการที่โดนัลสันกับคิมลิก้ามีจุดยืนร่วมกับฟรานซิสโอนและนักทฤษฎีสัตว์คนอื่นๆ และผู้วิจัยมองว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในประเด็นเรื่องการยอมรับสิทธิพื้นฐานของสัตว์นี้เหมือนกับที่ฟรานซิสโอนทำในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของเขาตั้งที่กล่าวไปแล้วเป็นชุดการอ้างเหตุผลในหัวข้อ 1.3 ว่า

- (1) มนุษย์และสัตว์เป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน
- (2) เมื่อผลประโยชน์ดังกล่าวของมนุษย์ได้รับการปกป้องโดย “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็น สิ่งของ” ดังนั้น สัตว์ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อผู้มีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน *ในหนทางที่เหมาะสม*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์

เหตุผลที่ผู้วิจัยคิดว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ยอมรับในชุดการอ้างเหตุผลดังกล่าวของฟรานซิสโอน ก็คือหลักฐานที่ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับในจุดยืนสิทธิสัตว์เวอร์ชันที่แข็งแกร่งที่สุด นั่นคือ สิทธิที่ละเมิดไม่ได้ (inviolable rights) หรือสิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพ (basic right to life and liberty) ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้ใช้คำเดียวกับฟรานซิสโอนที่ใช้ นั่นคือคำว่า สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ (basic right not to treated as things) แต่ทั้งสองก็มีเป้าหมายเดียวกันคือ การปกป้องผลประโยชน์พื้นฐานของสัตว์อันต่อต้านการทำอันตรายพื้นฐานโดยมนุษย์ เช่น การฆ่า การกักขัง การทรمان การใช้เป็นทาส เป็นต้น ไม่ให้ถูกละเมิดโดยง่ายเพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์แก่ผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือระบบนิเวศ และทำให้เรารู้จักว่าสัตว์ไม่ได้เกิดมาเพื่อรับใช้มนุษย์¹⁰⁴ ซึ่งนี่แสดงถึงการเป็นสิทธิพื้นฐานอันเดียวกันหรือเทียบเท่ากันเพราะทั้งสองปกป้องผลประโยชน์แบบเดียวกัน นอกจากนี้โดนัลสันกับคิมลิก้ายังมีการอ้างเหตุผลอื่นๆที่เหมือนกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิสโอน ได้แก่

ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม

1) โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์เหมือนกับมนุษย์ในเรื่องการมีความรู้สึกสุขทุกข์ (sentience) อันทำให้สัตว์มีผลประโยชน์ที่จะไม่ประสบกับความเจ็บปวด ความทรمان หรือความกลัว และมีสำนึกรู้ต่อ ‘ตัวฉัน’ ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ส่วนตัวนั้นๆ โดยทั้งคู่อ้างหลักฐานทาง

¹⁰⁴ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 40)

วิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ท่วมท้นในการสนับสนุนว่าสัตว์มีความรู้สึกสุขทุกข์ และใช้หลักฐานนี้เป็นเหตุผลสนับสนุนในการปฏิเสธความคิดแบบคาร์ทีเซียนที่เชื่อว่าสัตว์ไม่มีความรู้สึกสุขทุกข์¹⁰⁵

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

2) โดแนลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพ อันแสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะโดแนลสันกับคิมลิก้ายึดจุดยืนแนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตย ซึ่งจุดยืนดังกล่าวเรียกร้องให้เราเคารพปัจเจกและต่อต้านแนวคิดประโยชน์นิยมที่สนับสนุนให้เราทำเพื่อประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดต่อคนจำนวนมากที่สุด แม้ว่าต้องแลกด้วยการเสียสละคนส่วนน้อยก็ตาม¹⁰⁶ ดังนั้น โดแนลสันกับคิมลิก้าจึงต้องยอมรับแนวคิดสิทธิมนุษยชนอันต่อต้านการเสียสละผลประโยชน์ของมนุษย์ปัจเจกเพื่อประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าของผู้อื่นหรือส่วนรวม เช่นเดียวกันนั้น ทั้งคู่ก็ต้องยอมรับในแนวคิดสิทธิสัตว์ซึ่งต่อต้านแนวคิดประโยชน์นิยมในกรณีสัตว์ด้วย ดังที่ทั้งคู่ไม่ยอมรับแนวคิดสวัสดิการสัตว์และแนวคิดนิเวศวิทยาที่ยังคงอนุญาตให้สัตว์ต้องเสียสละผลประโยชน์ของพวกมันเพื่อประโยชน์ของมนุษย์หรือระบบนิเวศ

3) โดแนลสันกับคิมลิก้ามีคำอธิบายที่สอดคล้องกับความเชื่อที่ยอมรับได้โดยคนทั่วไป (conventional wisdom) 2 อย่างที่ฟรานซิสโอนกล่าวถึง อันได้แก่ การรู้เองได้ว่า “เราสามารถให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์ได้ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น”

ขยายความก็คือ โดแนลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสิทธิพื้นฐานของสัตว์สามารถถูกหักล้างได้ในบางกรณี เช่น สัตว์ร้ายโจมตี หรือสังคมมนุษย์ในอดีตต้องฆ่าสัตว์เพื่อความอยู่รอด เป็นต้น โดยทั้งคู่อ้างความคิดของจอห์น รอลส์เกี่ยวกับสถานการณ์แห่งความยุติธรรม (circumstance of justice) ที่ว่ามนุษย์ครอบครองความยุติธรรมที่มีต่อผู้อื่นก็ต่อเมื่อพวกเขาอยู่ในสถานการณ์ที่พวกเขาสามารถเคารพสิทธิของผู้อื่นได้โดยไม่ทำอันตรายต่อการดำรงอยู่ของตนเอง ซึ่งสถานการณ์นี้ขึ้นตรงกับการมีทรัพยากรเพียงพอหรือไม่ได้ขาดแคลนในระดับรุนแรง สถานการณ์แห่งความยุติธรรมถูกนิยามให้ตรงกันข้ามกับสถานการณ์เรือชูชีพ (lifeboat case) ซึ่งมีทรัพยากร เช่น อาหารหรือที่พัก ไม่เพียงพอต่อความอยู่รอดของทุกคน ดังนั้น จึงต้องมีการเสียสละคนส่วนน้อยเพื่อให้คนส่วนใหญ่รอด อย่างไรก็ตาม โดแนลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าสถานการณ์โลกได้เปลี่ยนไปแล้ว เราส่วนใหญ่ในตอนนี้อยู่เฉพาะในสังคมเมืองอยู่ในสถานการณ์ที่ความยุติธรรมเป็นไปได้ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ซึ่งทำให้เราไม่มีความจำเป็นต้องฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหารหรือป้องกันตัวอีกต่อไป¹⁰⁷

¹⁰⁵ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 9, 12-13, 24-25)

¹⁰⁶ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 20)

¹⁰⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 40-41)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้เราละเมิดสิทธิพื้นฐานของสัตว์ได้ โดยไม่ถือเป็นการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม เพราะในกรณีมนุษย์นั้นเราก่อนอนุญาตให้มีการละเมิดสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ได้ในกรณีที่ความยุติธรรมเป็นไปได้ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เช่น สถานการณ์ที่เทียบเคียงได้กับกรณีเรือชูชีพดังกล่าว เป็นต้น

นอกจากนี้ โดนัลสันกับคิมลิก้ายังเพิ่มเติมว่าเรามีหน้าที่คงรักษาสถานการณ์แห่งความยุติธรรมที่เกิดขึ้นแล้วระหว่างมนุษย์กับสัตว์ให้คงอยู่ต่อไป และเรามีหน้าที่ “ขยายสถานการณ์ดังกล่าว” ไปสู่พื้นที่อื่นๆที่ยังไม่มีมัน เช่น ชุมชนมนุษย์ที่อยู่ห่างไกลความเจริญซึ่งยังมีความขัดแย้งรุนแรงกับสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้มนุษย์ในพื้นที่เหล่านั้นสามารถเคารพสิทธิพื้นฐานของสัตว์ได้¹⁰⁸

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

4) โดนัลสันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งต่อความคิดที่ต่อต้านสิทธิสัตว์ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าข้อโต้แย้งนี้แสดงให้เห็นว่าความคิดต่อต้านดังกล่าว *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธสิทธิสัตว์ ดังนี้

- ข้อโต้แย้งว่าการกีดกันสัตว์จากสิทธิพื้นฐานโดยอ้างความไม่ใช่สมาชิกของสปีชีส์มนุษย์ถือเป็นการเหยียดสปีชีส์ อันไม่สามารถเป็นที่ยอมรับทางศีลธรรมได้พอๆกับการกีดกันมนุษย์บางคนจากสิทธิพื้นฐานโดยอ้างความไม่ใช่สมาชิกคนผิวขาวหรือไม่ใช่สมาชิกเพศชาย¹⁰⁹
- ข้อโต้แย้งว่าการนำความเชื่อทางศาสนามาใช้ต่อต้านสิทธิสัตว์ขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากโดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าเหตุผลต่อต้านสิทธิสัตว์ที่น่าเชื่อถือควรมาจากข้อถกเถียงที่เป็นสาธารณะมากกว่ามาจากศรัทธาส่วนบุคคล¹¹⁰
- ข้อโต้แย้งว่าการนำความคิดเรื่อง “สัตว์ขาดขีดความสามารถทางจิตที่ซับซ้อนในแบบที่มนุษย์มี” มาใช้ต่อต้านสิทธิสัตว์นั้นไม่สามารถหาข้ออธิบายที่ไม่นำไปสู่การเหยียดสปีชีส์ได้ กล่าวคือ โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าหากเราใช้ขีดความสามารถทางจิตที่ซับซ้อน เช่น การใช้เหตุผลหรือความเป็นผู้กระทำทางศีลธรรม เป็นต้น เป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีสิทธิพื้นฐาน นี่ก็จะกีดกันมนุษย์บางคนที่ขาดขีดความสามารถดังกล่าวออกไปด้วย เช่น เด็กทารก คนแก่จนหลง ผู้พิการทางจิต เป็นต้น แต่ในข้อเท็จจริงนั้นเรามีการออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของเด็กและผู้พิการอันถือเป็นประจักษ์พยานว่าการมีขีดความสามารถทางจิตที่ซับซ้อนใดๆ ไม่ใช่เงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีสิทธิพื้นฐาน ดังนั้น หากเราจะต้องสนับสนุนให้มนุษย์กลุ่มดังกล่าวได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานแต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์ ก็จะไม่เหลือแค่ความเป็น

¹⁰⁸ Donaldson & Kymlicka (2011): pp. 42)

¹⁰⁹ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 29)

¹¹⁰ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 25)

สมาชิกสปีชีส์มนุษย์เท่านั้นที่จะใช้แบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ได้อย่างขาดจากกัน แต่นี่ก็จะนำไปสู่การเหยียดสปีชีส์

- ข้อโต้แย้งต่อความคิดเรื่อง “สัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์” ซึ่งผู้วิจัยมองว่าโดนัลสันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งต่อความคิดนี้โดยอ้อมผ่านการที่ทั้งคู่อ้างว่า แม้ว่าเราหลายคนจะรู้สึกว่าการตายของมนุษย์น่าเศร้ากว่าการตายของสัตว์หรือการตายของคนหนุ่มสาวในอุบัติเหตุที่น่าเศร้ากว่าการตายของคนแก่ แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าสัตว์จะมีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ หรือคนแก่จะมีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่าคนหนุ่มสาว อันทำให้ฝ่ายแรกต้องเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของฝ่ายหลัง ทั้งนี้ก็เพราะคุณค่าในตัวเองของปัจเจกหนึ่งขึ้นตรงกับการที่ปัจเจกนั้นสามารถให้คุณค่าแก่ตนเองได้อย่างเท่าเทียมกันกับผู้อื่นและไม่ได้แปรผันตามการให้ค่าโดยผู้อื่น¹¹¹ ดังนั้น จึงไม่มีใครมีคุณค่าในตัวเองมากกว่าใคร

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าในกรณีการยอมรับสิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพของสัตว์นั้น ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิสคอน ทั้งในเรื่องความเป็นกรณีที่เหมาะสมกัน การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน และการไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ ได้ดีเทียบเท่ากับของฟรานซิสคอนหรืออาจกล่าวได้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าดูเหมือนว่าจะดึงเอาการแสดงออกดังกล่าวของฟรานซิสคอนมาใช้

2.3.2 การยอมรับสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะของสัตว์

ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่านอกจากสัตว์จะมีสิทธิพื้นฐานเหมือนกับมนุษย์แล้ว พวกมันยังควรมีสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับมนุษย์อีกด้วย ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะพูดถึงการแสดงออกถึงประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลสันกับคิมลิก้าในกรณีการเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกดังกล่าวให้กับสัตว์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กรณีย่อย ได้แก่

2.3.2.1 สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมของสัตว์เลี้ยง

2.3.2.2 สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่า

2.3.2.3 สิทธิความเป็นผู้พักพิงของสัตว์กึ่งป่า

2.3.2.4 การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง

2.3.2.1 สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมของสัตว์เลี้ยง

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า นอกจากสัตว์เลี้ยง (domesticated animal) จะมีสิทธิพื้นฐานบนฐานการมีความรู้สึกสุขทุกข์และมีสิทธิเชิงบวกที่จะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องโดยมนุษย์

¹¹¹ สรุปจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 21-22)

อันถูกกำหนดขึ้นจากความสัมพันธ์ของการเลี้ยงสัตว์แล้ว โดเนลสันกับคิมลิก้ายังได้เพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะเข้าไป นั่นคือ “สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม” ในชุมชนมนุษย์ ซึ่งถูกกำหนดโดยการที่ทั้งคู่เรียกร้องให้เรามองความสัมพันธ์มนุษย์-สัตว์เลี้ยงเป็นเชิงการเมืองมากขึ้น นั่นคือ สัตว์เลี้ยงเป็น ‘คนใน’ หรือ ‘สมาชิกเต็มตัว’ ของชุมชนมนุษย์เหมือนกับมนุษย์ และการมีสิทธิดังกล่าวยังถูกกำหนดโดยการที่สัตว์เลี้ยงมีขีดความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วม ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในประเด็นดังกล่าวโดยโดเนลสันกับคิมลิก้าซึ่งสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) มนุษย์และสัตว์เลี้ยงเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้เป็น “สมาชิกเต็มตัว” ของชุมชนมนุษย์ และมีความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ เหมือนกัน
- (2) เมื่อความเป็นสมาชิกเต็มตัวของมนุษย์ถูกกำหนดภายใต้กรอบแนวคิดความเป็นพลเมืองดังนั้น ความเป็นสมาชิกเต็มตัวของสัตว์เลี้ยงก็ควรถูกกำหนดภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อสมาชิกเต็มตัวทั้งหมดนี้ *ในหนทางที่เหมาะสม*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้ความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยง

จากที่กล่าวมาข้างต้น การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดเนลสันกับคิมลิก้าสามารถแบ่งย่อยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม และ ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม

ตามความคิดของโดเนลสันกับคิมลิก้า สัตว์เลี้ยงเหมือนกับมนุษย์ใน 2 เรื่อง ได้แก่

1) สัตว์เลี้ยงเป็น ‘สมาชิกเต็มตัว’ ของชุมชนมนุษย์เหมือนกับมนุษย์ ซึ่งความเป็นสมาชิกเต็มตัวของสัตว์เลี้ยงนี้สามารถพิจารณาได้จากการที่พวกมันถูกมนุษย์นำเข้ามาไว้ในสังคมมนุษย์ตั้งแต่อดีตกาลที่มนุษย์เริ่มต้นตัดสินใจเลี้ยงสัตว์จากเดิมที่พวกมันเคยเป็นสัตว์ป่าหรือสัตว์กึ่งป่ามาก่อนโดยที่สัตว์เหล่านั้นได้ถูกเพาะพันธุ์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและลูกหลานของพวกมันก็ถูกคัดเลือกให้มีลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการมีลักษณะที่ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์และสูญเสียตัวเลือกในการดำรงอยู่ในป่า สรุปก็คือ ความเป็นสมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ของสัตว์เลี้ยงพิจารณาได้จากการที่พวกมันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมนุษย์ ในแง่ที่ว่าสังคมมนุษย์ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของพวกมันและพวกมันส่วนใหญ่ไม่มีที่อื่นให้ไปนอกจากต้องอยู่ร่วมกับมนุษย์เพื่อความอยู่รอด

2) สัตว์เลี้ยงมีขีดความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ อันเป็นความสามารถที่จอห์น รอลส์ เรียกว่า อำนาจทางศีลธรรม (moral power) 3 อย่าง ได้แก่

- (i) ขีดความสามารถที่จะมีประโยชน์ส่วนตัวและแสดงมันออกมาได้
- (ii) ขีดความสามารถที่จะร่วมเขียนกฎหมาย

(iii) ชีตความสามารถที่จะยอมทำตามบรรทัดฐาน¹¹²

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า สัตว์เลี้ยงมีชีตความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วม เหล่านี้แม้ว่าพวกมันจะขาดความสามารถทางการรู้คิดบางอย่าง (ดูรายละเอียดในหัวข้อ 2.3.2.1 ค.)

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

การที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์เลี้ยงควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์นั้นแสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยง *ในหนทางที่เหมือนกัน* กับมนุษย์ผู้เป็นสมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ โดยในหัวข้อนี้จะแบ่งย่อยเป็น 1) สิทธิเชิงบวกที่มาจากนิยามความเป็นพลเมือง 2) สิทธิเชิงบวกเพิ่มเติม 3) หน้าที่ของสัตว์เลี้ยงในฐานะพลเมืองร่วม และ 4) สิ่งที่ต้องทราบเพิ่มเติม

1) **สิทธิเชิงบวกที่มาจากนิยามความเป็นพลเมือง** ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.1.3 ว่า ความเป็นพลเมืองตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าประกอบด้วย 3 ความหมาย ได้แก่ การมีสัญชาติ การมีอำนาจอธิปไตยปวงชน และการเป็นผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งนี้หมายความว่า เมื่อสัตว์เลี้ยงเป็นพลเมืองร่วมเหมือนกับมนุษย์แล้ว พวกมันก็ต้องมี

1.1 สิทธิการอยู่อาศัย (right to residency) ในชุมชนมนุษย์เหมือนกับมนุษย์

1.2 **สิทธิความเกี่ยวข้องทางการเมือง** (right to political concern) ในชุมชนมนุษย์ อันหมายความว่าผลประโยชน์ของสัตว์เลี้ยงจะต้องถูกคำนึงถึงเสมอเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐเช่นเดียวกับกรณีมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ความเป็นอยู่ที่ดีของสัตว์เลี้ยงก็เรียกร้องการแบ่งปันเงินส่วนกลางของประเทศที่พวกมันเป็นพลเมืองร่วม เป็นต้น¹¹³

1.3 สิทธิความเป็นผู้กระทำทางการเมือง (right to political agency) แบบประชาธิปไตยในชุมชนมนุษย์ เหมือนกับมนุษย์

2) **สิทธิเชิงบวกเพิ่มเติม** โดนัลสันกับคิมลิก้าได้ระบุรายการ “สิทธิเชิงบวก” เพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับสัตว์เลี้ยง ซึ่งจะช่วยปกป้องผลประโยชน์เพิ่มเติมให้กับสัตว์เลี้ยงที่นอกเหนือไปจากการมีสิทธิพื้นฐานและสิทธิเชิงบวกที่มาจากนิยามความเป็นพลเมือง ได้แก่

2.1 **การปกป้องจากอันตราย** การรู้จักว่าสัตว์เลี้ยงเป็นพลเมืองร่วมเรียกร้องให้เราหน้าที่ปกป้องพวกมันจากอันตรายอื่นๆ ได้แก่ อุบัติเหตุ (เช่น มีบทลงโทษสำหรับมนุษย์ที่ทำอันตรายสัตว์เลี้ยงโดยประมาท เป็นต้น) สัตว์ผู้ล่า และภัยธรรมชาติ¹¹⁴

2.2 **สิทธิแรงงาน** มนุษย์สามารถใช้แรงงานสัตว์เลี้ยงได้ แต่ต้องเป็นแรงงานที่มาจากผลประโยชน์และแนวโน้มตามธรรมชาติของสัตว์ เช่น เราใช้แกะเล็มหญ้าบริเวณแผงโซลาร์เซลล์ได้ ใช้

¹¹² Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 103)

¹¹³ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 101), (2013: pp. 149), Cochrane, Alasdair (2013: pp.130)

¹¹⁴ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 132-134), Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 205)

สุนัขและลาในการต้อนแกะได้ ใช้สุนัขตรวจหาเงือกอกได้ เป็นต้น ซึ่งไม่ได้มาจากการฝึกฝน เพื่อเป้าหมายเฉพาะหรือการล้างสมอง และเราต้องคำนึงถึงความสมัครใจของสัตว์และสวัสดิการอื่นๆด้วย เช่น ไม่ทำงานนานเกินไป มีเวลาพัก ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และได้รับประโยชน์จากความพิการและเกษียณอายุ เป็นต้น¹¹⁵

2.3 การดูแลด้านสุขภาพ สัตว์เลี้ยงมีผลประโยชน์ในการดูแลด้านสุขภาพตั้งแต่การฉีดวัคซีนไปจนถึงการดูแลฉุกเฉิน รวมถึงการทำการุณยฆาตเมื่อสัตว์มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง ทั้งนี้ก็เพราะการเป็นสมาชิกชุมชนมนุษย์ในสังคมร่วมสมัยเรียกร้องให้สมาชิกทั้งหมดมีสิทธิในทรัพยากรของชุมชนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างเท่าเทียมกัน¹¹⁶

2.4 การดูแลเรื่องอาหาร สัตว์เลี้ยงมีผลประโยชน์ที่จะได้รับการดูแลเรื่องอาหารโดยมนุษย์เพื่อให้พวกมันได้รับคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน และการดูแลดังกล่าวยังเรียกร้องให้สัตว์เลี้ยงต้องเป็นมังสวิรัติหรือวีแกนอีกด้วย เนื่องจากความเป็นพลเมืองไม่อนุญาติให้เราฆ่าสัตว์อื่นเป็นอาหาร ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงที่พลเมืองร่วม เช่น หมูเลี้ยง ไก่เลี้ยง เป็นต้น หรือสัตว์ที่เป็นผู้พักพิง เช่น นกพิราบ กระรอก จิ้งจก เป็นต้น¹¹⁷

2.5 อิสระในการเคลื่อนที่และการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะ สัตว์เลี้ยงมีผลประโยชน์ที่จะมีอิสระในการเคลื่อนที่ที่เพียงพอสำหรับการมีชีวิตที่ดีและมีสิทธิที่จะใช้พื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่ถูกกักขังหรือถูกกักบริเวณดังที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพราะการจำกัดการเคลื่อนที่ของคนบางกลุ่มและสัตว์เลี้ยงหรือกีดกันพวกเขาเหล่านี้จากการใช้พื้นที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม เช่น กีดกันต่างๆที่พวกเขาไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่อผู้อื่น เป็นต้น ถือเป็นกาแบ่งแยกชนชั้นระหว่างพลเมืองด้วยกันอันถือเป็นความอยุติธรรมรูปแบบหนึ่ง¹¹⁸

2.6 การเข้าสังคม (socialization) สัตว์เลี้ยงมีผลประโยชน์ที่จะถูกสอนให้มีทักษะหรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเป็นที่ยอมรับในสังคมซึ่งมนุษย์กับสัตว์อาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น สัตว์เลี้ยงต้องถูกสอนให้ควบคุมพฤติกรรมตนเองเพื่อให้เคารพผู้อื่นและไม่ทำร้ายผู้อื่น และมนุษย์เองก็ต้องเรียนรู้ที่จะเคารพสัตว์เลี้ยงด้วย เป็นต้น โดยที่การเข้าสังคมนี้จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีของสัตว์เลี้ยงในสังคมมนุษย์ ตัวอย่างที่ชัดเจนอันหนึ่งก็คือ ถ้าสัตว์เลี้ยงรู้จักเคารพผู้อื่นหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นภัยคุกคามต่อสาธารณะ พวกมันก็จะไม่ถูกต่อต้านจากการมีอิสระในการเคลื่อนที่หรือการใช้พื้นที่สาธารณะ จากที่กล่าวมาข้างต้น ยังบ่งนัยว่าถ้ามนุษย์ล้มเหลวในการ

¹¹⁵ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 139-142), Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 205)

¹¹⁶ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 142-144)

¹¹⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (2011: pp. 149)

¹¹⁸ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (2011: pp. 126-132)

สอนให้สัตว์เลี้ยงของพวกเขาเข้าสังคม นี่ก็จะถือเป็นการเอาเปรียบสัตว์รูปแบบหนึ่ง เนื่องจากเป็นการตัดโอกาสที่สัตว์จะมีชีวิตที่ดีในสังคมพอๆกับการเอาเปรียบเด็กคนหนึ่งผ่านความล้มเหลวในการสอนให้พวกเขาโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่สังคมยอมรับ¹¹⁹

- 2.7 ชีวิตทางเพศและการสืบพันธุ์ที่มีการออกกระเปียบ สัตว์เลี้ยงมีผลประโยชน์ที่มนุษย์จะเข้าไปแทรกแซงชีวิตทางเพศและการสืบพันธุ์ของพวกมัน เพื่อเป็นการชดเชยต่อการที่พวกมันสูญเสียกลไกการออกกระเปียบตนเองตามธรรมชาติและการควบคุมประชากรโดยห่วงโซ่อาหารดังที่ญาติของพวกมันในป่ามี อย่างไรก็ตาม เราไม่จำเป็นต้องแทรกแซงชีวิตทางเพศและการสืบพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงโดยทั้งหมด บางกระบวนการอาจปล่อยให้สัตว์ตัดสินใจเองได้ เช่น ให้สัตว์เลือกเองว่าจะสืบพันธุ์หรือไม่ กับใคร เมื่อไหร่ เป็นต้น สิ่งที่เราควรทำคือปกป้องสัตว์เลี้ยงจากพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การล่อลวงละเมิดทางเพศ การออกลูกเร่ร่อน เป็นต้น และเราควรกีดกันสัตว์ที่จะมีปัญหาสุขภาพตามมาจากการตั้งครรรภ์เพื่อปกป้องลูกหลานของพวกมันจากการเกิดมาแล้วผิดปกติ และเราจำเป็นต้องควบคุมจำนวนประชากรสัตว์เลี้ยงเพื่อไม่ให้คุกคามความอยู่รอดต่อไปของสังคมและของระบบนิเวศ¹²⁰
- 2.8 การมีตัวแทนทางการเมือง เช่น มีหน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศที่จะรับประกันได้ว่าผลประโยชน์ของสัตว์เลี้ยงในฐานะพลเมืองจะถูกนำมารวมไว้ในการตัดสินใจทางการเมือง เป็นต้น¹²¹

3) หน้าที่ของสัตว์เลี้ยงในฐานะพลเมืองร่วม เมื่อสัตว์เลี้ยงได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว ก็ต้องมี ความรับผิดชอบตามมา ซึ่งโดนัลสันกับคิมลิก้ากำหนดความรับผิดชอบให้กับสัตว์เลี้ยงในฐานะพลเมืองร่วมไว้ 2 อย่าง คือ

- 3.1 หน้าที่ความเป็นประชา (duty to civility) สัตว์เลี้ยงต้องมีความเป็นประชาเนื่องจากความเป็นพลเมืองเป็นความสัมพันธ์เชิงการให้ความร่วมมือกัน (cooperative) ของสมาชิกชุมชนและความสัมพันธ์ดังกล่าวก็เรียกร้องให้สมาชิกต้องควบคุมหรือออกกระเปียบต่อพฤติกรรมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นภาระหรือสร้างความไม่สะดวกสบายให้กับผู้อื่น และทำให้สมาชิกทั้งหมดสามารถมีชีวิตที่เจริญงอกงามร่วมกันได้ ซึ่งตัวอย่างความเป็นประชาของสัตว์เลี้ยงก็เช่น สุขขต้องไม่กัดหรือไม่กระโจนใส่มนุษย์และสัตว์อื่น แมวต้องไม่ชวนเบาะ สุขขและแมวต้องไม่ขับถ่ายในที่ๆไม่ควรหรือต้องไม่ขโมยอาหารบนโต๊ะ เป็นต้น¹²²

¹¹⁹ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 123-124)

¹²⁰ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 144-149)

¹²¹ เรื่องเดียวกัน (pp. 153-154)

¹²² Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 206, 214)

โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างว่าการกำหนดความรับผิดชอบดังกล่าวให้กับสัตว์เลี้ยงไม่ได้นำไปสู่การเอาเปรียบสัตว์ดังที่นักทฤษฎีสวัสดิภาพสัตว์บางคนกล่าวหาว่าเป็นการต่อต้านพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์เพื่อความสะดวกสบายของมนุษย์ โดยทั้งคู่ให้เหตุผลว่าเพราะความสัมพันธ์เชิงการให้ความร่วมมือใดๆนั้นก็เรียกร้องความเป็นประชาทั้งนั้น ไม่เว้นแม้แต่ในสังคมของสัตว์ป่าสปีชีส์เดียวกัน เช่น หมาป่าหรือไพรเมต เป็นต้น¹²³

- 3.2 หน้าที่การมีส่วนช่วย (duty to contribution) เนื่องจากความเป็นพลเมืองเป็นความสัมพันธ์เชิงการให้ความร่วมมือที่ซึ่งสมาชิกควรมีส่วนช่วยตามผลประโยชน์และแนวโน้มของพวกเขาเอง ดังนั้น สัตว์เลี้ยงก็ควรมีส่วนช่วยมนุษย์ด้วยความเต็มใจ แม้ว่าในทุกวันนี้สัตว์เลี้ยงจะถูกบังคับให้มีส่วนช่วยโดยปราศจากการอ้างอิงถึงผลประโยชน์ของพวกเขา แต่โดนัลสันกับคิมลิก้าก็อ้างว่าเราสามารถจินตนาการได้ถึงรูปแบบการมีส่วนช่วยที่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์หรือแนวโน้มตามธรรมชาติของสัตว์ เช่น แกะช่วยกำจัดเห็บรอกๆรอบแผงโซลาร์เซลล์ได้ สนับสนุนก้อนแกะและค้นหาแกะที่ออกนอกเส้นทางได้ เป็นต้น¹²⁴

โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างว่า การให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยงแต่ไม่ทำให้พวกมันมีส่วนช่วยอะไรเลยนั้นถือเป็นการปฏิบัติไม่ดีต่อสัตว์อย่างหนึ่ง อันเทียบเคียงได้กับการกีดกันในกรณีมนุษย์ กล่าวคือ ชีวิตทางสังคมตามปกติที่มนุษย์ถูกดึงดูดให้มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือเพื่อประโยชน์ของพวกเขาเอง เช่น ได้พัฒนาทักษะความรู้ ได้รับความพึงพอใจในความสามารถและความชำนาญ ได้พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้รู้สึกที่ตนเองมีประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งการปฏิเสธมนุษย์จากโอกาสเหล่านี้โดยปล่อยให้ว่างงานยาว แบ่งแยกชนชั้น หรืออุปถัมภ์มากเกินไปนั้นถือเป็นการเอาเปรียบรูปแบบหนึ่ง¹²⁵

4) สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม ได้แก่

- 4.1 การสนับสนุนให้สัตว์เลี้ยงบางประเภทสูญพันธุ์ โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่า สัตว์เลี้ยงแสนรักจำพวกสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลาน นก และปลาส่วนใหญ่ ที่เป็นเหมือนสัตว์ป่าที่ถูกคุมขัง (captive wild animal) มากกว่าสัตว์เลี้ยงนี้สมควรถูกทำให้สูญพันธุ์ เนื่องจากการมีชีวิตที่ดีในชุมชนมนุษย์ของสัตว์เหล่านี้เป็นไปได้ยากกว่ากรณีสุนัข-แมวและสัตว์ในฟาร์ม เพราะสัตว์ป่าที่ถูกคุมขังเหล่านี้ต้องถูกกักขังตลอดเวลาเพื่อปกป้องจากผู้ล่าและอันตรายอื่นๆ

¹²³ Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 206)

¹²⁴ เรื่องเดียวกัน (pp. 206)

¹²⁵ เรื่องเดียวกัน (pp. 207)

ดังนั้น ทั้งคู่จึงสนับสนุนว่าถ้าเราไม่สามารถจัดการเคลื่อนที่ที่เพียงพอต่อการมีชีวิตที่ดีให้กับสัตว์เหล่านี้ได้ การสูญเสียของสัตว์เลี้ยงกลุ่มนี้ก็อาจเป็นทางเลือกที่ดี¹²⁶

- 4.2 การไม่เป็นวีแกนในบางกรณี โดนัลสันกับคิมลิก้าดูเหมือนไม่ได้บังคับให้เราเป็นวีแกนเนื่องจากทั้งคู่ยอมรับการที่มนุษย์จะใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ร่างกายสัตว์เลี้ยง เช่น ใช้มูลสัตว์ทำปุ๋ย ใช้ประโยชน์จากขนแกะที่ได้จากการตัดขนแกะเลี้ยงซึ่งไม่สามารถผลิตตนเองได้ตามธรรมชาติในแบบที่แกะป่าทำได้ บริโภคไข่บางส่วนจากเป็ด-ไก่ หรือบริโภคน้ำนมส่วนน้อยจากแม่วัวที่ยังพอมีเหลือจากที่พวกมันใช้เลี้ยงลูก เป็นต้น ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าสัตว์ในฟาร์มเหล่านี้ต้องถูกเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนโดยไม่มีการฆ่าและไม่ได้ทำเป็นอุตสาหกรรมที่แสวงหากำไร¹²⁷ ซึ่งนี่บ่งชี้ว่าเจ้าของสัตว์เท่านั้นที่ดูเหมือนจะมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ส่วนคนอื่นๆที่ไม่ได้เลี้ยงสัตว์เองก็ควรต้องเป็นวีแกน เป็นต้น

โดนัลสันกับคิมลิก้าให้เหตุผลสนับสนุนความคิดเรื่องการไม่เป็นวีแกนภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ไม่ถือเป็นการเอาเปรียบสัตว์ โดยอ้างว่า (1) การยอมรับการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ร่างกายสัตว์เลี้ยงเหล่านี้เทียบเคียงกับการยอมรับการใช้ผลิตภัณฑ์จากร่างกายมนุษย์ในบางกรณีที่ไม่ได้ทำอันตรายมนุษย์ เช่น การใช้เส้นผมทำวิก การบริจาคเลือด เป็นต้น¹²⁸ (2) สัตว์เลี้ยงเหล่านี้ยังคงได้รับการปกป้องโดยสิทธิพื้นฐานและสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมอย่างเท่าเทียมกับมนุษย์ที่ซึ่งพวกมันยังคงได้รับความพึงพอใจจากการได้ทำในสิ่งที่อยากทำ (เช่น สำรวจ เล่น เข้าสังคมกับฝูง) การดูแลในเรื่องอาหารและที่พัก การดูแลด้านสุขภาพ การปกป้องจากการถูกเอาเปรียบที่มีสาเหตุมาจากการที่ผลิตภัณฑ์ร่างกายของพวกมันถูกทำให้กลายเป็นเชิงการค้า ดังเช่นที่ถ้าเราต้องการขนแกะปริมาณมากขึ้นเพื่อผลกำไร เราก็จะตัดขนแกะถึ้นน้อยลงส่งผลให้แกะเลี้ยงต้องทนแบกรับน้ำหนักและความร้อนนานขึ้น หรือถ้าเราทำให้นมวัวกลายเป็นเชิงการค้า แม่วัวก็ต้องตั้งครรรภ์อย่างต่อเนื่องเพื่อผลิตน้ำนมในปริมาณมากซึ่งทำให้พวกมันเหน็ดเหนื่อยและอายุสั้น เป็นต้น¹²⁹

เช่นเดียวกันนั้น ในกรณีของแมวเลี้ยงซึ่งเป็นสัตว์กินเนื้อโดยธรรมชาติ โดนัลสันกับคิมลิก้าแก้ปัญหานี้ว่าถ้าแมวเลี้ยงจำเป็นต้องได้รับโปรตีนจากสัตว์จริงๆ ทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ก็เช่นเราต้องเลี้ยงไก่ไว้เป็นเพื่อนเพิ่มขึ้นเพื่อนำไข่เกินจำนวนมาให้แมวกิน เป็นต้น¹³⁰

¹²⁶ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 130, 280)

¹²⁷ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 139)

¹²⁸ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 134)

¹²⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 136, 137-139)

¹³⁰ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 149-153)

4.3 การเลือกที่จะไม่เป็นพลเมืองร่วม โด널สันกับคิมลิก้าอ้างว่าสัตว์เลี้ยงสามารถเลือกที่จะออกจากความเป็นพลเมืองได้ แม้ว่าการเลี้ยงสัตว์ตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาจะทำให้สัตว์เลี้ยงขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์ แต่จริงๆแล้วการดำรงอยู่รูปแบบอื่นก็ยังสามารถเป็นไปได้ เช่น สัตว์เลี้ยงในฟาร์มหลายตัวหนีจากการกีดกันของมนุษย์และปรับตัวเป็นสัตว์จรจัดได้สำเร็จ หรือต่อให้ไม่มีการกีดกันแต่เมื่อเราให้อิสระในการใช้ชีวิตกับสัตว์มากขึ้น สัตว์เลี้ยงบางตัวอาจเลือกใช้ชีวิตแบบขึ้นตรงกับมนุษย์น้อยลง เช่น ม้าส่วนใหญ่จะเลือกใช้เวลากอยู่กับมนุษย์น้อยลงและอยู่กับสปีชีส์ของพวกมันมากขึ้น มีแมวบางตัวที่เลือกทิ้งบ้านไปอยู่กับครอบครัวพวกมันริมถนน มีสุนัขที่เลือกไม่ขึ้นตรงกับมนุษย์คนใดเป็นพิเศษ เป็นต้น ดังนั้น เราจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของสัตว์ปัจเจกด้วยว่าต้องการมีส่วนร่วมกับมนุษย์มากน้อยแค่ไหน¹³¹

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ตามความคิดของโด널สันกับคิมลิก้า แนวคิดที่ต่อต้านการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์มีอยู่ 2 อันหลักคือ 1) เหตุผลสนับสนุนของนักทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เรื่อง “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” และ 2) การอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางการรู้คิด ซึ่งโด널สันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งต่อ 2 ความคิดดังกล่าว ดังนี้

1) ข้อโต้แย้งต่อเหตุผลสนับสนุนของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เรื่อง “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” ว่าขาดความน่าเชื่อถือ (ดูรายละเอียดในหัวข้อ 2.4.1)

2) ข้อโต้แย้งต่อความคิดของบางคนที่พยายามปฏิเสธการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยงโดยอ้างว่าเพราะสัตว์ขาดความสามารถทางการรู้คิด (cognitive capacities) บางอย่าง เช่น การคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล (rational reflection) เป็นต้น ดังนั้น พวกมันจึงไม่สามารถเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ได้ เพราะความสามารถดังกล่าวเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับความเป็นผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่โด널สันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้ผู้เป็นพลเมืองร่วมพึงมี ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้เรียกร่องขีดความสามารถพิเศษ 3 อย่างที่สัตว์ดูเหมือนจะไม่มีมัน ได้แก่

- 1) ขีดความสามารถที่จะมีประโยชน์ส่วนตัวและแสดงมันออกมาได้
- 2) ขีดความสามารถที่จะร่วมเขียนกฎหมาย
- 3) ขีดความสามารถที่จะยอมทำตามบรรทัดฐานทางสังคม

อย่างไรก็ตาม โด널สันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งต่อเหตุผลดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมองว่าข้อโต้แย้งนี้แสดงให้เห็นว่าเหตุผลดังกล่าว ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะใช้ปฏิเสธความเป็นพลเมืองร่วมของสัตว์เลี้ยง ซึ่งข้อโต้แย้งนี้คล้ายคลึงกับการที่ฟรานซิสโอนิวริจาร์ณว่า การนำความคิดที่ว่า “สัตว์ขาดขีด

¹³¹ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 121-122), Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 210)

ความสามารถทางจิตที่ซับซ้อนในแบบที่มนุษย์มี” มาใช้ต่อต้านสิทธิสัตว์นั้นไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรมเนื่องจากไม่สามารถหาคำอธิบายที่ไม่นำไปสู่การเหยียดสีผิวได้

ขยายความก็คือ โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า ในกรณีมนุษย์นั้นเราไม่ได้กีดกันมนุษย์ผู้ขาดความสามารถทางในการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล เช่น เด็กทารก ผู้พิการทางสติปัญญา ผู้ป่วยความจำเสื่อม ผู้ป่วยทางจิตขั้นรุนแรง เป็นต้น ออกจากความเป็นพลเมือง ดังข้อเท็จจริงที่ว่านักทฤษฎีการเมืองร่วมสมัยหลายคนมีการปรับปรุงทฤษฎีความเป็นพลเมืองใหม่เพื่อ ‘รวมเอา’ มนุษย์ผู้ขาดขีดความสามารถเข้ามาเป็นพลเมือง ทั้งนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าคนเหล่านี้มีความเป็นผู้กระทำ ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ถูกคุมกั้น (ward) ภายใต้การอุปถัมภ์เกินจำเป็นโดยผู้พิทักษ์ (guardian) ซึ่งนี่เรียกร้องให้นักทฤษฎีดังกล่าวต้องลดมาตรฐานของเงื่อนไขจำเป็นสำหรับความเป็นผู้กระทำทางการเมืองลงในหลายหนทาง เช่น เน้นการสื่อสารที่แสดงออกถึงประโยชน์ส่วนตัวของปัจเจกแบบไม่ใช้คำพูดมากขึ้น เน้นเรื่องอารมณ์ความรู้สึกมากขึ้นโดยอ้างอิงการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่ค้นพบว่าการยอมทำตามบรรทัดฐานทางศีลธรรมหรือทางสังคมของมนุษย์และสัตว์ก็สามารถมาจากอารมณ์ทางศีลธรรม (moral emotion) หรือแนวโน้มเชิงเอื้อสังคม (prosocial tendency) ได้ เน้นเรื่องการอยู่ในความสัมพันธ์เชิงไว้วางใจซึ่งกันและกันกับผู้อื่นเนื่องจากการบริหารความเป็นพลเมืองของปัจเจกหนึ่งสามารถเป็นไปได้โดยการมีผู้อื่นคอยช่วยเหลือ เป็นต้น¹³²

จากที่กล่าวมาข้างต้น โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าการพัฒนาทฤษฎีความเป็นพลเมืองให้ครอบคลุมสมาชิกชุมชนทุกคนที่มีระดับความสามารถทางารรู้คิดที่แตกต่างกันนี้เปิดทางให้สัตว์เลี้ยงสามารถถูกรวมเข้ามาเป็นพลเมืองได้ กล่าวคือ สัตว์เลี้ยงสามารถบริหารความเป็นพลเมืองได้ผ่านการอยู่ในความสัมพันธ์กับมนุษย์ปัจเจกที่พวกมันไว้วางใจ ซึ่งทำหน้าที่ผู้ช่วยที่มีความรู้และทักษะจำเป็นในการทำให้ความเป็นผู้กระทำทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของพวกมันเป็นไปได้¹³³ ดังนี้

1) การมีประโยชน์ส่วนตัวของสัตว์เลี้ยง โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่ามนุษย์ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสัตว์เลี้ยงจะรู้ว่า สัตว์เลี้ยงมีประโยชน์ส่วนตัวในหลายเรื่อง เช่น เรื่องอาหารการกินซึ่งถ้าเราไม่จู้จี้จุกจิกกับพวกมันมากเกินไป ก็จะพบว่าสัตว์สี่ขาก็เหมือนกันไม่ใช่จะชอบกินเหมือนกัน เรื่องการเลือกที่นอนหรือเลือกเดินบนพื้นผิวก็มีความแตกต่างกันในแต่ละปัจเจก รวมถึงเรื่องการเที่ยวเตร่หรือเวลาที่พวกมันอยากใช้ชีวิตกับมนุษย์ เป็นต้น¹³⁴ และประโยชน์ส่วนตัวนั้นสามารถถูกแสดงออกมาได้ในหลายหนทาง เช่น การเดินไปที่ประตูเพื่อบอกว่า ‘ต้องการจะออก’ ส่งเสียงร้องหน้าตู้เย็น

¹³² สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2014: pp. 31-34, 59)

¹³³ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 104)

¹³⁴ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 109-112, 121)

เพื่อขออาหาร คุณแขนเราด้วยจุมกเบาๆเพื่อร้องขอความรัก หยุดเดินเมื่อเราเดินไปผิดทางที่เราเคยเดินกับมันในสวนสาธารณะ รวมตัวกันที่ประตูข้างเพื่อบอกว่า ‘ขอหลบฝน’ เป็นต้น¹³⁵

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า สิ่งเหล่านี้เทียบเคียงได้กับกรณีมนุษย์ผู้พิการทางสติปัญญาชั้นรุนแรงที่ซึ่งผู้ให้ความช่วยเหลือพวกเขาจะยอมรับว่าประโยชน์ส่วนตัวของผู้พิการเหล่านี้มีอยู่จริงและสามารถแสดงออกมาได้ จากนั้นผู้ช่วยดังกล่าวก็จะตีความการแสดงออกต่างๆของผู้พิการ ไม่ว่าจะเป็นการทำทาง สีหน้า น้ำเสียง หรือการเลือกรูปภาพ ว่าสิ่งเหล่านี้หมายถึงประโยชน์ส่วนตัวในเรื่องอะไร¹³⁶

2) การมีส่วนร่วมในการเขียนกฎหมาย โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าสัตว์เลี้ยงสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ อย่างน้อยที่สุด การมีอยู่ของพวกมันก็สร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับบรรทัดฐานของชุมชนได้ ตัวอย่างเช่น การรณรงค์ของนักกิจกรรมทางสังคมเพื่อสวนสาธารณะสำหรับสุนัข ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้สุนัขได้ใช้สวนสาธารณะและช่วยลดการใช้สวนสาธารณะเป็นแหล่งมั่วสุมและขายบริการ แน่นนอนว่ามนุษย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมืองดังกล่าว แต่โครงการนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้ถ้าปราศจากการใช้สวนสาธารณะของสุนัข เป็นต้น อีกทั้งสุนัขยังมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงกฎการใช้สวนสาธารณะอื่นๆอีก เช่น การที่พวกมันวิ่งตัดสนามหญ้าจนทำให้เกิดรอยทางเดินใหม่นั้น ก็ทำบรรทัดฐานการใช้สวนสาธารณะอันใหม่เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์ผู้ใช้สวนสาธารณะยอมรับความชอบธรรมของการใช้เส้นทางนี้เพื่ออำนวยความสะดวกการเดินทาง เป็นต้น นอกจากนี้ สุนัขยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน เช่น คนที่เดินเล่นกับสุนัขอาจได้ทำความรู้จักกับคนใหม่ๆ ผ่านการที่สุนัขของเขากระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการสนทนา เป็นต้น¹³⁷

แม้ว่าหลายคนจะมองว่ามนุษย์เท่านั้นที่ เป็นผู้กระทำให้การเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานทางสังคม เพื่อรวมเอาสัตว์เลี้ยงเข้ามาในพื้นที่สาธารณะ ในขณะที่สัตว์ไม่ได้เป็นผู้กระทำในตัวเอง แต่โดนัลสันกับคิมลิก้าก็อ้างตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นผู้กระทำของสัตว์ ได้แก่ สมมติว่าคนอเมริกาเหนือไปเที่ยวฝรั่งเศสแล้วพบเห็นสุนัขในทุกพื้นที่สาธารณะและยังเห็นว่าพวกมันไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่อสาธารณสุขหรือความปลอดภัยของมนุษย์ ถ้าพวกเขาเกิดความเข้าใจใหม่ๆว่าสังคมอเมริกาเหนือเข้มงวดกับการใช้พื้นที่ของสุนัขมากเกินไปและควรต้องมีการแก้ไขกฎหมาย ความเข้าใจใหม่ที่เกิดขึ้นนี้ไม่ได้เป็นผลมาจากการที่การพูดคุยอย่างมีเหตุผลกับคนฝรั่งเศส หากแต่มาจากความเป็นผู้กระทำของสุนัขโดยตัวมันเองในการทำในสิ่งที่พวกมันอยากทำ เช่น สืบราว เล่น หรือใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับมนุษย์หรือสุนัขตัวอื่นโดยไม่ได้ถูกขู่บังคับ เป็นต้น ยังมีอีกตัวอย่างหนึ่งคือ สุนัขชื่อจัสติน (Justine) ในร้านขายชีสแห่งหนึ่งในอเมริกาใต้เคยเตือนเจ้าของของมันว่ามีคนเป็นลมชักในร้าน ซึ่งการมีประวัติที่ดี

¹³⁵ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 108-109)

¹³⁶ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 105-107)

¹³⁷ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 115), Donaldson & Kymlicka (2014: pp. 40-41)

นี้ทำให้มันได้รับอนุญาตให้อยู่ร่วมกับมนุษย์ในร้านอาหารและพื้นที่สาธารณะอื่นๆ อันแสดงถึงการปรับปรุงบรรทัดฐานของพื้นที่สาธารณะใหม่ที่อนุญาตให้สัตว์บางตัวใช้ได้ เป็นต้น¹³⁸

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อให้สัตว์เลี้ยงมีตัวตนในชุมชนมนุษย์ เช่น การรณรงค์ให้สุนัขใช้พื้นที่สวนสาธารณะ การที่ผู้คนเริ่มนำไก่มาเลี้ยงในสวนหลังบ้าน การทำทนายกฎหมายที่สั่งห้ามการเลี้ยงหมูเป็นสัตว์เลี้ยงแสนรัก เป็นต้นนั้นไม่ได้แตกต่างจากการเคลื่อนไหวเพื่อให้มนุษย์ผู้พิการกลับมามีตัวตนในชุมชนอีกครั้งตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 (จากเดิมที่พวกเขาเคยถูกกีดกันออกไปในช่วงศตวรรษที่ 19) และได้สร้างความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับชุมชนว่าสิทธิการใช้พื้นที่สาธารณะไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่คนปกติเท่านั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่วนหนึ่งก็มาจากการมีอยู่ของผู้พิการเอง¹³⁹ ที่ซึ่งพวกเขาอยู่ภายในความสัมพันธ์เชิงไว้วางใจกับคนอื่นๆ ในชุมชน ไม่ว่าผู้พิการเหล่านั้นจะสามารถคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพวกเขานี้ได้หรือไม่

โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสัตว์ยังอาจหมายถึงการประท้วงหรือความไม่เห็นด้วยก็ได้ เช่น สัตว์ในฟาร์มหลบหนีจากการกดขี่ของมนุษย์ไปเป็นสัตว์จรจัด สัตว์ป่าที่ถูกคุมขังในสวนสัตว์ คณะละครสัตว์ และห้องทดลองได้แสดงความเป็นผู้กระทำเชิงต่อต้านต่อการให้ความร่วมมือกับมนุษย์ เช่น ทำลายข้าวของ ชัดขวางการทำงาน เป็นต้น¹⁴⁰

3) การยอมทำตามบรรทัดฐานของสัตว์เลี้ยง โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า สัตว์เลี้ยงสามารถยอมทำตามบรรทัดฐานของความเป็นพลเมืองได้ อันได้แก่ การมีความเป็นประชาและการมีส่วนช่วยมนุษย์ โดยที่พวกมันไม่จำเป็นต้องคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลต่อบรรทัดฐานดังกล่าว ดังนี้¹⁴¹

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า แม้ว่าเราจะไม่ทราบว่ามีสัตว์กี่ชนิดที่สามารถออกระเบียบตนเองให้เคารพผู้อื่นและให้ความร่วมมือกับมนุษย์ได้¹⁴² แต่อย่างน้อยที่สุดก็มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ยืนยันว่าสัตว์หลายชนิดมีพฤติกรรมทางศีลธรรม เช่น หม่าป่า วาฬเพชฌฆาต และอื่นๆ ที่มีการออกระเบียบตนเองให้ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อล่าเหยื่อ ลิงคาปูชินใส่ใจในเรื่องการได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับตัวอื่นๆ โลมาป่าช่วยชีวิตมนุษย์ต่างๆ ที่ต่างสปีชีส์กัน สัตว์จำพวกสุนัขมีพฤติกรรมเมื่อมีการเล่นวิ่งไล่กัน เป็นต้น¹⁴³ ส่วนกรณีสัตว์เลี้ยงก็มีหลักฐานชัดเจนถึงความเป็นไปได้ที่พวกมันจะมีความเป็นประชาต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยงอื่นๆ เช่น วัวและม้าในฟาร์มซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่ที่สามารถทำอันตรายมนุษย์ได้ แต่พวกมันก็ไม่ทำเพราะพวกมันมีการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการ

¹³⁸ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 114)

¹³⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 113)

¹⁴⁰ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 115-116, 224)

¹⁴¹ เรื่องเดียวกัน (pp. 116)

¹⁴² เรื่องเดียวกัน (pp. 121)

¹⁴³ เรื่องเดียวกัน (pp. 117, 186)

กระที่บมนุษย์หรือแมวและไก่ที่อยู่ใต้ขาของพวกมัน สุนัขเลี้ยงสามารถอ่านพฤติกรรมของมนุษย์ออก และใส่ใจสิ่งที่มนุษย์พยายามสอน มีสุนัขและแมวที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกันซึ่งจะปกป้องกันและกัน เป็นต้น ส่วนการมีส่วนร่วมช่วยของสัตว์เลี้ยงก็มีหลักฐานยืนยัน เช่น สุนัขมีส่วนช่วยมนุษย์ที่เป็นไปโดย แนวน้อมธรรมชาติของพวกมัน อาทิ ช่วยปกป้องสัตว์ในฟาร์มหรือช่วยขับไล่สัตว์กึ่งป่าที่ไม่เป็นที่ ต้องการในชุมชนมนุษย์ มีสัตว์เลี้ยงมากมายที่ให้ความร่วมมือกับสัตวแพทย์ที่ช่วยเหลือพวกมัน แม้ว่า กระบวนการดังกล่าวจะทำให้พวกมันไม่สะดวกสบาย เป็นต้น¹⁴⁴

โดนัลสันกับคิมลิก้าสนับสนุนความคิดเรื่องสัตว์เลี้ยงไม่จำเป็นต้องมีการคิดไตร่ตรองอย่างมี เหตุผลถึงประพจน์หรือเนื้อหาของบรรทัดฐานที่พวกมันยอมทำตาม โดยอ้างว่าพฤติกรรมที่ดีทาง ศีลธรรมของสัตว์เลี้ยงสามารถถูกกำหนดได้โดยอารมณ์ทางศีลธรรม (moral emotion) เช่น ความรัก เป็นต้น หรือแนวโน้มเชิงเอื้อสังคม (prosocial tendency) เช่น ความไว้วางใจ การเห็นแก่ผู้อื่น เป็นต้น เช่นเดียวกับในกรณีมนุษย์ ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเชื่อว่าในเวลาส่วนใหญ่ที่เราส่วนใหญ่ดำเนิน ชีวิตประจำวันอย่างมีการเคารพบรรทัดฐานทางสังคมที่สั่งห้ามการละเมิดต่างๆไปด้วยนั้น เราไม่ได้คิด ไตร่ตรองเกี่ยวกับบรรทัดฐานดังกล่าวตลอดเวลา เพราะทุกอย่างคงหยุดชะงักถ้าเราต้องหยุดคิดทุก ครั้งที่เราจะกระทำการทางศีลธรรมใดๆ พฤติกรรมที่ดีทางศีลธรรมของเราส่วนใหญ่เป็นโดยอัตโนมัติ หรือเป็นนิสัย ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือกรณีวีรบุรุษ (hero) ที่ยอมเสี่ยงชีวิตเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นใน สถานการณ์อันตรายต่างๆนั้นไม่ได้มีการคิดไตร่ตรองใดๆเลย นอกจากนี้ทั้งคู่อ้างว่าการคิดไตร่ตรอง ดังกล่าวหากไม่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกทางศีลธรรม ก็อาจนำไปสู่ความอยุติธรรมได้ เช่น การ คิดไตร่ตรองเกี่ยวกับมโนคติเชิงการแบ่งแยก เช่น เผ่าพันธุ์อันบริสุทธิ์หรือคนนอกกริต ได้นำไปสู่การ ยับยั้งความเมตตากรุณาในตัวเราที่ควรมีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นต้น¹⁴⁵

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเรายังต้องใช้การคิดไตร่ตรองดังกล่าวประเมินบรรทัดฐาน ต่างๆว่าควรเป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ เพียงแต่ทั้งคู่ไม่ต้องการให้เราใช้มันเป็นเส้นแบ่งในการกีดกันผู้ขาด ความสามารถดังกล่าวออกจากความเป็นพลเมือง¹⁴⁶ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ในสังคมประชาธิปไตยยัง จำเป็นต้องมีมนุษย์ที่มีความสามารถดังกล่าวอยู่ แต่ผู้ที่ไม่มีก็ไม่ควรถูกกีดกันออกไป เพราะมนุษย์ปกติ สามารถช่วยเหลือให้ผู้ขาดความสามารถดังกล่าวสามารถเป็นผู้กระทำทางการเมืองได้ โดยเริ่มจาก การนำพวกเขาเข้ามาอยู่ในความสัมพันธ์เชิงความไว้วางใจซึ่งกันและกันกับคนปกติ จากนั้นคนปกติก็

¹⁴⁴ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 119-120) (2014: pp. 40)

¹⁴⁵ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 116) (2014: pp. 31), Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 218)

¹⁴⁶ Kymlicka & Donaldson (2014: pp. 216)

ช่วยอำนวยความสะดวกหรือช่วยปลูกฝังให้คนเหล่านี้มีพฤติกรรมที่ดีทางศีลธรรมหรือทางสังคมให้
เป็นไปโดยอัตโนมัติหรือเป็นนิสัย¹⁴⁷

สรุปก็คือ การอ้างว่าสัตว์เลี้ยงขาดความสามารถทางการรู้คิดในแบบที่มนุษย์ปกติมีนั้น *ไม่ใช่*
เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะใช้สนับสนุนการให้ความเป็นพลเมืองร่วมกับมนุษย์แต่ปฏิเสธมันในกรณี
สัตว์เลี้ยง เนื่องจากข้ออ้างดังกล่าวไม่สามารถหาคำอธิบายที่ไม่นำไปสู่การเหยียดสีผิวได้ กล่าวคือ
ถ้าเรากีดกันสัตว์เลี้ยงจากสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมบนฐานการขาดขีดความสามารถในการคิด
ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล นี่ก็จะกีดกันมนุษย์บางคนที่ขาดความสามารถดังกล่าวจากสิทธิความเป็น
พลเมืองร่วมไปด้วย ทั้งๆที่ในข้อเท็จจริงนั้น ทฤษฎีการเมืองร่วมสมัยมีการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับ
ความเป็นพลเมืองสำหรับมนุษย์ที่ขาดขีดความสามารถดังกล่าวแล้วอันถือเป็นประจักษ์พยานว่าการมี
ขีดความสามารถทางการรู้คิดดังกล่าวไม่ใช่เงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีสิทธิความเป็นพลเมืองร่วม
ดังนั้น หากเราจะต้องสนับสนุนให้มนุษย์กลุ่มดังกล่าวได้รับสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแต่กีดกันมันใน
กรณีสัตว์เลี้ยง ก็จะเหลือแค่ความเป็นสมาชิกสปีชีส์มนุษย์เท่านั้นที่จะใช้แยกความแตกต่างมนุษย์กับ
สัตว์ได้อย่างขาดจากกัน แต่นี่ก็จะนำไปสู่การเหยียดสีผิว

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามี
การแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิสโอบนกรณีการให้สิทธิ
ความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยง ทั้งในเรื่องความเป็นกรณีที่เหมาะสม การปฏิบัติในหนทางที่
เหมือนกัน และการไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ฟรานซิสโอบนเพิกเฉย

2.3.2.2 สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่า

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า สัตว์ป่า (wild animal) มีสิทธิพื้นฐานบนฐานการมี
ความรู้สึกสุขทุกข์ แต่ทั้งคู่มองว่ายังไม่เพียงพอที่จะปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ป่า เพราะสัตว์ป่า
ได้รับผลกระทบจากมนุษย์ใน 4 รูปแบบหลัก¹⁴⁸ ได้แก่

- 1) การทำอันตรายโดยตรง เช่น การล่า การตกปลา การวางกับดัก การตัดทิ้ง เป็นต้น
- 2) การทำลายถิ่นอาศัย เช่น การบุกรุกอย่างต่อเนื่องโดยมนุษย์เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ชูตริต
ทรัพยากร หรือเพื่อความบันเทิง เป็นต้น
- 3) ผลกระทบข้างเคียง ซึ่งมีสาเหตุมาจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ ถนน
ในป่า เส้นทางเดินเรือ ดึงสูง มลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เป็นต้น

¹⁴⁷ สรุปจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 106) (2014: pp. 40)

¹⁴⁸ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 156-157)

- 4) การแทรกแซงเชิงบวก ได้แก่ การที่มนุษย์พยายามช่วยเหลือสัตว์ป่า ทั้งในแง่ปัจเจก สปีชีส์ และชุมชน เช่น การให้อาหารสัตว์ การป้องกันโรคระบาด การช่วยเหลือจากภัยพิบัติ การช่วยบรรเทาผลกระทบเลวร้าย การช่วยขยายพันธุ์ การช่วยปกป้องจากผู้ล่า เป็นต้น

โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า สิทธิพื้นฐานป้องกันได้แค่ผลกระทบอันแรกเท่านั้น ส่วนอีกสามอันที่เหลือต้องอาศัยความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และทั้งคู่ได้เรียกร้องให้เรามองถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเป็นอีกชุมชนหนึ่งที่แยกต่างหากจากชุมชนมนุษย์ จากนั้นทั้งคู่ก็ได้เพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกทางการเมืองเฉพาะให้กับสัตว์ป่า นั่นคือ “สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์หรือผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเอง” ซึ่งเราได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.1.7 ว่าอำนาจสูงสุด (sovereignty) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือเครื่องมือที่ใช้ปกป้องอัตตาณัติ (autonomy) ของชุมชนหนึ่งๆหรือปกป้องการกำหนดตนเองของสมาชิกชุมชนหนึ่งๆอันต่อต้านการถูกละเมิดโดยสมาชิกชุมชนอื่น ดังนั้นเครื่องมือนี้จึงสมควรถูกนำมาใช้ปกป้องผลประโยชน์ในการปกครองชุมชนตนเองของสัตว์ป่าอันต่อต้านการถูกละเมิดโดยสมาชิกของชุมชนมนุษย์ ไม่ว่าจะในรูปแบบการทำลายถิ่นอาศัย ผลกระทบข้างเคียง และการแทรกแซงเชิงบวกที่ไม่พึงประสงค์

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในประเด็นดังกล่าวโดยโดนัลสันกับคิมลิก้า ซึ่งสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) มนุษย์กับสัตว์ป่าเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้เป็นสมาชิกในชุมชนที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ และมีความสามารถพิเศษสำหรับการมีสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง เหมือนกัน
- (2) เมื่อความเป็นสมาชิกในชุมชนที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นในกรณีมนุษย์ได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง ดังนั้น การมีคุณลักษณะเดียวกันนี้ในกรณีสัตว์ป่าก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงถึงการปฏิบัติต่อผู้มีคุณลักษณะเดียวกันนี้ทั้งหมด *ในหนทางที่เหมาะสม*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ป่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลสันกับคิมลิก้าสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า สัตว์ป่าเหมือนกับมนุษย์ใน 2 เรื่อง ได้แก่

- 1) สัตว์ป่าเป็น “สมาชิกของชุมชนที่มีเขตแดนหนึ่งๆซึ่งมีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ” เหมือนกับมนุษย์ กล่าวคือ ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า สังคมมนุษย์ถูกจัดตั้ง

ภายในชุมชนที่มีเขตแดนจำกัดและมีรูปแบบการปกครองตนเองที่แตกต่างกัน และมนุษย์หลายคนก็มองตนเองเป็นสมาชิกของชุมชนเฉพาะที่พวกเขามีความผูกพันต่อวิถีชีวิต สถานที่ และอัตลักษณ์อื่นๆ อันทำให้พวกเขามีผลประโยชน์ที่จะปกครองชุมชนตนเองเพื่อคงรักษาสິงเหล่านี้เอาไว้และต่อต้านการละเมิดโดยสมาชิกของชุมชนอื่น¹⁴⁹ และสัตว์ป่าเองก็ควรถูกมองว่ามีผลประโยชน์ที่จะปกครองชุมชนตนเองเช่นเดียวกัน เพราะพวกมันก็มีความผูกพันต่อวิถีชีวิต สถานที่ และอัตลักษณ์อื่นๆ ภายในถิ่นอาศัยตามธรรมชาติของพวกมันและต่อต้านการเปลี่ยนแปลงโดยมนุษย์ ซึ่งนี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เราควรมองถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเป็นอีกชุมชนหนึ่งที่แยกต่างหากจากชุมชนมนุษย์

โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราวาดเส้นแบ่งเขตแดนก่อนว่าชุมชนสัตว์ป่าอยู่ตรงไหนบนแผนที่โดยเริ่มต้นจากการยอมรับการแบ่งเขตแดนรัฐชาติตั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันซึ่งหมายถึงการแบ่งโลกนี้ออกเป็นประเทศและรัฐย่อยต่างๆ ของมนุษย์ รวมถึงการขีดเส้นแบ่งเพิ่มเติมเพื่อระบุพื้นที่ที่มีชนพื้นเมือง ชนกลุ่มน้อย ชนร่อนเร่ และอื่นๆ อาศัยอยู่และมีการปกครองตนเอง จากนั้นก็ให้เราวาดเส้นแบ่งเขตแดนเพิ่มเติมเพื่อระบุพื้นที่ที่สัตว์ป่าอาศัยอยู่¹⁵⁰ ทั้งที่บรรจุอยู่ในเขตแดนประเทศหนึ่งๆ และไม่ได้อยู่ในเขตแดนประเทศใดเลย ซึ่งพื้นที่ที่สัตว์ป่าอาศัยอยู่นี้มีหลายลักษณะ ได้แก่¹⁵¹

- พื้นที่รกร้าง ซึ่งหมายถึงถิ่นอาศัยทั้งหมดที่มนุษย์ยังไม่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานหรือพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นในอากาศ ทะเล ทะเลสาบ หรือแม่น้ำ ไม่ว่าจะเป็พื้นที่รกร้างเก่าแก่หรือที่ดินป่าใหม่ ไม่ว่าจะเป็บริเวณกว้างใหญ่หรือดินแดนเล็กๆ
- พื้นที่พัฒนาบางแห่ง ที่มีมนุษย์อาศัยอยู่แต่ไม่มาก เช่น พื้นที่ขนาดใหญ่ที่มนุษย์ทำการป่าไม้ ทำเหมือง และทำทุ่งเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
- พื้นที่ทับซ้อน ซึ่งหมายถึงพื้นที่ป่าบางแห่งที่มีมนุษย์ท้องถิ่นซึ่งดำรงชีวิตเป็คนเก็บของป่าล่าสัตว์ (hunter-gatherer) อาศัยอยู่ร่วมเขตแดนกับสัตว์ป่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปลได้ว่าชุมชนสัตว์ป่าสามารถถูกระบุได้หากเราพบว่าพื้นที่ในโลกรันั้นๆ ไม่ใช่เมืองและชานเมืองหรือไม่ใช่พื้นที่ที่มนุษย์เข้าไปตั้งถิ่นฐานและพัฒนาที่ดินจากเดิมที่เคยเป็นพื้นที่รกร้างอันเหมาะสมแก่การอยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้กลายเป็นที่ดินปรับปรุงเพื่อการใช้ประโยชน์ของมนุษย์โดยเฉพาะ¹⁵² และชุมชนสัตว์ป่ายังอาจเป็นพื้นที่พัฒนาบางแห่งที่มีมนุษย์อาศัยอยู่ไม่มากหรืออาจเป็นพื้นที่ที่มีชุมชนของคนเก็บของป่าล่าสัตว์ตั้งอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

¹⁴⁹ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 53)

¹⁵⁰ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 188)

¹⁵¹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 191, 194)

¹⁵² สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 169)

และโดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เรามองความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนที่ซึ่งสัตว์ป่าเป็น ‘คนนอก’ ของชุมชนมนุษย์และมนุษย์ก็เป็น ‘คนนอก’ ของชุมชนสัตว์ป่า อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าเราสามารถเฉพาะเจาะจงความเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่านี้ให้แคบลงได้ว่า การมีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างกันระหว่างชุมชนมนุษย์กับชุมชนสัตว์ป่า ไม่ใช่แค่ความแตกต่างระหว่างรัฐชาติมนุษย์ที่อาจมีระบอบการปกครองที่แตกต่างกันแต่ก็ยังคงเป็นรัฐสมัยใหม่เหมือนกัน หากแต่ยังคงมีความแตกต่างที่เทียบเคียงได้กับความแตกต่างระหว่างสองชุมชนมนุษย์ที่ซึ่งชุมชนหนึ่งเป็นรัฐสมัยใหม่ แต่อีกชุมชนหนึ่งไม่ใช่ ซึ่งนี้จะทำให้ความสัมพันธ์ที่ชุมชนมนุษย์มีต่อชุมชนสัตว์ป่าพอสามารถเทียบเคียงได้กับความสัมพันธ์ที่ชุมชนรัฐสมัยใหม่มีต่อชุมชนของชนพื้นเมือง ชนร่อนเร่ ชนกลุ่มน้อย หรืออื่นๆ โดยที่ฝ่ายหลังยังคงได้รับการเคารพในผลประโยชน์ที่จะปกครองชุมชนตนเองเพื่อคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมแบบที่ไม่ใช่รัฐสมัยใหม่เอาไว้และต่อต้านการบุกรุก การล่าอาณานิคม หรือการอุปถัมภ์ที่ไม่จำเป็นโดยฝ่ายแรก ดังนี้

- ชุมชนสัตว์ป่าที่ไม่ได้อยู่เขตแดนประเทศใดเลย เช่น ขั้วโลกหรือพื้นที่ส่วนใหญ่ในมหาสมุทร เป็นต้น เทียบเคียงได้กับชุมชนมนุษย์ของชาวต่างชาติที่ไม่ใช่รัฐสมัยใหม่หนึ่งๆ
- ชุมชนสัตว์ป่าที่ตั้งอยู่ภายในประเทศหนึ่งๆ เช่น ป่าในประเทศของเรา น่านน้ำในประเทศของเรา เป็นต้น เทียบเคียงได้กับชุมชนของชนพื้นเมืองหรือชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ที่ต้องการปกครองตนเองโดยแยกขาดจากประเทศที่พวกเขาขึ้นตรง
- ในกรณีสัตว์ป่าที่มีการอพยพตามฤดูกาลซึ่งจำเป็นต้องใช้เส้นทางอพยพที่ตัดผ่านเขตแดนชุมชนมนุษย์ ตัวอย่างเช่น นกกระเจี๊ยบคอขาวที่จะอาศัยอยู่ในป่าทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในช่วงฤดูหนาวและจะอพยพข้ามอิธิโอเปียและยุโรปเหนือกลับมาที่ป่าในอังกฤษช่วงฤดูใบไม้ผลิ เป็นต้น¹⁵³ เทียบเคียงได้กับการอพยพตามวิถีชีวิตของชนร่อนเร่ที่มีการขอใช้สิทธิผ่านทางหรือขอใช้แนวเชื่อมต่อ (corridor) ภายในเขตแดนของรัฐสมัยใหม่ที่พวกเขาไม่ได้เป็นสมาชิก
- การที่ชุมชนสัตว์ป่าหนึ่งๆมีสัตว์ป่าหลายสปีชีส์อาศัยอยู่ร่วมกัน เทียบเคียงได้กับกรณีมนุษย์ที่ซึ่งเขตแดนหนึ่งๆมีคนหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกันและถือครองอำนาจสูงสุดร่วมกัน¹⁵⁴

2) สัตว์ป่ามีความสามารถพิเศษสำหรับการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในชุมชนของตนเองเหมือนกับมนุษย์ นั่นคือ “ความสามารถ (competence) ในการตอบสนองต่อความท้าทายที่ชุมชนเผชิญและจัดหาบริบททางสังคมที่สมาชิกจะสามารถเติบโตและเจริญงอกงามได้” กล่าวคือ มนุษย์มีความสามารถดังกล่าวเนื่องจากการปกครองโดยรัฐหรือประชาคมระหว่างประเทศ ส่วนกรณีสัตว์ป่าที่ไม่มีรัฐ โดนัลสันกับคิมลิก้าก็เชื่อว่าพวกมันมีความสามารถดังกล่าวทั้งในระดับปัจเจก เช่น พวกมัน

¹⁵³ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 188-189)

¹⁵⁴ เรื่องเดียวกัน (pp. 190-191)

รู้ว่าจะกินอะไร จะหาอาหารได้ที่ไหน จะเก็บสะสมอย่างไร รู้วิธีการหาและสร้างที่พัก รู้วิธีการเลี้ยงดู ลูกน้อย รู้ทิศทางในระยะไกล รู้วิธีการลดความเสี่ยงจากผู้ล่า รู้วิธีประหยัดพลังงาน และในระดับชุมชน เช่น พวกมันรู้วิธีล่าเป็นทีม รู้วิธีดูแลสมาชิกที่บาดเจ็บ รู้วิธีที่จะร่วมมือกับสปีชีส์อื่นๆ¹⁵⁵

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

การที่ไดโนเสาร์กับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์ป่าควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นองค์อธิปไตยเหนือเขตแดนตนเองนั้นแสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ป่า ในหนทางที่เหมือนกัน เหมือนกับมนุษย์ ในฐานะที่ทั้งสองต่างก็เป็น ‘สมาชิกของชุมชนหนึ่งๆที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่น’ เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ป่านี้ได้กำหนด “หน้าที่เชิงบวก” จำนวนหนึ่งให้กับมนุษย์ในการปกป้องผลประโยชน์เพิ่มเติมของสัตว์ป่า โดยในหัวข้อนี้จะแบ่งย่อยเป็น 1) หน้าที่การเคารพถิ่นอาศัยสัตว์ป่า 2) หน้าที่การบรรเทาผลกระทบข้างเคียง 3) หน้าที่การแทรกแซงเชิงบวกที่พึงประสงค์ 4) หน้าที่อื่นๆ และ 5) สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม

1) หน้าที่การเคารพถิ่นอาศัยสัตว์ป่า ไดโนเสาร์กับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราเคารพถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเหมือนกับที่เราเคารพชุมชนของชาวต่างชาติ ชนพื้นเมือง ชนร่อนเร่ ชนกลุ่มน้อย และอื่นๆ โดยหน้าที่ดังกล่าวมีความชอบธรรมในแง่การต่อต้านการบุกรุก การล่าอาณานิคม และการทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าโดยมนุษย์ อันเป็นความยุติธรรมที่เทียบเคียงได้กับการที่สมาชิกชุมชนมนุษย์หนึ่งๆได้ใช้อำนาจเถื่อนในการบุกรุก ล่าอาณานิคม หรือสร้างความเสียหายให้กับชุมชนมนุษย์อื่นๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวในกรณีมนุษย์ได้ถูกสั่งห้ามแล้วโดยประชาคมระหว่างประเทศบนฐานการมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในทางศีลธรรม เพราะนอกจากจะเป็นเรื่องการปล้นชิงอำนาจสูงสุดอันทำให้สมาชิกดั้งเดิมต้องถูกขับไล่หรือกลายเป็นทาสแล้ว นี่ยังเป็นการสร้างภาระให้กับชุมชนอื่นๆที่ต้องรับผู้ลี้ภัยเข้ามาร่วมใช้ทรัพยากรและเกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม¹⁵⁶

หน้าที่การเคารพถิ่นอาศัยสัตว์ป่าตามความคิดของไดโนเสาร์กับคิมลิก้าสามารถแสดงออกได้ในหลายหนทาง ได้แก่¹⁵⁷

- 1.1 การหยุดขยายถิ่นฐานมนุษย์ ไดโนเสาร์กับคิมลิก้าให้เรายอมรับว่าพื้นที่ที่รกร้างทั้งหมดที่มนุษย์ยังไม่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานหรือพัฒนาในตอนนี้เป็นเขตแดนที่สัตว์ป่ามีอำนาจสูงสุด ซึ่งนี่หมายความว่ามนุษย์ต้องหยุดการขยายถิ่นฐานตนเอง
- 1.2 การปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมของมนุษย์ในป่า เช่น การตัดไม้ การทำเหมือง การเก็บของป่า เป็นต้น เพื่อลดการทำอันตรายสัตว์ป่า

¹⁵⁵ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 175-176)

¹⁵⁶ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 168-169)

¹⁵⁷ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 193-196)

- 1.3 การรื้อถอนเขตพัฒนาบางแห่ง เช่น เขตแดนป่าที่กลายเป็นทุ่งเลี้ยงปศุสัตว์ในปัจจุบันนั้น หลังจากสัตว์เลี้ยงได้รับการเลิกทาสอันส่งผลให้ประชากรสัตว์เลี้ยงในฟาร์มลดลงแล้ว พื้นที่ฟาร์มเหล่านี้ควรถูกกักันให้กลายเป็นถิ่นอาศัยสัตว์ป่า เป็นต้น
 - 1.4 การแบ่งปันพื้นที่พัฒนาบางส่วนให้กับสัตว์ป่า เช่น แนวพุ่มไม้ ป่าที่มีการจัดการโดยมนุษย์ พื้นที่เกษตรกรรมบางแห่ง เป็นต้น
 - 1.5 การชดเชยต่อความผิดในอดีตและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ โดแนลสันกับคิมลิก้ากล่าวว่า แม้ว่าเรา จะไม่สามารถย้อนเวลากลับไปแก้ไขอดีตหรือฟื้นคืนชีพสัตว์ผู้เคราะห์ร้ายได้ แต่เราก็สามารถชดเชยความผิดในอดีตนี้ได้โดยหลายวิธีการ เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ใดๆที่เราารู้สึกผิดจริงๆและปรารถนาที่จะชดเชยความผิดนี้ เป็นต้น และเราก็สามารถป้องกันความผิดดังกล่าวไม่ให้เกิดซ้ำ เช่น โดยการปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่ผู้คนในปัจจุบันให้พวกเขาตระหนักถึงข้อเท็จจริงและความเลวร้ายของความผิดในอดีตดังกล่าว เป็นต้น
- อย่างไรก็ตาม โดแนลสันกับคิมลิก้าไม่ได้เหมารวมว่าทุกการฆ่าหรือการทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าในอดีตจะเป็นความอยู่ดีธรรมเสมอไป เพราะหลายกรณีนั้นมนุษย์ก็มีความจำเป็นต้องฆ่าสัตว์ป่าเพื่อความอยู่รอดจริงๆ เช่น สังคมมนุษย์ในอดีตมากมายดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์

2) หน้าที่การบรรเทาผลกระทบข้างเคียง โดแนลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราบรรเทาผลกระทบข้างเคียง (spillover effect) ที่ชุมชนมนุษย์มีต่อสัตว์ป่า อันมีสาเหตุมาจากโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนมนุษย์ เช่น ถนนในป่า เส้นทางเดินเรือ ตึกสูงที่กีดขวางเส้นทางอพยพของนก เป็นต้น และกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การสร้างมลพิษและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เป็นต้น ที่ทำอันตรายสัตว์ป่าโดยอ้อม ซึ่งการบรรเทาหนี้เทียบเคียงได้กับการบรรเทาผลกระทบข้างเคียงระหว่างชุมชนมนุษย์ ดังเช่นที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการปัญหามลพิษข้ามเขตแดน เป็นต้น

หน้าที่การบรรเทาผลกระทบข้างเคียงให้กับชุมชนสัตว์ป่าตามความคิดของโดแนลสันกับคิมลิก้าสามารถแสดงออกได้ในหลายทาง ได้แก่

- 2.1 การยอมรับความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อเรา โดแนลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เรายอมรับความเสี่ยงโดยทั่วไปที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์ในแนวเชื่อมต่อหรือในพื้นที่ทับซ้อนระหว่างชุมชนมนุษย์กับชุมชนสัตว์ป่า เช่น ถ้าเราเลือกอยู่ใกล้เขตแดนป่าที่มีหมาป่า สิงโตภูเขา หมี ช้าง จระเข้ และอื่นๆอาศัยอยู่ เราก็ต้องยอมรับความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อตัวเรา ลูกหลานเรา หรือสัตว์เลี้ยงของเรา หรือถ้าเราเลือกขับขึ้นถนนในชนบท เราก็ต้องยอมรับความเสี่ยงจากการปะทะของกวางหรือกวางมูส เป็นต้น¹⁵⁸ โดยที่ทั้งคู่อ้างเหตุผลว่า ความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่า เช่น การเป็นสาเหตุหลักของมลพิษและปัญหาโลกร้อนซึ่งทำลายถิ่นอาศัยและแหล่ง

¹⁵⁸ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 196-197)

อาหารของสัตว์ป่า เป็นต้น ใหญ่โตกว่าความเสี่ยงที่สัตว์ป่าในพื้นที่ทับซ้อนมีต่อมนุษย์ ดังนั้น การที่เราจะลดความเสี่ยงที่สัตว์ป่าดังกล่าวมีต่อมนุษย์จนเป็นศูนย์เพื่อความปลอดภัยและความสะดวกสบายของมนุษย์โดยทั้งหมด ในขณะที่มนุษย์ยังคงสามารถสร้างความเสี่ยงให้กับ สัตว์ป่าได้เพียงฝ่ายเดียวนั้นถือว่าไม่ยุติธรรมต่อสัตว์ป่า¹⁵⁹

2.2 การลดความเสี่ยงที่เรามีต่อสัตว์ป่า เช่น ออกแบบสิ่งก่อสร้างใหม่ที่คำนึงถึงการอพยพของฝูง นก สร้างอุโมงค์ลอดป่าให้รถยนต์ลอดหรือติดตั้งอุปกรณ์ที่ส่งเสียงเตือนสัตว์ป่าที่ยานพาหนะ เพื่อป้องกันสัตว์ป่าถูกรถชน สร้างทางกันเพื่อป้องกันปลาจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นต้น

2.3 การดูแลสัตว์ผู้เคราะห์ร้าย โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าแม้ว่าเราจะลดความเสี่ยงให้กับสัตว์ ป่าแล้ว แต่การทำอันตรายโดยไม่ได้ตั้งใจก็ยังคงเกิดขึ้นได้ เช่น สัตว์ป่าถูกรถชนจนพิการหรือ ลูกหลานของสัตว์ที่ตายต้องกลายเป็นกำพร้า เป็นต้น ดังนั้น ความผิดนี้ได้กำหนดหน้าที่การ ดูแลพวกมันให้กับเราอันนำไปสู่การจัดตั้งศูนย์ลี้ภัยสัตว์ป่าที่ถูกออกแบบเพื่อให้ประโยชน์ต่อ สัตว์ผู้เคราะห์ร้ายดังกล่าวเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งในเรื่องอาหาร ที่พัก การดูแล อีสระในการ เคลื่อนที่ มิตรภาพ ตัวเลือกที่จะเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ และอื่นๆ เป็นต้น¹⁶⁰

3) หน้าที่การแทรกแซงเชิงบวกที่พึงประสงค์ โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าการให้อำนาจสูงสุด แก่ชุมชนหนึ่งๆไม่ได้เป็นการยกเลิกปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ดังเช่นในกรณีมนุษย์นั้น ชุมชนอำนาจ สูงสุดตั้งแต่สองชุมชนขึ้นไปสามารถร่วมมือกันในเรื่องการค้าหรือการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อชุมชนหนึ่งๆประสบภัยพิบัติ หรือประชาคมระหว่างประเทศสามารถเข้าแทรกแซงเพื่อช่วยเหลือ ชุมชนที่ประสบปัญหาทั้งจากความล้มเหลวภายในและการคุกคามภายนอก เป็นต้น¹⁶¹ แต่ถึง กระนั้น โดนัลสันกับคิมลิก้าก็ตั้งข้อสังเกตว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนอื่นเข้าแทรกแซงอาจสร้างปัญหา อื่นตามมา เช่น การล่าอาณานิคมที่แอบแฝง เป็นต้น ดังนั้น ทั้งคู่จึงเสนอว่าการแทรกแซงเชิงบวกที่พึง ประสงค์ควรเป็นไปเพื่อคุ้มครองอัตตาณัติหรือการกำหนดตนเองให้กับชุมชนที่ประสบปัญหานั้นๆและควร เป็นการแทรกแซงเพียงชั่วคราว ไม่ใช่เป็นการฉวยโอกาสในความอ่อนแอนี้ทำให้ชุมชนนั้นๆขึ้นตรงกับ ชุมชนของผู้แทรกแซงโดยถาวร ซึ่งตัวอย่างที่ดีที่สุดของการแทรกแซงที่ไม่คุกคามต่ออัตตาณัติของ ชุมชนที่ประสบปัญหาก็คือการให้ความช่วยเหลือในยามเกิดภัยพิบัติ¹⁶²

หน้าที่การแทรกแซงเชิงบวกที่พึงประสงค์ต่อชุมชนสัตว์ป่าตามความคิดของโดนัลสันกับคิม ลิก้า ได้แก่

¹⁵⁹ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 202-203)

¹⁶⁰ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 203-205)

¹⁶¹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 180-181)

¹⁶² สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 180-181)

- 3.1 การแทรกแซงเพื่อกู้คืนอัตตาณัติให้กับชุมชนสัตว์ป่าที่ประสบปัญหา เช่น การตัดไม้เพื่อเพิ่มแสงและการหมุนเวียนอากาศในสิ่งแวดล้อมแบบปิดที่บีบอัดช่วยให้ระบบนิเวศดีขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อสัตว์ผู้อยู่อาศัย การหยุดยั้งไวรัสก่อนที่จะทำลายระบบนิเวศ การทำลายอุกกาบาตที่จะตกลงบนพื้นที่ที่สัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมาย เป็นต้น¹⁶³
- 3.2 การแทรกแซงเพื่อช่วยเหลือสัตว์ในระดับเล็กๆ ตัวอย่างเช่น การช่วยเหลือกวางที่ตกน้ำ การให้อาหารฝูงกวางในกรณีของคนที่บ้านอยู่ใกล้เขตแดนป่าและมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับฝูงกวางนั้นๆ การช่วยเหลือสัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์ เช่น การที่นักธรรมชาติวิทยามีโครงการช่วยเหลือนกใกล้สูญพันธุ์ให้เรียนรู้เส้นทางและวิธีการอพยพใหม่ๆ ที่ปลอดภัยกว่า เป็นต้น¹⁶⁴
- 4) หน้าที่เชิงบวกอื่นๆ เช่น หน้าที่การเป็นตัวแทนให้สัตว์ป่า เนื่องจากโดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าสัตว์ป่าไม่สามารถยืนยันการมีอำนาจสูงสุดด้วยตนเองได้ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้รับมอบฉันทะ (proxy) ให้กับพวกมัน เช่น โดยการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้ เป็นต้น เพื่อช่วยให้การบริหารอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่าเป็นไปได้ ทั้งในเรื่องการปกป้องถิ่นอาศัยของพวกมันจากการถูกละเมิดโดยมนุษย์ การบรรเทาผลกระทบข้างเคียง และการประเมินว่าการแทรกแซงเชิงบวกต่อชุมชนสัตว์ป่าในกรณีเฉพาะนั้นสมควรทำหรือไม่¹⁶⁵
- 5) สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม ได้แก่
- 5.1 การต่อต้านการแทรกแซงเชิงบวกเพื่อควบคุมห่วงโซ่อาหาร โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าการแทรกแซงเชิงบวกในระดับ “การควบคุมห่วงโซ่อาหาร” เพื่อปกป้องสัตว์ป่าจากความทรمانที่มาจากผู้ล่าและความอดอยาก ไม่ใช่การแทรกแซงเชิงบวกที่พึงประสงค์เนื่องจากมันเป็นการแทรกแซงในระดับใหญ่โตที่นำไปสู่การลดทอนอำนาจสูงสุดของสัตว์ป่า ขยายความก็คือ โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าสัตว์ป่าไม่ได้อยู่ในสถานการณ์แห่งความยุติธรรมอยู่แล้ว ทั้งนี้ก็เพราะห่วงโซ่อาหารซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การอยู่รอดของปัจเจกหนึ่งเรียกกร้องให้อีกปัจเจกหนึ่งต้องตายนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างชุมชนสัตว์ป่า ดังนั้น การแทรกแซงใดๆ เพื่อพยายามเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงนี้จะส่งผลกระทบต่อชุมชนสัตว์ป่าทั้งชุมชน และการปกป้องสัตว์ป่าทั้งหมดจากผู้ล่าและความอดอยากนั้นจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ต้องเข้ามาจัดการชุมชนสัตว์ป่าอย่างเป็นระบบและโดยถาวร ทั้งในเรื่องการจัดการอาหารให้กับสัตว์ป่า การจับแยกสัตว์ผู้ล่าออกจากเหยื่อ การป้องกันผลกระทบเลวร้ายที่อาจตามมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบธรรมชาติ และอื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถิ่นอาศัยสัตว์ป่าจะถูกเปลี่ยนมาเป็นสวนสัตว์ ซึ่งบ่งชี้ว่าสัตว์ป่าจะต้องสูญเสียการปกครองตนเอง อีก

¹⁶³ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 179-183)

¹⁶⁴ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 183-185)

¹⁶⁵ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 209)

ทั้งพวกมันยังต้องเผชิญกับความทรมานทั้งจากการถูกละเมิดเสรีภาพผ่านการกักขังหรือกักบริเวณเพื่อแยกผู้ล่าออกจากเหยื่อ หรือจากการเผชิญหน้ากับมนุษย์ที่พวกมันต้องการหลีกเลี่ยง หรือจากการปรับตัวไม่ได้ของสัตว์ป่าบางชนิดที่ขอบบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม¹⁶⁶

5.2 การอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อในชุมชนสัตว์ป่า โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าการให้อำนาจสูงสุดแก่ชุมชนสัตว์ป่าไม่ได้หมายความว่ามนุษย์จะไม่สามารถเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าได้เลย ทั้งคู่มองว่าอำนาจสูงสุดของชุมชนสัตว์ป่ากำหนดให้มนุษย์เป็นชาวต่างชาติที่ไม่มีอำนาจสูงสุดในเขตแดนป่า แต่พวกเขาทั้งสองยังสามารถผ่านเข้าป่าได้ในฐานะผู้เยี่ยมชม (visitor) อันเทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ที่ซึ่งเราสามารถไปเยือนต่างประเทศได้ แต่ไม่มีสิทธิ์เข้าไปปกครอง ตั้งถิ่นฐาน หรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างชุมชนเพื่อประโยชน์ของเรา¹⁶⁷ เป็นต้น หรือในฐานะผู้ขอผ่านทาง เช่น เราสามารถใช้ถนนและเส้นทางเดินเรือที่ตัดผ่านเขตแดนป่าเพื่อไปยังอีกชุมชนมนุษย์ อันเทียบเคียงได้กับการใช้สิทธิผ่านทาง (right of way) หรือสิทธิในแนวเชื่อมต่อ (corridor) ของชนร่อนเร่ที่จำเป็นต้องอพยพข้ามเขตแดนรัฐสมัยใหม่เพื่อไปยังจุดหมายปลายทางตามจารีตของพวกเขา¹⁶⁸

นอกจากนี้ โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอนุญาตให้มนุษย์ทำกิจกรรมบางอย่างที่ไม่ได้ทำอันตรายต่อสัตว์ป่าภายในชุมชนป่าได้ เช่น การไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม การเข้าไปเก็บพืชผักในป่าโดยคงเหลือไว้ให้สัตว์อื่นในปริมาณที่เพียงพอและยังคุณภาพดีอยู่ เป็นต้น¹⁶⁹

อย่างไรก็ตาม การอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรมตามมา ซึ่งผู้วิจัยมองว่าปัญหานี้อาจทำให้ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์เข้าข่ายละเมิดหลักการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ (ดูรายละเอียดในบทที่ 3) กล่าวคือ โดนัลสันกับคิมลิก้ารู้ดีว่าแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ภายในเขตแดนป่านี้อาจให้ประโยชน์แก่มนุษย์เพียงฝ่ายเดียวโดยไม่ได้ให้ประโยชน์อะไรแก่สัตว์ป่า เพราะสัตว์ป่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้มัน อีกทั้งยังให้โทษแก่สัตว์ป่าด้วยซ้ำ ซึ่งขัดแย้งกับหลักการการกระจายความเสี่ยงและประโยชน์ที่โดนัลสันกับคิมลิก้ากล่าวถึง¹⁷⁰

หลักการการกระจายความเสี่ยงและประโยชน์ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้าเป็นหลักการที่บอกกับเราว่าการสร้างความเสี่ยงให้กับผู้อื่นจะมีความชอบธรรมก็ต่อเมื่อความเสี่ยงนั้นต้อง

¹⁶⁶ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 165, 182)

¹⁶⁷ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 170)

¹⁶⁸ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 189-190)

¹⁶⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 179)

¹⁷⁰ ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า หลักการการกระจายความเสี่ยงและประโยชน์ในกรณีมนุษย์เรียกร้องว่าการสร้างความเสี่ยงให้ผู้อื่นต้องอยู่ภายใต้ 3 เงื่อนไข ได้แก่ 1) การสร้างความเสี่ยงนั้นต้องมีความจำเป็นในการบรรลุประโยชน์บางอย่าง 2) ความเสี่ยงและประโยชน์ที่ได้รับจะต้องถูกกระจายอย่างยุติธรรมต่อทุกคน และ 3) สังคมต้องมีการชดเชยแก่ผู้เคราะห์ร้ายจากความเสี่ยงนั้นๆ (Donaldson & Kymlicka 2011: pp. 198)

แลกมาด้วยประโยชน์ที่สังคมยอมรับได้ และความเสียหายกับประโยชน์นั้นๆจะต้องถูกกระจายให้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครต้องเป็นผู้เคราะห์ร้ายเพียงฝ่ายเดียว ตัวอย่างเช่น การมีถนนแม้ว่าจะสร้างความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุและมลพิษ แต่การจำกัดมันทั้งจะความเสียหายรุนแรงต่อเศรษฐกิจและเสรีภาพของผู้คน ดังนั้น ความเสี่ยงของการมีถนนนี้จึงถือว่ามีค่าความชอบธรรม อีกทั้งความเสี่ยงดังกล่าวรวมถึงประโยชน์ที่ได้จากการเคลื่อนที่บนถนนนี้ก็ถูกกระจายให้กับมนุษย์ทุกคนที่ใช้ถนนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น¹⁷¹ แต่เมื่อนำสัตว์ป่ามาร่วมพิจารณาด้วยก็จะพบว่า สัตว์ป่าได้รับความเสี่ยงจากถนนที่ตัดเข้าไปในเขตแดนป่าเพียงฝ่ายเดียวโดยที่ไม่ได้รับประโยชน์ใดๆตอบแทน นี่จึงทำให้ความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าดูเหมือนจะละเมิดหลักการดังกล่าว และโดนัลสันกับคิมลิก้าเสนอแค่เพียงการบรรเทาความเสี่ยงดังกล่าวและการชดเชยสัตว์ป่าด้วยการทำประโยชน์อื่นๆให้กับชุมชนสัตว์ป่าแทน เช่น การปลูกป่าเพิ่ม การฟื้นฟูถิ่นอาศัยที่เสื่อมโทรม เป็นต้น¹⁷²

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

มีบางคนพยายามปฏิเสธการให้สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์หรือการมีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าโดยอ้างว่าเพราะชุมชนสัตว์ป่าขาดการมีอยู่ของรัฐ¹⁷³

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งต่อเหตุผลดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมองว่าข้อโต้แย้งนี้แสดงให้เห็นว่าเหตุผลดังกล่าว *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้ปฏิเสธการมีอำนาจสูงสุดของชุมชนสัตว์ป่า เนื่องจากไม่สามารถหาคำอธิบายที่ไม่นำไปสู่การเหยียดสีพีซีได้ กล่าวคือ โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า ถ้าการมีอำนาจสูงสุดต้องขึ้นอยู่กับการมีรัฐ นี่ก็จะกีดกันบางชุมชนมนุษย์ในอดีตที่เป็นสังคมไร้รัฐออกไปจากการปกป้องนี้ด้วย ทั้งๆที่ในข้อเท็จจริงนั้นประชาคมระหว่างประเทศมีการสั่งห้ามการค้าอาณานิคมบนฐานการกล่าวหาว่าการละเมิดอัตตาณัติหรือผลประโยชน์ที่จะปกครองตนเองของสมาชิกชุมชนเหล่านี้เป็นสิ่งผิด อันบ่งชี้ว่าชุมชนมนุษย์ในอดีตเหล่านี้ก็ควรถูกมองว่ามีอำนาจสูงสุดเพื่อต่อต้านการค้าอาณานิคมด้วยเช่นกันโดยไม่ขึ้นกับว่าชุมชนเหล่านี้จะมีรัฐหรือไม่ และนี่เปิดทางให้ชุมชนสัตว์ป่าที่มีผลประโยชน์ที่จะปกครองตนเองแต่ไม่มีรัฐก็สามารถมีอำนาจสูงสุดได้¹⁷⁴ ดังนั้น หากเราต้องการสนับสนุนให้ชุมชนมนุษย์ดังกล่าวได้รับการปกป้องโดยอำนาจสูงสุดแต่ปฏิเสธมันในกรณีชุมชนสัตว์ป่า ก็จะเหลือแค่ความเป็นสมาชิกพีซีมนุษย์เท่านั้นที่จะใช้แยกความแตกต่างมนุษย์กับสัตว์ได้อย่างขาดจากกัน แต่นี่ก็จะนำไปสู่การเหยียดสีพีซี

¹⁷¹ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 198-200)

¹⁷² สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 201, 203)

¹⁷³ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 171)

¹⁷⁴ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 53, 171-172) (2013: pp. 151)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิโอนในกรณีการให้สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์แก่สัตว์ป่า ทั้งในเรื่องความเป็นกรณีที่เหมาะสม การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน และการไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ฟรานซิโอนเพิกเฉย

2.3.2.3 สิทธิความเป็นผู้พักพิงของสัตว์กึ่งป่า

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า นอกจากสัตว์กึ่งป่า (liminal animal) จะมีสิทธิพื้นฐานบนฐานการมีความรู้สึกสุขทุกข์แล้ว โดนัลสันกับคิมลิก้ายังเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะเข้าไป นั่นคือ “สิทธิความเป็นผู้พักพิง” ในชุมชนมนุษย์ ซึ่งถูกกำหนดโดยการที่ทั้งคู่เรียกร้องให้เรามองความสัมพันธ์มนุษย์-สัตว์กึ่งป่าเป็นเชิงการเมืองมากขึ้น นั่นคือ สัตว์กึ่งป่าเป็น ‘กึ่งคนใน’ หรือเป็น ‘สมาชิกแบบไม่เต็มตัว’ ของชุมชนมนุษย์เหมือนกับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วม ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในประเด็นดังกล่าวโดยโดนัลสันกับคิมลิก้าซึ่งสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) สัตว์กึ่งป่ากับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วม เป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของชุมชนมนุษย์เหมือนกัน
- (2) เมื่อความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของมนุษย์กลุ่มดังกล่าวได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นผู้พักพิง ดังนั้น ความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของสัตว์กึ่งป่านี้ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงถึงการปฏิบัติต่อผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ทั้งหมด ในหนทางที่เหมือนกัน
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์กึ่งป่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น การแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลสันกับคิมลิก้าสามารถแบ่งย่อยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน และ ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม

ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า สัตว์กึ่งป่าเป็น ‘สมาชิกแบบไม่เต็มตัว’ ในชุมชนมนุษย์ในแง่ที่ว่าพวกมันเป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วม (co-resident) ในชุมชนมนุษย์ แต่ไม่ได้เข้าร่วมกับสังคมมนุษย์ เหมือนกับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์หนึ่งๆ แต่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเต็มตัวของชุมชนนั้นๆ เช่น ผู้ละทางโลกย์ แรงงานต่างด้าว เป็นต้น

ขยายความก็คือ สัตว์กึ่งป่าเป็นผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์เหมือนกับมนุษย์ ดังหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ว่าชุมชนมนุษย์เต็มไปด้วยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงจำนวนนับไม่ถ้วน ได้แก่ กระจอก หนู

นกพิราบ สุนัขและแมวจรจัด กวาง หมู แรคคูน หม่าป่าโคโยตี้ และอีกมากมาย ซึ่งสัตว์กลุ่มนี้ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่รกร้าง หากแต่อยู่ท่ามกลางมนุษย์ทั้งในเมืองและชนบท ไม่ว่าจะไปตามอาคาร บ้านเรือน ริมถนน สนามหญ้า สวนสาธารณะ พื้นที่เกษตรกรรม และอื่นๆ อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่ บางชนิดเคยเป็นสัตว์ป่ามาก่อนแต่เลือกเข้ามาอยู่ในถิ่นฐานมนุษย์เพราะได้ประโยชน์ในเรื่องอาหารและที่พักที่ดีกว่าในป่าหรือไม่ก็หลงเข้ามาแล้วกลับป่าไม่ได้จึงต้องปรับตัวเป็นสัตว์กึ่งป่า และลูกหลานของพวกมันก็กลายเป็นสัตว์กึ่งป่าไปด้วย แต่สัตว์เหล่านี้ยังคงมีญาติที่อยู่ในป่า บางชนิดถูกมนุษย์บุกรุกถิ่นอาศัยตามธรรมชาติทำให้พวกมันไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ บางชนิดถูกมนุษย์นำเข้ามาจากต่างถิ่นแล้วนำมาปล่อยหรือบางตัวหลุดออกมาจากสวนสัตว์ บางชนิดเคยเป็นสัตว์เลี้ยงมาก่อนแต่เลือกปรับตัวเป็นสัตว์จรจัด เป็นต้น และสัตว์เหล่านี้ประสบความสำเร็จในการปรับตัวเข้ากับถิ่นฐานของมนุษย์เรียบร้อยแล้วโดยที่พวกมันทั้งสามารถเติบโตขยายพันธุ์ และมีชีวิตที่เจริญงอกงามได้ในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้คือข้ออ้างที่โดนัลสันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนข้อสรุปว่าชุมชนมนุษย์คือถิ่นอาศัยของสัตว์กึ่งป่า¹⁷⁵

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสัตว์กึ่งป่าจะเป็นผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนมนุษย์เหมือนกับสัตว์เลี้ยง แต่สิ่งที่ทำให้พวกมันแตกต่างก็คือความไม่ใส่ใจสมาชิกเต็มตัว ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการที่มนุษย์ไม่ได้นำพวกมันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมนุษย์ในแบบที่พวกเขาทำกับบรรพบุรุษของสัตว์เลี้ยง กล่าวคือมนุษย์ไม่ได้จัดการปรับเปลี่ยนผลประโยชน์หรือความสามารถตามธรรมชาติของสัตว์กึ่งป่า ได้แก่ ความหวาดกลัวมนุษย์ ความสามารถในการใช้ชีวิตโดยปราศจากการขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์ เป็นต้น ดังนั้น พวกมันจึงไม่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การเข้าสังคมหรือให้ความร่วมมือกับมนุษย์

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สัตว์กึ่งป่าขาดคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าความเป็นพลเมืองเรียกร้องความรับผิดชอบมากมาย ได้แก่ การเคารพผู้อื่น การมีส่วนร่วมช่วยมนุษย์ เป็นต้น แต่สิ่งเหล่านี้ขัดแย้งกับผลประโยชน์และแนวโน้มตามธรรมชาติของสัตว์กึ่งป่า¹⁷⁶ ทำให้การเกณฑ์สัตว์กึ่งป่าเข้าเป็นพลเมืองร่วมนำไปสู่การละเมิดผลประโยชน์ของพวกมันในหลายเรื่อง ได้แก่ การถูกบังคับให้เข้าร่วมกับมนุษย์ผู้ที่พวกมันต้องการหลีกเลี่ยง การละเมิดเสรีภาพผ่านการกักขังเพื่อปกป้องพวกมันจากผู้ล่าและความอดอยาก การถูกควบคุมพฤติกรรมในหลายเรื่อง เช่น เรื่องการขับถ่าย เรื่องการกินซึ่งสัตว์กึ่งป่าส่วนใหญ่อยู่ในความสัมพันธ์แบบผู้ล่า-เหยื่อ แต่ความเป็นพลเมืองไม่อนุญาตให้พวกมันละเมิดสิทธิในชีวิตของสัตว์อื่น เป็นต้น¹⁷⁷

¹⁷⁵ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 210, 219-226)

¹⁷⁶ เรื่องเดียวกัน (pp. 229)

¹⁷⁷ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 213-214, 229, 242)

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าตั้งข้อสังเกตว่า แม้ว่าแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงมนุษย์นี้อาจจริงน้อยลงในกรณีสัตว์จรจัดและสัตว์กึ่งป่าในกรณีไม่ปกติ เช่น สัตว์พิการหรือสัตว์บาดเจ็บที่มนุษย์ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น แต่สัตว์กึ่งป่าส่วนใหญ่ก็ยังคงมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงมนุษย์อยู่¹⁷⁸

และความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของสัตว์กึ่งป่านี้สามารถเทียบเคียงได้กับความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของมนุษย์บางกลุ่มที่ต้องการแค่อยู่อาศัยในชุมชนหนึ่งๆแต่ไม่ต้องการเป็นพลเมืองร่วม ได้แก่

- ผู้พักพิงที่ขอละเว้น (opt-out denizen) ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ต้องการมีความรับผิดชอบบางอย่างที่ถูกกำหนดโดยแนวคิดความเป็นพลเมืองสมัยใหม่อันเรียกร้องการร่วมมือกันและอื่นๆ เนื่องจากพวกเขามองว่าสิ่งเหล่านี้ขัดแย้งกับข้อเรียกร้องทางวัฒนธรรมหรือศาสนาของพวกเขา ตัวอย่างเช่น ชาวอามิช (Amish) ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น¹⁷⁹
- ผู้พักพิงอพยพ (migrant denizen) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในอีกประเทศหนึ่งเพื่อทำงานโดยที่ไม่ต้องการเป็นพลเมืองร่วมในประเทศนั้นๆ เพราะพวกเขายังมองตัวเองเป็นพลเมืองในประเทศดั้งเดิมของพวกเขา ผู้พักพิงประเภทนี้ก็คือแรงงานต่างด้าวหรือคนงานตามฤดูกาลซึ่งไม่เหมาะสมที่จะเป็นพลเมืองร่วมในประเทศที่พวกเขาเข้ามาพักอาศัย เพราะพวกเขาไม่ปรารถนาจะตั้งถิ่นฐานถาวรหรือละทิ้งโครงการชีวิตดั้งเดิม ดังนั้น การให้ความเป็นพลเมืองแก่พวกเขาจึงถือเป็นการเพิ่มภาระให้กับพวกเขา เช่น ทำให้พวกเขาต้องเสียเวลาและทรัพยากรไปกับการเรียนรู้ระบบการเมืองหรือภาษาของประเทศเจ้าบ้าน เป็นต้น¹⁸⁰

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

การที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าสัตว์กึ่งป่าควรได้รับการปกป้องโดย “สิทธิความเป็นผู้พักพิง” ในชุมชนมนุษย์นั้นแสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์กึ่งป่า ในหนทางที่เหมือนกัน กับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนหนึ่งๆแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วม ซึ่งความเป็นผู้พักพิง (denizenship) ตามความเข้าใจของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับผู้อยู่อาศัยในเขตแดนรัฐในรูปแบบที่อ่อนกว่าความเป็นพลเมือง และความเป็นผู้พักพิงนี้ได้จัดหาประโยชน์ให้กับผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวดังกล่าวใน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การละเว้นจากความเป็นพลเมืองร่วม 2) ความปลอดภัยในการอยู่อาศัย และ 3) การจัดหาสิ่งป้องกันการมีมลทิน¹⁸¹

1) การละเว้นจากความเป็นพลเมืองร่วม โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราละเว้นสัตว์กึ่งป่าจากความเป็นพลเมืองร่วมเหมือนกับที่เราละเว้นให้กับแรงงานต่างด้าว ผู้ละทางโลกย์ และผู้พักพิงที่

¹⁷⁸ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 224-225, 243)

¹⁷⁹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 231)

¹⁸⁰ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 234-237)

¹⁸¹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 227)

ขอละเว้นอื่นๆ อันแสดงถึงการลดภาระให้กับผู้อยู่อาศัยร่วมทำให้พวกเขาไม่ต้องแบกรับความรับผิดชอบของความเป็นพลเมืองร่วม เช่น การมีส่วนร่วมช่วยหรือการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลหรือกับพลเมืองร่วมคนอื่นๆ เป็นต้น และความรับผิดชอบนี้ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งในกรณีสัตว์กึ่งป่า เนื่องจากสัตว์เหล่านี้ยังคงอยู่ในความสัมพันธ์แบบผู้ล่ากับเหยื่อ ดังเช่นที่เหยี่ยวล่านกนางแอ่นบ้าน หรือแมวจรจัดล่านกและถูกล่าโดยหมาป่าโคโยตี้ เป็นต้น แต่ความเป็นพลเมืองไม่ยอมรับการล่าผู้อื่น ดังนั้น หากเราพยายามแทรกแซงเพื่อแยกผู้ล่าออกจากเหยื่อ นี่ก็จะนำไปสู่ความยุติธรรมอีกอันที่ร้ายแรงกว่า นั่นคือการละเมิดเสรีภาพของสัตว์กึ่งป่าผ่านการกักขัง¹⁸²

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าการให้ความเป็นผู้พักพิงแก่สัตว์กึ่งป่านี้ยังเกี่ยวข้องกับลดสิทธิประโยชน์อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการชดเชยต่อการที่พวกมันไม่ต้องมีความรับผิดชอบบางอย่าง ตัวอย่างเช่น ผลประโยชน์หลายอย่างของสัตว์กึ่งป่าจะไม่ถูกนำมาคำนึงถึงเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐ ดังเช่นที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่าเราสามารถขับไล่สัตว์กึ่งป่าออกไปจากบ้านของเราแม้ว่าบ้านนั้นจะถูกทิ้งร้างมานานจนกลายเป็นที่อยู่อาศัยของพวกมันไปแล้วก็ตาม¹⁸³ เป็นต้น ซึ่งการลดสิทธิประโยชน์นี้สามารถเทียบเคียงได้กับการที่มนุษย์ผู้พักพิงก็ต้องยอมเสียสิทธิประโยชน์หลายอย่าง เช่น การโหวต การดำรงตำแหน่งราชการ การใช้บริการศาลและการทหาร เป็นต้น โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างว่าการลดสิทธิประโยชน์นี้ถือว่ามี ความชอบธรรมในแง่ของการต่างตอบแทนซึ่งกันและกันระหว่างรัฐเจ้าบ้านกับผู้พักพิง กล่าวคือ ในเมื่อผู้พักพิงต้องการลดภาระของพวกเขาในการมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ดังนั้น เพื่อความยุติธรรม รัฐเจ้าบ้านก็ไม่ควรต้องแบกรับภาระการปกป้องผลประโยชน์อย่างเต็มรูปแบบให้กับผู้พักพิง¹⁸⁴

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าแม้ว่าการลดสิทธิประโยชน์นี้จะทำให้ผู้พักพิงมีความเสี่ยงต่อการถูกเอาเปรียบมากขึ้น¹⁸⁵ แต่ในเมื่อความเป็นพลเมืองร่วมไม่ใช่หนทางที่ดีที่สุดที่จะแก้ปัญหา ดังนั้น ความเป็นผู้พักพิงก็ยังคงมีความจำเป็นเพราะเรายังไม่มีทฤษฎีทางการเมืองอื่นที่จะให้ความยุติธรรมที่มากพอสำหรับกลุ่มคนนี้และสัตว์กึ่งป่า¹⁸⁶ แต่ถึงกระนั้น ทั้งคู่ก็เสนอให้เราปรับปรุงสถานะความเป็นผู้พักพิงให้มีความยุติธรรมมากขึ้นแทน ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดหาความปลอดภัยในการอยู่อาศัย และการป้องกันการถูกมองเหยียด

2) การจัดหาความปลอดภัยในการอยู่อาศัย โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราจัดหาความปลอดภัยในการอยู่อาศัยให้แก่สัตว์กึ่งป่า อันเทียบเคียงได้กับการจัดหาความปลอดภัยดังกล่าวให้กับ

¹⁸² สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 241-242)

¹⁸³ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 246)

¹⁸⁴ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 231, 237, 240)

¹⁸⁵ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 238)

¹⁸⁶ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 215)

มนุษย์ผู้พักพิง ดังเช่นที่รัฐบาลอเมริกาคู่ครองความปลอดภัยของผู้พักพิงชาวอามิช หรือดังที่ในหลายประเทศมีการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างด้าว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจัดหาความปลอดภัยนี้ในกรณีสัตว์กึ่งป่ามีข้อเรียกร้องมากกว่าในกรณีมนุษย์ ซึ่งสามารถทำได้ในหลายหนทางดังนี้

- 1.1 การลดความเสี่ยงให้กับสัตว์กึ่งป่า โดแนลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าสัตว์กึ่งป่าสามารถถูกทำอันตรายโดยอ้อมได้จากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ ถนน สายไฟ กระจกหน้าต่าง มลพิษ สัตว์เลี้ยงแสนรัก และอื่นๆ ดังนั้น มนุษย์จึงมีหน้าที่ลดการทำอันตรายดังกล่าวให้กับพวกมันด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ออกแบบกระจกหน้าต่างใหม่เพื่อป้องกันนกบินชน จำกัดความเร็วยานพาหนะ ออกกระเปาะต่อการใช้ยาฆ่าแมลงและสารพิษเพื่อปกป้องสัตว์ที่มีความทนทานต่ำกว่ามนุษย์ ออกกระเปาะต่อการปรับปรุงที่ดินหรือรูปแบบเกษตรกรรมเพื่อให้ค้ำถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เป็นต้น¹⁸⁷
- 1.2 การแทรกแซงเชิงบวกเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดแนลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าเนื่องจากมนุษย์กับสัตว์กึ่งป่ามีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์กันอยู่เสมอ ดังนั้น เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มนุษย์จึงต้องเข้ามาแทรกแซงเพื่อจำกัดการเคลื่อนที่ของสัตว์กึ่งป่า เช่น การกั้นรั้ว กั้นตาข่าย ใช้สารเคมีที่สัตว์ไม่ชอบแต่ไม่เป็นอันตราย เป็นต้น อันเทียบเคียงได้กับการจำกัดการเคลื่อนที่ของเด็กและผู้พิการทางสติปัญญาต่างด้าวจากการบุกรุกบ้านของผู้อื่นและเพื่อความปลอดภัยของพวกเขาเอง หรือมนุษย์ต้องเข้ามาแทรกแซงเพื่อควบคุมประชากรของสัตว์กึ่งป่าไม่ให้มีปริมาณมากเกินไป โดยใช้วิธีการที่มีความชอบธรรม เช่น การจำกัดแหล่งอาหารและที่ทำรัง การกั้นรั้ว การใช้สุนัขเห่าไล่ การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระจายตัวของประชากรสัตว์หรือการเกิดสัตว์ผู้ล่าเพื่อให้เกิดความสมดุลของประชากรที่เป็นไปโดยธรรมชาติ การสร้างที่พักให้กับนกพิราบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดพื้นที่ที่มนุษย์จะให้อาหารและเพื่อลดอัตราการเกิดของนก การมีบทลงโทษต่อมนุษย์ผู้ลักลอบนำสัตว์ต่างถิ่นมาปล่อย เป็นต้น อันเทียบเคียงได้กับการควบคุมประชากรผู้พักพิงในกรณีมนุษย์ เช่น การป้องกันผู้ลักลอบเข้าเมือง¹⁸⁸
- 1.3 การแทรกแซงที่เป็นไปได้อื่นๆ เช่น การสร้างแดนสงบให้กับแมวจรจัดเช่นในกรุงโรมที่มีการสถาปนาซากปรักหักพังของวัดโบราณให้เป็นที่อยู่ของแมวโดยมีอาสาสมัครคอยจัดหาอาหารและการดูแลทางการแพทย์ให้ เพื่อให้แมวปลอดภัยจากสัตว์ผู้ล่าและยังทำให้นกหลายชนิดก็ปลอดภัยจากแมวมากขึ้นด้วย เป็นต้น¹⁸⁹

¹⁸⁷ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 211, 244-245)

¹⁸⁸ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 237-238, 245-246)

¹⁸⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 226, 247)

3) การจัดหาสิ่งป้องกันการมีมลทิน (anti-stigma safeguard) โดเนลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้รัฐมีความรับผิดชอบพิเศษในการรับประกันว่าผู้พักพิงจะไม่ถูกเอาเปรียบโดยสถานะของพวกเขา เช่นโดยการออกกฎหมายต่อต้านการแบ่งแยกหรือให้การศึกษาแก่สาธารณชนเกี่ยวกับบทบาทของผู้พักพิงว่าพวกเขาแค่มีสถานะทางการเมืองที่แตกต่างจากพลเมืองร่วมแต่ไม่ได้หมายความว่าต่ำกว่า ดังที่ผู้พักพิงมนุษย์มักมีมลทินต่าง ๆ นานา เช่น เป็นพวกกินแรงบ้าง ต่ำกว่าในทางเชื้อชาติบ้าง เป็นต้น และการมีมลทินนี้รุนแรงยิ่งกว่าในกรณีสัตว์กึ่งป่า เพราะพวกมันทั้งถูกมองว่าเป็นสัตว์รบกวนหรือภัยคุกคาม ตัวอย่างเช่น นกนางแอ่นบ้านเสียงดัง กระรอกขโมยเมล็ดพืช หนูและนกพิราบเป็นแหล่งเชื้อโรค เป็นต้น ซึ่งทำให้มนุษย์รู้สึกถึงความชอบธรรมที่จะกำจัดพวกมัน ดังนั้น รัฐจึงควรจัดหาสิ่งป้องกันการมีมลทินให้กับสัตว์กึ่งป่าด้วย เช่น ออกกฎหมายป้องกันการทำอันตรายสัตว์กึ่งป่า¹⁹⁰

โดเนลสันกับคิมลิก้ายังเสนอว่าสิ่งป้องกันการมีมลทินอีกอันที่สำคัญคือ การให้การศึกษาแก่สาธารณชนว่ามนุษย์เองก็มีส่วนดึงดูดสัตว์กึ่งป่าเข้ามา เช่น เราดึงดูดนกบางชนิดเข้ามาโดยการให้อาหารและนี่ดึงดูดนกกล้าที่เราไม่ต้องการเข้ามาด้วย เราไม่ระวังเรื่องขยะหรือขามข้าวนอกบ้าน เราพยายามสร้างความคุ้นเคยกับหมาป่าโคโยตี้อันอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงที่พวกมันจะเข้าใกล้เด็กทารกหรือสัตว์เลี้ยงแสนรักของเรา เป็นต้น และการดึงดูดนี้ก็เป็นผลดีกับพวกมันเอง เช่น กวางที่เราดึงดูดเข้ามาเสี่ยงต่อการถูกรั้วไฟฟ้าที่บ้านเรือนติดตั้งไว้เพื่อปกป้องไม้ประดับชื่อดัง นกที่เราดึงดูดเข้ามาอาจเสี่ยงต่อการบินชนหน้าต่างหรือถูกแมวเลี้ยงฆ่า เป็นต้น¹⁹¹ นอกจากนี้โดเนลสันกับคิมลิก้ายังให้เราให้การศึกษาแก่สาธารณชนว่ามนุษย์ก็ได้รับประโยชน์จากสัตว์กึ่งป่าด้วยเช่นกัน เช่น พวกมันช่วยเพาะต้นไม้ใหม่ ผสมเกสร กินแมลง ควบคุมประชากรสปีชีส์อื่นๆด้วยการล่า เป็นต้น¹⁹²

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

เนื่องจากโดเนลสันกับคิมลิก้าไม่ได้กล่าวถึงเหตุผลต่อต้านการให้สิทธิความเป็นผู้พักพิงแก่สัตว์กึ่งป่าบนฐานความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปในเบื้องต้นว่ายัง *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้สนับสนุนการให้สิทธิดังกล่าวแก่มนุษย์แต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์กึ่งป่า

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดเนลสันกับคิมลิก้ามีการแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิสโอบนในกรณีการให้สิทธิความเป็นผู้พักพิงแก่สัตว์กึ่งป่า ทั้งในเรื่องความเป็นกรณีที่เหมาะสม การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม และการไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ฟรานซิสโอบนเพิกเฉย

¹⁹⁰ สรุปจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 215, 233, 238-240, 248-249)

¹⁹¹ สรุปจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 249)

¹⁹² เรื่องเดียวกัน (pp. 249)

2.3.2.4 การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง

ในหัวข้อนี้จะพูดถึงการที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการยอมรับในการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์หรือต่อสัตว์แต่ละกลุ่ม ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน ในบางเรื่อง โดยที่ไม่ได้ละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม เนื่องจากทั้งคู่มี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่ใช้สนับสนุนการทำเช่นนั้น ได้แก่

1) การกีดกันสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าจากสิทธิการปกป้องจากผู้ล่า โดนัลสันกับคิมลิก้าสนับสนุนให้สัตว์เลี้ยงได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นพลเมืองร่วม อันนำไปสู่การมี “สิทธิเชิงบวก” มากมายที่ทำให้พวกมันได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับมนุษย์มากกว่าที่สัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าได้รับ อันที่ชัดเจนที่สุดก็คือสัตว์เลี้ยงได้รับ “สิทธิการปกป้องจากผู้ล่า” ในขณะที่สัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าไม่ได้รับ ซึ่งนี่ถือว่าเป็นการปฏิบัติต่อสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าในหนทางที่แตกต่างจากมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะในกรณีมนุษย์นั้นเราไม่ยอมรับการล่ามนุษย์หรือถ้าชุมชนมนุษย์หนึ่งๆประสบปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนกันอย่างแพร่หลายอันคล้ายๆกับสถานการณ์ในป่าซึ่งการฆ่ากันเกิดขึ้นตลอดเวลา นี่ก็จะถือว่าเป็นรัฐล้มเหลวที่เรียกร้องการแทรกแซงจากสมาชิกของชุมชนอื่นหรือประชาคมระหว่างประเทศเพื่อปกป้องผลประโยชน์พื้นฐานของสมาชิกภายในรัฐล้มเหลวนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้ามี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้ปฏิเสธสิทธิการปกป้องจากผู้ล่าในกรณีสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่า นั่นคือ เหตุผลที่ว่า การที่เราพยายามให้การแทรกแซงใดๆเพื่อทำให้สัตว์ที่ยังคงอยู่ในความสัมพันธ์ผู้ล่า-เหยื่อนั้นสามารถหยุดการละเมิดสิทธิพื้นฐานซึ่งกันและกันได้ จะนำไปสู่ผลเสียมากกว่าผลดี อันได้แก่ การแทรกแซงนี้นำไปสู่การสร้างความทรมาณให้กับสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าที่ต้องเผชิญหน้ากับมนุษย์ผู้ที่พวกมันหวาดกลัวซึ่งเข้ามาจัดการความเป็นอยู่ของพวกมันอย่างใกล้ชิด อีกทั้งพวกมันยังได้รับความทรมาณจากการถูกจับแยกสัตว์ผู้ล่าออกจากเหยื่ออันบ่งนัยถึงการถูกกักขังหรือกักบริเวณ และยังบ่งนัยว่าสัตว์ผู้ล่าอาจต้องอดตายหรือไม่ก็ได้รับความทรมาณจากการถูกบังคับให้เป็นมังสวิรัต และเฉพาะในกรณีสัตว์ป่านั้นการแทรกแซงนี้ยังหมายความถึงการทำลายถิ่นอาศัยของพวกมันไม่มากก็น้อยเพื่อเปลี่ยนถิ่นอาศัยตามธรรมชาติให้กลายเป็นสวนสัตว์ที่มีการควบคุมดูแลอย่างเป็นระบบโดยมนุษย์ ซึ่งอาจส่งผลให้สัตว์ป่าบางชนิดที่บอบบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมต้องตาย นอกจากนี้การพยายามเปลี่ยนแปลงธรรมชาติในระดับใหญ่โตนี้ ก็อาจเป็นสาเหตุของภัยธรรมชาติรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสัตว์ในภายหลัง เป็นต้น¹⁹³

2) การกีดกันสัตว์ป่าจากสิทธิเชิงบวกหลายอย่างที่สัตว์เลี้ยงมี โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างเรื่องการแยกความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์เพื่อสนับสนุนการกีดกันสัตว์ป่าจากการมีสิทธิเชิงบวกหลายอย่างที่สัตว์เลี้ยงมีอันถูกกำหนดโดยความเป็นสมาชิกเต็มตัว แต่คำถามคือ การอ้างความเป็นคน

¹⁹³ สรุปลจาก Donalsson & Kymlicka (2011: pp. 165, 176, 182, 242) (2013: pp. 157)

ใน-คนนอกนี้ถือเป็น *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างแตกต่างจากสัตว์เลี้ยงได้หรือไม่ ทั้งนี้ก็เพราะมีบางคนตั้งข้อสงสัยว่าข้ออ้างดังกล่าวอาจไม่ใช่เหตุผลที่ดี ในแง่ที่ว่าเราไม่มีความจำเป็นต้องอ้างความเป็นคนใน-คนนอกเลยก็ได้เพราะมีเหตุผลอื่นทำหน้าที่นี้แทนอยู่แล้ว

ขยายความก็คือ อลาสแตร์ โคเชรน (Alasdair Cochrane) วิจัยพบว่าความเป็นสมาชิกชุมชนมนุษย์ไม่มีความจำเป็นในการกำหนดสิทธิเชิงบวกต่างๆของสัตว์เลี้ยงที่มาจากทำให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่พวกมัน อันได้แก่ สิทธิการอยู่อาศัยในชุมชนมนุษย์ สิทธิการที่ผลประโยชน์ของพวกมันจะได้รับการคำนึงถึงเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐ สิทธิการปกป้องจากผู้ล่า และสิทธิการดูแลด้านสุขภาพ เนื่องจากโคเชรนมองว่าสิทธิเหล่านี้สามารถถูกกำหนดได้จากการที่สัตว์เลี้ยงมีความรู้สึกสุขทุกข์หรือมีผลประโยชน์ที่จะไม่ประสบกับความทรมานหรือที่จะประสบกับความพึงพอใจอันสามารถถูกขยายความให้ครอบคลุม

- ผลประโยชน์ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ที่ทำให้สัตว์เลี้ยงควรมีสิทธิการอยู่อาศัยในชุมชนมนุษย์เพราะชุมชนมนุษย์ให้ความปลอดภัยแก่พวกมันมากกว่าในป่า
- การมีประโยชน์ส่วนตัว (subjective good) ของสัตว์เลี้ยง ที่ทำให้สัตว์เลี้ยงควรมีสิทธิที่ผลประโยชน์ของพวกมันจะถูกคำนึงถึงเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐ
- ผลประโยชน์พื้นฐานในชีวิต อันทำให้สัตว์เลี้ยงควรมีสิทธิการปกป้องจากผู้ล่า
- ผลประโยชน์ในการมีสุขภาพดี อันทำให้สัตว์เลี้ยงควรมีสิทธิการดูแลด้านสุขภาพ

และโคเชรนอ้างว่า สัตว์ป่าก็มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกับสัตว์เลี้ยง ดังนั้น พวกมันก็ควรมีสิทธิเชิงบวกเหล่านี้ด้วย เช่น เมื่อถิ่นอาศัยในป่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับสัตว์ป่ามากกว่าชุมชนมนุษย์ ดังนั้น สัตว์ป่าก็ควรมีสิทธิการอยู่อาศัยในป่า แต่ถ้าชุมชนมนุษย์เกิดกลายมาเป็นสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยกว่าสำหรับพวกมันขึ้นมา พวกมันก็ควรมีสิทธิการอยู่อาศัยในชุมชนมนุษย์ และการที่สัตว์ป่ามีประโยชน์ส่วนตัวและความเป็นอยู่ของพวกมันสามารถได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจทางการเมืองของมนุษย์ ดังนั้น พวกมันก็ควรมีอำนาจสูงสุดในชุมชนมนุษย์อันหมายความว่าผลประโยชน์ของพวกมันจะต้องถูกนำมาคำนึงถึงเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยรัฐของมนุษย์ ส่วนการที่สัตว์ป่ามีผลประโยชน์พื้นฐานในชีวิตและผลประโยชน์ในการมีสุขภาพดีก็ทำให้พวกมันควรมีสิทธิการปกป้องจากผู้ล่าและสิทธิการดูแลสุขภาพ เป็นต้น และถ้าหากพวกมันไม่ควรได้รับสิทธิเชิงบวกบางอันในบางกรณี โคเชรนก็มองว่ามีเหตุผลอื่นที่ดีกว่าที่จะใช้ปฏิเสธ ตัวอย่างเช่น เราสามารถอ้างได้ว่าสิทธิการปกป้องจากผู้ล่าและสิทธิการดูแลด้านสุขภาพเป็นไปไม่ได้สำหรับสัตว์ป่าในกรณีส่วนใหญ่ เพราะเราต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของสัตว์ผู้ล่าและสัตว์ที่กินซากศพด้วย หรือเรามีเวลาและทรัพยากรจำกัดที่ทำให้เราไม่สามารถปกป้องสิทธิดังกล่าวของสัตว์ได้ครบทุกปัจเจก เป็นต้น โดยที่เราไม่จำเป็นต้องอ้างเรื่องความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์เลยก็ได้

อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าได้ปฏิเสธความคิดดังกล่าวของโคเครน โดยทั้งคู่อ้างว่าการแยกความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนหนึ่งๆยังคงมีความจำเป็นในแง่ที่ว่าถ้าเราปฏิเสธการแยกนี้ ผลลัพธ์ที่ตามมาจะไม่น่าเลือกมากกว่า กล่าวคือ โดนัลสันกับคิมลิก้าต่อต้านแนวคิดคอสมโพลิเตนเชิงเขตแดน เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวได้ปฏิเสธเรื่องการแบ่งเขตแดนและสนับสนุนความชอบธรรมที่ทุกปัจเจกจะมีสิทธิการเคลื่อนที่ที่ไม่มีจำกัดอันสามารถไปได้ทั่วโลก ในขณะที่เพิกเฉยต่อสิทธิในสถานที่ของบางปัจเจกที่มีความผูกพันต่อเขตแดนหนึ่งๆ และชาติมหาอำนาจก็ใช้แนวคิดนี้ให้ความชอบธรรมต่อการเคลื่อนที่อย่างอิสระของพวกเขาเข้าไปในเขตแดนของชนพื้นเมืองโดยที่ฝ่ายหลังไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธการผ่านเข้ามาของฝ่ายแรก เช่นเดียวกันนั้น การยอมรับแนวคิดดังกล่าวก็จะให้ความชอบธรรมต่อการที่มนุษย์จะเคลื่อนที่เข้าไปในเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าโดยไม่จำเป็นต้องคำนึงผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ต้องการอยู่อาศัยในพื้นที่รกร้างโดยปราศจากการปรากฏตัวของมนุษย์¹⁹⁴ จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า การแยกความเป็นคนใน-คนนอกมีความจำเป็นในการต่อต้านการบุกรุกหรือล่าอาณานิคมถิ่นอาศัยสัตว์ป่าโดยมนุษย์ เพราะการแบ่งแยกนี้จะทำให้มนุษย์ถูกรู้จักว่าเป็นคนนอกซึ่งไม่มีอำนาจสูงสุดในถิ่นอาศัยของสัตว์ป่า

และเมื่อเราเคารพอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองของสัตว์ป่าแล้ว การกำหนดสิทธิการปกป้องจากผู้ล่าและสิทธิการดูแลด้านสุขภาพให้กับพวกมันอันนำไปสู่การแทรกแซงเชิงบวกเพื่อควบคุมห่วงโซ่อาหารที่เรียกร้องให้พวกมันต้องถูกกักขังหรือถูกบังคับให้ต้องใกล้ชิดกับมนุษย์ผู้ที่พวกมันต้องการหลีกเลี่ยงนั้นก็ดูเหมือนไร้ประโยชน์เพราะว่านี่จะนำไปสู่การละเมิดผลประโยชน์ของสัตว์ป่าในการปกครองชุมชนตนเองและต่อต้านการปรากฏตัวของมนุษย์ อีกทั้งโดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างว่าต่อให้สัตว์ป่าจะไม่มีอำนาจสูงสุดในชุมชนมนุษย์ ก็ไม่ได้หมายความว่าผลประโยชน์ของพวกมันจะไม่ถูกนำมาคำนึงถึงเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมือง ดังที่ทั้งคู่มีข้อเสนอให้เราไม่ทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าและให้เราลดผลกระทบข้างเคียงที่ชุมชนมนุษย์มีต่อสัตว์ป่า รวมถึงอนุญาตให้เรามีการแทรกแซงเชิงบวกที่พึงประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือในบางกรณี เช่น เมื่อเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการอ้างความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์ของโดนัลสันกับคิมลิก้านี้ถือเป็น *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงกับสัตว์ป่า *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน* เพราะนี่เป็นฐานสำหรับการกำหนดให้มนุษย์และสัตว์ป่ามีอำนาจสูงสุดในเขตแดนที่แยกจากกันอันจะช่วยปกป้องถิ่นอาศัยสัตว์ป่าจากการล่าอาณานิคมโดยมนุษย์ได้

2.4 การอ้างเหตุผลโต้แย้งทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนมี 2 ข้อเสนอที่โดนัลสันกับคิมลิก้าไม่เห็นด้วย ได้แก่ ข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง กับ ข้อเสนอให้ปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง ซึ่งในหัวข้อ

¹⁹⁴ สรุปจาก Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 146-147)

นี้จะพูดถึงข้อโต้แย้งที่โดนัลสันกับคิมลิก้าคำมีต่อข้อเสนอเหล่านี้ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 2.4.1 ข้อโต้แย้งต่อการหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง 2.4.2 ข้อโต้แย้งต่อการปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง

2.4.1 ข้อโต้แย้งต่อการหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง

ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.4.2 ว่าฟรานซิโอนมีข้อเสนอให้สัตว์เลี้ยงต้องถูกคุมกำเนิดอย่างเป็นสากล อันแสดงถึงการสนับสนุนให้เราปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยง *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน* กับมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะไม่มีการบังคับดังกล่าวในกรณีมนุษย์ อย่างไรก็ตาม ฟรานซิโอนมี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้สนับสนุนการปฏิบัติที่แตกต่างนี้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลของการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยฟรานซิโอนได้ดังนี้

- (1) มนุษย์และสัตว์เลี้ยงเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์ อันสามารถขยายความได้ว่าทั้งคู่มีผลประโยชน์ที่จะได้รับความพึงพอใจจากการสืบพันธุ์เหมือนกัน
- (2) ในกรณีมนุษย์ไม่มีการบังคับให้คุมกำเนิดอย่างเป็นสากล
ดังนั้น ในกรณีสัตว์เลี้ยงก็ไม่ควรมีการบังคับให้คุมกำเนิดอย่างเป็นสากลด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อผู้ผลประโยชน์เหมือนกันนี้ *ในหนทางที่เหมาะสม*
- (3) มี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนให้คุมกำเนิดสัตว์เลี้ยงอย่างเป็นสากล นั่นคือ การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเองด้วย 2 เหตุผล

และดังกล่าวก่อนหน้านี้ว่า *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่ฟรานซิโอนใช้สนับสนุนข้ออ้างที่ว่า “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” นี้มี 2 เหตุผลย่อย ได้แก่

ประการแรก การเลี้ยงสัตว์เป็นแสดงออกถึงชนชั้นทางศีลธรรมอย่างหนึ่งซึ่งมนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์ และการมีชนชั้นนี้เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้สัตว์เลี้ยงต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมานที่มาจาก การถูกมนุษย์ปฏิบัติอย่างเลวร้ายดังที่เกิดขึ้นตลอดประวัติศาสตร์การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การกักขัง การใช้เทคโนโลยีเพื่อทำให้สัตว์เลี้ยงมีลักษณะที่มนุษย์ต้องการแต่สร้างความทรมานให้กับสัตว์ เป็นต้น และฟรานซิโอนอ้างว่าถ้าเรายอมรับว่าการเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิด การเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงต่อไปก็ถือเป็นสิ่งผิดด้วยเพราะถือเป็นการสนับสนุนให้ต้องมีสัตว์ที่เกิดมาเพื่อรับใช้ประโยชน์ของมนุษย์อีก¹⁹⁵

ประการที่สอง การเลี้ยงสัตว์ถือเป็นการปฏิบัติที่ไม่ดีต่อสัตว์ในแง่ที่ว่าเป็นการทำให้สัตว์เลี้ยงต้องขึ้นตรงต่อการอุปถัมภ์โดยมนุษย์ตลอดชีวิต ซึ่งการขึ้นตรง (dependency) นี้เป็นผลลัพธ์เชิงวิวัฒนาการจากการที่สปีชีส์สัตว์เลี้ยงถูกเพาะพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ และเลี้ยงดูโดยมนุษย์มาอย่างยาวนานนับทศวรรษ ศตวรรษ หรือสหัสวรรษ จนได้กลายเป็นธรรมชาติของสัตว์เลี้ยงไปแล้ว และนักทฤษฎีการเลืกหาสสัตว์ให้ค่าการขึ้นตรงดังกล่าวในแง่ลบโดยอ้างว่าการขึ้นตรงนี้ทำให้สัตว์อยู่ในสภาพ

¹⁹⁵ สรุปจาก Francione [Online] (2007), Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 76)

เสื่อมเสียเกียรติ (indignity)¹⁹⁶ อันเทียบเคียงได้กับความเสื่อมเสียเกียรติของมนุษย์คนหนึ่งซึ่งถูกอุปถัมภ์โดยผู้อื่นราวกับเป็นเด็กตลอดเวลาและไม่ปล่อยให้พวกเขาได้ตัดสินใจด้วยตนเอง

นอกจากนี้นักทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ยังกล่าวโทษไปถึงบรรพบุรุษของมนุษย์ที่เป็นผู้บุกเบิกการเลี้ยงสัตว์เมื่อในอดีตด้วยว่า พวกเขาเหล่านี้ได้ทำผิดต่อสัตว์โดยการนำสัตว์ที่ควรได้ใช้ชีวิตอย่างอิสระในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติมาไว้ในสังคมมนุษย์ซึ่งไม่เหมาะสมกับพวกมัน¹⁹⁷

และจากที่กล่าวมาข้างต้น โด널สันกับคิมลิก้าได้ให้ข้อโต้แย้งต่อเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวของฟรานซิสคอนเพื่อปฏิเสธความน่าเชื่อถือของข้ออ้างเรื่องการเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง ดังนี้

1) การเลี้ยงสัตว์ไม่ได้นำไปสู่ชนชั้นทางศีลธรรมเสมอไป ดังที่โด널สันกับคิมลิก้าเชื่อว่าหากเราแยกองค์ประกอบของ “การเลี้ยงสัตว์” ตามที่นิยามโดยสารานุกรม Britanica (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.1.5 ก.) ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (1) เป้าหมายการเลี้ยงสัตว์ เช่น เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ (2) กระบวนการการเลี้ยงสัตว์ เช่น การลงแรงของมนุษย์ในการคัดเลือกพันธุ์และการตัดแปลงทางพันธุกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนธรรมชาติของสัตว์ให้สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์ (3) การปฏิบัติของการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งหมายถึงการดูแลอย่างต่อเนื่องโดยมนุษย์เพื่อให้สัตว์เลี้ยงคงอยู่ และ (4) การขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์ เราก็จะพบว่าแหล่งของความชั่วร้ายในการเลี้ยงสัตว์อยู่ที่ (1) เป้าหมายกับ (2) กระบวนการ เพราะสององค์ประกอบนี้เปิดต่อการมีอำนาจเหนือของมนุษย์

และโด널สันกับคิมลิก้าเสนอว่าถ้าเราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ฝ่ายเดียวและหยุดการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในหนทางที่เลวร้าย การเลี้ยงสัตว์ที่ปราศจากการเอาเปรียบหรือชนชั้นทางศีลธรรมก็มีความเป็นไปได้¹⁹⁸ ดังเช่นในกรณีสัตว์เลี้ยงแสนรักที่ถูกปฏิบัติอย่างดีเทียบเท่ากับสมาชิกในครอบครัวมนุษย์ และในกรณีสัตว์ในฟาร์มที่อาศัยอยู่ในฟาร์มแดนสงบ (Sanctuary Farm) ที่พวกมันมีอิสระในการเที่ยวเตร่ เข้าสังคม และดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยยังคงได้รับการดูแลจากมนุษย์ในเรื่องอาหาร ที่พัก ความปลอดภัย และการดูแลด้านสุขภาพ¹⁹⁹ ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้ให้ภาพชีวิตที่ดีของสัตว์ที่เราสามารถเข้าใจได้และดูไม่เหมือนการถูกเอาเปรียบหรือการเป็นทาสเลย

2) การขึ้นตรงไม่ใช่สิ่งเลวร้าย โด널สันกับคิมลิก้าโต้แย้งว่าการขึ้นตรงต่อผู้อื่นไม่ได้นำไปสู่ความเสื่อมเสียเกียรติเสมอไป โดยเริ่มต้นจากการมองว่าการขึ้นตรง (dependency) ไม่ใช่สิ่งที่ตรงกันข้ามกับการไม่ขึ้นตรง (independency) ซึ่งอย่างหลังนี้เชื่อมโยงกับเรื่องการมีอัตตาณัติหรือการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เนื่องจากทั้งคู่เสนอตัวอย่างแย้งเรื่องผู้ที่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ก็ยังคง

¹⁹⁶ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 82-83)

¹⁹⁷ เรื่องเดียวกัน (pp. 86)

¹⁹⁸ เรื่องเดียวกัน (pp. 75)

¹⁹⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 81, 121)

มีการขึ้นตรงในบางเรื่อง เช่น สัตว์ป่าที่ใช้ชีวิตอย่างอิสระในป่าก็ขึ้นตรงต่อสภาพอากาศ แหล่งอาหาร ผู้ล่า และยิ่งขึ้นตรงต่อมนุษย์โดยอ้อมจากการที่กิจกรรมของมนุษย์ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศอันทำลายถิ่นอาศัยและแหล่งอาหารเฉพาะของพวกมัน หรือมนุษย์เองก็ตระหนักว่าตนเองขึ้นตรงต่อความช่วยเหลือของผู้อื่นในหลายสถานการณ์ เช่น ยามเกิดภัยพิบัติ ยามสูญเสียคนรักหรือ ความเป็นอยู่ที่ดี ยามป่วยไข้ ยามที่ต้องมีความรับผิดชอบทางสังคมต่อผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งบ่งนัยว่าการขึ้นตรงเป็นเรื่องปกติของมนุษย์และสัตว์ทั้งหมด²⁰⁰ ไม่ใช่แค่เฉพาะสัตว์เลี้ยง

ส่วนประเด็นเรื่องความเสื่อมเสียเกียรติ โดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าความเสื่อมเสียเกียรติไม่ได้มีสาเหตุมาจากการขึ้นตรงในตัวมันเอง แต่มาจากการให้คุณค่าของเรา ดังตัวอย่างแย่งเรื่องมนุษย์ผู้พิการที่ขึ้นตรงต่อผู้อื่นตลอดชีวิต แต่เราก็ไม่ได้มองว่าพวกเขาอยู่ในสภาพที่เสื่อมเสียเกียรติ อีกทั้งเรายังสามารถช่วยให้ผู้พิการเหล่านี้สามารถบริหารความเป็นผู้กระทำที่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ เช่นเดียวกันนั้น การขึ้นตรงของสัตว์เลี้ยงตลอดชีวิตก็ไม่จำเป็นต้องหมายความว่าพวกมันอยู่ในสภาพที่เสื่อมเสียเกียรติ โดยโดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าถ้าเราให้ค่าการขึ้นตรงของสัตว์เลี้ยงในแง่ลบ เราก็จะเพิกเฉยต่อความเป็นผู้กระทำของพวกมัน เช่น เมื่อเราเห็นสุนัขสะกิดเจ้าของเพื่อเตือนว่าถึงเวลาเดินเล่นแล้ว เราก็จะมองว่านี่เป็นพฤติกรรมประจบสอพลอของผู้เป็นทาสรับใช้ โดยเพิกเฉยต่อการเห็นว่านี่คือการตัดสินใจของสุนัขที่จะสื่อสารกับเราเพื่อให้เราตอบสนองผลประโยชน์ของมันในการได้ออกไปเดินเล่นกับมนุษย์ผู้เป็นเพื่อนรักของมัน เป็นต้น และโดนัลสันกับคิมลิก้ามองว่าจริงๆ แล้วความเสื่อมเสียเกียรติของสัตว์เลี้ยงเกิดจากการที่พวกมันถูกทำให้ไม่อยู่ในสภาพที่ไม่มีตัวเลือกมากกว่า เช่น ถูกกักขัง การขู่บังคับ หรือถูกจู่โจมจิกกับชีวิตมากเกินไป²⁰¹

ส่วนประเด็นเรื่องการกล่าวโทษบรรพบุรุษของมนุษย์ที่เป็นผู้บุกเบิกการเลี้ยงสัตว์อันส่งผลให้มีสัตว์มากมายต้องมาขึ้นตรงกับมนุษย์ในปัจจุบัน โดนัลสันกับคิมลิก้าโต้แย้งว่าการที่บรรพบุรุษของมนุษย์เป็นผู้นำสัตว์เข้ามาไว้ในชุมชนมนุษย์โดยที่สัตว์ไม่เต็มใจนั้นเป็นความเข้าใจผิด ทั้งนี้ก็เพราะชุมชนมนุษย์ก็ถือเป็นสถานที่ที่สัตว์เองเลือกเข้ามาอาศัยอยู่เช่นกัน ขยายความก็คือ บรรพบุรุษของสัตว์เลี้ยงแสวงหาชุมชนมนุษย์เนื่องจากพวกมันได้ประโยชน์ เช่น บรรพบุรุษของสุนัขถูกดึงดูดเข้าหาถิ่นฐานมนุษย์ก็เพราะมีเศษอาหาร ความอบอุ่น และที่พัก การทำเกษตรกรรมและที่จัดเก็บเมล็ดข้าว ดึงดูดหนูเข้ามาจากนั้นแมวจึงตามมา สัตว์กินพืชก็ถูกดึงดูดเข้าหาถิ่นฐานมนุษย์เพราะมีการให้อาหาร และการปกป้องจากผู้ล่า เป็นต้น เมื่อมนุษย์ได้ประโยชน์จากสัตว์เหล่านี้ พวกเขาจึงกักบริเวณ เลี้ยงดู และเพาะพันธุ์พวกมัน ซึ่งนี่แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์แบบได้ประโยชน์ร่วมกัน (symbiosis) ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงเกิดขึ้นก่อน ในขณะที่ความสัมพันธ์เชิงเอาเปรียบที่มนุษย์ได้ประโยชน์เพียง

²⁰⁰ สรุปรจาก Donaldson & Kymlicka 2011: pp. 83-85)

²⁰¹ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 84-85)

ฝ่ายเดียวเกิดขึ้นภายหลัง และนี่ยังหมายความว่าต่อให้มนุษย์จะไม่เลี้ยงและเพาะพันธุ์สัตว์เหล่านี้ ก็จะมีสัตว์เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนมนุษย์อยู่ดี ซึ่งข้ออ้างนี้มีตัวอย่างในปัจจุบันสนับสนุน เช่น กวางเรนเดียร์ในแถบสแกนดิเนเวียที่อาศัยอยู่ในชุมชนมนุษย์ บางครั้งมนุษย์ก็เลี้ยงพวกมัน บางครั้งก็ฆ่าพวกมัน แต่พวกมันก็ไม่คิดหนีทั้งๆที่จะหนีเมื่อไหร่ก็ได้ เป็นต้น และแสดงให้เห็นว่าการเข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนมนุษย์ของสัตว์หลายชนิดมาจากการตัดสินใจด้วยตนเองของพวกมัน²⁰²

จากที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าข้ออ้างของฟรานซิโอนเรื่อง “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวมันเอง” ขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากเหตุผลที่สนับสนุนข้ออ้างดังกล่าวอยู่บนฐานความเข้าใจผิดในหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการด่วนสรุปว่าการเลี้ยงสัตว์ทุกกรณีนำไปสู่ชนชั้นทางศีลธรรมทั้งๆที่มีตัวอย่างแย้ง เรื่องการเน้นคุณค่าของการขึ้นตรงในแง่ลบเพียงอย่างเดียวโดยเพิกเฉยต่อข้อเท็จจริงที่ว่า การขึ้นตรงเป็นเรื่องปกติของสิ่งมีชีวิต และเรื่องการด่วนสรุปว่าบรรพบุรุษของสัตว์เลี้ยงถูกมนุษย์บังคับให้เข้ามาอยู่ในชุมชนมนุษย์ ทั้งๆที่มีตัวอย่างแย้งกรณีสัตว์กึ่งป่าที่สนับสนุนความเป็นไปได้เรื่องบรรพบุรุษของสัตว์เลี้ยงเข้ามาในชุมชนมนุษย์ด้วยความเต็มใจ ผู้วิจัยมองว่าการขาดความน่าเชื่อถือนี้ทำให้ข้ออ้างดังกล่าวของฟรานซิโอน *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสามารถนำมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในหนทางที่แตกต่างจากมนุษย์ได้ และยังทำให้ข้อเสนอของฟรานซิโอนให้เราคุมกำเนิดสัตว์เลี้ยงอย่างเป็นสากลนี้กลายเป็นละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

และเมื่อข้อเสนอของฟรานซิโอนที่ให้เราหยุดพันธุ์สัตว์เลี้ยงนี้กลายเป็นมีปัญหาทางศีลธรรม ดังนั้น ข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าที่ให้สัตว์เลี้ยงเป็นพลเมืองร่วมกับเราอันไม่ได้มีการบังคับให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงนั้นก็ดูเหมือนว่าจะกลายเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรมมากกว่า เพราะอย่างน้อยที่สุด อย่างหลังก็ได้สนับสนุนให้เราปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในหนทางที่แตกต่างกัน ขยายความก็คือ แม้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าจะยอมรับว่าการเลี้ยงสัตว์ตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาเต็มไปด้วยเรื่องราวการใช้สัตว์เป็นทาส ซึ่งสถานะของสัตว์เลี้ยงในสังคมมนุษย์ไม่ได้ต่างอะไรกับสถานะของทาสชาวแอฟริกันในสังคมอเมริกาเมื่อในอดีตที่ถูกนำเข้ามาเพื่อใช้งานโดยปราศจากการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม แต่โดนัลสันกับคิมลิก้าก็เสนอว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงสามารถถูกสร้างใหม่ให้ยุติธรรมได้โดยการให้สัตว์เลี้ยงเป็นพลเมืองร่วมกับมนุษย์ อันเทียบเคียงได้กับการที่เราให้ความเป็นพลเมืองร่วมในสังคมอเมริกาแก่ทาสชาวแอฟริกันเมื่อมีการเลิกทาส ซึ่งนี่บ่งชี้ว่าหนทางที่จะชดเชยความยุติธรรมนี้ไม่ใช่โดยการบังคับให้ทาสหยุดการสืบพันธุ์ หากแต่เป็นการทำให้ทาสและลูกหลานของพวกเขามีสถานะทางสังคมที่เท่าเทียมกับสมาชิกร่วมคนอื่น ๆ²⁰³

²⁰² สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 86-87)

²⁰³ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 73-74, 79-80, 89)

3) **เหตุผลในทางปฏิบัติ** โดเนลสันกับคิมลิก้ายังอ้างเหตุผลเพิ่มเติมในการโต้แย้งข้อเสนอของฟรานซิโอนีว่าการเคลื่อนไหวขององค์กรผู้สงเคราะห์สัตว์มีกลุ่มคนรักสัตว์ (animal lover) เป็นชิ้นส่วนสำคัญ ซึ่งคนเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ต้องการยกเลิกความสัมพันธ์ที่พวกเขามีต่อสัตว์ หากแต่ต้องการสร้างความสัมพันธ์แบบใหม่ที่เต็มไปด้วยความเคารพ ดังนั้น การที่ฟรานซิโอนีเสนอให้ยกเลิกความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงนี้ก็อาจไม่เป็นที่ยอมรับโดยคนกลุ่มนี้และยังเสี่ยงต่อการที่ผู้ต่อต้านสิทธิสัตว์จะใช้ข้อเสนอดังกล่าวบิดเบือนให้สาธารณชนเข้าใจผิดว่าการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสัตว์มีความสุดโต่งและไร้สาระเนื่องจากมันนำไปสู่การสูญเสียพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงแสนรัก²⁰⁴ จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปการอ้างเหตุผลของโดเนลสันกับคิมลิก้านี้ได้ว่า หากฟรานซิโอนีต้องการให้จุดยืนการเลิกทาสสัตว์เป็นที่นิยมในวงกว้างจริงๆ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มคนรักสัตว์ ฟรานซิโอนีก็จำเป็นต้องยอมตัดข้อเสนอย่อยที่เป็นปัญหานี้ออกจากทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของเขา

2.4.2 ข้อโต้แย้งต่อการปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง

โดเนลสันกับคิมลิก้าไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของฟรานซิโอนีที่ให้ ปล่อยไว้ตามลำพัง (leave alone) ในกรณีสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง ซึ่งทั้งคู่ได้ให้ข้อโต้แย้งต่อข้อเสนอดังกล่าวโดยแยกเป็น 2 กรณีคือ สัตว์ป่า กับ สัตว์กึ่งป่า

ในกรณีสัตว์ป่า โดเนลสันกับคิมลิก้าโต้แย้งว่า ข้อเสนอให้ปล่อยไว้ตามลำพังนี้ **ไม่เพียงพอ** ที่จะปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ป่า เนื่องจากสัตว์ป่าได้รับผลกระทบจากมนุษย์ใน 4 รูปแบบหลัก²⁰⁵ ได้แก่ (1) การทำอันตรายโดยตรง เช่น การล่า การฆ่า การจับตัว เป็นต้น (2) การทำลายถิ่นอาศัย (3) ผลกระทบข้างเคียง ซึ่งมีสาเหตุมาจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ เช่น ถนน เส้นทางเดินเรือ ตึกสูง มลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เป็นต้น และ (4) การแทรกแซงเชิงบวก ที่มีทั้งแบบที่พึงประสงค์ เช่น การช่วยเหลือสัตว์จากภัยธรรมชาติ เป็นต้น และแบบที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การควบคุมห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น แต่การปล่อยไว้ตามลำพังนี้จะป้องกันได้แค่ผลกระทบอันแรก

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยขอเพิ่มเติมว่าฟรานซิโอนีก็มีข้อเสนอให้เราหยุดทำลายถิ่นอาศัยของสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง²⁰⁶ ดังนั้น จึงถือว่าฟรานซิโอนีมีการจัดการการป้องกันผลกระทบต่อสัตว์ป่าอันที่สองด้วย แต่ถึงกระนั้น นี่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันการอันตรายในรูปแบบที่สาม เพราะต่อให้มนุษย์ไม่ละเมิดสิทธิพื้นฐานและไม่ทำลายถิ่นอาศัยของสัตว์ป่า สัตว์ป่าก็ยังคงถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์อยู่ดี และการปล่อยไว้ตามลำพังนี้ยังเป็นการเพิกเฉยต่อการแทรกแซงเชิงบวกในบางกรณีที่ให้ประโยชน์แก่สัตว์ป่า

²⁰⁴ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 10)

²⁰⁵ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 156-157)

²⁰⁶ Francione & Garner (2010: pp. 1)

ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.4.3 ว่าฟรานซิสโอนมีการอ้างเหตุผลว่า นอกเหนือไปจากหน้าที่การเคารพสิทธิพื้นฐานของสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงแล้ว เราก็ไม่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมใดๆต่อพวกมัน โดยเขาอ้างกฎหมายอเมริกันที่กำหนดว่าเราไม่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งนี้หมายความว่าเราอาจช่วยเหลือคนที่เราอยากช่วยก็ได้ ซึ่งอาจเป็นคนใกล้ชิดหรือคนรู้จัก แต่คนอื่น ๆ นั้นถ้าเราไม่ช่วยเราก็ไม่มีความผิดใดๆ และในกรณีสัตว์นั้นเราอาจมีพันธะในการช่วยเหลือสัตว์เลี้ยงที่อยู่ในความดูแลของเรา แต่เราไม่มีพันธะดังกล่าวในการช่วยเหลือสัตว์ป่า อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าโต้แย้งการอ้างเหตุผลดังกล่าวว่า แม้ว่ากฎหมายอเมริกันจะไม่ได้กำหนดพันธะให้เราต้องช่วยเหลือผู้อื่น แต่ก็ยังมีบรรทัดฐานอื่นๆในโลกที่กำหนดพันธะดังกล่าวอยู่ดี เช่น เรามีพันธะช่วยเหลือคนยากไร้ในประเทศที่ห่างไกลโดยไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคล เป็นต้น²⁰⁷

ส่วนในกรณีสัตว์กึ่งป่า โดนัลสันกับคิมลิก้าโต้แย้งว่า ข้อเสนอให้ปล่อยไว้ตามลำพังนี้ **เป็นไปได้** เนื่องจากสัตว์เหล่านี้อาศัยอยู่ท่ามกลางมนุษย์ทั้งในเมืองและชนบท และทันทีที่เราป้องกันที่อยู่อาศัยของเราจากพวกมัน เช่น กั้นตาข่ายกันนกพิราบ ปิดผนึกรูหนู วาดภาพเหยี่ยวที่หน้าต่างให้นกร้องเพลงกลัว เป็นต้น เราก็รบกวนชีวิตความเป็นอยู่พวกมันแล้ว²⁰⁸

และเช่นเดียวกับกรณีสัตว์ป่า โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่าข้อเสนอให้ปล่อยไว้ตามลำพังนี้ไม่เพียงพอที่จะป้องกันการทำอันตรายสัตว์กึ่งป่าโดยอ้อมจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ เช่น ดึงสูง รถยนต์ สายไฟ มลพิษ สัตว์เลี้ยงแสนรัก และอื่นๆ เป็นต้น รวมถึงยังเพิกเฉยต่อการแทรกแซงเชิงบวกของมนุษย์ในบางกรณีที่เป็นประโยชน์แก่สัตว์กึ่งป่าในแง่ของการลดความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างของมนุษย์กับของสัตว์กึ่งป่าเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เช่น การแทรกแซงเพื่อควบคุมจำนวนประชากรสัตว์กึ่งป่า เป็นต้น²⁰⁹

2.5 สิ่งที่ควรทราบเพิ่มเติม

ในหัวข้อนี้จะพูดถึงปัญหาสำคัญประการหนึ่งของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าเรื่องการให้สิทธิความเป็นองค์อธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่า กล่าวคือ ข้อเสนอดังกล่าวมีผู้โต้แย้งหลายคน ได้แก่ อลาสแตร์ โคเชรน (Alasdair Cochrane) ออสการ์ ฮอร์ต้า (Oscar Horta) และเบิร์นด แลตวิก (Bernd Ladwig) ซึ่งการโต้แย้งของพวกเขาเหล่านี้มีเป้าหมายสำคัญคือการสนับสนุนให้มนุษย์มีการแทรกแซงเพื่อช่วยปกป้องสัตว์ป่าจากความทรามานที่มีสาเหตุมาจากผู้ล่า ความอดอยาก และเหตุการณ์ความรุนแรงอื่นๆ ในธรรมชาติ แม้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าจะคัดค้านการแทรกแซงนี้โดยมองว่าเป็นการนำไปสู่การ

²⁰⁷ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 162)

²⁰⁸ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 210, 213, 217)

²⁰⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน (pp. 211-212, 245-248)

ละเมิดอำนาจสูงสุดของสัตว์ป่า แต่ผู้โต้แย้งเหล่านี้ก็ได้แสดงให้เห็นว่าความคิดดังกล่าวของโดนัลสัน กับคิมลิก้ามีปัญหาในหลายจุด ได้แก่

1) ความไม่ชัดเจนของความเป็นชุมชน สิ่งหนึ่งที่บ่งชี้ได้ว่าการให้อำนาจสูงสุดแก่ชุมชนสัตว์ป่า เป็นเรื่องไร้สาระก็คือ การอ้างว่าถิ่นอาศัยสัตว์ป่าไม่ใช่ชุมชนตั้งแต่แรก ดังที่โคเครน ฮอร์ต้า และแลดวิกมีข้อโต้แย้งในลักษณะเดียวกันว่าถิ่นอาศัยสัตว์ป่าไม่เข้าข่ายลักษณะความเป็นชุมชน ซึ่งในที่นี้ไม่เกี่ยวกับเรื่องการเมืองไม่มีรัฐ แต่เป็นเรื่องการขาดความสัมพันธ์เชิงการให้ความร่วมมือกันหรือความรู้สึกถึงความเป็นผู้ร่วมชุมชนเดียวกันของผู้อยู่อาศัย กล่าวคือ คำว่า ชุมชน ในทางปรัชญาสังคม-การเมือง หรือในความเข้าใจโดยคนทั่วไปมักถูกนิยามแบบกว้างๆว่าหมายถึง กลุ่มปัจเจกที่มีปฏิสัมพันธ์กันผ่านการให้ความร่วมมือกัน การมีเป้าหมายร่วมกัน หรือการต่างตอบแทน หรือชุมชนถูกนิยามว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดสถาบันทางสังคมที่สมาชิกใช้ประโยชน์ร่วมกันและสร้างความผูกพันซึ่งกันและกัน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ยากที่จะพบในถิ่นอาศัยสัตว์ป่า ดังข้อเท็จจริงที่ว่าเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าหนึ่งๆเต็มไปด้วยกลุ่มสัตว์ “หลายสปีชีส์” ซึ่งมีความผูกพันกันน้อยมาก ได้แก่ มีสัตว์หลายชนิดที่ขอบอยู่โดดเดี่ยว เช่น เสือ เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่จะเห็นสัตว์เหล่านี้ให้ความร่วมมือหรือมีความผูกพันกับสัตว์สปีชีส์อื่น และแม้ว่าจะมีบางกลุ่มสัตว์ต่างสปีชีส์กันที่มีความสัมพันธ์แบบได้ประโยชน์ร่วมกัน แต่นั่นก็เป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับความสัมพันธ์รูปแบบอื่นๆที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง เช่น ความสัมพันธ์แบบแข่งขัน (competition) ที่ทุกฝ่ายเสียประโยชน์ ความสัมพันธ์แบบปรปักษ์ (antagonism) ที่ฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์แต่อีกฝ่ายเสียประโยชน์ อาทิ ความสัมพันธ์แบบผู้ล่า-เหยื่อ และโฮสต์-ปรสิต เป็นต้น หรือแม้แต่ภายในสปีชีส์เดียวกันก็ยังมี ความขัดแย้ง เช่น ปลา สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลาน และแมลงมีแนวโน้มที่จะกินเนื้อพวกเดียวกัน จากที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความสัมพันธ์ของสัตว์ป่าส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นไปได้ในเชิงการให้ความร่วมมือกันหรือการสร้าง ความผูกพันซึ่งกันและกัน ดังนั้น ถิ่นอาศัยสัตว์ป่าจึงไม่เข้าข่ายลักษณะความเป็นชุมชน²¹⁰

2) ความไม่ชัดเจนของการมีความสามารถสำคัญของสัตว์ป่า กล่าวคือ ต่อให้เราจะสามารถระบุความเป็นชุมชนของถิ่นอาศัยสัตว์ป่าได้ แต่สัตว์ป่าก็ดูเหมือนจะขาดความสามารถ (competence) สำคัญสำหรับการมีอำนาจสูงสุด นั่นคือ ความสามารถในการตอบสนองต่อความท้าทายที่ชุมชนเผชิญ และจัดหาบริบททางสังคมที่สมาชิกสามารถเติบโตและเจริญงอกงามได้ ตัวอย่างเช่น โคเครนเน้นประเด็นที่ว่าเป็นเรื่องยากที่เราจะระบุได้ถึงความสามารถโดยรวม (collective competence) ดังกล่าวของกลุ่มสัตว์ป่าหนึ่งๆ เช่น เราไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มสัตว์ป่าในทุ่งหญ้าแอฟริกาซึ่งประกอบด้วยเสือดาว ไฮยีนา กวางกาเซลล์ นกแร้ง ตั๊กแตนหนวดยาว และอื่นๆนั้นมีความสามารถโดยรวมคืออะไร เพราะสัตว์ต่างสปีชีส์กันก็จะมี ความสามารถในการตอบสนองต่อความท้าทายที่

²¹⁰ สรุปลจาก Cochrane (2013: pp. 136), Horta (2013: pp. 121), Ladwig (2015: pp. 293)

แตกต่างกันและความสามารถของสปีชีส์หนึ่งก็อาจสร้างความเสียหายให้กับอีกสปีชีส์หนึ่งได้²¹¹ ส่วนฮอร์ต้าเน้นประเด็นที่ว่า การทดสอบที่ดีที่สุดว่าสัตว์ป่าสามารถตอบสนองต่อความท้าทายในธรรมชาติได้หรือไม่ ก็คือดูว่าพวกมันสามารถเอาตัวรอดได้หรือไม่ ซึ่งถ้ายึดตามเงื่อนไขนี้ก็จะพบว่าสัตว์ป่าส่วนใหญ่ขาดความสามารถดังกล่าวหรือทำได้แย่มาก โดยเฉพาะสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ปลา สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ และสัตว์เลื้อยคลาน ที่จะผลิตลูกหลานคราวละมากๆ แต่ทุ่มเทการดูแลเพียงเล็กน้อยหรือไม่ทำเลย ทำให้ลูกหลานส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้เติบโตหรือส่วนใหญ่ประสบกับความอดอยากและถูกกินขณะที่มีชีวิต แม้แต่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ผลิตลูกทีละน้อยและทุ่มเทการดูแลมากกว่าซึ่งทำให้ลูกหลานมีโอกาสเติบโตมากกว่าก็ยังต้องประสบกับความทรมาณจากผู้ล่าและความอดอยาก²¹²

ประเด็นเรื่องการขาดความสามารถดังกล่าวเชื่อมโยงกับประเด็นที่ว่า สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของถิ่นอาศัยสัตว์ป่า “ไม่ใช่สิ่งที่จะควรจะเป็น” และการปล่อยให้ถิ่นอาศัยสัตว์ป่าดำเนินไปโดยตัวมันเองก็ดูเหมือนว่าจะเข้ากันไม่ได้กับความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของ “สัตว์ปัจเจก” ดังเช่นที่แลดวิกยกตัวอย่างเรื่องสิงโตที่ไม่สามารถเคารพสิทธิของสมาชิกปัจเจกในฝูงของพวกมันได้ กล่าวคือ สิงโตตัวผู้จะมีการแย่งชิงการเป็นจ่าฝูงโดยจะมีการล้มล้างอำนาจของจ่าฝูงก่อนหน้าและฆ่าลูกหลานของจ่าฝูงนั้นๆ และหลังจากนั้นตัวเมียก็ต้องตกเป็นของจ่าฝูงใหม่ ซึ่งแลดวิกมองว่าสถานการณ์ตามธรรมชาติของสิงโตนี้ไม่ได้เป็นบริบททางสังคมสำหรับการเจริญงอกงามของสมาชิกปัจเจกแต่อย่างใด²¹³ หรือดังเช่นที่ฮอร์ต้าและโคเครนอ้างว่า การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าสนับสนุนให้เราคงรักษาห่วงโซ่อาหารซึ่งเป็นโครงสร้างหลักของถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเอาไว้ นั่นดูเหมือนว่าจะขัดแย้งกับผลประโยชน์ของสัตว์ปัจเจกผู้ตกเป็นเหยื่อ สัตว์ติดโรค สัตว์อดอยาก และอื่นๆ และดูเหมือนว่าสัตว์เหล่านี้จะมีผลประโยชน์ที่มนุษย์จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงถิ่นอาศัยของพวกมันให้เป็นไปในทางที่พวกมันได้ประโยชน์ และแม้ว่าสัตว์ป่าส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มต่อต้านมนุษย์ แต่พวกมันก็อาจมีผลประโยชน์ในสิ่งที่พวกมันต่อต้านก็ได้ ซึ่งเทียบเคียงได้กับสัตว์ติดกับดักที่หวาดกลัวมนุษย์ ผู้พยายามช่วยชีวิตพวกมัน เป็นต้น²¹⁴ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โคเครน ฮอร์ต้า และแลดวิก เชื่อว่าการให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าอันบ่งนัยถึงการปล่อยให้ถิ่นอาศัยสัตว์ป่าดำเนินไปโดยตัวมันเองนั้นจะไม่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีหรือการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจก ทั้งนี้ก็เพราะโครงสร้างของธรรมชาติไม่เอื้ออำนวยให้เป็นเช่นนั้นและสัตว์เองก็ขาดความสามารถในการเป็นผู้กระทำทางศีลธรรมดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเน้นย้ำเสมอว่า “สัตว์ป่าไม่ได้อยู่ในสถานการณ์แห่งความยุติธรรม” ดังนั้น การละเมิด

²¹¹ Cochrane (2013: pp. 137), Horta (2013: pp. 115)

²¹² Horta (2013: pp. 115-116, 120)

²¹³ Ladwig (2015: pp. 293)

²¹⁴ Cochrane (2013: 138), Horta (2013: pp. 118)

สิทธิพื้นฐานซึ่งกันและกันจึงถือเป็นเหตุการณ์ปกติในถิ่นอาศัยสัตว์ป่า และแลตวิกมองว่าการให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่านี้ก็ยังคงมีความแตกต่างจากการให้อำนาจสูงสุดแก่ชุมชนมนุษย์ เนื่องจากอย่างหลังนั้นการให้อำนาจสูงสุดแก่ชุมชนหนึ่งๆสามารถเข้ากันได้กับความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสมาชิกปัจเจก ทั้งนี้ก็เพราะมนุษย์มีความสามารถในการเป็นผู้กระทำทางศีลธรรมทำให้พวกเขาสามารถออกกระเปียบตนเองไม่ให้ทำในสิ่งไม่ควรทำได้ และต่อให้ในความเป็นจริงจะมีชุมชนมนุษย์ที่ล้มเหลวในการจัดหาบริบททางสังคมที่ทำให้สมาชิกปัจเจกสามารถเจริญงอกงามได้ แต่อย่างน้อยที่สุดนี้ก็ไม่ใช่สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะมนุษย์สามารถคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าวและมีศักยภาพที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้²¹⁵ จากที่กล่าวมาทั้งหมดบ่งชี้ว่า ถ้าการให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าขัดแย้งกับความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกอันแสดงถึงผลลัพธ์ที่แตกต่างจากการให้อำนาจสูงสุดในกรณีมนุษย์ ดังนั้น การปฏิเสธอำนาจสูงสุดและอนุญาตให้มนุษย์เข้ามาแทรกแซงโดยถาวรเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในป่าให้เป็นไปได้ในทางที่ให้ประโยชน์แก่สัตว์ปัจเจกทั้งหมดก็อาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

และแลตวิกยกตัวอย่างความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของการแทรกแซงเพื่อแยกสัตว์ผู้ล่าออกจากเหยื่อในหนทางที่อ่อนโยนและไม่ทำให้ธรรมชาติเสียสมดุล นั่นคือ เขาให้เราจินตนาการถึงมนุษย์กลุ่มหนึ่งที่มีเจตนาดีซึ่งเข้าไปแทรกแซงเพื่อควบคุมถิ่นอาศัยของกวางมูสในเทือกเขาร็อกกีโดยถาวรเพื่อปกป้องพวกมันจากสัตว์ผู้ล่า และควบคุมประชากรกวางมูสด้วยการผสมยาคูมกำเนิดลงไปในพื้นที่หรืออาหารที่กวางกิน โดยที่พวกเขาไม่ได้เข้าไปรบกวนชีวิตประจำวันของพวกมันหรือไม่ได้เข้าไปแทรกแซงโครงสร้างทางสังคมของกวางมูสที่ซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของพวกมันขึ้นตรงกับโครงสร้างนี้ และแลตวิกได้เสนอหนทางอื่นที่สามารถชดเชยผลประโยชน์ของสัตว์ผู้ล่า เช่น ผลิตเนื้อกวางมูสที่สร้างขึ้นจากสเต็มเซลล์ให้หมาป่ากินแทน เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวบ่งชี้ว่า กวางมูสจะมีชีวิตที่ดีขึ้นทั้งในระดับปัจเจกและในระดับส่วนรวมถ้ามนุษย์เข้ามาแทรกแซง²¹⁶ และตัวอย่างนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการแทรกแซงเพื่อควบคุมห่วงโซ่อาหารในกรณีอื่นๆ

3) การที่สัตว์ป่าไม่มีผลประโยชน์สำหรับการปกป้องโดยอำนาจสูงสุด กล่าวคือ ตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า อำนาจสูงสุดคือเครื่องมือที่ใช้ปกป้องอัตตาณัติ (autonomy) ของชุมชนหรือการกำหนดตนเองได้โดยสมาชิกชุมชน อย่างไรก็ตาม แลตวิกโต้แย้งว่าสัตว์ป่าไม่มีผลประโยชน์ในสิ่งที่อำนาจสูงสุดปกป้อง ดังนั้น การให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่าเพื่อปกป้องอัตตาณัติของชุมชนพวกมันหรือปกป้องผลประโยชน์ในการปกครองชุมชนตนเองของพวกมันจึงเป็นเรื่องไร้สาระ ขยายความก็คือแลตวิกอ้างว่าสัตว์ป่าขาดความสามารถทางรู้คิดบางอย่างทำให้พวกมันไม่สามารถมองตนเองว่า

²¹⁵ Ladwig (2015: pp. 294)

²¹⁶ Ladwig (2015: pp. 298-299)

เป็นเรา (we) ผู้เป็นพวกเดียวกันกับสมาชิกร่วมชุมชนรายอื่นๆ รวมถึงไม่สามารถเข้าใจ (grasp) ประจักษ์ของบรรทัดฐานทางศีลธรรมหรือทางการเมือง ซึ่งในที่นี้รวมถึงคุณค่าของอัตตาณัติ การเคารพตนเอง ความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์เชิงส่วนรวมของตนเอง และความรับผิดชอบที่ถูกกำหนด โดยการเป็นที่รู้จักนับถือในฐานะชุมชนอธิปไตยหนึ่งๆที่มีความเท่าเทียมกันกับชุมชนอธิปไตยอื่นๆ ดังนั้น นี่จึงหมายความว่า การมีอัตตาณัติในระดับชุมชนหรือการกำหนดความเป็นไปของชุมชนด้วยตนเองได้นั้นไม่ได้มีความหมายสำหรับสัตว์ป่า เพราะสัตว์ป่าไม่สามารถตระหนักถึงหรือประเมินค่าสิ่งเหล่านี้ได้ และนี่ยังหมายความว่า ถ้าสมมติว่ามนุษย์จะเข้าแทรกแซงถิ่นอาศัยสัตว์ป่าโดยถาวรเพื่อควบคุมห่วงโซ่อาหารและความรุนแรงอื่นๆในธรรมชาติ อันนำไปสู่การละเมิดอัตตาณัติของชุมชนสัตว์ป่าตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า การกระทำดังกล่าวก็จะไม่ทำอันตรายสัตว์ป่าแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับในกรณีมนุษย์ที่มีความสามารถทางรู้คิดที่เหนือกว่าสัตว์ทำให้พวกเขาสามารถเข้าใจ และให้คุณค่าแก่สถานะทางศีลธรรม เช่น อัตตาณัติและการเคารพตนเองของพวกเขาได้ทั้งในระดับปัจเจกและระดับชุมชน ดังนั้น มนุษย์จึงใส่ใจในสถานะทางศีลธรรมของพวกเขาหรือของชุมชนพวกเขา และพวกเขาสามารถถูกทำอันตรายได้เมื่อถูกผู้อื่นละเมิดหรือไม่ให้ความเคารพในสถานะทางศีลธรรมดังกล่าว จากที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าในเมื่อสัตว์ป่าไม่มีผลประโยชน์ในการมีอัตตาณัติในระดับชุมชนหรือในการกำหนดความเป็นไปของชุมชนตนเอง ดังนั้น นี่ก็เป็นเหตุผลเพียงพอที่เราจะปฏิเสธการให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่า²¹⁷

จากข้อโต้แย้งที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีปัญหาเรื่องการเทียบเคียงเพื่อหาความเหมือนระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่าที่เพียงพอที่จะทำให้สัตว์ป่าควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเอง โดยข้อโต้แย้งของโคเครน ฮอร์ด้า และแลดวิกชี้ให้เห็นว่าเพราะสัตว์ป่ายังเหมือนกับมนุษย์ไม่เพียงพอ เนื่องจากพวกมันทั้งหมดขาดความสามารถทางรู้คิดที่จำเป็นสำหรับการมองตนเองเป็นสมาชิกร่วมชุมชนกับผู้อื่น และสำหรับการออกกระเปียบตนเองให้รู้จักเคารพผู้อื่นทั้งที่เป็นสมาชิกร่วมชุมชนและคนนอก และสำหรับการเข้าใจคุณค่าของอัตตาณัติและการเคารพตนเอง ดังนั้น การให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนชุมชนตนเองนี้แก่สัตว์ป่าจึงไม่มีความหมาย เพราะสัตว์ป่าขาดคุณลักษณะสำคัญหลายอย่างที่จะประกอบขึ้นเป็นผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับการปกป้องโดยอำนาจสูงสุด

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่าดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ไม่ใช่ปัญหาใหญ่สำหรับโดนัลสันกับคิมลิก้า เนื่องจากทั้งคู่กล่าวไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า “เราจะแสดงให้เห็นว่าหมีและมโนทัศน์ [ทางการเมือง] ในบริบทมนุษย์เหล่านี้สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทของสัตว์ได้อย่างไร อำนาจสูงสุดของชุมชนสัตว์ป่าไม่ใช่อันเดียวกับอำนาจสูงสุดของชุมชนมนุษย์ หรือการ

²¹⁷ สรุปจาก Ladwig (2015: pp. 283-287, 296-297, 300)

ล่าอาณานิคมถิ่นอาศัยของพวกมันไม่ใช่อันเดียวกับการล่าอาณานิคมชนพื้นเมือง ความเป็นผู้พิทักษ์ของสัตว์ป่าไม่ใช่อันเดียวกับการเป็นผู้พิทักษ์ของแรงงานต่างด้าวหรือของผู้อพยพเข้าแบบผิดกฎหมาย... แต่เราก็ถกเถียงว่ามโนทัศน์เหล่านี้ได้ให้ภาพที่ชัดเจนและระบุปัจจัยที่สำคัญ [สำหรับการปกป้องสัตว์] อันหาไม่ได้ในวรรณกรรมที่มีอยู่ก่อนหน้านี้”²¹⁸

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมองว่าข้อความดังกล่าวบ่งชี้ว่ามโนทัศน์ทางการเมืองที่ใช้ในบริบทของมนุษย์เมื่อถูกนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีสัตว์ก็อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนมาตรฐานหรือเนื้อหาไปบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของสัตว์ที่ไม่ได้เหมือนกับมนุษย์ไปเสียทั้งหมด แต่ถึงกระนั้นมโนทัศน์ดังกล่าวที่ถูกปรับให้เข้ากับสัตว์แล้วก็ยังให้การปกป้องผลประโยชน์ที่สัตว์มีร่วมกับมนุษย์ได้อยู่ดี ตัวอย่างเช่น โดนัลสันกับคิมลิก้ากำหนดมาตรฐานความเป็นชุมชนอธิปไตยในบริบทมนุษย์ลงเพื่อให้สอดคล้องกับการดำรงอยู่ร่วมกันของกลุ่มสัตว์หลากหลายสปีชีส์ภายในเขตแดนหนึ่งๆที่สมาชิกชุมชนไม่จำเป็นต้องสร้างความผูกพันซึ่งกันและกันและยังสามารถละเมิดสิทธิพื้นฐานซึ่งกันและกันได้ โดยที่ความเป็นชุมชนอธิปไตยของถิ่นอาศัยสัตว์ป่านี้ก็ยิ่งให้การปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่เราอาจเรียกได้ว่าเป็นผลประโยชน์ในการปกครองตนเอง ในแง่ที่ว่าแม้ว่าสัตว์ป่าจะไม่สามารถเข้าใจมโนทัศน์เรื่องอัตตาณัติของชุมชนได้ แต่อย่างน้อยที่สุด สัตว์ป่าทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ผู้ล่าเหยื่อ ผู้กินซากศพ และอื่นๆ ก็ล้วนแต่มีผลประโยชน์ร่วมกันในการต่อต้านการถูกทำอันตรายโดยมนุษย์ผู้เป็นคนนอกของถิ่นอาศัยพวกมัน อันเทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ที่ชุมชนอธิปไตยให้การปกป้องความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกชุมชนหนึ่งโดยการต่อต้านการถูกละเมิดโดยคนนอก กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราคำนึงถึงเป้าหมายทางศีลธรรม (moral purpose) ของอำนาจสูงสุดเป็นลำดับแรก นั่นคือ อำนาจสูงสุดไม่ใช่รางวัลสำหรับชุมชนที่สมาชิกทุกคนมีความผูกพันกันหรือมีความสามัคคี หากแต่เป็นเครื่องมือที่เราใช้ปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนหนึ่งๆต่อต้านการถูกคุกคามจากภายนอก ซึ่งในกรณีสัตว์ป่านั้นอำนาจสูงสุดมีบทบาทสำคัญในการต่อต้านการบุกรุก การทำลาย การล่าอาณานิคม และผลกระทบข้างเคียงโดยมนุษย์ที่มีต่อถิ่นอาศัยสัตว์ป่า ซึ่งสิ่งที่อำนาจสูงสุดต่อต้านเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อวิถีชีวิตที่สัตว์ป่าผูกพันทั้งสิ้น โดยเฉพาะต่อสัตว์ป่าที่ขึ้นตรงต่อแหล่งนิเวศเฉพาะหรือบอบบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม²¹⁹ นอกจากนี้ โดนัลสันกับคิมลิก้ายังให้เหตุผลสนับสนุนว่าความเป็นชุมชนในแบบถิ่นอาศัยตามธรรมชาติสัตว์ป่านี้ก็ยิ่งเทียบเคียงได้บ้างกับความเป็นชุมชนในกรณีมนุษย์ กล่าวคือ ทั้งคู่มองว่าการมีอำนาจสูงสุดของชุมชนมนุษย์ก็ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึกผูกพันหรือมีเป้าหมายร่วมกัน เพราะบางคนสามารถอยู่โดดเดี่ยวได้โดยที่พวกเขายังคงเป็นสมาชิกของชุมชนอยู่ หรือเราไม่จำเป็นต้องมีความ

²¹⁸ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 14)

²¹⁹ สรุปลจาก Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 151-153)

ผูกพันกับพลเมืองร่วมก็ได้หรืออาจมีความขัดแย้งโดยตรงกับพวกเขาก็ได้ เช่น ความขัดแย้งทางธุรกิจ คู่รัก สถานภาพ เป็นต้น และไม่ใช่ว่ารัฐที่มีอำนาจสูงสุดทั้งหมดจะเป็นของพลเมืองร่วมที่มีการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แต่รัฐยังสามารถเป็นของชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อพลเมืองร่วมในระดับน้อยที่สุดก็ได้ โดยที่วิถีชีวิตของพวกเขาที่ยังขึ้นตรงต่อเขตแดนเดียวกันอันทำให้พวกเขามีผลประโยชน์ที่จะปกครองตนเองเพื่อคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมและต่อต้านคนนอก²²⁰

ส่วนในประเด็นเรื่องความไม่ชัดเจนของการมีความสามารถสำคัญสำหรับการมีอำนาจสูงสุดของสัตว์ป่า โดนัลสันกับคิมลิก้าได้แก้ปัญหานี้โดยอ้างว่าสัตว์ป่ามีความสามารถโดยรวมในการจัดการความเป็นไปในชุมชนของพวกมันเองให้ดำเนินไปได้ด้วยดีในแง่ของการคงรักษาระบบนิเวศที่สัตว์ป่าทั้งหมดขึ้นตรงให้คงอยู่ต่อไป ตัวอย่างเช่น นกแร้งกับไฮยีนาช่วยกันจัดการซากศพที่อาจก่อโรคระบาดต่อสัตว์อื่นๆในภูมิภาคนั้น ช้างกับจระเข้ช่วยทำให้พืชผักเติบโตเพื่อสร้างอาหารให้กับสัตว์อื่นนับไม่ถ้วน สัตว์มากมายมีบทบาทสำคัญในการผสมเกสร กระจายเมล็ดพันธุ์ และกรองน้ำที่สัตว์ทั้งหมดขึ้นตรง เป็นต้น²²¹ ซึ่งการอ้างเหตุผลนี้ก็อาจถูกโต้แย้งได้ว่า การมีความสามารถโดยรวมของกลุ่มสัตว์ป่าในการคงรักษาและทำให้ระบบนิเวศดีขึ้นนี้ก็ยังไม่ได้จัดหาบริบททางสังคมสำหรับความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกอยู่ดี เพราะความสามารถโดยรวมดังกล่าวไม่ได้ปกป้องสัตว์ปัจเจกจากผู้ล่า ความอดอยาก และความรุนแรงในธรรมชาติอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าความสามารถโดยรวมของกลุ่มสัตว์ป่าที่อ้างอิงประโยชน์ของระบบนิเวศมากกว่าของสัตว์ปัจเจกนี้ก็เพียงพอที่จะใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนให้สัตว์ป่ามีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองได้ ในแง่ที่ว่าทำให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าจะส่งผลกระทบเชิงลบต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกน้อยกว่าผลกระทบเชิงลบที่ได้จากการไม่ให้อำนาจสูงสุดดังกล่าวแก่พวกมัน

ขยายความก็คือ ผู้วิจัยมองว่าการให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่าแสดงถึงการที่ในยามปกตินั้นความสามารถโดยรวมดังกล่าวของกลุ่มสัตว์ป่าหลายสปีชีส์เพียงพอที่จะช่วยคงรักษาและทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น ส่วนในยามไม่ปกติ เช่น เกิดภัยพิบัติ ความเสื่อมโทรม แบบคทีเรียหรือไวรัสคุกคามระบบนิเวศ เป็นต้น มนุษย์ก็ยังได้รับอนุญาตให้เข้ามาแทรกแซงเป็นครั้งคราวเพื่อช่วยคงรักษาและทำให้ระบบนิเวศดีขึ้นแทน เพียงแต่สัตว์ป่ายังคงต้องเผชิญกับผู้ล่า ความอดอยาก และความรุนแรงอื่นๆในธรรมชาติต่อไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกอย่างปฏิเสธไม่ได้ แต่เมื่อเทียบกับการไม่ให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่าอันนำไปสู่การอนุญาตให้มนุษย์เข้ามาแทรกแซงในระดับการควบคุมห่วงโซ่อาหาร ก็จะพบว่านี่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกมากกว่า ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.3.2.4 ว่าการ

²²⁰ สรุปลงจาก Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 153-154)

²²¹ Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 154)

แทรกแซงในระดับดังกล่าวจะนำไปสู่การสร้างความทรمانให้กับสัตว์ป่าที่ต้องเผชิญหน้ากับมนุษย์ผู้ที่พวกมันหวาดกลัวซึ่งเข้ามาจัดการความเป็นอยู่ของพวกมันอย่างใกล้ชิด และสัตว์ป่ายังอาจได้รับความทรمانจากการถูกกักขังหรือกักบริเวณเพื่อแยกสัตว์ผู้ล่าออกจากเหยื่อ เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการที่มนุษย์เข้ามาแทรกแซงเพื่อยุติการฆ่าและความรุนแรงอื่นๆในป่าจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามที่สัตว์ปัจเจกเคยได้จากการมีเสรีภาพจะต้องสูญเสียไปจากการถูกกักขังหรือกักบริเวณ รวมถึงพวกมันอาจไม่สามารถแสดงออกพฤติกรรมที่พวกมันต้องการได้อย่างเต็มที่เพราะกลัวแต่หวาดระแวงมนุษย์ ซึ่งการสูญเสียเสรีภาพนี้อาจเทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ซึ่งโดนลั่นกับคิมลิก้า ยกตัวอย่างเรื่องรัฐตำรวจที่ประกาศเคอร์ฟิวและจำกัดการเคลื่อนที่ของผู้คนที่แม้ว่าการทำเช่นนี้จะสามารถหยุดอัตราการฆาตกรรมและอาชญากรรมรุนแรงได้ แต่เสรีภาพหรือชีวิตอันเจริญงอกงามที่ได้จากการเคลื่อนที่หรือจากการมีชีวิตที่มีความท้าทายซึ่งคุ้มค่ากับการมีความเสี่ยงนั้นก็ต้องสูญเสียไปด้วย²²² ซึ่งเมื่อย้อนกลับมาพิจารณากรณีสัตว์ป่าอีกครั้งก็อาจกล่าวได้ว่า แม้ความสามารถโดยรวมของสัตว์ป่าจะไม่เพียงพอต่อการจัดการความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกในระดับที่ไม่มีความเสี่ยงจากผู้ล่า ความอดอยาก และความรุนแรงอื่นๆ แต่ก็เพียงพอสำหรับผลประโยชน์อื่นๆ เช่น เสรีภาพ เป็นต้น ในขณะที่ถ้าเราพิจารณาว่าความสามารถโดยรวมดังกล่าวของสัตว์ป่าไม่เพียงพอสำหรับการมีอำนาจสูงสุดแล้วต้องเรียกร้องให้มนุษย์เข้ามาแทรกแซงในระดับใหญ่โตนี้ ความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามที่ขึ้นตรงกับการมีเสรีภาพซึ่งสัตว์ป่าจำเป็นต้องการมากกว่าการถูกมนุษย์เข้ามาควบคุมเบ็ดเสร็จก็จะต้องสูญเสียไป เหลือไว้เพียงชีวิตที่ปลอดภัยแต่ไม่น่าพึงพอใจเพราะขาดเสรีภาพในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสรีภาพที่จะหลีกเลี่ยงหนีมนุษย์ผู้ที่พวกมันหวาดกลัว

ส่วนตัวอย่างที่เล็ดวิยกยกขึ้นมาเกี่ยวกับการแทรกแซงเพื่อปกป้องกวางมูสในเทือกเขาร็อกกีจากผู้ล่าซึ่งสามารถทำได้โดยไม่รบกวนต่อโครงสร้างทางสังคมที่ความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของกวางปัจเจกขึ้นตรงนั้น ผู้วิจัยยอมรับว่าการแทรกแซงในกรณีนี้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แต่กรณีอื่นๆก็อาจไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากผู้วิจัยมองว่ากรณีการปกป้องกวางมูสดังกล่าวทำได้ง่ายกว่าเนื่องจากมีอุปสรรคน้อยกว่า เช่น เพราะกวางมูสเป็นสัตว์บกและเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ที่สามารถสังเกตได้ง่าย เป็นต้น แต่เมื่อเทียบกับสัตว์ขนาดเล็กที่มีประชากรจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วทุกแห่งในป่าหรือสัตว์ที่ใช้ชีวิตในพื้นที่ที่มนุษย์เข้าถึงได้ยาก ได้แก่ ไตดิน ในอากาศ ในน้ำ โดยเฉพาะในร่องลึกของกันมหาสมุทร การที่เราจะบรรลุเป้าหมายของการปกป้องพวกมันทั้งหมดจากผู้ล่า ความอดอยาก และความรุนแรงอื่นๆ นอกจากจะเป็นไม่ไปได้นี้เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากรของเราแล้ว การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวก็คงจะหลีกเลี่ยงได้ยากที่จะไม่รบกวนต่อโครงสร้างทางสังคมของสัตว์ป่าหรือยากที่จะไม่มีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเหมือนกับในกรณีกวางมูส ตัวอย่างเช่น เราคงไม่

²²² Donaldson & Kymlicka (2013: pp. 158)

สามารถปกป้องฝูงปลาหรือฝูงนกอพยพจากผู้ล่าได้ถ้าเราไม่กักขังหรือพยายามเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของพวกมัน เป็นต้น นี่ยังไม่รวมผลกระทบร้ายแรงจากการแทรกแซงธรรมชาติในระดับใหญ่ที่อาจตามมา ดังที่นักทฤษฎีสัตว์หรือนักทฤษฎีนิเวศวิทยาหลายคนมักพูดถึงการอ้างเหตุผลเรื่องความผิดพลาด (fallibility argument) ที่ว่าระบบธรรมชาติมีความซับซ้อนและใหญ่โตเกินกว่าที่มนุษย์จะสามารถเข้าใจได้ทั้งหมด ทำให้การพยายามสร้างการเปลี่ยนแปลงใดๆ อาจส่งผลกระทบต่อคาดการณ์ได้ยากและจะส่งผลกระทบในระดับใหญ่โต และเคยมีตัวอย่างเหตุการณ์เลวร้ายที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วจากการพยายามแทรกแซงห่วงโซ่อาหารเพื่อลดความทรمانแต่สุดท้ายกลับเพิ่มความทรمانมากกว่าเดิม^{223 224} ดังนั้น การแทรกแซงในระดับใหญ่โตนี้ที่มีแนวโน้มจะสร้างความเสี่ยงให้เกิดความทรمانมากกว่าบรรเทาจึงถือว่าสร้างผลกระทบเชิงลบต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกด้วย จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การไม่ให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่าอันเปิดทางให้การแทรกแซงในระดับใหญ่โตของมนุษย์นี้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ปัจเจกมากกว่าการให้อำนาจสูงสุดแก่สัตว์ป่าอันต่อต้านการแทรกแซงดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอเพิ่มเติมว่าแม้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์จะประสบปัญหาเรื่องการสูญเสียสาระสำคัญของโมทัศน์ทางการเมืองที่ใช้กับกรณีมนุษย์เมื่อต้องถูกนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีสัตว์ ดังเช่นที่โมทัศน์อำนาจสูงสุดดูเหมือนว่าจะถูกลดบทบาทให้เหลือแค่การปกป้องความเป็นอยู่ที่ดีและการเจริญงอกงามของสัตว์ป่า โดยตัดเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะพิเศษบางอย่างของกลุ่มปัจเจกหรือความรับผิดชอบบางอย่างของปัจเจกผู้ถือครองสิทธิดังกล่าว อันมีความสำคัญในกรณีมนุษย์ทิ้งไป แต่ผู้วิจัยก็มองว่าโมทัศน์การเมืองเหล่านี้ก็ยังให้การปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ที่หาไม่ได้ในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ กล่าวคือ ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ที่เน้นเฉพาะสิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียวนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องการปกป้องผลประโยชน์พื้นฐานของสัตว์จากการถูกละเมิดโดยอ้อม ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก้าวข้ามข้อจำกัดนี้ได้เนื่องจากการจัดหาเครื่องมือสำหรับการปกป้องดังกล่าวได้แก่ มีสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมที่ปกป้องสัตว์เลี้ยงจากการถูกเพิกเฉยต่อการมีตัวตนของพวกมันในชุมชนมนุษย์ มีสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองและสิทธิความเป็นผู้פקังที่ปกป้องสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าตามลำดับจากผลกระทบเชิงลบจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ เป็นต้น และแม้ว่าโมทัศน์เหล่านี้จะไม่ได้มีมาตรฐานหรือเนื้อหาที่เทียบเท่ากับอันที่ใช้กับกรณีมนุษย์ แต่ก็ถือว่าโมทัศน์เหล่านี้เป็นเครื่องมือที่เราจะสามารถจินตนาการได้ในตอนนี้สำหรับการปกป้อง

²²³ ตัวอย่างเช่น โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างถึงงานเขียนของ Calorine Fraser (2009) ที่บรรยายว่าระบบนิเวศที่ติดตอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโอคาวังโกถูกทำลายเพราะการตัดทิ้งจระเข้โดยมนุษย์ ซึ่งส่งผลให้ประชากรปลาตุกเพิ่มขึ้นจนทำลายปลาอื่นๆ เช่น ปลาเสือ และปลาลิม ส่วนปลาและนกที่เคยกินลูกจระเข้ก็ต้องทรمانจากการขาดแคลนอาหารเช่นกัน ดังนั้น การแทรกแซงนี้จึงถือเป็นการเพิ่มความทรمانมากกว่าบรรเทา

²²⁴ Donaldson & Kymlicka (2011: pp. 164)

ผลประโยชน์เพิ่มเติมดังกล่าวของสัตว์อันต่อต้านการถูกละเมิดโดยง่ายโดยมนุษย์เพียงเพราะการละเมิดนั้นจะให้ประโยชน์แก่มนุษย์

บทสรุป

คุณค่าทางศีลธรรมที่ได้จากทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือ ความเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ใน 2 ระดับ ได้แก่ 1) ความเท่าเทียมกันในการมีสิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพที่ซึ่งสัตว์ไม่ต้องเสียสละผลประโยชน์พื้นฐานของตนเองเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ และนี่ยังเป็นความเท่าเทียมตามมาตรฐานของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์อีกด้วย 2) ความเท่าเทียมในการมีสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่ซึ่งผลประโยชน์เพิ่มเติมอื่นๆของสัตว์ได้รับการปกป้องอย่างเท่าเทียมกับมนุษย์ เช่น ความพึงพอใจของสัตว์เลี่ยงจากการมีอิสระในการใช้ชีวิตมากขึ้นและการเป็นที่ยอมรับในสังคมมนุษย์ ผลประโยชน์ที่จะปกครองชุมชนตนเองของสัตว์ป่า อันต่อต้านการคุกคามโดยคนนอก ความปลอดภัยในการอยู่อาศัยในชุมชนมนุษย์ของสัตว์กึ่งป่า เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเท่าเทียมในอีกระดับที่หนึ่งหาไม่ได้ในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

และผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการอ้างเหตุผลเพื่อสิทธิสัตว์โดยทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิสคอนใน 2 เรื่องหลัก ได้แก่

1) การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐาน เหมือนกับมนุษย์ บนฐานการที่ทั้งคู่เป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์หรือมีผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน และ ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะใช้ปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ เนื่องจากเหตุผลต่อต้านสิทธิสัตว์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ความเชื่อแบบคาร์ทีเซียน การอ้างคำสอนศาสนา การอ้างว่าสัตว์มีความสามารถทางารรู้คิดที่ต่ำกว่ามนุษย์ และการอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ ล้วนแต่สามารถหาข้อโต้แย้งได้ทั้งสิ้น

2) การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ เหมือนกับมนุษย์ บนฐานการที่ทั้งคู่เป็นปัจเจกที่อยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่มีต่อชุมชนการเมืองที่มีเขตแดนหนึ่งๆ ไม่ว่าจะในฐานะสมาชิกเต็มตัว สมาชิกไม่เต็มตัว และคนนอก ของชุมชนหนึ่งๆ เช่นเดียวกับกรณีมนุษย์ ซึ่งสิทธิเชิงบวกดังกล่าวของสัตว์สามารถแบ่งย่อยเป็น 3 อัน ได้แก่

2.1) สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม (right to co-citizenship) ในชุมชนมนุษย์ของสัตว์เลี้ยง ในฐานะที่สัตว์เลี้ยงเป็นสมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์และมีความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ เหมือนกับมนุษย์ และ ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะใช้ปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์เลี้ยง เนื่องจากเหตุผลต่อต้านที่มีอยู่ นั่นคือ การอ้างว่าสัตว์มีความสามารถทางารรู้คิดที่ต่ำกว่ามนุษย์นั้นสามารถหาข้อโต้แย้งได้

2.2) สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง (right to sovereignty over their territory) ของสัตว์ป่า ในฐานะที่สัตว์ป่าเป็นสมาชิกในชุมชนที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ และมีความสามารถพิเศษสำหรับการมีอำนาจสูงสุดในชุมชนของตนเอง เหมือนกับมนุษย์ และ *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้ปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ป่า เนื่องจากเหตุผลต่อต้านที่มีอยู่ นั่นคือ การที่ชุมชนสัตว์ป่าขาดการมีอยู่ของรัฐนั้นสามารถหาข้อโต้แย้งได้

2.3) สิทธิความเป็นผู้พักพิง (right to denizenship) ของสัตว์กึ่งป่า ในฐานะที่สัตว์กึ่งป่าเป็นสมาชิกแบบไม่เต็มตัวของชุมชนมนุษย์ หรือมีวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ เหมือนกับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วม และยัง *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้ปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์กึ่งป่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชัดเจนว่าโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการสนับสนุนให้เราปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ หรือต่อสัตว์แต่ละกลุ่ม ในหนทางที่แตกต่างกัน ในบางเรื่อง เช่น การให้สิทธิการปกป้องจากผู้ล่าแก่มนุษย์และสัตว์เลี้ยง แต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่า การให้สิทธิเชิงบวกมากมายแก่สัตว์เลี้ยงแต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์ป่า เป็นต้น แต่ถึงกระนั้น ทั้งคู่มิ *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* สนับสนุนและโดนัลสันกับคิมลิก้ามีข้อโต้แย้งที่มีต่อบางข้อเสนอของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ได้แก่

(1) ข้อโต้แย้งต่อ “ข้อเสนอให้เราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง” ว่าขาดเหตุผลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือในแง่ที่ว่าเหตุผลย่อยที่ใช้สนับสนุนความชอบธรรมของข้อเสนอดังกล่าว นั่นคือ “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” นั้นล้วนสามารถถูกโต้แย้งได้ว่ามีความเข้าใจผิด อันส่งผลให้ข้ออ้างดังกล่าวขาดความน่าเชื่อถือและยังทำให้ข้อเสนอนี้ของฟรานซิสโอนละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

(2) ข้อโต้แย้งต่อ “ข้อเสนอให้ปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง” ว่าไม่เพียงพอที่จะปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง เพราะข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้ปกป้องพวกมันจากการทำอันตรายโดยอ้อมจากโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมมนุษย์ และยังตัดโอกาสที่สัตว์เหล่านี้จะได้รับการแทรกแซงที่พึงประสงค์โดยมนุษย์เพื่อให้ความช่วยเหลือพวกมันในบางกรณี อีกทั้งข้อเสนอนี้ยังเป็นไปไม่ได้ในกรณีสัตว์กึ่งป่าเนื่องจากสัตว์เหล่านี้ไม่ได้ดำรงอยู่อย่างแยกโดดเดี่ยวจากมนุษย์ตั้งแต่แรก

จากที่กล่าวมาทั้งหมด การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะให้กับสัตว์โดยที่ไม่ได้หักล้างสิทธิพื้นฐานของสัตว์ตามความคิดของฟรานซิสโอน ประกอบกับบางข้อเสนอของฟรานซิสโอนสามารถถูกพิจารณาได้ว่าละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1)

บทที่ 3 แนวคิดอื่นๆที่โต้แย้งทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

แนวคิดอื่นๆที่โต้แย้งต่อทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีอยู่มากมาย แต่วิทยานิพนธ์นี้เลือกนำเสนอเพียงอันเดียวคือ แนวคิดของไรท์ เซาธัน (Rhys Southan) ในเว็บไซต์ Let Them Eat Meat หัวข้อ Zoopolis: A Political Theory of Animal Rights Does Not Save Veganism from its Contradictions ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสูงสุดของชุมชนสัตว์ป่าที่ สุดโต่งมากกว่าของโดนัลสันกับคิมลิก้า กล่าวคือ เซาธันต่อต้านการที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าในหลายกรณี ได้แก่ การไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผัก และเพื่อขอผ่านทางหรือใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการอ้างเหตุผลของเซาธันที่โต้แย้งต่อบางข้อเสนองานของโดนัลสันกับคิมลิก้า โดยเน้นประเด็นที่แสดงถึงการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลสันกับคิมลิก้าซึ่งมีความสำคัญสำหรับการประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์โดยผู้วิจัยในบทที่ 4

การละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมโดยโดนัลสันกับคิมลิก้า

ผู้วิจัยมองว่าข้อโต้แย้งที่เซาธันมีต่อข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าที่อนุญาตให้มนุษย์สามารถเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าได้ในหลายเป้าหมาย ได้แก่ การไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผักในป่า และเพื่อขอผ่านทางหรือขอใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่านั้นสามารถแสดงให้เห็นว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าก็อาจมีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิส ไอน์ที่บอกให้เรา *ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมาะสมในหนทางที่เหมาะสม* ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะ *ไม่ทำ* โดยผู้วิจัยสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่า มนุษย์และสัตว์ป่าเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองอันมีความชอบธรรมในการต่อต้านคนนอกเหมือนกัน
- (2) แต่การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าในหลายกรณีนั้น ดูเหมือนว่าจะแสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่า *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน*
- (3) โดนัลสันกับคิมลิก้า *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนการอนุญาตดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้น การละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมของโดนัลสันกับคิมลิก้าในเรื่องดังกล่าวสามารถแบ่งย่อยเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ก. การปฏิบัติในหนทางที่ไม่เหมือนกัน และ ข. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะทำ

ส่วนประเด็นเรื่องความเป็นกรณีที่เหมาะสม หากเรายึดตามทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าเป็นฐานก็จะได้ว่า มนุษย์กับสัตว์ป่าเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะสมาชิกผู้มี

สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์หรือมีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนชุมชนตนเองอันมีความชอบธรรมในการปกครองตนเองเพื่อรักษาวิถีชีวิตที่พวกเขาผูกพันและต่อต้านการคุกคามโดยคนนอกเหมือนกัน

ก. การปฏิบัติในหนทางที่ไม่เหมือนกัน

ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 2.3.2.2 (ข. 5.2) ว่าตามความคิดของโดนัลสันกับคิมลิก้า เมื่อเราให้อำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าแล้ว มนุษย์ก็จะถือเป็นคนนอกของชุมชนสัตว์ป่า แต่ถึงกระนั้น มนุษย์ยังสามารถเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าได้ในฐานะผู้เยี่ยมชมเยียน (visitor) และการเป็นผู้เยี่ยมชมเยียนนี้ก็อนุญาตให้มนุษย์สามารถไปเยือนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพื่อเที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผักในป่าโดยคงเหลือไว้อย่างเพียงพอและยังมีสภาพดีให้กับสัตว์อื่น และเพื่อขอผ่านทางหรือใช้แนวเชื่อมต่อในป่าได้ อย่างไรก็ตาม เขาแธนมียข้อคัดค้านว่าการอนุญาตดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าขาดความชอบธรรมเนื่องจากยังไม่สามารถเทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ดังนี้

1) กรณีการไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม เขาแธนมียข้อคัดค้านว่า ถ้าเราไม่ได้เข้าป่าเพื่อไปทำประโยชน์ให้กับสัตว์ป่า เราก็เป็นเพียงผู้บุกรุก เนื่องจากการไปเยือนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพียงแค่วางชม นอกจากสัตว์ป่าจะไม่ได้ประโยชน์อะไรแล้ว ยังทำให้พวกมันเสียประโยชน์อีกด้วยเพราะการปรากฏตัวของมนุษย์สร้างความหวาดกลัวให้กับพวกมันหรือการขับรถเข้าไปในป่าก็อาจไปเหยียบอาหาร บ้านหรือตัวของพวกมันโดยไม่ได้ตั้งใจ²²⁵ และเขาแธนมียข้อคัดค้านว่าการไปเยือนเขตแดนป่านี้อาจไม่สามารถเทียบเคียงได้กับในกรณีมนุษย์ เพราะอย่างหลังนั้นผู้เยี่ยมชมเยียนจะมีการต่างตอบแทนด้วยประโยชน์และไม่ได้เป็นภัยคุกคาม เช่น พลเมืองของประเทศหนึ่งได้รับประโยชน์จากผู้เยี่ยมชมเยียนต่างชาติ อาทิ รายได้จากนักท่องเที่ยว ความเพลิดเพลินจากการพบเจอกับคนต่างวัฒนธรรม เป็นต้น แต่ในสายตาของสัตว์ป่า มนุษย์ผู้มาเยือนเป็นเหมือนชาวต่างชาติที่เข้ามาสร้างความเสียหายให้กับพวกมัน²²⁶

2) กรณีการเข้าไปเก็บพืชผักในป่า เขาแธนมียข้อคัดค้านว่า การที่มนุษย์เข้าไปถอดถอนทรัพยากรในป่าโดยที่สัตว์ป่าไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธนั้นดูเหมือนว่าจะขัดแย้งกับการมีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองของพวกมัน เพราะนี่เทียบเคียงได้กับการถูกลั่นโดยคนแปลกหน้าที่เข้ามาในบ้านแล้วหยิบฉวยพืชผักไป และในกรณีมนุษย์นั้นรัฐหนึ่งๆก็ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาตินำทรัพยากรออกไปโดยไม่มีการจ่ายค่าชดเชยแม้ว่าจะเหลือไว้เพียงพอและยังมีสภาพดีก็ตาม²²⁷

3) กรณีการใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า เขาแธนมียข้อคัดค้านว่า การที่มนุษย์สามารถเคลื่อนที่เข้าเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าได้ในฐานะการขอใช้สิทธิผ่านทาง (right of way) หรือสิทธิการใช้แนวเชื่อมต่อ (right of corridor) เช่น ใช้ถนนหรือเส้นทางเดินเรือที่ตัดผ่านเขตแดนป่าเพื่อไปยังอีกชุมชน

²²⁵ สรุปรจาก Southan [Online] (2017)

²²⁶ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน

²²⁷ สรุปรจาก เรื่องเดียวกัน

มนุษย์หนึ่ง ไม่สามารถเทียบเคียงได้กับการที่ชนร่อนเร่หรือชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ขอใช้สิทธิ ดังกล่าวในการอพยพข้ามเขตแดนรัฐสมัยใหม่หนึ่งๆตามวิถีชีวิตของพวกเขา เนื่องจากเขาแธนมองว่าการที่กลุ่มคนดังกล่าวเคลื่อนที่เข้าไปในเขตแดนของพลเมืองประเทศอื่นเพื่อบรรลุเป้าหมายของพวกเขา ก็ยังมีความแตกต่างจากการที่มนุษย์เคลื่อนที่เข้าไปในเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่า ในแง่ที่ว่า การใช้เส้นทางของกลุ่มคนเหล่านี้ไม่ได้สร้างความเสียหายให้กับพลเมืองเจ้าของเขตแดนและพลเมือง ดังกล่าวก็ยังสามารถใช้ประโยชน์จากเส้นทางของผู้อพยพเหล่านี้ได้ ในขณะที่แนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในเขตแดนป่าสร้างความเสียหายต่อสัตว์ป่าที่นอกจากพวกมันจะไม่ได้ประโยชน์อะไรจากถนนแล้ว พวกมันยังได้รับความเสี่ยงจากการถูกรถชนด้วย และการเทียบเคียงที่ตรงกรณีกว่าควรเป็นการที่ชนร่อนเร่เข้าไปสร้างความเสียหายให้กับพลเมืองประเทศนั้นๆ เช่น เข้าไปการก่อการร้าย เป็นต้น²²⁸

อีกทั้งเขาแธนยังอ้างว่า การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเรียกร้องให้เราบรรเทาความเสี่ยงหรือลดเซกซ์สัตว์ป่าในเรื่องอื่นๆโดยไม่จำเป็นต้องปิดการใช้งานแนวเชื่อมต่อในป่านั้นแสดงถึงการมีชนชั้นทางศีลธรรม ในแง่ที่ว่ามีความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ของมนุษย์ที่ได้จากแนวเชื่อมต่อมากกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่จะไม่ถูกทำอันตรายโดยอ้อม เพราะสัตว์ป่าไม่ได้ต้องการให้เราสร้างอุโมงค์ลอดป่า หรือจำกัดความเร็วพาหนะ หรือให้การรักษายาบาลพวกมันหลังถูกรถชน พวกมันไม่ต้องการให้มีพาหนะหรือแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในเขตแดนของพวกมันเลย²²⁹

ข. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะทำ

ตามความคิดของเขาแธน เหตุผลที่โดนัลสันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนความชอบธรรมของการอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่า ได้แก่ การอ้างว่าเพราะสัตว์ป่าก็ต้องขอใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนชุมชนมนุษย์เหมือนกัน และการอ้างว่าเพราะสัตว์ป่าก็สร้างความเสี่ยงให้กับมนุษย์ด้วย ล้วนแต่สามารถถูกโต้แย้งได้ดังนี้

(1) เขาแธนโต้แย้งเหตุผลเรื่อง “เพราะสัตว์ป่าบางชนิดก็จำเป็นต้องใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนชุมชนมนุษย์ในการอพยพตามฤดูกาล ดังนั้น มนุษย์ก็ควรใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่าได้” โดยเขาอ้างว่าเหตุผลดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าแสดงถึงการต่างตอบแทนที่สัตว์ป่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะสัตว์ในเขตแดนป่าเป็นฝ่ายได้รับอันตรายอย่างต่อเนื่องจากการใช้แนวเชื่อมต่อของมนุษย์ ในขณะที่เส้นทางอพยพของสัตว์ป่าหลายชนิดไม่ได้สร้างความเสี่ยงในแบบเดียวกันให้กับมนุษย์ เช่นนกสามารถบินอยู่เหนือชุมชนมนุษย์ได้โดยไม่ได้ทำอันตรายมนุษย์ เป็นต้น²³⁰

²²⁸ สรุปลจาก Southan [Online] (2017)

²²⁹ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน

²³⁰ สรุปลจาก เรื่องเดียวกัน

(2) เขาแรนโต้แย้งเหตุผลเรื่อง “เพราะสัตว์ป่าเองก็สร้างความเสี่ยงให้กับมนุษย์ เช่น กวางมูสปะทะกับรถยนต์บนถนนในเขตชนบท นกเข้าไปในใบพัดเครื่องบิน สัตว์หลายชนิดมีพิษหรือเชื้อไวรัส หมึกหรือหอยทากหรือซางโงมตีมนุษย์โดยตรง เป็นต้น ดังนั้น มนุษย์ก็ไม่จำเป็นต้องยกเลิกโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ที่สร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่าเช่นกัน” โดยเขาอ้างว่าเหตุผลดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าแสดงถึงการต่างตอบแทนที่สัตว์ป่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์ดังกล่าวเป็นความเสี่ยงที่เล็กน้อยเนื่องจากมันทำอันตรายมนุษย์แค่ในระดับปัจเจกหรือกลุ่มปัจเจก ในขณะที่ความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าหลายอย่างได้ทำอันตรายสัตว์ป่าในระดับชุมชน เช่น ภาวะโลกร้อนอันเกิดจากฝีมือของมนุษย์เป็นหลักได้ทำให้น้ำแข็งขั้วโลกละลายส่งผลให้หิมะขั้วโลกสูญเสียน้ำจืด มลพิษทางน้ำทำอันตรายสัตว์ป่าที่ขึ้นตรงต่อแหล่งน้ำเป็นวงกว้าง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เขาแรนโต้แย้งว่าแม้ว่าความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าบางอันจะมีความชอบธรรมในแง่การป้องกันตัวของมนุษย์จากสัตว์แพร่เชื้อหรือสัตว์ร้ายโจมตี แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกอันจะมีความชอบธรรม ดังเช่นกิจกรรมการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ของมนุษย์ไม่มีความชอบธรรมทั้งในแง่การไม่ได้ตอบสนองความจำเป็นเพื่อป้องกันตัวของมนุษย์และยังสร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่าที่ยิ่งใหญ่กว่า ความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์²³¹

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าตามความคิดของเขาแรนโต้ อ้างอิงของโดนัลสันกับคิมลิก้าเรื่อง “สัตว์ป่าก็สร้างความเสี่ยงให้มนุษย์” นี้ยังไม่เพียงพอที่จะใช้สนับสนุนความชอบธรรมของความเสียหายบางอันที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่า และนี่เปิดต่อความเป็นไปได้ที่ว่าข้ออ้างดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าไม่เพียงพอที่จะใช้สนับสนุนความชอบธรรมต่อความเสี่ยงของสัตว์ป่าที่ได้รับจากการใช้แนวเชื่อมต่อในป่าของมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะความเสี่ยงดังกล่าวที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าไม่มีความจำเป็นในแง่การป้องกันตัวของมนุษย์ และยังทำอันตรายต่อสัตว์ป่าอย่างยิ่งใหญ่กว่าที่สัตว์ป่าทำกับมนุษย์ ดังเช่นที่การมีอยู่ของถนนเกิดจากการทำลายถิ่นอาศัยบางส่วนของสัตว์ป่าอันส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าไปแล้วครั้งหนึ่งและมันยังได้ทำอันตรายต่อชีวิตสัตว์ป่าปัจเจกอยู่บ่อยครั้ง

อย่างไรก็ตาม เขาแรนโต้ไม่ได้ปฏิเสธการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าของมนุษย์โดยทั้งหมด ดังที่เขาเห็นด้วยกับโดนัลสันกับคิมลิก้าในการอนุญาตให้มนุษย์เข้าช่วยเหลือสัตว์ป่าที่ประสบภัยธรรมชาติเพื่อเป็นชดเชยสัตว์ป่าจากการที่พวกเขาเป็นสาเหตุหลักของภัยธรรมชาติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เขาแรนโต้แย้งว่าการให้ความช่วยเหลือสัตว์ป่าใดๆนั้นถ้าเราสามารถทำได้โดยไม่ต้องผ่านเข้าเขตแดนป่าเราก็ควรทำ เช่น การฉีดวัคซีนให้สัตว์ป่าสามารถทำได้โดยการพ่นลงมาจากเครื่องบิน การหยุดยั้งอุกกาบาตสามารถทำได้โดยที่มนุษย์ไม่ต้องเข้าป่า เป็นต้น ส่วนการเข้าป่าเพื่อช่วยชีวิตสัตว์บาดเจ็บหรือกวางพลาดตกน้ำ เขาแรนโต้มองว่าเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์เพราะสัตว์ป่าไม่ต้อนรับ

²³¹ สรุปจาก Southan [Online] (2017)

มนุษย์อยู่แล้ว และถ้าเรายังตั้งต้นจะทำสิ่งเหล่านี้ต่อไปเราก็อาจไปรบกวนการใช้ชีวิตประจำวันของพวกเขา เช่น ทำให้พวกมันไม่กล้าไปยังทะเลสาบที่ซึ่งมนุษย์เคยปรากฏตัว เป็นต้น²³²

บทสรุป

หากพิจารณาข้อโต้แย้งที่เฮาแรนมีต่อทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าในเรื่องการอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพื่อเที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผัก และเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่า เราก็อาจกล่าวได้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ในแง่ที่ว่าทั้งคู่ยอมรับว่ามนุษย์กับสัตว์ป่า เป็นกรณีที่เหมือนกัน ในฐานะสมาชิกผู้มีสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์หรือมีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนชุมชนตนเองอันมีความชอบธรรมในการต่อต้านการคุกคามโดยคนนอกเหมือนกัน แต่ทั้งคู่กลับยอมรับการปฏิบัติต่อทั้งสอง ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน บนฐานความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ของมนุษย์ที่จะได้รับจากการไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเป้าหมายเหล่านี้ มากกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ไม่ต้องการให้มนุษย์ปรากฏตัวในเขตแดนของพวกมันและไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากการมีอยู่ของแนวเชื่อมต่อดังกล่าว ซึ่งความลำเอียงนี้สามารถพิจารณาได้จากการที่เหตุผลที่โดนัลสันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนความชอบธรรมของการอนุญาตดังกล่าวนั้น ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวสามารถถูกโต้แย้งได้ว่าเป็นการต่างตอบแทนที่สัตว์ป่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ

อย่างไรก็ตาม ในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะนำข้อคัดค้านของเฮาแรนนี้ไปใช้พิจารณาเพื่อประเมินว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองของโดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง พร้อมทั้งให้เหตุผลสนับสนุนเพิ่มเติมเชิงเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งดังกล่าว และให้เหตุผลสนับสนุนเพิ่มเติมอื่นๆที่น่าจะใช้ปกป้องทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ได้ด้วย

²³² สรุปลจาก Southan [Online] (2017)

บทที่ 4 ประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์

ในบทนี้จะนำเสนอการประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าโดยผู้วิจัย ซึ่งแบ่งเนื้อหาการประเมินออกเป็น

4.1 การประเมินเชิงบวก ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

4.2 การประเมินเชิงลบ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง

4.1 การประเมินเชิงบวก

ดังที่กล่าวไปแล้วในบทนำว่า การที่ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิโอนได้ดีกว่าที่ฟรานซิโอนทำในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของเขานั้นมาจากข้อสังเกตเบื้องต้นของผู้วิจัยที่ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์สนับสนุนว่าสัตว์มี “สิทธิพื้นฐาน+สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ” ในขณะที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์สนับสนุนว่าสัตว์มีแค่ “สิทธิพื้นฐาน” เพียงอย่างเดียว ดังนั้นนี่จึงบ่งชี้ว่าอย่างแรกย่อมต้องให้ความเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ได้ดีกว่าอย่างหลัง เนื่องจากมีการนำสิทธิต่างๆในกรณีมนุษย์มาประยุกต์ใช้กับสัตว์จำนวนมากว่า และในหัวข้อนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ทั้งในเรื่อง ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมาะสม และ ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ รวมถึงการมีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะสนับสนุน ง. การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง

ก. ความเป็นกรณีที่เหมาะสม

ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอหลักของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ (ฟรานซิโอน) และของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ (โดนัลสันกับคิมลิก้า) ในเรื่องการนำสิทธิในกรณีมนุษย์มาประยุกต์ใช้กับสัตว์บนฐานการมีคุณลักษณะร่วมกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์เป็นตารางเปรียบเทียบดังนี้

	การปฏิบัติต่อสัตว์เหมือนกับมนุษย์	สัตว์เป็นกรณีที่เหมาะสมกับมนุษย์
ฟรานซิโอน	การให้สิทธิพื้นฐาน	การมีความรู้สึกสุขทุกข์
โดนัลสันกับคิมลิก้า	การให้สิทธิพื้นฐาน + สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ	การมีความรู้สึกสุขทุกข์ + การอยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ + การมีความสามารถพิเศษ

จากตารางเปรียบเทียบด้านบน เราจะเห็นว่ากรณีที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนยอมรับว่าสัตว์มีแค่สิทธิพื้นฐานเพียงอย่างเดียว²³³ ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าเสนอว่าสัตว์มีสิทธิพื้นฐาน + สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ แสดงให้เห็นว่าในเบื้องต้นนั้นทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ให้ความสำคัญกับความเหมือนระหว่างมนุษย์กับสัตว์แค่ว่าในเรื่องการมีความรู้สึกสุขทุกข์ (sentience) ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ให้ความสำคัญกับความเหมือนทั้งในเรื่องการมีความรู้สึกสุขทุกข์และในเรื่องการที่ปัจเจกผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์นั้นๆ อยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่มีต่อชุมชนมนุษย์หนึ่งๆ อย่างแตกต่างกัน รวมถึงเรื่องความสามารถอื่นๆ ที่สัตว์มี ซึ่งนี่บ่งชี้ว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เพิกเฉยต่อความเหมือนอื่นๆ ที่อาจมีความสำคัญทางศีลธรรม ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ให้ความสำคัญกับความเหมือนดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาลงไปรายละเอียดก็จะพบว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนไม่ได้เพิกเฉยต่อความสัมพันธ์ทางการเมืองเสียทีเดียว เนื่องจากสิทธิพื้นฐานของสัตว์ตามความคิดของฟรานซิโอนที่เรียกเต็มๆ ว่า สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ (basic right not to be treated as things) นั้นได้ทำหน้าที่ปกป้อง “ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมาณจากการถูกใช้เป็นทรัพย์สินของมนุษย์” ของสัตว์ และการที่เราจะรู้จักว่าสัตว์มีผลประโยชน์นี้ก็เรียกร้องให้เราต้องจินตนาการถึงความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสัตว์ว่าไม่ได้แตกต่างจากความสัมพันธ์ที่นายทาสมีต่อทาส ทั้งนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าสภาพที่สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งเลวร้ายและควรได้รับการยกเลิก และผู้วิจัยมองว่าเพียงแค่นี้ก็ถือว่าฟรานซิโอนมีความคิดเกี่ยวกับการอยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองของสัตว์อยู่บ้างแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้พัฒนาไปเป็นความเหมือนในเรื่องการเป็นสมาชิกคนใน-คนนอกของชุมชนการเมืองที่มีเขตแดนหนึ่งๆ ที่จะใช้เรียกร้องการปกป้องผลประโยชน์อื่นๆ เพิ่มเติมโดยสิทธิเชิงบวกทางตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะในแบบที่โดนัลสันกับคิมลิก้าทำ

ส่วนประเด็นเรื่องความน่าเชื่อถือของความเหมือนที่มีความสำคัญทางศีลธรรมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ผู้วิจัยมองว่าประเด็นเรื่องการมีความรู้สึกสุขทุกข์มีความเชื่อถือเพราะมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์รองรับ ในขณะที่ประเด็นเรื่องการอยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะนั้นก็มีความน่าเชื่อถือเช่นกันแต่เราต้องจินตนาการเพิ่มขึ้นเพื่อมองให้เห็นว่าสัตว์ก็อยู่ในความสัมพันธ์ดังกล่าวเหมือนกับมนุษย์จริงๆ เช่น สัตว์เลี้ยงเป็นสมาชิกชุมชนมนุษย์ แต่สัตว์ป่าเป็นสมาชิกของชุมชนอื่น และสัตว์กึ่งป่าไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของชุมชนมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งความเป็นสมาชิก (membership) ในที่นี้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าหมายถึงการเป็น “ส่วนหนึ่ง” ของกลุ่มสังคมหนึ่งๆ เช่น การที่เราเป็นสมาชิกของครอบครัวหนึ่งหรือองค์กรหนึ่ง ก็แสดงว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวนั้นหรือองค์กรนั้น

²³³ ดังที่ฟรานซิโอนกล่าวว่า “จุดยืนของฉันนั้นเรียบง่าย คือ เรามีพันธะในการขยายสิทธิเพียงอันเดียวเท่านั้นให้กับสัตว์ นั่นคือ สิทธิที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นทรัพย์สินของมนุษย์” (Francione 2000: pp. xxxi)

และนั่นทำให้เรามีความแตกต่างบางอย่างจากผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกดังกล่าว เป็นต้น และเมื่อนำสัตว์ใน แต่ละกลุ่มมาพิจารณาในเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งของ ‘กลุ่ม’ ซึ่งในที่นี้หมายถึง ‘สังคมมนุษย์’ ก็จะได้ว่า ความเป็นสมาชิกชุมชนมนุษย์ของสัตว์เลี้ยงหมายถึงการที่สัตว์เลี้ยงเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคมมนุษย์ ในชุมชนหนึ่งๆ และผู้วิจัยก็มองว่าข้ออ้างนี้มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากมีข้อเท็จจริงรองรับ เช่น ข้อเท็จจริงที่ว่าสังคมมนุษย์มีการเลี้ยงสัตว์และสัตว์เลี้ยงก็ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด ดังนั้น สัตว์เลี้ยงจึงไม่มีทางเป็นของสังคมอื่นใดนอกจากสังคมมนุษย์ เป็นต้น เช่นเดียวกันนั้น ความไม่ใช่สมาชิกชุมชนมนุษย์ของสัตว์ป่าและความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ของสัตว์กึ่งป่าก็ สามารถมีความเชื่อถือได้เช่นกัน ถ้าเราพิจารณาสิ่งเหล่านี้ในฐานะสิ่งตรงกันข้ามกับกรณีสัตว์เลี้ยงดังที่ กล่าวมาข้างต้นและสิ่งเหล่านี้ก็มีข้อเท็จจริงรองรับเช่นกัน เช่น ข้อเท็จจริงที่ว่าสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่า โดยทั่วไปไม่ได้ถูกมนุษย์นำพวกมันมาเลี้ยงและไม่ได้ถูกทำให้ขึ้นตรงต่อการดูแลของมนุษย์เพื่อความ อยู่รอด หรือข้อเท็จจริงที่ว่าสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ใช่ที่ตั้งของสังคมมนุษย์ เป็นต้น จากที่กล่าว มาข้างต้น สรุปได้ว่าความน่าเชื่อถือของการที่สัตว์อยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะที่มีต่อชุมชน มนุษย์นั้นสามารถอนุมานได้จากความหมายโดยทั่วไปของคำว่าความเป็นสมาชิก บวกกับข้อเท็จจริง ของความสัมพันธ์ที่สัตว์แต่ละกลุ่มมีต่อสังคมมนุษย์

นอกจากนี้ โดนัลสันกับคิมลิก้ายังอ้างเรื่องความเหมือนกันในเรื่องการมีความสามารถพิเศษ ของสัตว์ เช่น สัตว์เลี้ยงมีขีดความสามารถขั้นต่ำ 3 อย่างสำหรับความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ ในขณะที่สัตว์กึ่งป่าไม่มีบางอันจึงทำให้พวกมันไม่สามารถเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ได้ และสัตว์ ป่ามีความสามารถพิเศษสำหรับการมีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเอง นั่นคือ ความสามารถในการ ตอบสนองต่อความท้าทายที่ชุมชนเผชิญและจัดหาบริบททางสังคมที่สมาชิกจะสามารถเติบโตและ เจริญงอกงามได้ เป็นต้น ซึ่งความเหมือนนี้ก็มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากโดนัลสันกับคิมลิก้าใช้ข้อมูล ทางวิทยาศาสตร์หรือข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ในการสนับสนุนข้ออ้างเหล่านี้

ข. การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน

ตามความคิดของผู้วิจัย การที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มองว่าสัตว์มีทั้ง “สิทธิพื้นฐาน+สิทธิ เจริญงอกงามตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ” ถือว่าเป็นการต่อยอดจาก **ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์** ซึ่ง มีการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในกรณีสิทธิพื้นฐานอยู่แล้ว นั่นคือ

- (1) มนุษย์และสัตว์เป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน
- (2) เมื่อผลประโยชน์ดังกล่าวของมนุษย์ได้รับการปกป้องโดย “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็น สิ่งของ” ดังนั้น สัตว์ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงออกถึงการ ปฏิบัติต่อผู้ผลประโยชน์ที่จะไม่ทรمانเหมือนกัน *ในหนทางที่เหมือนกัน*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์

และ **ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์** ก็ได้ยอมรับชุดการอ้างเหตุผลนี้ ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับจุดยืนสิทธิสัตว์เวอร์ชันที่แข็งแกร่งที่สุด นั่นคือ การยอมรับว่าสัตว์มี “สิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพ (basic right to life and liberty)” บนฐานการมีความรู้สึกสุขทุกข์ ซึ่งมีเป้าหมายเดียวกับ “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ” ของฟรานซิโอน จากนั้นโดนัลสันกับคิมลิก้าจึงค่อยเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะเข้าไป ในขณะที่ฟรานซิโอนหยุดอยู่แค่นี้ ผลลัพธ์ที่ตามมาจึงชัดเจนว่าการเพิ่มเติมสิทธิการเชิงบวกทางการเมืองเข้าไปนี้ย่อมทำให้ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์และสัตว์จำนวนมากว่าที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ให้ โดยส่วนที่เพิ่มเข้ามานี้ก็ไม่ได้มาหักล้างการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันเดิมที่มีอยู่แล้ว

แต่ถึงกระนั้น เราต้องไม่ลืมว่าฟรานซิโอนก็มีการกำหนด “หน้าที่เพิ่มเติม” ให้กับมนุษย์เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเช่นกัน ดังที่ปรากฏในข้อเสนอการเลิกทาสสัตว์ในทางปฏิบัติของเขา (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 1.4.2 และ 1.4.3) ที่ว่าสัตว์เลี้ยงที่ไม่สามารถถูกปล่อยให้เป็นอิสระจากมนุษย์ได้นั้น มนุษย์ก็มีหน้าที่เพิ่มเติม เช่น หน้าที่การดูแลต่อไปอย่างดีที่สุด หน้าที่การคุมกำเนิด เป็นต้น ส่วนในกรณีสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง มนุษย์ก็หน้าที่เชิงบวกเพิ่มเติม เช่น หน้าที่การเคารพถิ่นอาศัย หน้าที่การแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบไม่ใช้ความรุนแรง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าฟรานซิโอนจะมีการเพิ่มเติมการปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์เหล่านี้ แต่เมื่อเทียบกับโดนัลสันกับคิมลิก้าที่ได้กำหนดสิทธิเชิงบวกให้กับสัตว์ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองและมโนทัศน์ทางการเมืองอื่นๆ ผู้วิจัยก็พบว่าการเพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกในแบบของโดนัลสันกับคิมลิก้าให้การปฏิบัติที่เหมือนกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์จำนวนมากว่าในแบบที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ให้ โดยที่ไม่ได้หักล้างของเดิมที่มีอยู่แล้ว ดังนี้

❖ **สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์** ของสัตว์เลี้ยง บนฐานการพิจารณาว่า

- (1) มนุษย์และสัตว์เลี้ยงเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้เป็น “สมาชิกเต็มตัว” ของชุมชนมนุษย์ และมีความสามารถพิเศษสำหรับความเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์ เหมือนกัน
- (2) เมื่อความเป็นสมาชิกดังกล่าวของมนุษย์ถูกกำหนดภายใต้กรอบแนวคิดความเป็นพลเมือง ดังนั้น ความเป็นสมาชิกของสัตว์เลี้ยงก็ควรถูกกำหนดภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงออกถึงการปฏิบัติต่อสมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ทั้งหมด *ในหนทางที่เหมือนกัน*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้ความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยง

เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดจะพบว่า การให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยง ซึ่งประกอบไปด้วยชุดของสิทธิเชิงบวกมากมายนั้นจะทำให้ผลประโยชน์อื่นๆ ของสัตว์เลี้ยงได้รับการปกป้อง *ในหนทางที่เหมือนกัน* กับสมาชิกมนุษย์ด้วย ได้แก่ การเป็นที่ยอมรับในสังคมมนุษย์ การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับมนุษย์ การมีตัวแทนทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความพึงพอใจจากการเคลื่อนที่ที่เพียงพอและการใช้พื้นที่สาธารณะ การมีสุขภาพดี การได้รับคุณค่า

ทางโภชนาการครบถ้วน การไม่ถูกอุปถัมภ์เกินจำเป็น ความปลอดภัยจากผู้ล่า-ความอดอยาก-ภัยพิบัติ
ชีวิตทางเพศและการสืบพันธุ์ที่มีการออกระเบียบ เป็นต้น

และเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ก็จะพบว่าสิทธิความเป็นพลเมืองร่วมให้การ
ปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์จำนวนมากว่าหน้าที่เพิ่มเติมที่ฟรานซิโอนกำหนด
โดยที่ไม่ได้มาหักล้างการปฏิบัติที่เหมือนกันที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ดังนี้

1) การที่ฟรานซิโอนกำหนด “หน้าที่การดูแลสัตว์เลี้ยงที่เกิดมาแล้วต่อไปอย่างดีที่สุด” ให้กับ
มนุษย์ ดังที่เขาเองก็เลี้ยงสุนัข 5 ตัวที่เขาช่วยชีวิตไว้ ให้การดูแลโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของพวกมัน
อย่างมากที่สุด และทำให้พวกมันเป็นวีแกน²³⁴ นั่นก็ยิ่งให้การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันได้น้อยกว่า
ที่สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมให้อยู่ดี เพราะประโยชน์ที่สัตว์เลี้ยงได้รับจากความเป็นพลเมืองร่วมก็ล้วน
แต่ไม่ได้หักล้างสิ่งที่ฟรานซิโอนเรียกว่าการดูแลสัตว์ที่เกิดมาแล้วอย่างดีที่สุดทั้งสิ้น แต่ดูเหมือนว่า
ฟรานซิโอนจะปฏิเสธการปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันบางอันที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเสนอ เช่น ปฏิเสธ
สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสัตว์เลี้ยงดังที่เขาอ้างว่าสิทธิสัตว์สำหรับเขาหมายถึงสิทธิพื้นฐาน
เท่านั้น หรืออาจปฏิเสธการมีส่วนช่วยในการให้ความร่วมมือกับมนุษย์ โดยมองว่านี่แสดงถึงชนชั้นทาง
ศีลธรรม ทั้งๆที่สิ่งเหล่านี้ทำให้สัตว์เลี้ยงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับพลเมืองมนุษย์ เป็นต้น

2) ส่วนการที่ฟรานซิโอนกำหนด “หน้าที่การคุมกำเนิดสัตว์เลี้ยงทั้งหมด” ให้กับมนุษย์ แม้ว่า
หน้าที่ดังกล่าวจะถูกหักล้างโดยสิทธิความเป็นพลเมืองร่วม แต่เราก็ถือว่าหน้าที่ดังกล่าวไม่ได้แสดงถึง
การปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในหนทางที่เหมือนกันอยู่แล้ว ดังนั้น นี่จึงทำให้การให้สิทธิความเป็น
พลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยงนำไปสู่การปฏิบัติ *ในหนทางที่เหมือนกันมากกว่า* เพราะการให้สิทธิดังกล่าว
ไม่ได้นำไปสู่การบังคับให้สัตว์เลี้ยงถูกคุมกำเนิดอย่างเป็นสากล แต่ให้ดูเป็นรายกรณี เช่นเดียวกับใน
กรณีมนุษย์ที่การคุมกำเนิดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ

❖ สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง ของสัตว์ป่า บนฐานการพิจารณาว่า

- (1) มนุษย์กับสัตว์ป่าเป็น *กรณีที่เหมือนกัน* ในฐานะผู้เป็นสมาชิกในชุมชนที่มีรูปแบบสังคม
การเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ และมีความสามารถพิเศษสำหรับการมีสิทธิความเป็น
องค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง เหมือนกัน
- (2) เมื่อการเป็นสมาชิกในชุมชนที่มีรูปแบบสังคมการเมืองที่แตกต่างจากชุมชนอื่นในกรณีมนุษย์
ได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง ดังนั้น การมีคุณสมบัติ
เดียวกันนี้ในกรณีสัตว์ป่าก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงถึงการ
ปฏิบัติต่อผู้มีคุณสมบัติเดียวกันนี้ทั้งหมด *ในหนทางที่เหมือนกัน*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์ป่า

²³⁴ สรุปลจาก Francione [Online] (2007)

เมื่อพิจารณาลงไปในระยะยาวก็พบว่าทำให้สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าจะทำให้ผลประโยชน์อื่นๆของสัตว์ป่าที่นอกเหนือจากผลประโยชน์พื้นฐาน นั่นคือผลประโยชน์ที่จะปกครองตนเองเพื่อคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมที่พวกมันผูกพันและต่อต้านการถูกคุกคามโดยคนนอก ไม่ว่าจะในรูปแบบการบุกรุก การล่าอาณานิคม ผลกระทบข้างเคียง หรือการแทรกแซงเชิงบวกที่ไม่พึงประสงค์ ได้รับการปกป้องในหนทางที่เหมือนกันกับมนุษย์ผู้เป็นสมาชิกชุมชนหนึ่งๆทั้งที่เป็นรัฐชาติสมัยใหม่หรือเป็นชุมชนของชนพื้นเมือง ชนร่อนเร่ ชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ และอื่นๆ

และเมื่อเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ก็พบว่าสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองให้การปฏิบัติต่อสัตว์ป่าในหนทางที่เหมือนกันกับมนุษย์จำนวนมากว่าหน้าที่เพิ่มเติมที่ฟรานซิโอนกำหนด โดยที่ไม่ได้มีการหักล้างการปฏิบัติที่เหมือนกันที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ดังนี้

1) การที่ฟรานซิโอนกำหนด “หน้าที่การไม่ทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่า” ให้กับมนุษย์²³⁵ อันบ่งชี้ว่าสัตว์ป่าได้รับการปกป้องจากการถูกทำลายที่อยู่อาศัยเหมือนกับมนุษย์ นั่นก็ยิ่งให้การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันได้น้อยกว่าที่สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองให้อยู่ดี เพราะสิทธิดังกล่าวนอกจากจะไม่ได้หักล้างการปกป้องสัตว์ป่าจากการถูกทำลายที่อยู่อาศัยเหมือนกับในกรณีมนุษย์แล้ว สิทธิดังกล่าวยังเพิ่มเติมการปกป้องถิ่นอาศัยสัตว์ป่าจากผลกระทบข้างเคียงที่มีสาเหตุมาจากชุมชนมนุษย์ และยังอนุญาตให้ถิ่นอาศัยสัตว์ป่าได้รับความช่วยเหลือจากมนุษย์ได้ในบางกรณีที่มีความชอบธรรม เช่น กรณีภัยพิบัติ เป็นต้น เช่นเดียวกับที่สิทธิดังกล่าวให้ประโยชน์ดังกล่าวแก่มนุษย์ผู้เป็นสมาชิกชุมชนที่มีเขตแดนหนึ่งๆ ซึ่งการให้ประโยชน์สองอย่างหลังนี้แสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ป่ากับมนุษย์ในหนทางที่เหมือนกันอันหาไม่ได้ในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

2) ส่วนการที่ฟรานซิโอนกำหนด “ข้อเสนอให้เราปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง” อันบ่งชี้ว่าสัตว์ป่าไม่ควรได้รับการแทรกแซงจากมนุษย์เพื่อให้ความช่วยเหลือในทุกกรณีนั้น แม้ว่าข้อเสนอดังกล่าวจะถูกหักล้างโดยสิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเอง แต่เราก็ถือว่าข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้แสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่าในหนทางที่เหมือนกันอยู่แล้ว เพราะในกรณีมนุษย์ไม่มีข้อบังคับว่าไม่ให้แทรกแซงเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น การให้สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าจึงนำไปสู่การปฏิบัติ ในหนทางที่เหมือนกันมากกว่า เพราะการให้สิทธิดังกล่าวไม่ได้สั่งห้ามเราจากการแทรกแซงเพื่อให้ความช่วยเหลือสัตว์ป่า อย่างน้อยที่สุดเราก็ได้รับอนุญาตให้แทรกแซงเพื่อช่วยเหลือสัตว์ป่าที่ประสบภัยพิบัติได้ เหมือนกับที่เราได้รับการอนุญาตเดียวกันนี้ในกรณีมนุษย์

²³⁵ Francione & Garner (2010: pp. 1)

❖ สิทธิความเป็นผู้พักพิงในชุมชนมนุษย์ ของสัตว์กึ่งป่า บนฐานการพิจารณาว่า

- (1) สัตว์กึ่งป่ากับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นแค่ผู้อยู่อาศัยร่วมแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วมเป็น *กรณีที่เหมือนกัน* ในฐานะผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของชุมชนมนุษย์
- (2) เมื่อความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของมนุษย์กลุ่มดังกล่าวได้รับการปกป้องโดยสิทธิความเป็นผู้พักพิง ดังนั้น ความไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวของสัตว์กึ่งป่านี้ก็ควรได้รับการปกป้องโดยสิทธิดังกล่าวด้วย เพื่อแสดงถึงการปฏิบัติต่อผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ทั้งหมด *ในหนทางที่เหมือนกัน*
- (3) *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะปฏิเสธการให้สิทธิดังกล่าวแก่สัตว์กึ่งป่า

เมื่อพิจารณาลงไปรายละเอียดก็จะพบว่า การให้สิทธิความเป็นผู้พักพิงแก่สัตว์กึ่งป่าจะทำให้ผลประโยชน์อื่นๆของสัตว์กึ่งป่าที่นอกเหนือจากผลประโยชน์พื้นฐาน ได้แก่ ความปลอดภัยในการอยู่อาศัยโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการปกป้องเต็มรูปแบบจากรัฐ ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตโดยปราศจากการแบกรับความรับผิดชอบของความเป็นพลเมืองร่วม การปกป้องจากการมีมลทินหรือการถูกมองเหยียด การได้รับการแทรกแซงในบางกรณีเพื่อลดความขัดแย้งหรือทำให้สามารถดำรงอยู่ร่วมกับพลเมืองร่วมได้อย่างสงบสุข เป็นต้น ได้รับการปกป้องในหนทางที่เหมือนกันกับมนุษย์ผู้ไม่ใช่สมาชิกเต็มตัวอื่นๆ เช่น ผู้พักพิงที่ขอละเว้น ผู้พักพิงอพยพ เป็นต้น

และเมื่อเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ก็พบว่าสิทธิความเป็นผู้พักพิงให้การปฏิบัติต่อสัตว์กึ่งป่าในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์มากกว่าหน้าที่เพิ่มเติมที่ฟรานซิสโอนกำหนด โดยที่ไม่ได้หักล้างการปฏิบัติที่เหมือนกันที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ดังนี้

1) แม้ว่าฟรานซิสโอนจะกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมให้เราแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงในชุมชนมนุษย์ เช่น กวางที่เข้ามาแตะเล็มพุ่มไม้ประดับตามบ้านเรือน เป็นต้น ในแบบไม่ใช่ความรุนแรงหรือไม่ใช้วิธีการที่เราไม่ใช้กับมนุษย์²³⁶ แต่นี่ก็ยังให้การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันได้น้อยกว่าที่สิทธิความเป็นผู้พักพิงให้อยู่ดี เพราะสิทธิดังกล่าวนอกจากจะไม่ได้หักล้างการปกป้องสัตว์กึ่งป่าจากการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้งเช่นเดียวกับกรณีมนุษย์แล้ว มันยังเพิ่มเติมความปลอดภัยในการอยู่อาศัยให้กับสัตว์กึ่งป่า ช่วยปกป้องจากการถูกมองเหยียด และยังอนุญาตให้มนุษย์แทรกแซงความเป็นอยู่ของพวกมันได้ในบางกรณีเพื่อลดความขัดแย้งหรือทำให้สามารถดำรงอยู่ร่วมกับมนุษย์ได้อย่างสงบสุข เช่นเดียวกับที่มันให้ประโยชน์ดังกล่าวแก่มนุษย์ผู้อยู่อาศัยร่วมในชุมชนหนึ่งๆแต่ไม่ใช่พลเมืองร่วมของชุมชนนั้นๆ ซึ่งการให้ประโยชน์สามอย่างหลังนี้เป็น การปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์กึ่งป่าในหนทางที่เหมือนกันอันหาไม่ได้ในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

²³⁶ Francione (2000: pp. 155)

2) ส่วนการที่ฟรานซิโอนกำหนด “ข้อเสนอให้เราปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง” อันบ่งชี้ว่าสัตว์กึ่งป่าไม่ควรได้รับการแทรกแซงจากมนุษย์เพื่อให้ความช่วยเหลือในทุกกรณีนั้น แม้ว่าข้อเสนอดังกล่าวจะถูกหักล้างโดยสิทธิความเป็นผู้พักพิง แต่เราก็ถือว่าข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้แสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์กึ่งป่าในหนทางที่เหมือนกันอยู่แล้ว เพราะในกรณีมนุษย์นั้นไม่มีข้อบังคับว่าไม่ให้แทรกแซงเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น นี่จึงทำให้การให้สิทธิความเป็นผู้พักพิงแก่สัตว์กึ่งป่านำไปสู่การปฏิบัติ ในหนทางที่เหมือนกันมากกว่า เพราะการให้สิทธิดังกล่าวไม่ได้สั่งห้ามมนุษย์จากการแทรกแซงเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์กึ่งป่าเพื่อให้ทั้งสองดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เหมือนกับที่เราได้รับการอนุญาตเดียวกันนี้ในกรณีมนุษย์

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าการที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าได้เพิ่มเติมสิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะให้กับสัตว์นั้นทำให้ทฤษฎีดังกล่าวมีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ในแง่ที่ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ให้การรับรองสิทธิหรือการปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ ทั้งผลประโยชน์พื้นฐานและผลประโยชน์เพิ่มเติมอื่นๆ อันแสดงถึงปฏิบัติ ในหนทางที่เหมือนกัน จำนวนมากกว่าที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ให้ โดยที่การเพิ่มเติมนี้ก็ได้หักล้างการปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ได้แก่ ไม่ได้หักล้าง “สิทธิพื้นฐานที่จะไม่ถูกปฏิบัติเป็นสิ่งของ” ของสัตว์ตามความคิดของฟรานซิโอน ไม่ได้หักล้างหน้าที่เพิ่มเติมที่ฟรานซิโอนกำหนด ได้แก่ หน้าที่การดูแลสัตว์เลี้ยงที่เกิดมาแล้วต่อไปอย่างดีที่สุด หน้าที่การไม่ทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่า และหน้าที่การแก้ปัญหาความขัดแย้งกับสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงโดยไม่ใช้ความรุนแรง เป็นต้น และแม้ว่าบางข้อเสนอของฟรานซิโอนจะถูกหักล้าง ได้แก่ การบังคับให้คุณกำจัดสัตว์เลี้ยงทั้งหมด และการปล่อยสัตว์ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยงไว้ตามลำพัง แต่ข้อเสนอกับที่ถูกหักล้างเหล่านี้ก็ไม่ได้แสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ในหนทางที่เหมือนกันอยู่แล้ว

ค. การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอว่า การที่ฟรานซิโอน “ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม” ที่จะใช้สนับสนุนข้อเสนอกว่าเขาที่ให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงนั้น สามารถนำมาใช้สนับสนุนสมมติฐานของผู้วิจัยที่ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนได้ ทั้งนี้ก็เพราะฟรานซิโอนมีข้อเสนอให้เราปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยง ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน นั่นคือ สัตว์เลี้ยงทั้งหมดต้องถูกคุณกำจัด แต่ไม่มีการบังคับดังกล่าวในกรณีมนุษย์ ในขณะที่โดนัลสันกับคิมลิก้ามีข้อเสนอที่ตรงกันข้าม ซึ่งบ่งชี้ว่าถ้าเหตุผลที่ฟรานซิโอนใช้สนับสนุนข้อเสนอก่อนหน้านี้สามารถยอมรับได้ทางศีลธรรม ฟรานซิโอนก็จะไม่ได้ละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่เขาเองให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

แต่ถ้าเหตุผลของเขายอมรับไม่ได้ทางศีลธรรม ก็จะถือว่าเขาได้ละเมิดหลักการดังกล่าวเอง และจะส่งผลให้ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ที่มีข้อเสนอในทางตรงกันข้ามมีความได้เปรียบกว่าในการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในเรื่องดังกล่าว

และผู้วิจัยมองว่า เหตุผลที่ฟรานซิสโอนิใช้สนับสนุนข้อเสนอให้เราหยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงนั้น *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* กล่าวคือ เหตุผลของฟรานซิสโอนิที่ว่า “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” ด้วย 2 เหตุผลย่อย ได้แก่ 1) การเลี้ยงสัตว์นำไปสู่ชนชั้นทางศีลธรรมที่ซึ่งมนุษย์มีอำนาจเหนือสัตว์ และ 2) การเลี้ยงสัตว์ถือเป็นการปฏิบัติไม่ดีต่อสัตว์ในแง่ของการทำให้สัตว์ต้องอยู่ในสภาพที่เสื่อมเสียเกียรติจากการขึ้นตรงต่อการอุปถัมภ์ของมนุษย์ตลอดชีวิต ล้วนแต่สามารถถูกโต้แย้งได้ทั้งสิ้น ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าโต้แย้งว่าเหตุผลเหล่านี้อยู่บนฐานความเข้าใจผิดในหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการด่วนสรุปว่าการเลี้ยงสัตว์ทุกกรณีนำไปสู่ชนชั้นทางศีลธรรมทั้งๆที่มีตัวอย่างแย้งของการเลี้ยงสัตว์ที่ไม่ได้นำไปสู่ชนชั้นทางศีลธรรม เช่น กรณีสัตว์เลี้ยงแสนรักและสัตว์ในฟาร์มแดนสงบ เป็นต้น หรือเรื่องการด่วนสรุปว่าการขึ้นตรงมีคุณค่าเชิงลบเพียงอย่างเดียวทั้งๆที่ในข้อเท็จจริงนั้นการขึ้นตรงเป็นเรื่องปกติของสิ่งมีชีวิตและมีตัวอย่างแย้งในกรณีมนุษย์ผู้พิการที่ต้องขึ้นตรงต่อการอุปถัมภ์ของผู้อื่นตลอดชีวิตแต่เราก็ไม่ได้ให้ค่าการขึ้นตรงของพวกเขาในแง่ลบหรือไม่ได้มองเป็นความเสื่อมเสียเกียรติ จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าข้ออ้างของฟรานซิสโอนิเรื่อง “การเลี้ยงสัตว์เป็นสิ่งผิดในตัวเอง” ขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากมีตัวอย่างแย้งเชิงประจักษ์มากมายมาหักล้างค่าความจริงของมัน ดังนั้น เราจึงอาจกล่าวได้ว่าข้ออ้างดังกล่าว *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่ฟรานซิสโอนิจะสามารถนำมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในหนทางที่แตกต่างจากมนุษย์ได้ และทำให้ข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยงของฟรานซิสโอนิเข้าข่ายการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

และเมื่อเทียบกับข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าที่ให้สัตว์เลี้ยงเป็นพลเมืองร่วมในชุมชนมนุษย์และไม่ได้บังคับให้สัตว์เลี้ยงทั้งหมดต้องหยุดสืบพันธุ์ ก็พบว่าข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้านี้มีความน่าเชื่อถือมากกว่า เนื่องจากข้อเสนอดังกล่าวไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงที่จะเข้าข่ายการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในกรณีสัตว์เลี้ยง เพราะข้อเสนอนี้สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์เลี้ยงในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์อยู่แล้ว ทั้งในแง่การไม่ได้บังคับให้หยุดสืบพันธุ์ และในแง่การให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วม และข้อโต้แย้งที่โดนัลสันกับคิมลิก้ามีต่อข้อเสนอของฟรานซิสโอนิดังที่กล่าวไปข้างต้นก็สามารถนำมาใช้สนับสนุนความชอบธรรมของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ที่ยังคงยอมรับการเลี้ยงสัตว์และการเพาะพันธุ์สัตว์ต่อไป เพราะข้อโต้แย้งเหล่านี้ได้ให้ตัวอย่างที่สนับสนุนความเป็นไปได้ของการเลี้ยงสัตว์ที่ปราศจากการเอาเปรียบหรือชนชั้นทางศีลธรรม

สรุปก็คือ ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เนื่องจากเหตุผลที่สนับสนุนการปฏิบัติต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยง *ในหนทางที่เหมือนกัน* ของโดนัลสันกับคิมลิก้า ทั้งในเรื่องการไม่บังคับให้หยุดสืบพันธุ์

เหมือนกันและในเรื่องการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมกันนั้น มีความน่าเชื่อถือมากกว่า เหตุผลสนับสนุนการปฏิบัติต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยง ในหนทางที่แตกต่างกัน ของฟรานซิสโอง

ส่วนเหตุผลต่อต้านสิทธิสัตว์อื่นๆที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ต้องเผชิญร่วมกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ได้แก่ ความคิดแบบคาร์ทีเซียน การอ้างคำสอนศาสนา การอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางการรู้คิดบางอย่าง การอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ และการอ้างว่าสัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ ผู้วิจัยมองว่าเหตุผลเหล่านี้มีความสำคัญน้อยในการประเมินเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เนื่องจากทั้งหมดเป็นเหตุผลต่อต้าน “สิทธิพื้นฐาน” ของสัตว์ที่ทั้งฟรานซิสโองและโดนัลสันกับคิม ลิก้าเผชิญร่วมกัน และทั้งสองก็มีข้อโต้แย้งต่อเหตุผลต่อต้านเหล่านี้ร่วมกัน เช่น การโต้แย้งความคิดแบบคาร์ทีเซียนว่าไม่น่าเชื่อถือเพราะขัดแย้งกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ การโต้แย้งต่อการอ้างคำสอนศาสนาว่าขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากไม่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ การโต้แย้งต่อการอ้างว่า “สัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์” ว่ามีความขัดแย้งในทางตรรกะ และการโต้แย้งต่อการอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ว่าไม่สามารถเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรม เพราะข้ออ้างนี้เข้ากันได้กับการอ้างความแตกต่างทางเพศหรือสีผิวที่ใช้สนับสนุนให้เราการปฏิบัติต่อคนต่างเพศต่างสีผิวในหนทางที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจุบันการอ้างเหตุผลเหล่านี้ไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไป

ส่วนการอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางการรู้คิดบางอย่างที่ใช้ต่อต้านสิทธิพื้นฐานของสัตว์ก็ ยังถูกนำมาใช้ในการต่อต้านการให้สิทธิเชิงบวกตามความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะด้วย ตัวอย่างเช่น นักทฤษฎีการเมืองหลายคนปฏิเสธการให้สิทธิความเป็นพลเมืองร่วมแก่สัตว์เลี้ยงโดยอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางการรู้คิดบางอย่าง หรือนักทฤษฎีการเมืองหลายคนปฏิเสธการให้สิทธิความเป็นองค์อธิปัตย์เหนือเขตแดนตนเองแก่สัตว์ป่าโดยอ้างว่าเพราะชุมชนสัตว์ป่าขาดการเมืองอยู่ของ รัฐ ซึ่งเราสามารถมองได้ว่านี่ก็เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการรู้คิดของมนุษย์อย่างหนึ่งเพราะรัฐ เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดขึ้นและสร้างขึ้น ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เหตุผลดังกล่าวก็สามารถถูกโต้แย้งได้ว่าถ้าเรากัดกันสัตว์จากการมีสิทธิต่างๆโดยอ้างการขาดความสามารถทางการรู้คิดบางอย่าง นี่ก็จะกัดกันมนุษย์ที่ขาดความสามารถดังกล่าวบางคนออกไปด้วย เช่น กัดกันผู้พิการทางสติปัญญาขั้นรุนแรงจากการมีสิทธิพื้นฐานและสิทธิความเป็นพลเมืองร่วม กัดกันบางชุมชนมนุษย์ที่เป็นสังคมไร้รัฐออกจากการเมืองอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเอง เป็นต้น ทั้งๆที่ในข้อเท็จจริงนั้นมนุษย์ผู้ขาดความสามารถดังกล่าวก็ยังสามารถมีสิทธิพื้นฐานหรือยังสามารถบริหารความเป็นพลเมืองได้ในหลายหนทาง หรือชุมชนมนุษย์ไร้รัฐก็ยังสามารถได้รับการเคารพผลประโยชน์ในการปกครองตนเองอันเทียบเท่ากับการมีอำนาจสูงสุดได้ ดังนั้น ความแตกต่างที่จะใช้กัดกันสัตว์จากสิทธิที่มนุษย์ครอบครองเหล่านี้มีเพียงอย่างเดียวคือความแตกต่างทางสปีชีส์ ซึ่งไม่สามารถใช้เป็นข้ออ้างได้

ง. การยอมรับการปฏิบัติอย่างแตกต่างในบางเรื่อง

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอว่า แม้ว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าจะสนับสนุนให้เราปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์หรือระหว่างสัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน ในบางเรื่องดังที่กล่าวไปแล้ว ในหัวข้อ 2.3.2.4 ได้แก่ 1) การยอมรับว่ามนุษย์และสัตว์เลี้ยงมีสิทธิการปกป้องจากผู้ล่า แต่สัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าไม่มีสิทธิดังกล่าว และ 2) การยอมรับว่ามนุษย์และสัตว์เลี้ยงเท่านั้นที่มีสิทธิเชิงบวกหลายอย่างที่ถูกกำหนดจากการเป็นสมาชิกเต็มตัวในชุมชนมนุษย์ แต่ผู้วิจัยก็เชื่อว่าโดนัลสันกับคิมลิก้ามี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนให้ทำเช่นนั้น กล่าวคือ

ในข้อแรก การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าปฏิเสธการแทรกแซงใดๆ เพื่อให้สัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าที่ยังอยู่ในความสัมพันธ์แบบผู้ล่ากับเหยื่อสามารถหยุดละเมิดสิทธิพื้นฐานในชีวิตซึ่งกันและกันได้ โดยอ้างว่าการแทรกแซงดังกล่าวจะนำไปสู่ผลเสียมากกว่าผลดีนั้น ผู้วิจัยเห็นด้วยกับเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวเนื่องจากเราสามารถจินตนาการถึงผลดีและผลเสียได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลดีมีแค่การลดความทรมาณของสัตว์ผู้เป็นเหยื่อ ซึ่งเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับผลเสีย ได้แก่ สัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่าทั้งผู้ล่าและเหยื่อต้องทรมาณจากถูกกักขังหรือกักบริเวณและจากความหวาดกลัวมนุษย์ที่เข้าจัดการความเป็นอยู่ของพวกมันอย่างใกล้ชิด สัตว์ผู้ล่าและสัตว์ที่กินซากศพอาจต้องอดตายหรือต้องทรมาณจากการถูกบังคับให้เป็นมังสวิรัต หรือการแทรกแซงดังกล่าวเป็นการแทรกแซงธรรมชาติในระดับใหญ่โต อันอาจเป็นสาเหตุของความผิดปกติของธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบร้ายแรงต่อทั้งมนุษย์และสัตว์เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าเหตุผลดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าสามารถเป็น *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะใช้สนับสนุนการให้สิทธิการปกป้องจากผู้ล่าแก่มนุษย์และสัตว์เลี้ยง แต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่า แม้ว่าทั้งหมดจะเป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกัน

ในข้อที่สอง การที่โดนัลสันกับคิมลิก้ากีดกันสัตว์ป่าจากสิทธิเชิงบวกหลายอย่างที่สัตว์เลี้ยงมีโดยอ้างเรื่องความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์ แม้ว่าจะถูกบางคนวิจารณ์ว่าสิทธิเชิงบวกหลายอย่างของสัตว์เลี้ยงนี้สามารถถูกกำหนดได้จากการที่สัตว์เลี้ยงมีความรู้สึกสุขทุกข์ ซึ่งสามารถถูกขยายความให้ครอบคลุมผลประโยชน์เพิ่มเติมต่างๆที่เหมาะสมกับการมีสิทธิเชิงบวกดังกล่าวได้ และถ้าหากสัตว์ป่าไม่ควรได้รับสิทธิเชิงบวกบางอย่าง ก็มีเหตุผลอื่นที่ดีกว่าที่จะใช้ปฏิเสธโดยที่เราไม่จำเป็นต้องอ้างความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์เลยก็ได้ อย่างไรก็ตาม โดนัลสันกับคิมลิก้าก็ยังอ้างว่าความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์หรือการแบ่งเขตแดนนี้ก็มีความจำเป็นสำหรับการต่อต้านการทำลายหรือการล่าอาณานิคมถิ่นอาศัยสัตว์ป่าโดยมนุษย์ เพราะการแบ่งเขตแดนนี้มีส่วนสำคัญในการทำให้มนุษย์รู้จักว่าเป็นคนนอกที่ไม่มีอำนาจสูงสุดในเขตแดนถิ่นอาศัยของสัตว์ป่า

และผู้วิจัยเห็นด้วยกับโดนัลสันกับคิมลิก้าเกี่ยวกับเป้าหมายทางศีลธรรมของการแยกความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์นี้ โดยผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเพิ่มเติม ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยมีความสงสัยเป็นพิเศษ นั่นคือ กรณีแม่น้ำที่ไหลผ่านชุมชนมนุษย์ เช่น แม่น้ำในเมือง ตกลงแล้วมนุษย์มีอำนาจ

สูงสุดในแม่น้ำส่วนนี้หรือไม่ เหตุผลที่ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยนี้ก็เพราะโดนัลสันกับคิมลิก้า (2011: pp. 222) อ้างว่า ปลาคาร์ปในแม่น้ำมีสชิซิปปีเป็นสัตว์กึ่งป่า ดังนั้น แม่น้ำชิปปีก็ควรถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะที่อยู่อาศัยของสัตว์กึ่งป่าตามนิยามของโดนัลสันกับคิมลิก้าคือชุมชนมนุษย์ หากเป็นเช่นนี้ก็หมายความว่ามนุษย์มีอำนาจสูงสุดในแม่น้ำส่วนดังกล่าวอันทำให้พวกเขาสามารถจัดการกับแม่น้ำส่วนนี้อย่างไรก็ได้เพื่อให้เป็นไปตามผลประโยชน์ของพวกเขาโดยที่สัตว์น้ำที่อยู่อาศัยเป็นเพียงผู้พักพิง (denizen) ที่ไม่มีสิทธิ์คัดค้านมนุษย์ และมนุษย์มีหน้าที่แค่คำนึงถึงความปลอดภัยของสัตว์น้ำเหล่านี้โดยพวกเขาอาจไล่พวกมันไปอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัยก่อนที่จะพัฒนา

แต่คำถามที่ตามมาคือ “มนุษย์สามารถใช้อำนาจสูงสุดในแม่น้ำชิปปีได้เต็มที่หรือไม่” นั้น ผู้วิจัยก็คงตอบว่าไม่ เพราะโดนัลสันกับคิมลิก้า (2011: pp. 193) กล่าวเองว่า “ถิ่นอาศัยทั้งหมดที่ยังไม่ได้ถูกมนุษย์ตั้งถิ่นฐานหรือพัฒนาควรจะเป็นเขตแดนที่สัตว์ป่ามีอำนาจสูงสุด ไม่ว่าจะอยู่ในอากาศ ทะเล ทะเลสาบ หรือแม่น้ำ...” ซึ่งจากข้อความนี้บ่งชี้ว่า แม่น้ำส่วนนี้ก็ต้องถือเป็นถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเช่นกันแม้ว่าจะมีสัตว์น้ำกึ่งป่าอาศัยอยู่ด้วยก็ตาม และผู้วิจัยก็เชื่อว่าแม่น้ำ ไม่ว่าจะในป่าหรือในเมืองก็ถือเป็นพื้นที่ที่รกร้างที่มนุษย์ไม่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานทั้งสิ้นเพราะมนุษย์ไม่ได้อาศัยอยู่ในน้ำ และเราอาจกล่าวได้ว่าแม่น้ำในเมืองน่าจะเป็นเขตแดนชุมชนสัตว์ป่าที่อยู่คู่ขนานกับชุมชนมนุษย์อันทำให้สัตว์ป่าในแม่น้ำมีสิทธิ์ถือครองอำนาจสูงสุด และต่อให้มนุษย์จะมีอำนาจสูงสุดในแม่น้ำส่วนนี้ด้วย เช่นอาจในฐานะที่แม่น้ำส่วนนี้เป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างชุมชนมนุษย์กับชุมชนสัตว์ป่า พวกเขาที่จะไม่ได้มีอำนาจดังกล่าวอย่างเต็มที่หรือไม่สามารถจัดการกับแม่น้ำได้ตามอำเภอใจโดยไม่คำนึงสัตว์ป่าผู้ถือครองอำนาจสูงสุดร่วม จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นว่าการแยกความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์ยังมีความจำเป็นในการปกป้องถิ่นอาศัยสัตว์ป่า เพราะถ้าไม่มีการกำหนดว่ามนุษย์เป็นคนนอกของชุมชนสัตว์ป่าในแม่น้ำนี้แม้ว่าจะอยู่ในเขตแดนเดียวกันก็ตาม มนุษย์ก็จะสามารถขยายถิ่นฐานของพวกเขาเข้าไปในแม่น้ำเมื่อไหร่ก็ได้และนั่นจะสร้างความเสียหายแก่สัตว์

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้าสามารถเป็นเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะสนับสนุนความชอบธรรมให้กับการอ้างความเป็นคนใน-คนนอกของชุมชนมนุษย์เพื่อสนับสนุนให้สัตว์ป่าถูกกีดกันจากสิทธิเชิงบวกมากมายที่สัตว์เลี้ยงมีอันถูกกำหนดโดยความเป็นสมาชิกเต็มตัวของชุมชนมนุษย์ แม้ว่าทั้งสองจะเป็นสิ่งผู้มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกัน

4.2 การประเมินเชิงลบ

การประเมินเชิงลบโดยผู้วิจัยนี้คือการวิเคราะห์ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง โดยในหัวข้อนี้จะแบ่งย่อยเป็น

4.2.1 กรณีการเอาเปรียบสัตว์ป่า และ 4.2.2 กรณีอื่นๆที่เป็นไปได้

4.2.1 การเอาเปรียบสัตว์ป่า

ดังที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 3 ว่าการที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์สามารถเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าได้เพื่อบางเป้าหมาย ได้แก่ 1) เพื่อเที่ยวชม 2) เพื่อเก็บพืชผักในป่า และ 3) เพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่า นั้น ไรท์ เซาธัน (Rhys Southan) คัดค้านว่าการอนุญาตดังกล่าวนำไปสู่การเอาเปรียบสัตว์ป่าหรือแสดงถึงความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ของมนุษย์ที่จะได้รับจากการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเป้าหมายดังกล่าวมากกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ต้องการหลีกเลี่ยงมนุษย์และไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากการใช้แนวเชื่อมต่อดังกล่าวของมนุษย์ และผู้วิจัยได้วิเคราะห์ว่าข้อคัดค้านนี้ยังแสดงให้เห็นว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าก็อาจมีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ซึ่งสามารถสรุปเป็นชุดการอ้างเหตุผลได้ดังนี้

- (1) โดนัลสันกับคิมลิก้ายอมรับว่า มนุษย์และสัตว์ป่าเป็น *กรณีที่เหมาะสม* ในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองอันมีความชอบธรรมในการต่อต้านคนนอกเหมือนกัน
- (2) แต่การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าในหลายกรณีนั้น ดูเหมือนว่าจะแสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่า *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน*
- (3) โดนัลสันกับคิมลิก้า *ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ที่จะสนับสนุนการอนุญาตดังกล่าว

และในหัวข้อนี้จะนำเสนอการอ้างเหตุผลของผู้วิจัยที่สนับสนุนว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่องจริง โดยแบ่งย่อยเนื้อหาออกเป็น ก. สิ่งที่บ่งชี้ถึงการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม และ ข. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัย

ก. สิ่งที่บ่งชี้ถึงการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม

หากยึดตามความคิดของฟรานซิสโอนที่ว่า หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมคือหลักการที่บอกให้เรา *ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมาะสมในหนทางที่เหมาะสมถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ* ก็จะได้ว่าสิ่งที่บ่งชี้ถึงการละเมิดหลักดังกล่าว ได้แก่ “การปฏิบัติต่อกรณีที่เหมาะสมในหนทางที่ไม่เหมือนกัน” และ “การไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะทำเช่นนั้น” ซึ่งในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอสิ่งที่บ่งชี้ถึงการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมดังกล่าวที่ปรากฏในทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า ซึ่งสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

- 1) ผู้วิจัยยอมรับว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีสิ่งที่บ่งชี้ถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่าซึ่งเป็นกรณีที่เหมาะสมในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองอันมีความชอบธรรมในการต่อต้านคนนอกเหมือนกัน *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน* ทั้งนี้ก็เพราะผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อวิจารณ์ของเขาแรนที่ว่า การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผักในป่า และเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่า นั้นแสดงถึงการเอาเปรียบสัตว์ป่าหรือแสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่าอย่างไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- การที่โดนัลด์สันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์ไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม ซึ่งไม่ได้ให้ประโยชน์อะไรแก่สัตว์ป่า แสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างไม่เท่าเทียมกับมนุษย์ เพราะในกรณีมนุษย์นั้นการที่เราไปเยือนเขตแดนผู้อื่นจะต้องมีการต่างตอบแทนด้วยการให้ประโยชน์ ดังเช่นที่พลเมืองของประเทศหนึ่งได้ประโยชน์จากผู้เยี่ยมเยียนต่างชาติ เช่น รายได้จากการท่องเที่ยว ความเพลิดเพลินจากการพบเจอกับคนต่างวัฒนธรรม และอื่นๆ เป็นต้น
- การที่โดนัลด์สันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์ไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อไปเก็บพืชผักในป่า แสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างไม่เท่าเทียมกับมนุษย์ เพราะในกรณีมนุษย์นั้นการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ทางศีลธรรมเพราะนี้เทียบเคียงได้กับการปล้นทรัพยากรของชุมชนอื่น
- การที่โดนัลด์สันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า เช่น ใช้ถนนที่ตัดผ่านเขตแดนป่าเพื่อไปยังอีกชุมชนมนุษย์หนึ่ง เป็นต้น แสดงถึงการปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างไม่เท่าเทียมกับมนุษย์ ทั้งนี้ก็เพราะการมีแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในเขตแดนป่าได้สร้างความเสียหายให้กับสัตว์ป่าทั้งต่อถิ่นอาศัยบางส่วนที่ต้องถูกทำลายเพื่อพัฒนาเป็นถนนและต่อตัวสัตว์ป่าเองที่นอกจากจะไม่ได้ประโยชน์จากถนนแล้ว ถนนยังได้สร้างความเสี่ยงให้กับชีวิตของพวกมันและตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาพวกมันก็ได้ถูกฆ่าจากการถูกรถชนไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งนี้ไม่สามารถเทียบเคียงได้กับกรณีมนุษย์ในหลายเรื่อง เช่น การใช้แนวเชื่อมต่อของชนร่อนเร่ในเขตแดนของผู้อื่นเพื่ออพยพตามวิถีชีวิตนั้นไม่ได้ทำอันตรายต่อพลเมืองในประเทศที่พวกเขาขอผ่านทางและพลเมืองนั้นก็ยังสามารถใช้ประโยชน์จากแนวเชื่อมต่องกล่าวได้ เป็นต้น

เหตุผลที่ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อวิจารณ์เหล่านี้มี 2 ข้อ คือ (1) ข้อวิจารณ์ดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากตัวอย่างในกรณีมนุษย์ที่เขาเสนอมาใช้ในการเทียบเคียงกับกรณีสัตว์ป่านั้นล้วนแต่มีข้อเท็จจริงรองรับทั้งสิ้น (2) ผู้วิจัยมองว่าข้อวิจารณ์ดังกล่าวของเขาเสนอแสดงให้เห็นว่าเขาใส่ใจจริงจังกับผลประโยชน์ของสัตว์ป่ามากกว่าโดนัลด์สันกับคิมลิก้า เนื่องจากเขาเสนอดูเหมือนว่าจะไม่ประนีประนอมกับประโยชน์ของมนุษย์เลย ดังนั้น นี่จึงอาจมีส่วนทำให้การเทียบเคียงระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่าของเขาเสนอมีความน่าเชื่อถือมากกว่าของโดนัลด์สันกับคิมลิก้าก็เป็นได้ เพราะเขาเสนอว่าจะเลือกเฉพาะเจาะจงมนุษย์ที่มีผลประโยชน์ใกล้เคียงกับสัตว์ป่ามากที่สุด เช่น เทียบเคียงสัตว์ป่ากับมนุษย์ชาวต่างชาติที่ไม่ต้อนรับคนนอก เป็นต้น

2) ผู้วิจัยไม่ได้ยอมรับว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลด์สันกับคิมลิก้า “ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม” ที่จะใช้สนับสนุนการเอาเปรียบสัตว์ป่าดังกล่าวเลย แต่ผู้วิจัยยอมรับว่า เหตุผลที่โดนัลด์สันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนการเอาเปรียบสัตว์ป่าดังกล่าว **ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม** ดังนี้

ในกรณีการอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า ผู้วิจัยมองว่าเหตุผลที่โดนัลด์สันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนการอนุญาตนี้ ได้แก่ การอ้างว่าเพราะสัตว์ป่าก็ต้องใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดน

ชุมชนมนุษย์เหมือนกัน และการอ้างว่าเพราะสัตว์ป่าก็ยังสร้างความเสี่ยงให้กับมนุษย์นั้น *ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* เนื่องจากผู้วิจัยเห็นด้วยข้อคัดค้านของเขาแรนที่มีต่อเหตุผลดังกล่าว ดังนี้

ประการแรก เขาแรนวิจารณ์ว่าข้ออ้างของโดนัลสันกับคิมลิก้าเรื่อง “เพราะสัตว์ป่าบางชนิดก็จำเป็นต้องใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนชุมชนมนุษย์เพื่อการอพยพผ่าน ดังนั้น มนุษย์ก็ควรใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่าได้” แสดงถึงการต่างตอบแทนที่สัตว์ป่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะสัตว์ในเขตแดนป่าเป็นฝ่ายได้รับอันตรายอย่างต่อเนื่องจากการมีแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ เช่น การถูกรถชน เป็นต้น ในขณะที่เส้นทางอพยพของสัตว์ป่าหลายชนิดไม่ได้สร้างความเสี่ยงในแบบเดียวกันนี้ให้กับมนุษย์ เช่น นกสามารถบินอยู่เหนือชุมชนมนุษย์ได้โดยไม่ได้ทำอันตรายมนุษย์ เป็นต้น²³⁷

และผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อวิจารณ์ดังกล่าวของเขาแรน โดยขอยกตัวอย่างสัตว์ป่าอพยพที่โดนัลสันกับคิมลิก้าพูดถึงในงานเขียนของพวกเขาและประเมินว่าไม่มีตัวอย่างไหนที่จะเป็นเหตุผลที่ดีพอในการสนับสนุนการใช้แนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในเขตแดนป่าเลย ตัวอย่างเช่น นอกจากกรณีกอพยพแล้ว วาฬที่อพยพเข้าใกล้ชายฝั่งชุมชนมนุษย์ก็ไม่ได้ทำอันตรายมนุษย์เพราะพวกมันอยู่ในน้ำ ดังนั้น นี่จึงไม่สามารถเทียบเคียงได้กับการใช้ถนนในเขตแดนป่าของมนุษย์ที่ทำอันตรายสัตว์ป่าที่อยู่บนพื้นดินเหมือนกัน ส่วนการอพยพของหมาป่าซึ่งเป็นสัตว์ที่หลีกเลี่ยงมนุษย์นั้น การที่หมาป่าจำเป็นต้องผ่านเข้ามาในเขตป่าคุ้มครองที่มนุษย์ดูแล เช่น อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น ก็เป็นเพราะมนุษย์ได้ขยายถิ่นฐานและการบุกรุกของตนเองจนทำให้ถิ่นอาศัยของพวกมันเล็กลงเรื่อยๆ และปะปนไปด้วยโครงสร้างพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งนี่ถือว่ามีมนุษย์เป็นผู้บีบบังคับให้สัตว์ป่าต้องมีแนวเชื่อมต่อในเขตแดนของมนุษย์เอง ดังนั้น การที่มนุษย์ใช้การไม่มีทางเลือกของสัตว์ป่านี้เป็นข้ออ้างในการทวงบุญคุณสัตว์ป่าจึงถือว่าเป็นการเอาเปรียบสัตว์ป่าสองต่อคือ มนุษย์เอาเปรียบสัตว์ป่าชั้นแรกโดยการทำลายถิ่นอาศัย และชั้นที่สองโดยการใช้ผลกระทบเชิงลบของการทำลายถิ่นอาศัยนี้เป็นข้ออ้างในการเอื้อประโยชน์ให้กับการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าของพวกเขาเอง ส่วนการที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้เราสามารถกีดกันการอพยพเข้ามาเพิ่มของสัตว์ป่าที่ต้องการเปลี่ยนสถานะมาเป็นสัตว์กึ่งป่าหรือสามารถขับไล่พวกมันได้เพื่อป้องกันไม่ให้พวกมันกลายมาเป็นสัตว์รบกวนนั้น ก็ยังบ่งชี้ถึงการเอาเปรียบสัตว์ป่า เพราะนี้แสดงให้เห็นว่า ขนาดมนุษย์เองยังมีสิทธิ์กีดกันการผ่านเข้ามาของสัตว์ต่างชุมชนที่จะกลายมาเป็นสัตว์รบกวนได้เลย แล้วทำไมสัตว์ป่าในเขตแดนป่าจึงไม่มีสิทธิ์กีดกันมนุษย์หรือไม่มีกลไกเชิงสถาบันใดๆที่จะต่อต้านการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าโดยมนุษย์ ทั้งๆที่พวกมันก็ไม่ปรารถนาที่จะให้มนุษย์ผ่านเข้ามาแล้วกลายเป็นผู้รบกวนต่อการใช้ชีวิตประจำวันของพวกมันเหมือนกัน เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการอ้างตัวอย่างของสัตว์ป่าอพยพเท่าที่ปรากฏในงานเขียนของโดนัลสันกับคิมลิก้า

²³⁷ สรุปลจาก Southan [Online] (2017)

ยังไม่มีตัวอย่างใดที่จะใช้เป็นเหตุผลเชิงต่างตอบแทนที่ดีพอจะใช้สนับสนุนการอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อไปในเขตแดนป่า เนื่องจากสัตว์ป่ายังคงเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่

ประการที่สอง เขาแธนวิจารณ์ว่าข้ออ้างของโดนัลสันกับคิมลิก้าเรื่อง “เพราะสัตว์ป่าเองก็สร้างความเสี่ยงให้กับมนุษย์ เช่น กวางมูสปะทะกับรถยนต์บนถนนในเขตชนบท นกเข้าไปในใบพัดเครื่องบิน สัตว์หลายชนิดมีเชื้อโรค หมักกรีซลีหรือช้างโจมตีมนุษย์โดยตรง เป็นต้น ดังนั้น มนุษย์ก็ไม่จำเป็นต้องยกเลิกโครงสร้างพื้นฐานและกิจกรรมของมนุษย์ที่สร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่าเช่นกัน” แสดงถึงการต่างตอบแทนที่สัตว์ป่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์ดังกล่าวล้วนแต่เป็นความเสี่ยงที่เล็กน้อยเนื่องจากมันทำอันตรายมนุษย์ในระดับปัจเจกหรือกลุ่มปัจเจก ในขณะที่ความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าหลายอย่างนั้นยิ่งใหญ่มากกว่าเนื่องจากมันได้ทำอันตรายสัตว์ป่าในระดับชุมชน เช่น ภาวะโลกร้อนอันเกิดจากฝีมือของมนุษย์เป็นหลักทำให้น้ำแข็งขั้วโลกละลายส่งผลให้หิมะขั้วโลกสูญเสียดินอาศัย มลพิษทางน้ำทำอันตรายสัตว์ป่าที่ขึ้นตรงต่อแหล่งน้ำเป็นวงกว้าง เป็นต้น และแม้ว่าความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าบางอันจะมีความชอบธรรมในแง่การป้องกันตนเองของมนุษย์ แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกอันจะมีความชอบธรรม ดังเช่นการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ของมนุษย์ที่ไม่มีความชอบธรรมทั้งในแง่ที่ไม่ได้ตอบสนองความจำเป็นดังกล่าวและยังสร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่าอย่างยิ่งใหญ่กว่าความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์²³⁸

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งนี้ของเขาแธนเนื่องจากตัวอย่างเหล่านี้ให้ภาพความแตกต่างระหว่างระดับของความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์และของความเสี่ยงที่มนุษย์มีต่อสัตว์ป่าได้อย่างชัดเจน และผู้วิจัยขอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์ดังที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่เป็นความเสี่ยงที่มนุษย์ควรยอมรับทั้งสิ้นเนื่องจากพวกเขาเป็นผู้เลือกเองที่จะอยู่อาศัยหรือเคลื่อนที่เข้าไปในเขตแดนของสัตว์ป่า ดังนั้น นี่จึงไม่ยุติธรรมนักที่สัตว์ป่าจะต้องมายอมรับความเสี่ยงที่ยิ่งใหญ่กว่าจากมนุษย์ที่พวกมันเลือกไม่ได้ เช่น การมีอยู่ของถนน มลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าตัวอย่างความเสี่ยงที่สัตว์ป่ามีต่อมนุษย์ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายกมานั้นยังไม่ใช่เหตุผลเชิงต่างตอบแทนที่ดีพอจะใช้สนับสนุนการอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อไปในเขตแดนป่า เพราะสัตว์ป่ายังเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่

และผู้วิจัยก็ยอมรับว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีสิ่งที่บ่งชี้ว่า เหตุผลที่โดนัลสันกับคิมลิก้าใช้สนับสนุนการอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่า “เพื่อเที่ยวชม” และ “เพื่อเก็บพืชผักในป่า” ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม กล่าวคือ เมื่อเทียบกับกรณีการอนุญาตให้มนุษย์ใช้แนวเชื่อมต่อไปในป่าที่มีปัญหาทางศีลธรรมเนื่องจากการสร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่านั้น อีกสองกรณีที่เหลือถือว่าไม่เป็นปัญหาสำหรับโดนัลสันกับคิมลิก้า เพราะทั้งคู่ยอมรับตั้งแต่แรกว่าการมีอำนาจสูงสุดของชุมชนสัตว์

²³⁸ สรุปจาก Southan [Online] (2017)

ป่าไม่ใช่อันเดียวกับการมีอำนาจสูงสุดของชุมชนมนุษย์ แต่ทั้งคู่จำเป็นต้องนำมาโน้มน้าวดังกล่าวมา ประยุกต์ใช้กับสัตว์ป่าก็เพราะนี่เป็นเครื่องมือเดียวที่มีอยู่ในตอนนี้ที่จะช่วยปกป้องผลประโยชน์ของ สัตว์ป่าในการต่อต้านมนุษย์ผู้เป็นคนนอกของถิ่นอาศัยสัตว์ป่าได้ และทั้งคู่ถือว่าการไปเยือนเขตแดน ป่าในฐานะผู้เยี่ยมชมหรือเข้าไปเก็บพืชผักในป่าโดยพลั่วไว้ให้กับสัตว์อื่นอย่างเพียงพอและยังมี สภาพดินนั้นสามารถเป็นที่ยอมรับได้ เพราะไม่ได้สร้างความเสียหายร้ายแรงต่อชุมชนสัตว์ป่า²³⁹

อย่างไรก็ตาม หากเทียบกับแนวคิดของเขาแรนที่ใสใจจริงจังกกับ “ผลประโยชน์ในการต่อต้าน มนุษย์” ของสัตว์ป่ามากกว่าโดนัลสันกับคิมลิก้า ผู้วิจัยก็ต้องถือว่าการอนุญาตดังกล่าวของโดนัลสัน กับคิมลิก้าแสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ป่าในหนทางที่ไม่เหมือนกันอยู่ดี เพราะถ้าเราต้อง เทียบเคียงสัตว์ป่ากับชาวต่างชาติที่ไม่ต้อนรับคนนอก เหตุผลของโดนัลสันกับคิมลิก้าที่ว่ากิจกรรม ของมนุษย์ดังกล่าวไม่ได้สร้างความเสียหายร้ายแรงต่อชุมชนสัตว์ป่าก็ดูเหมือนจะฟังไม่ขึ้น เนื่องจาก ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าสัตว์ป่าไม่ต้องการให้มนุษย์ทำกิจกรรมใดๆเลยในเขตแดนของพวกมัน โดยไม่ เกี่ยวกับว่ากิจกรรมนั้นจะสร้างความเสียหายให้กับชุมชนพวกมันมากน้อยแค่ไหน ดังนั้น นี่จึงทำให้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เหตุผลดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้า ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม ที่จะใช้ สนับสนุนการปฏิบัติต่อสัตว์ป่ากับมนุษย์ชาวต่างชาติที่ไม่ต้อนรับคนนอกในหนทางที่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีสิ่งที่ บังชี้ถึงการละเมิดหลักการพิจารณาอย่างเท่าเทียม ได้แก่ การสนับสนุนให้มนุษย์กับสัตว์ป่าผู้เป็น “กรณีที่เหมาะสมกัน” ในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือเขตแดนตนเองอันมีความชอบธรรมในการต่อต้าน คนนอกเหมือนกัน ได้รับการปฏิบัติ “ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน” โดยที่ทั้งคู่ “ยังไม่มีเหตุผลที่ดีทาง ศีลธรรม” ที่จะสนับสนุนให้ทำเช่นนั้น เนื่องจากเหตุผลที่ทั้งคู่เสนออย่างแสดงถึงการเอาเปรียบสัตว์ป่า หรือแสดงถึงความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ของมนุษย์ที่จะได้จากการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อ เทียวชม เพื่อเก็บพืชผักในป่า และเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า มากกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ป่า ที่ต้องการหลีกเลี่ยงมนุษย์และไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากแนวเชื่อมต่อของมนุษย์

ข. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัย

ในหัวข้อนี้จะนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลสนับสนุนอื่นๆที่พอจะ ให้ ความชอบธรรมได้บ้างกับการที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่า “เพื่อ เก็บพืชผักในป่า” และ “เพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่า” กล่าวคือ ผู้วิจัยได้นำมาโน้มน้าวเรื่องความเชื่อที่ ยอมรับได้โดยคนทั่วไป (conventional wisdom) เกี่ยวกับสถานะทางศีลธรรมของสัตว์ที่ฟรานซิสโอน กล่าวถึง (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 1.1.5) มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ความชอบธรรมกับการอนุญาตดังกล่าวของ โดนัลสันกับคิมลิก้า ซึ่งมีโน้มน้าวดังกล่าวมีเนื้อหาว่า “เราสามารถให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่า

²³⁹ สรุปจาก Donaldson & Kimlicka (2011: pp. 14, 172, 179)

สัตว์ได้ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น” เช่น สมมติว่าเราเดินผ่านบ้านไฟไหม้ที่มีมนุษย์ 1 คนกับสุนัข 1 ตัวติดอยู่และเราเป็นคนเดียวในบริเวณนั้นที่สามารถช่วยพวกเขาได้ แต่ไฟที่ไหม้อย่างรุนแรงทำให้เรามีเวลาจำกัดและเลือกช่วยได้เพียงหนึ่ง การรู้เรื่องนี้ก็จะบอกให้เราเลือกช่วยมนุษย์และปล่อยให้สุนัขตาย หรือสถานการณ์ที่เราถูกสัตว์ร้ายซึ่งเรามีเวลาจำกัดทำให้ไม่มีตัวเลือกอื่นนอกจากต้องทำอันตรายพวกมันเพื่อความอยู่รอดของเรา หรือบางสังคมมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีพืชผักเพียงพอก็มีความจำเป็นต้องล่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร เป็นต้น

เมื่อผู้วิจัยนำโมทัศน์เรื่อง “เราสามารถให้ความสำคัญกับมนุษย์มากกว่าสัตว์ได้ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็น” มาประยุกต์ใช้กับการอนุญาตดังกล่าวของโดนัลสันกับคิมลิก้า ก็พบว่า

(1) กรณีการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชมไม่มีความจำเป็นโดยแท้จริง เพราะนี่ให้ประโยชน์แก่มนุษย์แค่ความพึงพอใจส่วนตัว อันไม่ใช่เหตุผลที่ดีพอที่จะใช้หักล้างผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่จะไม่ทรمانจากความหวาดกลัวต่อการปรากฏตัวของมนุษย์ในถิ่นอาศัยของพวกมันได้

(2) กรณีการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเก็บพืชผักในป่าดูเหมือนว่าจะมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์บางกลุ่มที่เป็นสังคมยากจนหรือยังคงดำรงชีวิตเป็นคนเก็บของป่าล่าสัตว์ (hunter-gatherer) แต่สำหรับเราส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในสังคมที่มีการทำเกษตรกรรมและไม่ใช้ชุมชนโดดเดี่ยว การเข้าไปเก็บพืชผักในป่าของเราก็อาจไม่มีความจำเป็น ยกเว้นแต่เราจะมิพืชผักไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นอาหารหรือยารักษาโรค

(3) กรณีการใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่านั้นก็ดูเหมือนว่าจะไม่มีความจำเป็นในตอนแรก เนื่องจากผู้วิจัยมองว่าการที่โดนัลสันกับคิมลิก้ายังยอมรับการมีอยู่ของแนวเชื่อมต่อในป่าซึ่งสร้างความเสี่ยงให้กับสัตว์ป่าเพียงฝ่ายเดียวนั้นเป็นการประนีประนอมกับ “ผลประโยชน์ในการเคลื่อนที่” และ “ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ” ของมนุษย์ แต่ผลประโยชน์ของมนุษย์เหล่านี้ก็ดูเหมือนจะไม่มี ความจำเป็น หากเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิสโอนที่มีข้ออ้างว่าผลประโยชน์ของมนุษย์ที่จะได้รับความพึงพอใจ ความสะดวกสบาย การตอบสนองจารีต หรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้นไม่เพียงพอที่จะใช้หักล้างผลประโยชน์ที่จะไม่ทรมานของสัตว์ และต่อให้โดนัลสันกับคิมลิก้าจะเสนอการชดเชยสัตว์ป่าด้วยการบรรเทาความเสี่ยงหรือทำประโยชน์ให้สัตว์ป่าในเรื่องอื่นๆ ทดแทน เช่น การจัดตั้งศูนย์ลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อดูแลสัตว์ป่าที่ถูกรถชนพิการ การสร้างอุโมงค์ลอดป่า การช่วยฟื้นฟูป่าหรือปลูกป่าเพิ่ม เป็นต้น แต่การบรรเทาความเสี่ยงนี้อาจคล้ายคลึงกับข้อเสนอของแนวจิตสวัสดิการสัตว์ที่ให้เราเอาเปรียบสัตว์อย่างมีมนุษยธรรมหรือมีการลดความทรมานให้กับสัตว์ที่เราเอาเปรียบก็เป็นได้ อันเป็นสิ่งที่ฟรานซิสโอนโจมตีว่าเป็นการเหยียดสีพีชีส์

แต่เมื่อพิจารณาให้ลึกลงไป ผู้วิจัยก็เชื่อว่าการใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่าอาจมีความจำเป็นบางอย่าง อย่างน้อยที่สุดก็ “ความจำเป็นทางศีลธรรม” ที่ชุมชนมนุษย์หนึ่งๆจะสามารถบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีความจำเป็นต้องเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและล่าสัตว์ ขยาย

ความก็คือ ผู้วิจัยมองว่าการใช้แนวเชื่อมต่อในป่าของมนุษย์ เช่น ใช้ถนนหรือเส้นทางเดินเรือที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชนมนุษย์ที่แยกจากกันนี้มีความจำเป็นทางศีลธรรม ในแง่ที่ว่าถ้าเราต้องการให้สังคมมนุษย์หนึ่งๆบรรลุการเป็นสังคมไม่มีความจำเป็นต้องเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและล่าสัตว์ โดยที่ผู้คนในสังคมสามารถดำรงชีวิตด้วยการกินพืชผัก และยังสามารถบริโภคไข่-นมจากสัตว์เลี้ยงภายใต้เงื่อนไขจำกัดได้นั้น เราก็จำเป็นต้องมีแนวเชื่อมต่อเพื่อไม่ให้สังคมนั้นๆต้องอยู่โดดเดี่ยวหรือทำให้ไม่สามารถอ้างความโดดเดี่ยวเป็นเหตุผลสนับสนุนความจำเป็นให้ต้องมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหารหรือการล่าสัตว์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การมีแนวเชื่อมต่อนี้จะทำให้แต่ละชุมชนสามารถนำเข้าไปพืชผักจากชุมชนอื่นได้อันส่งผลให้ผู้คนในชุมชนสามารถมีพืชผักหรืออาหารมังสวิรัตินเพียงพอ

อย่างไรก็ตาม เราอาจมองว่าการบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมนี้ไม่ยุติธรรมสำหรับสัตว์ป่าก็ได้ ตรงที่สัตว์ป่าดูเหมือนว่าต้องเป็นฝ่ายเสียผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำอันตรายโดยอ้อมของตนเองนี้เพื่อรับใช้ “ประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่า” ของผู้อื่น อันได้แก่ ผลประโยชน์ของชุมชนมนุษย์ที่จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมหรือผลประโยชน์ของสัตว์เลี้ยงที่จะไม่ถูกมนุษย์เอาเปรียบ เป็นต้น แม้ว่านี่จะรวมผลประโยชน์ที่สัตว์ป่าจะไม่ถูกล่าโดยมนุษย์ด้วยก็ตาม แต่ถึงกระนั้น ผู้วิจัยก็มองว่าหากพิจารณาในแง่ความขัดแย้ง ก็พบว่าผลประโยชน์ของมนุษย์กับของสัตว์ป่าดังกล่าวขัดแย้งกันจริงๆ

ขยายความก็คือ ผู้วิจัยมองว่าความขัดแย้งระหว่าง “ผลประโยชน์ของชุมชนมนุษย์หนึ่งๆที่จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์” กับ “ผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากการมีแนวเชื่อมต่อระหว่างชุมชนมนุษย์” นั้นเป็นปัญหาที่ไม่มีหนทางแก้ไขที่จะให้ความพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย แต่เราก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าเราเลือกให้ความสำคัญลำดับแรกกับการที่ชุมชนมนุษย์ส่วนใหญ่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวซึ่งเรียกร้องให้ชุมชนมนุษย์ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับการติดต่อกับชุมชนอื่นๆ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรจำพวกพืชผัก ดังนั้น เราก็คงต้องให้ความสำคัญรองลงมากับผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำอันตรายโดยอ้อมของสัตว์ป่า และถ้าเราต้องเลือกให้ความสำคัญกับชุมชนมนุษย์ที่จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมดังกล่าวเป็นลำดับแรก สัตว์ป่าก็จะต้องเป็นฝ่ายเสียสละ แต่อย่างน้อยที่สุด เราก็ยังสามารถช่วยบรรเทาการทำอันตรายโดยอ้อมนี้และทำประโยชน์ให้สัตว์ป่าในเรื่องอื่นๆได้ ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าเสนอไว้มากมาย (ดูในหัวข้อ 2.3.2.2. ข. ข้อ 2 และ 3)

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าเหตุผลสนับสนุนของผู้วิจัยนี้ใช้การได้เฉพาะกับชุมชนมนุษย์ที่ไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวหรือมีการสร้างแนวเชื่อมต่อในปัจจุบันเรียบร้อยแล้ว แต่อาจใช้การไม่ได้กับชุมชนมนุษย์บางแห่งที่ยังโดดเดี่ยวและยังคงจำเป็นต้องดำรงชีวิตแบบเก็บของป่าล่าสัตว์ ทั้งนี้ก็เพราะผู้วิจัยมองว่าถ้าเราเลือกให้ความสำคัญกับ “ผลประโยชน์ของชุมชนมนุษย์โดดเดี่ยวดังกล่าวที่จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์” มากกว่า “ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำอันตรายโดยอ้อมของสัตว์ป่า” การเลือกนี้ก็必将นำไปสู่การทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น

อันเกิดจากความจำเป็นต้องพัฒนาแนวเชื่อมต่อเข้าไปเพื่อไม่ให้ชุมชนเหล่านี้โดดเดี่ยว ดังที่เฮาแรน วิจารณ์ว่าข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าทำให้เราขยายสถานการณ์แห่งความยุติธรรม (circumstance of justice) ไปยังชุมชนมนุษย์ที่ยังคงอยู่ในความขัดแย้งกับสัตว์ เช่น ชุมชนของคน เกือบของป่าล่าสัตว์ การขยายนี้ได้นำไปสู่การทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพิ่มขึ้นอันย้อนแย้งกับข้อเรียกร้อง หลักของโดนัลสันกับคิมลิก้า (2011: pp. 193) ที่ว่า “ถิ่นอาศัยทั้งหมดที่ยังไม่ได้ถูกมนุษย์ตั้งถิ่นฐาน หรือพัฒนาควรจะเป็นเขตแดนที่สัตว์มีอำนาจสูงสุด...”²⁴⁰ สรุปก็คือ เพื่อไม่ให้เกิดการทำลายถิ่นอาศัย สัตว์ป่าเพิ่มขึ้นอีก ชุมชนมนุษย์ที่ยังคงดำรงชีวิตเป็นคนเกือบของป่าล่าสัตว์เพื่อความอยู่รอดในปัจจุบัน ก็ไม่ควรถูกเรียกร้องให้ต้องบรรลุป่าหมายทางศีลธรรมดังกล่าว

และผู้วิจัยประเมินว่า ถ้าเราเลือกให้ความสำคัญกับ “ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำอันตรายโดย อ้อมของสัตว์ป่า” มากกว่า “ผลประโยชน์ของชุมชนคนเกือบของป่าล่าสัตว์ในปัจจุบันที่จะบรรลุป่าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์” ทางเลือกนี้ก็ดู เหมือนว่าจะมีเหตุผลสนับสนุนที่ดีทางศีลธรรมพอกัน

ประการแรก ข้าพเจ้ามองว่าถ้าข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าให้เราขยายสถานการณ์แห่ง ความยุติธรรมไปยังชุมชนของมนุษย์ที่ยังดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์นั้นได้นำไปสู่ความยุติธรรมอีก อันหนึ่งที่ร้ายแรงกว่า เช่น การทำลายถิ่นอาศัยสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น เป็นต้น ดังนั้น เราก็อาจมองได้ว่า ข้อเสนอดังกล่าวใช้การไม่ได้ โดยอาจเทียบเคียงกับการที่ข้อเสนอให้ขยายสถานการณ์ดังกล่าวก็ใช้การ ไม่ได้กับกรณีสัตว์ป่าด้วยกัน ดังที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอ้างว่า การที่เราพยายามจะแทรกแซงเพื่อ ควบคุมห่วงโซ่อาหารหรือหยุดความสัมพันธ์ผู้ล่า-เหยื่อเพื่อให้สัตว์ป่าหยุดการละเมิดสิทธิพื้นฐาน กันเองนั้นจะนำไปสู่ผลเสียมากกว่าผลดี (ดูเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.3.2.4)

ประการที่สอง ข้าพเจ้ามองว่า ถ้าเราเลือกที่จะไม่ขยายสถานการณ์แห่งความยุติธรรมไปยัง ชุมชนมนุษย์ดังกล่าวก็ดูเหมือนว่าชีวิตสัตว์ป่าจะไม่ค่อยร้ายมากกว่าเดิม กล่าวคือ สัตว์ป่าก็ยังคง ต้องทรมาณจากการถูกล่าโดยกลุ่มคนเหล่านี้ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยต่อไป แต่ความทรมาณนี้ก็คงไม่ได้ แตกต่างมากนักจากการที่พวกมันต้องเผชิญสัตว์ผู้ล่าในธรรมชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ถ้าการขยายสถานการณ์แห่งความยุติธรรมไปยังชุมชนหนึ่งๆ นำไปสู่ความยุติธรรมที่ร้ายแรงกว่า ในขณะที่การไม่ขยายไม่ได้ให้ผลลัพธ์ที่เลวร้ายมากกว่าเดิม ดังนั้น การไม่ขยายดังกล่าวก็น่าจะเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรมมากกว่า

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยต้องการเสนอว่าแม้ว่าจากการวิเคราะห์ก่อนหน้านี้จะได้ข้อสรุปว่า ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่า เทียมในเรื่องการที่ทั้งคู่มิความลำเอียงเข้าข้างประโยชน์ที่จะได้จากการเคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อ

²⁴⁰ สรุปจาก Southan [Online] (2017)

เที่ยวชม เพื่อเก็บพืชผักในป่า และเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่า มากกว่าผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ต้องการหลีกเลี่ยงมนุษย์และไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในเขตแดนของพวกมัน แต่เมื่อวิเคราะห์พร้อมกับการอ้างความจำเป็นที่ชุมชนมนุษย์ส่วนใหญ่จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์ ผู้วิจัยก็มองว่าข้ออ้างดังกล่าวอาจพอให้ความชอบธรรมหรือพอที่จะใช้เป็น *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* ได้บ้างสำหรับกรณีการใช้แนวเชื่อมต่อในป่าของมนุษย์ และนี่ยังอาจใช้สนับสนุนกรณีการเก็บพืชผักในป่าได้ด้วยถ้าการเก็บพืชผักในป่านี้มีความจำเป็นสำหรับการที่ชุมชนมนุษย์จะบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมดังกล่าว ในขณะที่กรณีการไปเยือนเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม ดูเหมือนว่าไม่มี *เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม* สนับสนุนเลย

สรุปก็คือทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมที่ชัดเจนที่สุดในเรื่องการอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชม เนื่องจากกรณีดังกล่าวถือเป็นการปฏิบัติต่อสัตว์ป่ากับมนุษย์ชาวต่างชาติผู้ไม่ต้อนรับคนนอก “ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน” โดย “ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรม” ในขณะที่กรณีการอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเก็บพืชผักในป่าและเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่านั้นยังพอมิ “เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม” อยู่บ้าง ถ้าเราอ้างความจำเป็นทางศีลธรรมสำหรับการทำให้ชุมชนมนุษย์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่ไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวและมีการทำเกษตรกรรมอยู่แล้วนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์ได้ ซึ่งถ้าข้ออ้างดังกล่าวของผู้วิจัยสามารถยอมรับได้ทางศีลธรรม การที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าได้เพื่อไปเก็บพืชผักในป่าและเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในป่าก็จะได้ละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม และเหลือแค่กรณีการเข้าป่าเพื่อเที่ยวชมเท่านั้นที่ละเมิดหลักการดังกล่าว

4.2.2 กรณีที่เป็นไปได้อื่นๆ

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีจุดเล็กๆ ในทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้าที่อาจทำให้ทฤษฎีดังกล่าวละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ นั่นคือ การอนุญาตให้ฆ่าแมลง

ขยายความก็คือ โดนัลสันกับคิมลิก้าดูเหมือนว่าจะอนุญาตให้เราสามารถฆ่าแมลงได้ ดังที่ทั้งคู่อ้าง (2011: pp. 245) กล่าวว่า ให้เรา “ปรับปรุงมาตรการสำหรับการใช้ยาฆ่าแมลงและสารพิษอื่นๆ เพื่อปกป้องสัตว์ที่มีความทนทานต่ำกว่ามนุษย์” โดยข้อความนี้มีความคลุมเครือว่าอาจหมายถึงการสั่งห้ามการใช้ยาฆ่าแมลง หรืออาจหมายถึงอนุญาตให้ใช้ได้แต่ต้องควบคุมปริมาณ ซึ่งถ้าอย่างหลังมีความเป็นไปได้ ดังนั้น โดนัลสันกับคิมลิก้าก็มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติต่อแมลงกับมนุษย์ *ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน* หากสมมติว่าแมลงก็มีความรู้สึกสุขทุกข์เหมือนกับมนุษย์

อย่างไรก็ตาม คำถามที่โดนัลสันกับคิมลิก้าไม่ได้ตอบชัดเจนคือ “แมลงมีความรู้สึกสุขทุกข์หรือไม่” ซึ่งคำถามนี้มีความสำคัญเพราะว่า ถ้าแมลงไม่มีความรู้สึกสุขทุกข์ ก็แสดงว่าพวกมัน *ไม่ใช่*

กรณีที่เหมาะสมกับมนุษย์ และนี่จะตัดความเป็นไปได้ที่โดนัลสันกับคิมลิก้าจะละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในเรื่องนี้ แต่เนื่องจากทั้งคู่ไม่แน่ใจว่าแมลงมีความรู้สึกสุขทุกข์หรือไม่ ดังที่ ทั้งคู่ (2011: pp. 31) กล่าวว่า “แม้ว่าหลักฐานที่มีอยู่จะบอกว่าแมลงไม่มีประสบการณ์ส่วนตัว แต่นี่ อาจเป็นการสะท้อนข้อเท็จจริงที่ว่าเรากำลังถามถึงรูปแบบประสบการณ์ส่วนตัวแบบที่มนุษย์มี แต่ไม่ พิจารณารูปแบบอื่นๆ” ซึ่งข้อความนี้บ่งชี้ว่า อาจเป็นไปได้ที่แมลงจะมีประสบการณ์ส่วนตัวต่อความ เจ็บปวด แม้ว่าจะมีรูปแบบที่แตกต่างจากมนุษย์ ดังนั้น นี่จึงเปิดต่อความเป็นไปได้ที่แมลงจะมี ความรู้สึกสุขทุกข์ และตามมาด้วยการที่แมลงจะมีสิทธิพื้นฐานในชีวิตและเสรีภาพเหมือนกับมนุษย์ และสัตว์อื่นอีกมากมาย และถ้าแมลงสามารถมีสิทธิพื้นฐานได้จริง นี่ก็เรียกร้องให้โดนัลสันกับคิม ลิก้าต้องอธิบายให้ได้ว่า ทำไมเราจึงสามารถละเมิดสิทธิพื้นฐานของแมลง (ที่อาจเป็นได้ทั้งสัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า) ได้ในกรณีการกำจัดศัตรูพืช

ผู้วิจัยมองว่าคำตอบที่เป็นไปได้อันหนึ่งคือ ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ได้เปิดช่องทางให้เรา สามารถละเมิดสิทธิพื้นฐานของสัตว์ได้ในสถานการณ์ที่เราไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องทำอันตราย พวกมันเพื่อความอยู่รอดของเรา แต่การมีช่องทางนี้ก็ได้หมายความว่า การทำอันตรายแมลงจะมี ความชอบธรรมในทุกกรณี ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยมองว่าถ้าสมมติว่ามีตึกแถวหนึ่งเข้ามาในบ้านของเรา เราก็ไม่ควรทำร้ายมัน ในขณะที่กรณียุงลายนั้นดูเหมือนว่าเราจะมี ความชอบธรรมที่จะทำร้ายพวก มันดีกว่าต้องเผชิญความเสี่ยงที่จะเป็นไข้เลือดออก หรือถ้าการแก้ปัญหาแบบไม่ฆ่า เช่น ใช้น้ำยักันยุง หลีกเลี่ยงสถานที่ที่มียุง หรือกำจัดแหล่งวางไข่ ไม่เพียงพอต่อการป้องกันตัวเรา เราก็ควรยอมรับการ ละเมิดสิทธิพื้นฐานของพวกมันโดยการตบ การพ่นควัน หรือการกำจัดลูกน้ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อเป็น กรณีการใช้น้ำยาฆ่าแมลง ผู้วิจัยคิดว่านี่ไม่ได้มีความชอบธรรมเหมือนกับกรณียุงลาย เนื่องจากยังมี หนทางอื่นที่จะป้องกันแมลงกัดกินพืชผลได้ เช่น การคลุมแปลงผักด้วยผ้าหรือพลาสติก เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าถ้าสมมติว่าแมลงสามารถมีสิทธิพื้นฐานได้จริง ดังนั้น การ อนุญาตให้ใช้น้ำยาฆ่าแมลงได้ของโดนัลสันกับคิมลิก้าก็นำไปสู่การละเมิดสิทธิพื้นฐานของสิ่งผู้ มี ความรู้สึกสุขทุกข์ และยังนำไปสู่การละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมเนื่องจากการ สนับสนุนให้ปฏิบัติต่อสิ่งผู้ที่มีความรู้สึกสุขทุกข์ ในหนทางที่ไม่เหมือนกัน โดย ไม่มีเหตุผลที่ดีทาง ศีลธรรม ในแง่ที่ว่าเรายังมีทางเลือกอื่นที่จะแก้ปัญหาคความขัดแย้งกับแมลงได้โดยไม่จำเป็นต้องฆ่า

และเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิสโอน ผู้วิจัยก็พบว่าในกรณีแมลงนั้น ฟรานซิสโอนมีความได้เปรียบมากกว่าโดนัลสันกับคิมลิก้าในเรื่องการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้ หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม เนื่องจากฟรานซิสโอนดูเหมือนว่าจะไม่อนุญาตให้เราทำอันตราย แมลงอยู่แล้ว แม้ว่าเราจะไม่รู้ว่พวกมันมีความรู้สึกสุขทุกข์หรือไม่ ดังที่เขา กล่าวว่า “ฉันไม่ฆ่าแมลงใน

บ้านของฉันและฉันเดินอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เหยียบแมลง”²⁴¹ หรืออย่างน้อยที่สุด ฟรานซิโอนก็ไม่ต้องพบเจอกับความยุ่งยากในการต้องให้คำอธิบายว่าทำไมเราจึงสามารถฆ่าแมลงได้

4.2.3 เชื่อมโยงกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ถ้าสมมติว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่าเนื่องจากเหตุผลสนับสนุนของผู้วิจัยไม่สามารถเป็นที่ยอมรับได้ทางศีลธรรม นี่ก็ไม่ได้ทำให้ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์เป็นทฤษฎีที่น่าเลือกมากกว่า เพราะอย่างน้อยที่สุด ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็ยังเสนอการบรรเทาการทำอันตรายโดยอ้อมอันมีสาเหตุมาจากแนวเชื่อมต่อของมนุษย์ในป่าหรือมีการชดเชยด้วยการทำประโยชน์อื่นๆให้กับสัตว์ป่าแตกต่างกับการอนุญาตให้มนุษย์ละเมิดผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ต้องการหลีกเลี่ยงมนุษย์และไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากการมีแนวเชื่อมต่อดังกล่าว ในขณะที่ข้อเสนอให้ปล่อยสัตว์ป่าไว้ตามลำพังของฟรานซิโอนถือว่าเพิกเฉยต่อการทำอันตรายสัตว์ป่าโดยอ้อมนี้

ส่วนความเป็นไปได้ที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์จะมีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมระหว่างมนุษย์กับแมลงและทำให้ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอนมีความได้เปรียบมากกว่า ผู้วิจัยก็มองว่าเป็นข้อบกพร่องสำคัญจุดหนึ่งของทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ที่เมื่อเปรียบเทียบกับข้อบกพร่องในเรื่องอื่นๆของทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ เช่น การปกป้องผลประโยชน์ที่ไม่เพียงพอต่อสัตว์ที่เราเอาเปรียบอยู่เป็นกิจวัตร การละเมิดสิทธิของสัตว์เลี้ยงเลี้ยงเอง เป็นต้น ก็ยังถือว่าโดยรวมแล้วทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์เป็นทฤษฎีศีลธรรมเกี่ยวกับสัตว์ที่น่าเลือกมากกว่าอยู่ดี

บทสรุป

จากการประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้า **ในเชิงบวก** โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของฟรานซิโอน ผู้วิจัยพบว่าผลลัพธ์เป็นไปตามสมมติฐานคือทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่าทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์จริง กล่าวคือ เมื่อผู้วิจัยนำข้อเสนอต่างๆของโดนัลสันกับคิมลิก้ามาจัดให้อยู่ในรูปแบบของหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมตามความคิดของฟรานซิโอนที่ให้เรา “ปฏิบัติต่อกรณีที่เหมือนกันในหนทางที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะไม่ทำ” ก็พบว่าข้อเสนอของโดนัลสันกับคิมลิก้าสอดคล้องกับนิยามดังกล่าวมากกว่าข้อเสนอของฟรานซิโอน ได้แก่

1) ความเป็นกรณีที่เหมือนกัน ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ โดนัลสันกับคิมลิก้าให้ความสำคัญกับความเหมือนจำนวนมากกว่าที่ฟรานซิโอนให้อย่างชัดเจน เทียบกันก็คือสามต่อหนึ่ง [การมีความรู้สึกสุขทุกข์+การอยู่ในความสัมพันธ์ทางการเมืองเฉพาะ+การมีความสามารถพิเศษ] : [การมีความรู้สึกสุข

²⁴¹ Francione [Online] (2006)

ทุกข์] โดยความเหมือนที่เพิ่มเข้ามาก็ไม่ได้หักล้างความเหมือนของเดิมที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ซึ่งนี่บ่งชี้ว่าฟรานซิโอนเพิกเฉยต่อความเหมือนบางอย่างอื่นที่มีความสำคัญทางศีลธรรม

2) การปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกัน ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ โดนัลสันกับคิมลิก้าให้การรับรองสิทธิหรือการปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ ทั้งผลประโยชน์พื้นฐานและผลประโยชน์เพิ่มเติมอื่นๆ อันแสดงถึงการปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันจำนวนมากว่าที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ให้อย่างชัดเจน โดยที่การเพิ่มเติมนี้ก็ได้หักล้างการปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์

การปกป้องผลประโยชน์ สัตว์เลี้ยง ในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์

ฟรานซิโอน	ผลประโยชน์พื้นฐาน + การดูแลที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของปัจเจกอย่างมากที่สุด
โดนัลสัน กับคิมลิก้า	ผลประโยชน์พื้นฐาน + การดูแลที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของปัจเจกอย่างมากที่สุด + ความพึงพอใจในชีวิตทางเพศและการสืบพันธุ์ที่มีการออกระเบียบ + การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับมนุษย์ + การมีตัวแทนทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การปกป้องผลประโยชน์ สัตว์ป่า ในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์

ฟรานซิโอน	ผลประโยชน์พื้นฐาน + ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำลายที่อยู่อาศัย
โดนัลสัน กับคิมลิก้า	ผลประโยชน์พื้นฐาน + ผลประโยชน์ที่จะไม่ถูกทำลายที่อยู่อาศัย + ผลประโยชน์ที่ได้รับการบรรเทาผลกระทบข้างเคียงจากชุมชนอื่น + ผลประโยชน์ที่จะได้รับการแทรกแซงเชิงบวกเพื่อให้ความช่วยเหลือที่พึงประสงค์

การปกป้องผลประโยชน์ สัตว์กึ่งป่า ในหนทางที่เหมือนกับมนุษย์

ฟรานซิโอน	ผลประโยชน์พื้นฐาน + ผลประโยชน์ที่จะได้รับการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบไม่ใช้ความรุนแรง
โดนัลสัน กับคิมลิก้า	ผลประโยชน์พื้นฐาน + ผลประโยชน์ที่จะได้รับการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบไม่ใช้ความรุนแรง + ความปลอดภัยในการอยู่อาศัย + การปกป้องจากการมีมลทินหรือการถูกมองเหยียด + ผลประโยชน์ที่จะได้รับการแทรกแซงเชิงบวกเพื่อลดความขัดแย้งหรือทำให้ดำรงอยู่ร่วมกับพลเมืองร่วมได้อย่างสงบสุข

3) เหตุผลสนับสนุนที่ดีทางศีลธรรม ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์และทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ ต่างก็เผชิญกับเหตุผลต่อต้านสิทธิสัตว์ชุดเดียวกัน ได้แก่ ความคิดแบบคาร์ทีเซียน การอ้างคำสอนศาสนา การอ้างว่าสัตว์ขาดความสามารถทางรู้คิดบางอย่าง การอ้างความแตกต่างทางสปีชีส์ และการอ้างว่าสัตว์มีคุณค่าในตัวเองน้อยกว่ามนุษย์ และทั้งสองทฤษฎีต่างก็มีข้อโต้แย้งเหมือนกันที่แสดงให้เห็นว่าเหตุผลเหล่านี้ “ไม่ใช่เหตุผลที่ดีทางศีลธรรม” ที่จะใช้ต่อต้านการให้สิทธิกับสัตว์

อย่างไรก็ตาม ทั้งสองทฤษฎีก็มีข้อเสนอมที่ขัดแย้งกัน นั่นคือ ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์มีข้อเสนอให้หยุดเพาะพันธุ์สัตว์เลี้ยง อันแสดงถึงการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในหนทางที่แตกต่างกัน ในขณะที่ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีข้อเสนอในทางตรงกันข้าม แต่เมื่อเหตุผลสนับสนุนของข้อเสนอมที่ให้ปฏิบัติในหนทางที่แตกต่างกลับถูกโต้แย้งโดยอีกข้อเสนอมในทางตรงกันข้ามซึ่งให้เหตุผลสนับสนุนที่ดีกว่า ดังนั้น ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์จึงละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม และส่งผลให้ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ที่ให้ปฏิบัติในหนทางที่เหมือนกันและมีเหตุผลสนับสนุนที่ดีกว่ากลายเป็นมีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ดีกว่า

และจากการประเมินทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ **ในเชิงลบ** ก็พบมีข้อเสนอมหลายอันที่สนับสนุนให้เราปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์ หรือต่อสัตว์แต่ละกลุ่ม ได้แก่ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และสัตว์กึ่งป่า “ในหนทางที่แตกต่างกัน” อันถือว่ามีแนวโน้มที่จะละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมได้ หากไม่สามารถให้เหตุผลสนับสนุนที่ดีทางศีลธรรมได้ และจากการประเมินโดยผู้วิจัยก็พบว่าข้อเสนอมให้ปฏิบัติอย่างแตกต่างบางอัน เช่น กรณีการให้สิทธิการปกป้องจากผู้ล่าแก่สัตว์เลี้ยง แต่ปฏิเสธมันในกรณีสัตว์ป่าและสัตว์กึ่งป่า และกรณีการกำหนดสิทธิเชิงบวกที่แตกต่างกันบนฐานการแยกความเป็นคนใน-คนนอก เป็นต้น มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่สนับสนุนให้ทำเช่นนั้น ในขณะที่บางอัน เช่น การอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนเข้าเขตแดนป่าเพื่อเที่ยวชมป่า เพื่อเก็บพืชผักในป่า และเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า อันถือเป็นการปฏิบัติต่อสัตว์ป่ากับมนุษย์ผู้ไม่ต้อนรับคนนอกในหนทางที่แตกต่างกันนั้น ไม่มีการให้เหตุผลที่ดีทางศีลธรรมโดยเจ้าของทฤษฎี ดังนั้น ข้อเสนอมเหล่านี้จึงทำให้ทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์มีการละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง แต่ถึงกระนั้น ผู้วิจัยได้เสนอเหตุผลสนับสนุนเพื่อปกป้องทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ นั่นคือ การอ้างว่าเรามีความจำเป็นต้องละเมิดผลประโยชน์ของสัตว์ป่าที่ต้องการหลีกเลี่ยงมนุษย์และไม่ต้องการถูกทำอันตรายโดยอ้อมจากการมีแนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่า ทั้งนี้เพื่อแลกกับการที่ชุมชนมนุษย์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะได้บรรลุเป้าหมายทางศีลธรรมของการเป็นสังคมที่ไม่มีการเอาเปรียบสัตว์เลี้ยงและการล่าสัตว์ อันทำให้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่มนุษย์จะต้องใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่าเพื่อขนส่งพืชผักข้ามชุมชนและอาจมีความจำเป็นต้องเข้าป่าเพื่อเก็บพืชผักในป่าด้วย ดังนั้น ถ้าเหตุผลนี้ของผู้วิจัยสามารถยอมรับได้ทางศีลธรรมการที่โดนัลสันกับคิมลิก้าอนุญาตให้มนุษย์เคลื่อนที่เข้าเขตแดนป่าเพื่อเข้าไปเก็บพืชผักในป่าและเพื่อใช้แนวเชื่อมต่อในเขตแดนป่าก็จะไม่ละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียม และเหลือแค่กรณีการเข้าป่าเพื่อเที่ยวชมเท่านั้นที่ละเมิดหลักการดังกล่าว

สรุปก็คือทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ของโดนัลสันกับคิมลิก้ามีการแสดงออกถึงการประยุกต์ใช้หลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมกันตามความคิดของฟรานซิสโอนได้ดีกว่าที่ฟรานซิสโอนทำทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ของเขา ทั้งในเรื่องการให้ความสำคัญกับความเหมือนระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่มีความสำคัญทางศีลธรรมจำนวนมากกว่า ให้การปกป้องผลประโยชน์ของสัตว์ในหนทางที่

เหมือนกับกรณีมนุษย์จำนวนมากกว่า โดยส่วนที่เพิ่มเข้ามาไม่ได้มาแทนที่ของเดิมที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ และในประเด็นเรื่องเหตุผลสนับสนุน ทฤษฎีความเป็นพลเมืองมีเหตุผลสนับสนุนที่ดีกว่าในเรื่องการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในหนทางที่เหมือนกันในขณะที่ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์ไม่มีเหตุผลที่ดีทางศีลธรรมที่จะสนับสนุนการปฏิบัติต่อมนุษย์กับสัตว์เลี้ยงในหนทางที่แตกต่างกัน และแม้ว่าทฤษฎีความเป็นพลเมืองสัตว์ก็มีละเมิดหลักการการพิจารณาอย่างเท่าเทียมในบางเรื่อง แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้ทฤษฎีการเลิกทาสสัตว์น่าเลือกมากกว่า

บรรณานุกรม

- Britannica Encyclopedia. Speciesism, Written by Brian Duignan [Online]. Accessed 30 March 2019. Available from <https://www.britannica.com/topic/speciesism>.
- Cochrane, Alasdair. (2013) "Cosmozoopolis: The Case against Group-Differentiated Animal Rights." *Law, Ethics and Philosophy*, no. 1 (2013): 127-141.
- Donaldson, Sue & Kymlicka, Will. (2011) *Zoopolis: A Political Theory of Animal Rights*. New York: Oxford University Press Inc.
- _____. (2013) "A Defense of Animal Citizen and Sovereignty." *Law, Ethics and Philosophy*, no. 1 (2013): 144-160.
- _____. (2014) "Unruly Beasts: Animal Citizens and the Threat of Tyranny." *Canadian Journal of Political Science* (March 2014): 23-45.
- Francione, Gary L. (2000) *Introduction to Animal Rights: Say on the Abolition of Animal Exploitation*. Philadelphia: Temple University Press.
- _____. (2006) A Frequently Asked Question: What About Plants? [Online]. Accessed 28 April 2019. Available from <https://www.abolitionistapproach.com/a-frequently-asked-question-what-about-plants/>.
- _____. (2007) Animal Rights and Domesticated Nonhumans [Online]. Accessed 15 May 2017. Available from <http://www.abolitionistapproach.com/animal-rights-and-domesticated-nonhumans/>.
- _____. (2008) *Animals as Persons: Essay on the Abolition of Animal Exploitation*. New York: Columbia University Press.
- Francione, Gary L. & Garner, Robert. (2010) *The Animal Rights Debate: Abolition or Regulation?* New York: Columbia University Press.
- Horta, Oscar. (2013) "Zoopolis, Intervention, and the State of Nature." *Law, Ethics and Philosophy*, no. 1 (2013): 113-125.

Kymlicka, Will & Donaldson, Sue. (2014) "Animals and the Frontiers of Citizenship." *Oxford Journal of Legal Studies* 34, no. 2 (2014): 201-219.

Ladwig, Bernd. (2015) "Against Wild Animal Sovereignty: An Interest-Based Critique of Zoopolis." *The Journal of Political Philosophy* 23, no. 3 (2015): 282-301.

Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2007) Equality [Online]. Accessed 5 May 2019. Available from <https://plato.stanford.edu/entries/equality/>.

Southan, Rhys. (2013) Zoopolis Does Not Save Veganism from Its Contradictions [Online]. Accessed 28 February 2017. Available from <https://lettheteatmeat.com/post/51572954269/zoopolis-a-political-theory-of-animal-rights>.

ศุภมาส ชินวินิจกุล. (2557) "การคุ้มครองสวัสดิภาพของสัตว์." *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ* ปีที่ 5, ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2557): 33-41.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	จิรพงศ์ ทรัพย์ชุมทอง
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY